

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT: 36

19'uncu Birleşim
14 Kasım 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	7
II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	12
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 14 Kasımın Tip 1 diyabet konusunda farkındalık yaratmak için ayrılmış bir gün olduğuna ilişkin konuşması	12
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	12
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	12:16
1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, DSP'nin 39'uncu kuruluş yıl dönümüne ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 41'inci yılına ilişkin gündem dışı konuşması	12:14
2.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	14:15
3.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli İğneada'da yaşanan sel felaketi mağdurlarına ilişkin gündem dışı konuşması	15:16

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**16,43****A) ÇEŞİTLİ İŞLER****16**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Malavi Meclis Başkanı Catherine Gomezgani Hara ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

16**B) TEZKERELER****43:44**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Celal Adan ve beraberindeki Parlamento heyetinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Ziya Öztürkler’in vaki davetine icabetle, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 41’inci yıl dönümü vesilesiyle, 14-16 Kasım 2024 tarihlerinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/951)

43:44**V.- AÇIKLAMALAR****17,50,67,75,87,99,122**

1.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç’un, Ahıska Türklerinin vatanlarından koparılışının 80’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

17

2.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış’ın, Adıyaman’da deprem sonrası çiftçilere yapılan desteğe ilişkin açıklaması

17

3.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman’ın, Ahıska Türklerinin vatanlarından koparılışının 80’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

17

4.- Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak’ın, İstanbul ve Ankara belediyelerinin konser ihalelerine ve Çin’in bütçesine koyduğu nükleer silah envanterine ilişkin açıklaması

18

5.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan’ın, Muğla Büyükşehir Belediyesinin deprem bölgelerine göndermek için aldığı malzemelere ilişkin açıklaması

18

6.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen’in, Gazeteci Ercan Atay’ın Batman’la ilgili verdiği bilgilere ilişkin açıklaması

18

7.- Bolu Milletvekili Türker Ateş’in, sosyal yardımlara ilişkin açıklaması

19

8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici’nin, asgari maaşa ilişkin açıklaması

19

9.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu’nun, Bursa Osmangazi Gaziakdemir Mahallesi Muhtarı Kemal Özdemir’in talebine ilişkin açıklaması

19

10.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış’ın, atanamayan mühendis ve mimarlara ilişkin açıklaması

19:20

11.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’ün, Aydın’da açılan maden ocaklarına ve birinci sınıf tarım arazilerine ilişkin açıklaması

20

12.- Samsun Milletvekili Murat Çan’ın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

20

13.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar’ın, Tekirdağ’ın Malkara ve Hayrabolu ilçelerinin düşman işgalinden kurtuluşunun 102’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

20

14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı’nın, 14 Kasım Dünya Diyabet Günü’ne ilişkin açıklaması

21

15.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, İzmir'de 5 çocuğun hayatını kaybettiği faciaya ilişkin açıklaması	21
16.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Rojin Kabaiş'in ölüm nedenine ilişkin açıklaması	21
17.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Rehberlik Araştırma Merkezine ve Burdur Şeker Fabrikası Müdürüne ilişkin açıklaması	21:22
18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da deprem sonrası okullarda yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması	22
19.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Batman'da 17 Kasım Pazar günü gerçekleştirecekleri demokrasi ve özgürlük mitingine ilişkin açıklaması	22
20.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ın deprem sonrası sorunlarına ilişkin açıklaması	22
21.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt'te faaliyete geçecek olan asfalt plenti ve taş kırma tesisine ilişkin açıklaması	23
22.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Millî Eğitim Bakanlığının açıkladığı mülakat sonuçlarına ilişkin açıklaması	23
23.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, CHP'li belediyelerin düzenlediği konserlere ilişkin açıklaması	23
24.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, ülkedeki mağdurlara ilişkin açıklaması	23:24
25.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'nin sağlık sorununa ilişkin açıklaması	24
26.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, memlekette olup bitenlere ilişkin açıklaması	24
27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin 7 Kasım'da açıkladığı Türkiye Gözlem Raporu'na ilişkin açıklaması	24
28.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İzmir'de AIDS nedeniyle 13 yaşındaki bir çocuğun hayatını kaybettiğine ilişkin açıklaması	25
29.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Kâf, Rad, Hadid ve Zâriyât surelerinin bazı ayetikerimelerine ilişkin açıklaması	25
30.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak takımlarının ciritteki başarılarına ilişkin açıklaması	26
31.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Orhan Veli'nin ölüm yıl dönümüne, şiddet olaylarındaki artışa, belediyelerle ilgili konser tartışmalarına, 14 Kasım 1944'te yurtlarından sürgün edilen Ahıska Türklerinin acılarını paylaştıklarına, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 41'inci kuruluş yıl dönümüne ve Cumhurbaşkanı'nın Kırgızistan'daki zirvede ortaya koyduğu ifadelerine ilişkin açıklaması	26:27
32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Dünya Diyabet Günü'ne, cezaevlerindeki olumsuzluklara, kayyımlara ve Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ilişkin açıklaması	28:29

33.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Osman Hamdi Bey Köşkü'ne ilişkin açıklaması	29:30
34.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, vatandaşın enerji faturalarına ilişkin açıklaması	30
35.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te inşaatına başlanan taş ocağına ilişkin açıklaması	30
36.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, birleşimi yöneten Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'ya, Dünya Diyabet Günü'ne, konser tartışmalarına, dün bütçesi görüşülürken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına sorulan sorulara ve verilen cevaplara ilişkin açıklaması	30:32
37.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 14 Kasım 1944'te Ahıska Türklerinin yaşadıkları büyük felakete ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması	32:33
38.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ahıska sürgününün 80'inci yıl dönümüne, Dünya Diyabet Günü'ne, Sezai Karakoç'un vefat yıl dönümüne, Kıbrıs'a ve gündeme gelen konserlere ilişkin açıklaması	33:35
39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Türkiye'nin çocuk karnesine, İzmir'de yaşanan olayla ilgili AK PARTİ temsilcisinin dün Genel Kurulda ifade ettiklerine, Aile ve Sosyal Güvenlik Bakanına verdiği soru önergelerine ve Mecliste, çocuk çeteleriyle ilgili komisyon kurulmasının önemine ilişkin açıklaması	35:37
40.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	38
41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	38
42.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	39:41
43.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	41
44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	41:42
45.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kara Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan şehit kardeşleri için talep ettiklerine ilişkin açıklaması	42
46.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 1945 yılında kurulan bir şirkete ilişkin açıklaması	42
47.- Balıkesir Milletvekili Ekrem Gökay Yüksel'in, Marmara Denizi'ni kaplayan müsilağa ilişkin açıklaması	43
48.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Marmaris'teki bir otel projesine ilişkin açıklaması	43
49.- Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, seksen yıl önce bugün sürgün edilen Ahıska Türklerine ilişkin açıklaması	50
50.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kademeli emeklilik sorununa ilişkin açıklaması	50

51.- Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük'ün, seksen yıl önce bugün sürgün edilen Ahıska Türklerine ilişkin açıklaması	67
52.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	67
53.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'da prefabrik çarşıların elektrik faturasına ilişkin açıklaması	67:68
54.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, staj ve çıraklık mağdurlarının 17 Kasım'da yapacakları mitinge ilişkin açıklaması	68
55.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	75
56.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, akademisyenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması	87
57.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, öğretmen atamalarındaki mülakata ilişkin açıklaması	87
58.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu-Giresun Havaalanı'nın aydınlatma sistemine ilişkin açıklaması	99
59.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	122:123
60.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	123:124
61.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	124
62.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	124:125
63.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	125
64.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	125
65.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	126

VI.- ÖNERİLER

44,50

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

44:50,50:67

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, gıda enflasyonunun ardındaki ekonomik ve yapısal nedenlerin araştırılması, çözüm önerilerinin belirlenmesi ve tarım politikalarının yeniden yapılandırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

44:50

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, asgari ücretin çalışanların temel ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmasının yol açtığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, uluslararası örneklerinin incelenerek iyileştirici tedbirlerin alınması, adil ve sürdürülebilir bir seviye belirlenmesi, yılda 2 kez artırılması ve 2025 yılının ilk altı ayı için 28 bin TL'ye çıkarılması adına gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

50:56

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, ekonomide kronikleşmiş sorunlarının nedenlerinin araştırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

56:61

4.- CHP Grubunun, Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan ve arkadaşları tarafından, Kaz Dağları'nda yürütülen madencilik çalışmalarının ekosisteme verdiği zararların araştırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

61:67

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

68,76,88,99,126,128

A) KANUN TEKLİFLERİ

68:75,76:87,88:98,99:122,

126:127,128:141

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164)

68:75,76:87,88:98,99:122,

126:127,128:141

VIII.- OYLAMALAR

128

1.- (S. Sayısı: 164) Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

128:141

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak beş oturum yaptı.

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, sosyal medyanın toplum ve gençler üzerindeki olumsuz etki ve yönlendirmelerine,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, Mersin’in yerel sorunlarına,

Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı, Kocaeli’nin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülalü, belediyelerin harcamalarına,

Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı, Mesleki ve Teknik Eğitim Politika Belgesi’ne,

Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu, Kahramanmaraş’taki yeniden imar çalışmalarına,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, Tekirdağ’ın düşman işgalinden kurtuluşunun 102’nci yıl dönümüne,

Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan, Kırıkkale’deki Nitroselüloz Üretim Tesisi Projesi’ne,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl, iklim kanununa,

Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu, Hatay’ın Altınözü ilçesinin Suriye sınırına,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, yaşlı aylığına,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, çiftçilerin banka borçlarına,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, halk eğitimi merkezlerindeki kurslara,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, ehliyet affına,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Ordu-Giresun Havaalanı’nın uçak saatlerine,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, kuraklığın Kayseri’deki etkisine,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, yoksulluğa,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, kamuda çalışan mühendislere,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, sağlık mezunlarına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Kozan Barajı set üstü köprüsüne,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Çanakkale’deki bakır madeni sahasına,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, Mersin Üniversitesi Müfide İlhan KYK Kız Yurdunda yaşananlara,

Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı, Sakaryaspor-Kocaelispor maçında yaşananlara,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, çiğ süt alım fiyatına,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, anne-babası cezaevinde olan çocuklara,

Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, Sakarya’da yapılmak istenen projelere,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, kamudaki dört yıl aynı yerde çalışma zorunluluğuna,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’na,

Samsun Milletvekili Murat Çan, esnafın kooperatifler aracılığıyla kullandığı kredilere,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, ekonomik krize,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, plastik atık ithalatına,

Bursa Milletvekili Hasan Öztürk, yap-işlet-devret projelerine 2025 bütçesinden ayrılan paya,

Yalova Milletvekili Tahsin Becan, Yalova'daki kivi hasadına,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Konya Akşehir'de başlatılan jeotermal kaynak arama projesine,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, kök maaş uygulamasına,

İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt, kumara,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, kiracı ile ev sahibi ilişkilerine, gündüz kuşağı programlarına, İstanbul Sultangazi'deki taş ocağına ve madene,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, asgari ücrete, dün verdikleri Meclis araştırması önergesine, ekonomik krize, illegal bahse ve aile hekimleriyle ilgili yeni yönetmeliğe,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Mustafa Kemal Atatürk'e, İsrail'in saldırılarına, Türk Devletleri Teşkilatının 11'inci Devlet ve Hükûmet Başkanları Zirvesi'ne ve Ortak Türk Alfabetesi Projesi'ne,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, 13 Kasım 1960 tarihinde Rojava'da yaşananlara, cezaevi sorunlarına, çalışma yaşamına, basın özgürlüğüne ve Kaz Dağları'na,

Ankara Milletvekili Murat Emir, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, Selçuk'ta 5 kardeşin hayatını kaybettiği yangına ve asgari ücrete,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ve İzmir Selçuk'ta yaşanan hadiseye,

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

Ankara Milletvekili Murat Emir,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu;

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Muş Milletvekili Sezai Temelli, Ankara Milletvekili Murat Emir ile İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça;

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 11/11/2024 tarihinde,

Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden; Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin yazılarının 12/11/2024 tarihinde,

Başkanlığa ulaştığına ilişkin birer duyuruda bulunuldu.

Saadet Partisi Grubunun, 13/11/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, eğitimin mevcut sorunlarının ele alınması, adaletli ve şeffaf bir sistemin tesis edilmesiyle öğretmenlik mesleğinin itibarının korunması, idarenin eksikliklerini gidermeye yönelik tavsiye ve müdahalelerin hayata geçirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 1/11/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ve 19 milletvekili tarafından, sağlık sisteminde yaşanan sorunların araştırılarak çözüm için gerekli çalışmaların tespiti amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 13/11/2024 tarihinde Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve arkadaşları tarafından, kayyum atamalarının kadın katılımlarında yarattığı tahribatların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 13/11/2024 tarihinde Osmaniye Milletvekili Asu Kaya ve arkadaşları tarafından, kadın ve çocuk yoksulluğunun ülkemizde geldiği son durumun araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 13 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, Eylül 1999 sonrası işe başlayanlara,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde'nin köylerine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Çorum'un yollarına,

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Mersin'deki muz üretimine,

Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak, Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi kabul edildi.

MHP Grubuna ait olup boş bulunan Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğine Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı seçildi.

CHP Grubuna ait olup boş bulunan:

Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine Ankara Milletvekili Semra Dinçer,

Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine Ankara Milletvekili Aylin Yaman,

Seçildiler.

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, sözleşmeli erlere,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, Trabzon Düzyurt'ta onaylanan imar planına,

Ankara Milletvekili Semra Dinçer, kademeli emekliliğe,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, ikamet yasasına,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, İzmir Selçuk'ta 5 kardeşin hayatını kaybetmesine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, belediyelerin düzenlediği konserlere,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 164) görüşmelerine başlanarak 3'üncü maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş hakkında başlatılan soruşturmaya,

İstanbul Milletvekili Nurettin Alan, Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Gizem Özcan, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Amerika Birleşik Devletleri Müslüman Organizasyonları Konseyi Başkanı Usame Cemal ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denildi.

Alınan karar gereğince, 14 Kasım 2024 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.33'te birleşime son verildi.

Gülizar BİÇER KARACA

Başkan Vekili

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

Sibel SUIÇMEZ

Trabzon

Kâtip Üye

Yasin ÖZTÜRK

Denizli

Kâtip Üye

14 Kasım 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 19'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 14 Kasımın Tip 1 diyabet konusunda farkındalık yaratmak için ayrılmış bir gün olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN - Kıymetli milletvekilleri, 14 Kasım, dünya genelinde milyonlarca insanın yaşamını derinden etkileyen Tip 1 diyabet konusunda farkındalık yaratmak için ayrılmış bir gündür. Bu farkındalık gününde sağlığın bir insan hakkı olduğunun altını çizirken aynı zamanda toplumsal dayanışmanın ve empati kurmanın önemine vurgu yapmak için bugün mavi kurdeleyle kürsüye çıktım.

Kıymetli milletvekilleri, gündeme geçmeden önce 3 değerli milletvekilimize gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, DSP'nin 39'uncu kuruluş yıl dönümü ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 41'inci yılı münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'a aittir.

Buyurun Sayın Aksakal.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, DSP'nin 39'uncu kuruluş yıl dönümüne ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 41'inci yılına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Demokrasi tarihimizin önemli kilometre taşlarından biri olan 12 Eylül darbesine ve darbeci zihniyetin halktan kopuk, tahakkümcü anlayışına karşı biriken ve gelişen tepkilerin ortamında bir hak mücadelesinden doğmuş Demokratik Sol Partinin bugün 39'uncu kuruluş yıl dönümüdür. Orta Doğu'daki küresel planların akamete uğramaması adına 2002'de yüce Meclisten ve siyaset arenasından uzaklaştırılmış olsak da inançlı kadrolarımızın vefakâr ve cefakâr mücadelesiyle bugün yeniden bu kutlu çatı altında ülkemiz ve milletimizin ali menfaatleri doğrultusunda siyaset yaptığımız için gururluyuz.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz çok uzun zamanlar öncesi hesaplanmış ve planlanmış bir senaryoyla tarihel geçmişinden, yüzyıl önce yedi düvele karşı meydan okuduğu millî ruhundan kopartılarak bir yok etme stratejisiyle karşı karşıyadır. Bu kirli planı yirmi üç yıl önce gören Bülent Ecevit, hayatı pahasına ortaya koyduğu millî duruşundan hiçbir zaman taviz vermemiş ve kendisinden sonraki süreçte yaşanabilecek olasılıkları da göz önüne alarak bizlere aynı duygu ve kararlılıkla mücadeleyi vasiyet etmişti. Aktif siyaset görevinden ayrılırken üzerimizde oynanan oyunları görmüş, esasen demokratik siyaset ortamının yaşatılmasında demokratik sol düşüncenin önemine vurgu yaparak "Biz sana mecburuz DSP, Türkiye sana mecbur DSP." diyerek duygularını tanımlamıştı. Evet, biz DSP'ye

mecburuz çünkü demokratik sol kuram, Demokratik Sol Partinin kurulmasıyla ortaya çıkmış bir fikirsel yaklaşım değildir. Bülent Ecevit 12 Eylül öncesi süreçte CHP Genel Başkanı olarak bu görüşlerini toplumla paylaşmış, “Toprak işleyenin, su kullananın; ne ezilen ne ezen insanca, hakça bir düzen.” ilkesini öne çıkarmıştır. Demokratik sol düşünce, bu ilkeyle oy kaynağı olan köylüye yönelerek büyük ilgi ve toplumsal taban kazanmıştır. Mevcut düzenden şikâyetçi olanların haklı tepkilerini dile getirerek “Bu düzen değişmelidir.” sloganıyla da alternatif arayışlara yönelmiş, demokratik solda çözüm arayışı bu yıllarda hız kazanmıştır.

12 Eylül darbesi sonrasında yaşanan birtakım dönemsel gelişmeler siyaset yasağı süren Ecevit’in yeni bir parti kurma kararını engelleyememiştir. İşçinin ve emekçinin beklentilerine yönelik çabalar, işçi sınıfının en büyük örgütsel yapılarından biri olan TÜRK-İŞ’in efsanevi Başkanı Halil Tunç’un bağ evinde düşünsel olarak vücut bulmuş ve eylemsel olarak da Rahşan Ecevit’in öncülüğünde Türk siyasi hayatına adım atmıştır. 1985’ten 1999’a geçen on dört yıl içinde DSP önce solun 1’inci partisi, sonra da Türkiye’nin 1’inci partisi olarak 3 kez devlet yönetiminde yer almış, ekonominin bataktan çıkarılmasından terörün bitirilmesine, AB üyelik statüsünün elde edilmesine kadar birçok başarıyı hayata geçirmiştir.

Demokratik sol kuramın sloganlarına ilaveten DSP, programına “inançlara saygılı laiklik” kavramını da eklemiştir. Materyalist anlayışın sol siyaset üzerindeki olumsuz etkisine karşı insanlarımızın inançlarını diledikleri gibi yaşayabilmelerini esas alan bu yaklaşım, Demokratik Sol Partinin 1’inci parti mertebesine ulaşmasındaki en önemli faktörlerden biri olmuştur.

Biliyoruz ki siyaset demokrasinin evrensel kuralları çerçevesinde yapılabilirse toplumsal birlik, beraberlik duygusu gelişir ve pekişir. Seçimler halkın yönetilme tercihleri doğrultusunda ortaya koyduğu iradesinin devlet düzenine yansımaları olarak değerlendirilirse büyük başarılarla kısa zamanda ulaşılabilir. Aksi hâlde, muhalefette kalan her parti, halk tarafından verilen iktidar yetkisi siyasi yapıları başarısız kılmak adına sürekli örseleme durumunda olursa bunun sonucunda hem siyaset kurumu hem toplum hem de en önemlisi devletimiz büyük zarar görür. Demokratik Sol Parti kurulduğu günden beri hiçbir dönemde bu düsturun dışına çıkmamıştır, bugün de siyasetin güvenli limanı olmaya devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin bağımsız bir devlet olarak ilanının 41’inci yıl dönümüdür. Bu topraklar üzerinde yaşayan herkes de bilir ki “Kıbrıs” denildiğinde Ecevit, “Ecevit” denildiğinde Kıbrıs akla gelmektedir. DSP’nin kuruluş dilekçesinin İçişleri Bakanlığına verilisi tarihi özellikle belirlenmiştir ve 15 Kasım 1983’te ilan edilen Kıbrıs’ın kuruluşunun bir gün öncesi olarak tercih edilmiştir. Bu sebeple de DSP için Kıbrıs ayrı bir öneme sahiptir. Kıbrıs bizim için sadece bir toprak parçası değil, aynı zamanda tarihsel bir mirasın sorumluluğu, topraklarımızın ve Doğu Akdeniz’in sıcak sularındaki hâkimiyetimizin de güvencesidir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın öncülüğünde ve başta Azerbaycan olmak üzere Türk Devletleri Teşkilatının sahiplenmesiyle Kıbrıs Türk Cumhuriyeti en kısa zamanda tüm dünya tarafından tanınan bir devlet olacaktır; buna yürekten inanıyorum. Her yıl olduğu gibi Demokratik Sol Parti olarak biz de yarın bu görkemli kutlamalara katılarak Kıbrıs Türkleriyle omuz omuza 41’inci yıl gururunu yaşayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Aksakal.

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (Devamla) - Bu vesileyle, partimizin 39’uncu kuruluş yıl dönümünde öncelikle Kurucu Genel Başkanımız Rahşan Ecevit’i ve demokratik sol düşüncenin kuramcısı Onursal Genel Başkanımız Bülent Ecevit’i bir kez daha saygıyla minnetle ve rahmetle yâd ediyorum.

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 41'inci kuruluş yıl dönümü münasebetiyle de başta Doktor Fazıl Küçük olmak üzere bağımsız bir devlet olarak ilanının kararını Cumhuriyet Meclisinde okuyarak tüm dünyaya duyuran büyük mücadele adamı ve 1'inci Cumhurbaşkanı Toros Rauf Denktaş'ı, 1974 Barış Harekâtı'nın kararını veren 37'nci Hükûmetin Başbakanı Kıbrıs Fatihî Bülent Ecevit'i, Başbakan Yardımcısı Mücahit Necmettin Erbakan'ı, "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır/Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır" inancıyla savaşıyan Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatının kahraman evlatlarını, Barış Harekâtı'nda şehit olmuş Türk askerlerini, mücahitleri, ebediyete irtihal etmiş gazilerimizi saygıyla minnetle ve rahmetle anıyorum.

Demokratik Sol Partimizin kuruluşunun 39'uncu yılını ve Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının 41'inci yılını yürekten kutluyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Çocuk Hakları Günü sebebiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Elif Esen'e aittir.

Buyurun Sayın Esen. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

2.- *İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Çocuk Hakları Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması*

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, Kıymetli Genel Kurul, Genel Kurulun değerli üyeleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tam bir yıl evvel Dünya Çocuk Hakları Günü'nde Türkiye Büyük Millet Meclisi basın kürsüsünde bir cümle kurmuştum: "Bu Meclis her zamankinden daha fazla çocukların Meclisi olacak." Bu bir yılda çocukların tüm toplumun vicdanını parçalayan durumlarla yüzleşmesinin utancıyla konuşuyorum bugün burada.

Narin'i kaybettik ve sadece onu değil tam 153 çocuğu daha Narin'le aynı kaderi paylaşmış olarak kaybettik ama duymamışız, hâlen dosyaları devam ediyor. Yenidoğan çetesi gibi kelimelerle ifade edemediğim korkunç bir çeteyle, skandalla bebeklerimizi kaybetmişiz. Eli kanlı çetenin dümeninde yenidoğan sağlıklı çocuklarımızı bile koruyamadığımız ortaya çıktı. Daha bu sabah 13 yaşında bir çocuğumuzun istismar sonucu HIV kaptığı için öldüğü haberini aldık. Sadece İstanbul Tıp Fakültesinde şu anda takip edilen 100 HIV yani AIDS, HIV pozitif çocuk var; bu çocukların 20'sine virüs cinsel yolla bulaşmış, 1'i istismar vakası. Türkiye'de şu anda bilinen, teşhisi koyulan 250'ye yakın HIV pozitif çocuk var. Birkaç gün evvel ise 5 yaşından küçük 5 çocuğumuz anneleri hurda toplarken yalnız kaldıkları barakanın yanmasıyla can verdiler.

Burada AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin'in "Her şey parayla mı ilgili?" dediği konuşması büyük tepki topladı. Sayın Zengin'in "Her şey parayla ilgili değil." sözü doğru fakat eksik çünkü derin yoksulluğa, yoksunluklara giden yolda yani parasızlığa açılan o geniş koridorda önce neler var, onları bir hatırlayalım: Madde bağımlılığı ve uyuşturucu ticaretinin yayılmasıyla yaşananlar, hapse giren anne-babaların çıktısı olarak suça eğilim ve yoksul kaldığı için gasba, madde-hırsızlık döngüsüne sokulan çocuklar. Yani bizim parasızlıkla savaşıırken önce maddeyle savaşmamız lazım. Çocuklarımızı ve ailelerini bu bataktan koruyacak, maddeyle savaş politikaları ve kamu birimleri var mı? Yok. Daha doğrusu, doğru şekilde ve yeterlilikte yok, bunda anlaşılmak lazım.

Diğer taraftan "tasarruf tedbirleri" adı altında engelliler "kısıtlı" kavramıyla ayrıştırılıp destekleri kesiliyor, bakım verenleri zor durumda kalıyor; çalışmıyor, yoksulluk derin yoksulluklara dönüşüyor. Zaten yoksul çocuklar okullardaki hijyen sorunlarıyla hastalığa itiliyor. Aşı eksikleri nedeniyle toplum hastalık ve bakım masrafları altında eziliyor.

Mesele para değil, evet, mesele o parasızlığı oluşturan kötü politikalar ve kötü yönetim. Sayın Zengin o gün manşet olan cümlesinden önce "Paranın dışında bir sürü sorun var. Gelin, hep birlikte çözelim diyorum." demişti. Sayın Zengin, sayın üyeler; ben de size şunu söylemek istiyorum: Mecliste partilerüstü davranacak güçte, vekilleri bir araya toplayarak uzmanların, hukukçuların, STK'lerin destekleriyle çocuk konusunu sil baştan ele almak üzere harekete geçtik.

Sayın Zengin, ben sizin -kendisi her ne kadar burada yoksa da muhtemelen arkadan haberi olacaktır diye düşünüyorum- davetinize, teklifinize icabet ediyorum. Size de ben teklif ediyorum; iktidar çocuk hareketinden kaçmasın, muhalefetle birlikte çocuk konusunda uyumlu davranсын, bir masa etrafında çalışmayı kabul etsin. Vekiller arası çatışmalar çocuklar için birleşmeye engel olmasın; aksine, bu çatışmalar sonuçları ortaya çıkarsın. Çocuklara dair verilen her teklifi reddeden bir iktidar var. İstiyorsunuz ki: “Her şeyi biz kendimiz yapalım.” Olmuyor, olamaz da; çocuklarımızı kaybediyoruz bu süreçte.

Değerli Genel Kurul üyeleri, bakınız, 19 Kasım'da Türkiye Büyük Millet Meclisinde “Çocuk Hareketi”yle eğitim, sağlık, hukuk komiteleri buluşuyor. Millet'in ve çocukların vekili olarak partilerüstü güçlü bir duruşla ben o gün ve sonrasında çocuklar için çalışmayı kabul ediyorum. Muhalefet iktidar demeden “Milletimize çocuklar için yan yana duracağımızı kanıtlamak istiyorum.” diyen tüm vekillere sesleniyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Esen.

ELİF ESEN (Devamla) - Ben bu hareketin fikir annesiyim ama sahibi değilim, gelin, hep birlikte sahip çıkalım. Bugün bu kürsüye çıkmadan evvel “Çocuk Hareketi”nin danışma kurulundaki çocukları ağırladık ve şu an dışarıda, Meclisin lobi kısmında oturuyorlar. Bu pırıl pırıl çocukların Genel Kurula ve tüm topluma bir mesajı var: “Tüm dünyada çocukların başlarına gelenleri dehşet içinde izliyoruz. Bir savaş bile olmadan ülkemizde çocukların başlarına gelenlerden ürküyoruz. Mustafa Kemal Atatürk'ün kuruluşunu bize armağan ettiği bu Meclis bizim, sizden sonra bizler olacağız. Lütfen bizleri düşünerek hareket edin, bize örnek olun ve bizim için ayrıışmadan, inanarak ve yan yana mücadele edin.”

Değerli üyeler, bu ülkenin gerçek bekası çocuklardır. Ülkemizin bekasını maddeye, kumara, çetelere, zorbalara, yoksulluğa, arsızlığa kurban edemeyiz. Hepinizi “Çocuk Hareketi”ne davet ederek sözlerime son veriyorum.

Saygılarımla. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Kırklareli İğneada'da yaşanan sel felaketi mağdurları hakkında söz talebinde bulunan Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'ya aittir.

Buyurun Sayın Gündoğdu. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli İğneada'da yaşanan sel felaketi mağdurlarına ilişkin gündem dışı konuşması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kırklareli'nin gözde turizm beldesi, ülkemizin cennet köşesi İğneada, dünyanın ve ülkemizin en özel bölgelerinden biridir. İğneada “Sisli Vadi” adını sabahları oluşan yoğun sis tabakasından dolayı alır. Özellikle bahar aylarında vadinin üzerine çöken sis, mistik bir atmosfer de oluşturur. Vadi ormanlarla çevrili, her mevsim yeşil kalan bir coğrafyaya sahiptir. Longoz Ormanları ve geniş su kaynakları Sisli Vadi'de zengin bir biyoçeşitlilik de sunar. Bölge çok sayıda bitki örtüsü ve yaban hayatına da ev sahipliği yapar. Böylesi doğal zenginlikleri bünyesinde barındıran ülkemizin cennet köşesi İğneada'mızın beceriksiz, liyakatsiz yöneticiler yüzünden acı olaylarla anılmasından da tüm Kırklarelililer olarak derin üzüntü duyuyoruz.

Sisli Vadi'de bundan bir yıl önce yani 5 Eylül 2023'te sabaha karşı başlayan sağanak yağış, su baskınlarına ve dere taşkınlarına da yol açmıştır. Ormancılık faaliyetlerinin yapıldığı bölgede dizili tomrukların yanı sıra, köklerinden sökülen ağaçlar selde sürüklenerek olacıklardan habersiz tatil yapmaya gelen yurttaşlarımızın bulunduğu dere kenarına kaçak olarak yapılmış bungalov evlere ulaşmış ve ne yazık ki 6 yurttaşımız da hayatını kaybetmiştir. Şayet bu felaket hafta içi değil de hafta sonu olsaydı ne yazık ki kayıplarımız çok daha fazla olacaktı. Bu tarifi mümkün olmayan acıların sorumluları en ağır cezaı almalıdır. Adaletin sağlanması bölgede yakınlarını kaybeden yurttaşlarımızın biraz olsun vicdanlarını da rahatlatacaktır ama üzülererek görüyoruz ki ülkemizin dört bir köşesinde

yaşanan hukuksuzluk ve adaletsizlikler Kırklareli’de de yaşanıyor. Asıl sorumlular hesap vermekten kaçıyor, hatta kaçırılıyor. Bilirkişi raporlarında mülki idarenin sorumlu olduğu açıkça belirtilmesine rağmen idari görevliler hâkim karşısına çıkarılmıyor.

Acı olayın yaşanmasından önce 6 yurttaşımızın yaşamını kaybettiği tesisler için kapatma, yıkılma kararları olmasına rağmen idare gerekeni yapmayarak âdeta facianın gelmesine de seyirci kalmıştır. Tesis kaçak ve ruhsatsız inşa ediliyor, yıkım kararı var ama her nedense bir türlü uygulanmıyor. Tüm bunlara rağmen “Tek bir kamu görevlisi sorumlu değil.” diyor AKP yargısı. Şimdi, adalet bu mudur, vicdan bu mudur, insanlık bu mudur, sormak lazım. Bilirkişi raporunda il özel idarenin asli kusurlu olduğu açıkça belirtilmesine rağmen sorumlulara yaşanan dram hakkında tek bir soru dahi sorulmamıştır. Neden? Çünkü aylardır soruşturma izni verilmemiştir. Neden bilirkişi raporunun “asıl kusurlu” dediği kurumun mensuplarına tek bir tane soru sorulmaz, bunu merak ediyorum. Ne saklanıyor, bunu öğrenmek istiyoruz ve kimler korunuyor, bunları da öğrenmek istiyoruz. Görevi suistimal, görevi ihmal, rüşvet ve kayırma iddialarının sokakta konuşulduğu bir durum mahkemede konuşulmasın diye binbir çaba gösteriliyor. Ruhsatsız bir işletmenin tüm Kırklareli’nin gözü önünde çalışması neden durdurulmadı, bunu öğrenmek istiyor vatandaş. Ruhsatsız işletme neden kapatılmadı, bunu öğrenmek istiyor. Neden yıkılmadı, bunu öğrenmek istiyor ama tık yok. Peki, kamu görevlisi görevini neden yapmadı; bunu soran, sorgulayan da yok. Tesislerin ruhsatsız olarak inşa edilmesi ve çalıştırılmasının faciaya zemin hazırladığı da açıkça ortadayken bunların hesabını sormadan, bunlara yanıt vermeden vicdanları da rahatlatamazsınız. Cesaretiniz de merhametiniz de kusura bakmayın ama kalmamış değerli arkadaşlar ve insana da yaşama da saygı da kalmamış.

Yaşamını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına “Adalet yerini buldu.” diyemezsiniz, “Gerçek sorumlular cezalandırıldı, vicdanınız rahat olsun.” da diyemezsiniz çünkü sizin adaletsizliği temsil ettiğinizi artık herkes biliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gündoğdu.

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) - Çünkü sizin merhametiniz de vicdanınız da artık ipotek altına alınmış, Türkiye’yi geçtik onu bütün dünya da görüyor ve inanın, gözyaşlarınız kurumuş değerli arkadaşlar.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Kendi adına konuş!

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) - Bu dava bitti sanılmasın, bu davanın devamı var ve bu dava bitene kadar, sonuçlanana kadar biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak da bu konunun takipçisi olacağız ve gerçek adalet de inanıyorum ki sizin de vereceğiniz katkılarla sonuca ulaşacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Malavi Meclis Başkanı Catherine Gomezgani Hara ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, resmî bir ziyaret için ülkemizde bulunan Malavi Meclis Başkanı Sayın Catherine Gomezgani Hara ve beraberindeki heyet Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş’la birlikte Genel Kurulu teşrif etmişlerdir; kendilerine Genel Kurulumuz adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerinden birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz, Ardahan Milletvekili Kaan Koç’a aittir.

Buyurun Sayın Koç.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, Ahıska Türklerinin vatanlarından koparılışının 80'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

KAAN KOÇ (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, benim de mensubu olduğum Ahıska Türklerinin vatanlarından koparılışının acı dolu 80'inci yıl dönümünde tarihimizin hüznünlü bir sayfasını tekrar hatırlatıyor ve bu trajediyi anıyoruz.

Ahıska Türkleri 14 Kasım 1944'te bir gece yarısı yerlerinden, yurtlarından zorla koparılmış; çocuk, yaşlı, kadın demeden yüz binlerce insan hayvan vagonlarına doldurularak bilinmezliğe sürgün edilmiştir. Bu soğuk ve karanlık yolculukta binlercesi yolda hayatını kaybetmiş, sağ kalanlar ise büyük acılarla hayata tutunmaya çalışmıştır. Ancak, Ahıska Türkleri vatanlarından sürgün edildikleri hâlde öz kimliklerini ve inançlarını her daim yaşatmıştır; onların direnişi ve mücadelesi bizim için onur verici bir azim ve kararlılığın simgesidir.

İnsanlık tarihinin kara lekelerinden biri olan bu sürgün zulmüne maruz kalarak hayatlarını kaybedenleri rahmetle anıyor, aziz soydaşlarımızın acılarını yürekten paylaşıyorum.

BAŞKAN - Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış...

2.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'da deprem sonrası çiftçilere yapılan desteğe ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Değerli milletvekilleri, Adıyaman'ımızda depremin yaralarını sarmaya devam ediyoruz. Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından 600 çiftçimize 30 milyon makine ve alet desteği, Çelikhan ilçemizde 6.700 ceviz fidesi, Tut ilçemizde 7 bin adet incir fidesi, 4 milyon değerinde kavun ve karpuz fidesi, 233 çiftçimize 16.700 kilogram yem bitkisi tohumu dağıtıldı ve GAP Kalkınma İdaresi tarafından 70 üreticiye 50 milyon lira değerinde 70 adet sera kurulumu yapıldı, arıcılarımıza 2.200 adet arı kovanı dağıtıldı, bugün de 1.200 çiftçimize 488 ton nohut tohumu ve 78 ton mercimek tohumu dağıtıyoruz ve böylece, çiftçimize toplam bedeli 120 milyon değerinde nakdi malzeme desteği sağlanmış oldu.

Adıyamanlı çiftçilerimize hayırlı olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ayhan Salman...

3.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, Ahıska Türklerinin vatanlarından koparılışının 80'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYHAN SALMAN (Bursa) - “Bir gül mevsiminde seyrine gittim/Hani goncan, hani gülün Ahıska/Baktıkça hâline kahroldum, bittim/Korlanır mı bir gün külün Ahıska?”

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Kasım 1944 gecesi tarih sayfalarına kara bir leke olarak geçmiştir. Ahıska Türkleri o gece diktatör Stalin'in emriyle yük vagonlarına doldurulmuş ve vatansızlığa, ölüme ve bilinmezliğe zorla sürgün edilmişlerdir.

Sürgünün 80'inci yıl dönümünde bu zulümle hayatını kaybeden Ahıskalı soydaşlarımızı rahmetle anıyor, dünyanın farklı yerlerindeki Ahıskalı kardeşlerime ve Bursalı Ahıskalı kardeşlerime selamlarımı sunarak aziz hatıralarını saygıyla yâd ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde her zaman Ahıska Türklerinin yanında olmaya kararlılıkla devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın İbrahim Ufuk Kaynak...

4.- Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın, İstanbul ve Ankara belediyelerinin konser ihalelerine ve Çin'in bütçesine koyduğu nükleer silah envanterine ilişkin açıklaması

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Ordu) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Son günlerde İstanbul ve Ankara belediyesindeki bu ihalelerle alakalı, özellikle konserlerle alakalı şeyler hakkında, o işin ahlaki yönü hakkında muhalefet milletvekili arkadaşlarımızdan inşallah bugün bazı açıklamalar duyuruz diye umut ediyorum.

Tabii, biz bunlarla uğraşırken Çin'in sadece geçen seneki bütçesinde 100 yeni nükleer silahı envanterine koyduğunu ve dünya silah harcamasının 2,5 trilyon dolara ulaştığını da belirtmek istiyorum. Biraz daha ciddi konulara yoğunlaşırsak derim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Baykan.

5.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Muğla Büyükşehir Belediyesinin deprem bölgelerine göndermek için aldığı malzemelere ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - 21'inci yüzyılda süper hızlı bir hizmetten bahsedeceğim(!) Cumhuriyet Halk Partili Muğla Büyükşehir Belediyesinin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığımız acı deprem felaketi sonrası deprem bölgelerine göndermek için 9 Mart 2023 tarihinde doğrudan teminle aldığı 500 uyku tulumu, 300 adet barınma çadırı ve 2 adet konteyner mutfak malzemelerinin depolarda unutulduğu bir yıl sonra yapılan denetimlerde görülüyor.

ORHAN SÜMER (Adana) - Ya, Kızılayın sattığını anlat, Kızılayın sattıklarını anlat!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Deprem bölgesine gönderilmeyen malzemeler için uygun bir depolama alanı bulunmadığı için Muğla AFAD'a yazı yazılıyor ancak AFAD da uygun bir depo bulamıyor.

ORHAN SÜMER (Adana) - Kızılayın sattıklarından bahsetmiyorsunuz.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Daha sonra malzemeler 14 Mayıs 2024 tarihinde nihayet Malatya Doğanşehir Belediyesinin talebiyle Doğanşehir Belediye Başkanlığına gönderiliyor.

Sizleri bir Konya atasözüyle selamlamak istiyorum: "Bayram geçtikten sonra şırlan yağını başına dök." Hıza bak, hıza(!)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Kızılaya güven kalmadı, kan vermiyor insanlar; kan, kan!

ORHAN SÜMER (Adana) - Kızılaya güven kalmadı sizin yüzünüzden.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Emin Ekmen...

6.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Gazeteci Ercan Atay'ın Batman'la ilgili verdiği bilgilere ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Gazeteci Ercan Atay'ın verdiği bilgilere göre Batman'da son bir ayda tam 5 vatandaşımız ekonomik sebeplerle canına kıymıştır ve bu vatandaşlarımızdan biri kendi canına kıymadan önce eşi ve 11 yaşındaki çocuğunu da katletmiştir. Bunların hayatlarına kıyma sebepleri incelendiğinde sanal bahis, sanal kumar, kripto para piyasası ve tefecilik öne çıkan hususlardır.

Hükûmete Genel Başkanımız Sayın Ali Babacan'ın seslendiği gibi sesleniyoruz: Özellikle sanal bahis, sanal kumar ve kriptonun bir gecede yasaklanması iktidarın kudretindedir; bunu engelleyiniz, tefecilerin eline düşen vatandaşlarımıza bankaların kredi vermesini kolaylaştırınız, tefecilere yüksek oranda faizle kredi veriyorken vatandaşların kredi almasını engellemeyiniz.

BAŞKAN - Sayın Türker Ateş..

7.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, sosyal yardımlara ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkürler Başkanım.

Sosyal yardımlar giderek azalıyor; Aile Bakanlığının verilerine göre engelli aylığı verilen insan sayısı 70 bin kişi azalmış, Aile Destek Programı'ndan faydalanan hane sayısı bir yılda yaklaşık 750 bin kişi azalmış, neredeyse 1 milyon hane daha az elektrik desteği alıyor, doğal gaz yardımları ise 2023'te yüzde 162 bin haneyken 2024'te yalnızca 9 bin haneye düşmüştür.

Buradan soruyorum: Bu insanların temel ihtiyaçlarını kim karşılayacak? İktidar yoksulluğu azaltma sözü veriyor ama destekler giderek azalıyor. Kendi halkını görmezden gelen bir yönetim sosyal adaleti nasıl sağlayabilir? Onları yalnız bırakmaya devam ederseniz umutlu geleceğimize nasıl bahsedebilirsiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Bilal Bilici...

8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, asgari maaşa ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birkaç gün önce yani salı günü Genel Başkanımız Özgür Özel Bey grup toplantımızda asgari maaş konusunu ele aldı. Minimum asgari maaş için talebimiz 30 bin TL olup bunun bir an önce hayata geçirilmesini talep ediyoruz. Hiperenflasyon, hayat pahalılığı, geçim sıkıntısı, işsizlik had safhadayken para pul olduğundan dolayı burada 30 bin lira şeklinde belirttik talebimizi. Biz her zaman dar gelirlinin yanındayız, her zaman asgari maaşlı yurttaşlarımızın yanındayız ve sesi olmaya devam edeceğiz.

Geleceğin ümidi Cumhuriyet Halk Partisidir diyorum (CHP sıralarından alkışlar).

BAŞKAN - Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu...

9.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa Osmangazi Gaziakdemir Mahallesi Muhtarı Kemal Özdemir'in talebine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bursa Osmangazi Gaziakdemir Mahallesi Muhtarımız Kemal Özdemir'in bir talebi var. Ekim 2023'te Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından kentsel dönüşüm çalışması başlatılıyor ve hak sahiplerinin yüzde 70'i tarafından da kabul görüyor. Büyükşehir Belediyemiz tabii, STK'lar tarafından açılan bazı davalar neticesinde süreç aksayınca Çevre Bakanlığından yetki istiyor fakat Çevre Bakanlığı bu yetkiyi vermiyor ki benzer bir yetkiyi daha önce AK PARTİ tarafından yönetilen Yıldırım Belediyesine vermiş. Büyükşehir Belediyesine bu yetkinin verilmemesi elbette ki dönüşüm bekleyen mahallelileri üzmüş.

Bursa, yüksek deprem riski altında ve deprem tabii ki siyasi parti ayrımı yapmıyor. Bu nedenle buradan çağrıda bulunuyoruz, muhtarın talebini iletiyoruz, "Büyükşehir Belediyemize bu yetkiyi verin." diyoruz Çevre Bakanına.

BAŞKAN - Sayın Gülcan Kış...

10.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, atanamayan mühendis ve mimarlara ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Ülkemizde binlerce genç mühendis ve mimar meslektaşım yıllarca eğitim aldı, büyük emekler verdi ancak mezun olduktan sonra işsizliğe mahkûm edildi. Kamuda yetersiz alımlar, özel sektörde düşük ücretler ve kötü çalışma koşulları gençlerimizin umutlarını tüketiyor. Mühendislerimiz, mimarlarımız iş bulamazken ülkemizin kalkınması nasıl mümkün olacak? Kamu alımları artırılmalı, özel sektörde adil çalışma koşulları sağlanmalıdır. Atanamayan mühendislerimiz projelerle, üretimle gündeme gelmelidir işsizlikle değil. Bu genç meslektaşlarımızın bilgi ve yetenekleri heba edilmemeli, hak ettikleri istihdam fırsatlarına kavuşturulmalıdırlar.

Atanamayan mühendis ve mimarların sesi olmak zorundayız. AKP iktidarı bu mesleklere hak ettiği saygıyı ve ekonomik desteği ne zaman verecek? Toplumsal kalkınma için teknik personelin emeğini göz ardı edemezsiniz. Bu mağduriyete son vermek için acil adımlar atmalısınız.

BAŞKAN - Sayın Süleyman Bülbül...

11.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da açılan maden ocaklarına ve birinci sınıf tarım arazilerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, memleketim Aydın'da köylünün tarlası, evi kömür ocağı yapılmak için elinden alınıyor. Nazilli Yellice köyünde, Latmos Beşparmak Dağları'nda, Söke'de, Karpuzlu'da, Koçarlı'da açılan maden ocakları nedeniyle çok ciddi bir doğa ve tarih kıyımı yaşanıyor. Bozdoğan Örentaht köyünde yapılmak istenen maden ocağı için kamulaştırma kararı verilerek köylülerin tarım arazisine el konuldu. Birinci sınıf tarım arazilerine Kuyucak, Gencelli, Köşk ve Sultanhisar'da Salavatlı ve Azaplı Mahallelerinde JES ruhsatları verildi; tarım arazileri yağmalanıyor. Rüzgâr enerjisi santrali yapmak için Karacasu Ataköy'de ve Kuşadası Kirazlı köyünde tarım arazilerine el konuldu. Ocak ayında Kirazlı'da RES için yapılan kamulaştırma kararına Anayasa Mahkemesi "Dur!" demişti, Yüksek Mahkeme mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verdi.

AKP iktidarı, çevre düşmanı, tarım düşmanı ve doğa düşmanı politikalarıyla Aydın'ı yok sayıyor; havayı, suyu ve toprağı zehirliyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Mestan Özcan...

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Sayın Murat Çan...

12.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Emeklilikte adalet isteyen, kendilerine yapılan haksızlığın giderilmesini isteyen, verilen sözlerin tutulmasını isteyen staj ve çıraklık sigortası mağdurları bu hafta sonu yine meydanlarda olacak. Bu iktidar onları yıllarca oyaladı, bir anlamda kullandı; Türkiye'deki işsizliği düşük göstermek için kullandı örneğin ama iş emeklilik hakkına gelince işe başladıkları gün emekliliğe esas sigortanın başlangıcı sayılmadı, hakları yendi ama artık, bahane üretmeyin diyoruz, bu hakkı derhâl teslim edin, bu mağduriyeti ortadan kaldırın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Nurten Yontar...

13.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağ'ın Malkara ve Hayrabolu ilçelerinin düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, bugün, Tekirdağ Malkara ve Hayrabolu ilçelerimizin düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümünü coşkuyla ve gururla kutluyoruz.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere en büyük emaneti olan cumhuriyetin yılmaz savunucuları olarak eğitimin ışıyla aydınlanan, tarihi zenginliklerini, doğal güzelliklerini koruyan, çağdaş, demokrat ve geleceğe umutla bakan bir Tekirdağ için durmadan çalışıyoruz ve çalışmaya devam edeceğiz. Ülkemizi muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkarmak ve Büyük Önder'imizin ortaya koyduğu devrimci vizyona ve ruha sahip çıkmak her Tekirdağlının toplumsal sorumluluğu ve Ata'sına olan borcudur.

Bu duyularla, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını, bu topraklar için canını veren aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle, gazilerimizi de saygıyla anıyorum.

BAŞKAN - Sayın Serkan Sarı...

14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, 14 Kasım Dünya Diyabet Günü'ne ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün 14 Kasım Dünya Diyabet Günü. Ülkemizde 10 milyona yakın diyabet hastası var, bunların yüzde 10'u, yaklaşık 1 milyonu Tip 1 diyabetli çocuk ve gençlerimizden oluşmakta. Bu çocuklarımızın, diyabet kontrolünü yapabilmek için her gün, günde 4 ila 6 defa parmak uçlarını delerek şeker ölçüm stripleriyle kan şekerlerini kontrol etmeleri gerekiyor fakat Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu bu striplerin fiyatlarını tam olarak karşılamadığı için bu asgari ücretle geçinen ailelerimize özellikle ekonomik olarak ciddi bir yük getirmekte.

Bu anlamda, buradan Çalışma Bakanımıza çağrıda bulunuyorum: Sosyal Güvenlik Kurumunun ödeme kapsamına sensörlü şeker ölçüm takip cihazlarının alınmasıyla beraber hem çocuklarımızın bu parmak uçlarının delinmesinin hem de aile ekonomisinde oluşacak bu zararın engellenmesi mümkündür. Bu anlamda, Bakanımızdan bu konuda destek bekliyorum.

BAŞKAN - Sayın Asu Kaya...

15.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, İzmir'de 5 çocuğun hayatını kaybettiği faciaya ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan çok teşekkür ederim.

İki gündür, burada, bütün milletimizi yasa boğan, 5 çocuğumuzu kaybettiğimiz faciayı konuşuyoruz. İktidarın Grup Başkan Vekili iki gündür burada 18 defa Bakanlığın bu aileyi ziyaret ettiğini ve bir yılda aileye Bakanlık tarafından 110 bin TL, kaymakamlık tarafından da 9 bin TL yardım verildiğini söyledi ve "Her şey de para değil." dedi. Fakat biz, bugün de haberlere yansıdığı üzere, anne Melisa Sinem "110 bin liralık yardımı almadım; tersine, bana verilen 8 bin TL'lik yardım da 4 bin TL'ye düştü." dedi. Eğer bu doğru ise ortalarda görünmeyen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanının derhâl istifa etmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın Zülküf Uçar...

16.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Rojin Kabaış'ın ölüm nedenine ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Rojin Kabaış, 27 Eylülde kaybolduktan on sekiz gün sonra bulundu ama ölüm nedenine dair otopsi raporu yirmi yedi gündür açıklanmış değil ve dünden beri basına servis edilen bir rapordan söz ediliyor ancak ne ailenin ne de avukatların bu rapordan haberi var çünkü savcılık gizlilik kararı gerekçesiyle aileye ve avukatlara bilgi vermiyor.

Rojin'in ölümü şüpheli bir ölümdür; bulunduğu bedende darp izleri vardı, bu bulgulara dair herhangi bir açıklama yapılmadı. Rojin'in intihar ettiğine dair algı yaratmak isteyenler "Google aramaları" gibi iddialar öne sürdü; bu iddiaları öne sürenler ve amaçları ortaya çıkarılmadı.

Sudan korkan, üniversiteye yeni başlamış gencecik bir insanın intihar ettiği iddiası şüphe yüklü bir iddiadır. Savcılık derhâl elindeki bütün verileri avukatlar ve aileyle paylaşmalı, kamuoyunu şeffaf bir şekilde bilgilendirmelidir.

BAŞKAN - Sayın İzzet Akbulut...

17.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Rehberlik Araştırma Merkezine ve Burdur Şeker Fabrikası Müdürüne ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur Rehberlik Araştırma Merkezinde sözde bir inşaat hafriyatı var, orada -kameralara göstereceğim, hangi kamerada görünüyor bilmiyorum ama- çöp yığınlarının olduğu yere, hafriyatların döküldüğü yere Atatürk büstlerini koymuşlar. Atatürk'ümüzün, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün maneviyatına, hiç kimseye saygısızlık yaptırmadık, bundan sonra da yaptırmaya niyetimiz yok. Sorumlusu kimse muhakkak ortaya çıkması konusunda konunun takipçisi olacağımızı buradan bildirmek isterim.

Yine, bizim Burdur'da Şeker Fabrikası Müdürümüz var, evlere şenlik. İki üç yıldır şeker fabrikası alım törenlerini bir şekilde oldubittiye getiriyor ama orada taşeron iş yapan kurumlara, işçilere maaşlarının geç ödendiğiyle alakalı bazı şikâyetler alıyoruz. Şeker Fabrikası Müdürünün bunların takipçisi olmasını, emekçinin hakkını yedirmemesini istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da deprem sonrası okullarda yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin "Okullar sorunsuz açılacak." demişti maalesef bu açıklama gerçekçi değil. Seçim bölgesi Hatay'da çocuklarımıza bir öğün ücretsiz yemek vermeyerek tasarruf mu sağlayacaksınız? Her şeyin normale döndüğünü söyleyerek gerçekleri görmezden gelmek açıklanabilir bir durum değildir. Sayın Bakan, neden okullara ek bütçe sağlamıyorsunuz, okulların demirbaş ve malzeme ihtiyaçlarını karşılamıyorsunuz? Bizim çocuklarımız ne zamana kadar ikili eğitime devam edecek, kör karanlıkta okula gidip gelecek? Kamu binaları okullarımızdan ne zaman çıkacak? Okullarımızın güçlendirilmesini ne zaman bitireceksiniz? Neden okullar temiz değil?

Hatay'daki öğretmenler, öğrenciler ve velilerinden aldığınız not 1 ve karneniz başarısız.

BAŞKAN - Sayın Ali Bozan...

19.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Batman'da 17 Kasım Pazar günü gerçekleştirecekleri demokrasi ve özgürlük mitingine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum, Sayın Başkan.

Günlerdir her türlü baskı, işkence ve tehditlere karşı iradesini savunan, onurlu bir mücadelenin yürütüldüğü Batman'da 17 Kasım Pazar günü gerçekleştireceğimiz demokrasi ve özgürlük mitingine tüm halkımızı davet ediyoruz.

Mardin, Batman ve Halfeti Belediyelerimize kayyum atanmasından sonra demokratik tepkilerini dile getirmek için sokağa çıkan halkımızı eşi görülmemiş kin ve öfkeyle tehdit eden, işkence yapan yüzleri maskeli, İçişleri Bakanlığının dahi sahiplenmediği ne idiği belirsiz tipler Batman halkına 90'lı yılları anımsatmaya çalışıyor. Bu işkencecilerin Batman sokaklarında olmaları tamamen planlı ve programlıdır. 90'lı yıllarda Batman halkına geri adım attıramayanlar bugün de geri adım attıramayacaklar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İrfan Karatutlu...

20.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ın deprem sonrası sorunlarına ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, dün yine Kahramanmaraş'a uçak inemedi, öncesinde de inemiyordu, yarın da inemeyecek. Bir şehre uçak indirememe rekoru varsa o da Kahramanmaraş'tır. Ulaştırma Bakanlığını bu rekoru için tebrik ediyorum!

Sadece uçak seferleri mi? Kahramanmaraş'ta esnaf, ticaret erbabı, sanayici zor durumda, mücbir sebebin uzatılmasını bekliyor, KOSGEB kredilerinin açılmasını bekliyor. Şehrin merkezine kot altı yani yolun altına iş yeri yapmak ve bunları da küçük küçük yapmak neyin nesi? Kahramanmaraş Tomsuklu sanayi bölgesine yapılan halin... Toptancı esnafının ve küçük sanayi esnafının birleştirilmesini halkımız bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Mervan Gül...

21.- *Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt'te faaliyete geçecek olan asfalt plenti ve taş kırma tesisine ilişkin açıklaması*

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Güçlü bir altyapı için Siirt'te projelerimiz devam ediyor. Tamamen yerli ve millî kaynaklarla hayata geçirilen asfalt plenti ve taş kırma tesisini kısa sürede faaliyete geçiriyoruz. Tesisin toplam maliyeti 320 milyon TL'dir. Bir yılda hedeflenen sıcak asfalt üretimi 150 kilometredir. Bu şekilde tesisimiz bir yılda maliyetini tamamen karşılamış olacaktır. Bu önemli projeye şehrimizin ihtiyaç duyduğu altyapı hizmetlerini kendi imkânlarımızla karşılayacağız. Böylece ilimiz köylerine daha ucuza konforlu yol yapabilme kapasitesine kavuşacak. Bu projede emeği geçen Sayın Valimize, Genel Sekreterimize ve bütün Siirt halkımıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Necmettin Çalışkan...

22.- *Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Millî Eğitim Bakanlığının açıkladığı mülakat sonuçlarına ilişkin açıklaması*

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Teşekkür ederim.

Seçimden önce mülakatların kaldırılacağına dair gençlere verilen sözler yerine getirilmedi. Binlerce gencimizin umutlarıyla, hayalleriyle oynamaya devam ediliyor. On sekiz aydır öğretmen ataması yapılamaması... Millî Eğitim Bakanlığının sözlü mülakat sonuçlarını açıklamasıyla birlikte öğretmen adaylarımız büyük bir hayal kırıklığı yaşamıştır. Hele de il bazında farklı puanların verilmesi subjektif değerlendirilmelerin olmasına neden olmuştur. Bu çerçevede bütün gençlerimiz büyük mağduriyet yaşamaktadır. Bu KPSS'deki yaşanan sınav sonucuna yönelik yapılan değerlendirmeler birçok kesimi mağdur etmiş, her kesimde mağdurlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Artık, Hükümet, öğretmen adaylarının sesini duymalıdır, meydanlarda toplanan mağdurların sorununa bir an önce çözüm bulmalıdır; aksi hâlde, sorun büyüyerek devam edecek.

BAŞKAN - Sayın Adem Yıldırım...

23.- *İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, CHP'li belediyelerin düzenlediği konserlere ilişkin açıklaması*

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Son günlerde CHP'li belediyelerin konserler üzerinden yapmış olduğu yolsuzluk ve usulsüzlükler ayyuka çıkmış, CHP'yi destekleyen insanlarımız bile rahatsızlıklarını dile getirmeye başlamıştır. Bir zamanlar CHP'lilerin özellikle "Gitmediğimiz, geçmediğimiz köprüye benden neden para kesiliyor?" diyenlere karşılık, şimdi vatandaşımız "Gitmediğim konsere benden neden para kesiliyor?" diye CHP'li arkadaşlara hâliyle soruyor. Heykelden para kazanma dönemini kapatıp konserden para kazanma dönemini başlatarak Yontma Taş Devri'nden Cilalı Taş Devri'ne geçiş yapan CHP'li belediyeleri buradan kutluyorum(!)

Tabii, milletimiz, AK PARTİ'nin yapmış olduğu, 5 milyara yapmış olduğu köprü ile Ekrem'in 5 milyara yapmış olduğu konserin kıyaslamasını yapıyorum. Ben bunu buradan vatandaşlarımızla paylaşmak istedim.

Tekrar, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Tahtasız...

24.- *Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, ülkedeki mağdurlara ilişkin açıklaması*

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ülkemizde AKP'nin yarattığı mağdurlar çığ gibi büyüyor; kademelî emeklilik bekleyenler, staj ve çıraklık mağdurları, BAĞ-KUR tescil hak kaybına uğrayanlar, meslek eğitimini ve diplomasını alan atanmayan öğretmenler, ziraat ve gıda mühendisleri, veteriner hekimler, sağlık çalışanları, mülakat mağdurları, kadro bekleyen belediye şirket işçileri, zabıtalı, kamudaki taşeron işçiler seslerini duyurmaya çalışıyor. 2023 bütçesinde sadece faizlere 2 trilyon lira faiz ödenecek. Plan ve Bütçe Komisyonunda dile getirdiğimiz sorunlara kulak kapatıyorlar.

Saray ve şatafat iktidarı, bir günde on yedi yıl sonra emekliliğe mahkûm ettiğiniz vatandaşlarımızın sorunlarını çözecek misiniz? Küçük yaşta staja başlayan ancak sigorta başlangıçları emekliliğe sayılmayan staj ve çıraklık mağdurlarına haklarını teslim edecek misiniz? Asgari ücreti en az 30 bin lira yapacak mısınız? En düşük emekli maaşını asgari ücrete eşitleyecek misiniz?

İktidardakiler kendinden başkasını düşünmez ama tüm sorunların var bir çaresi, o da Cumhuriyet Halk Partisi.

BAŞKAN - Sayın Aşkın Genç...

25.- *Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'nin sağlık sorununa ilişkin açıklaması*

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Kayseri'deki sağlık sistemiyle ilgili çok önemli bir sorunu dile getirmek istiyorum. Kayseri Şehir Hastanesinde görev yapan son çocuk enfeksiyon hastalıkları uzmanı da istifa etti yani Kayseri gibi büyük bir şehirde çocuk enfeksiyon hastalıkları alanında hizmet verecek tek bir uzman bile kalmadı. Hekimler ağır çalışma koşulları ve düşük maaşlar nedeniyle mesleklerinden uzaklaşıyor. Özellikle pediatri zor çalışma koşulları ve düşük getirisi nedeniyle tercih edilmiyor. Bu durum hastanelerde bölümlerin kapanmasına kadar varıyor. Taşrada kamu hastaneleri ciddi kadro sıkıntıları yaşıyor, hekimler tutulamıyor ve yenileri bulunamıyor. Kayseri'de bir çocuğun hayatı tehlikeye girdiğinde bunun hesabını kim verecek? Acilen bu kadro sorunları çözülmeli, hekimlerimize daha iyi çalışma koşulları sunulmalıdır; aksi takdirde, hem hekimlerimizi hem de halkımızı kaybediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu...

26.- *Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, memlekette olup bitenlere ilişkin açıklaması*

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Memlekette olan biten şu ki 12.500 lirayla hayatta kalmaya çalışan emekliler, atanmayan öğretmenler, tarlada ürünü kalan çiftçiler, enflasyona ezdirdiğiniz asgari ücretliler, koruyamadığınız kadınlar, sağlıklı beslenemeyen çocuklar, mülakatlarda hakları yenilen genç öğretmenler.

Açlık sınırı 20 bini, yoksulluk sınırı 60 bini geçmiş, iktidar millete maval okuyup duruyor. Ülkede çalışanların neredeyse yüzde 60'ı asgari ücretle çalışıyor. 15-24 yaş arasındaki her 10 gençten 4'ü ne çalışıyor ne de okuyor. Dert edineni ara ki bulasın; her gün eski Türkiye'yi mumla arıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

27.- *Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin 7 Kasım'da açıkladığı Türkiye Gözlem Raporu'na ilişkin açıklaması*

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi, Türkiye Gözlem Raporu'nu 7 Kasım'da açıkladı. Rapor, Türkiye iktidarının ağır insan hakları ihlallerini vurguladı. Yasama ve yargının iktidar baskısı altında olduğunu, OHAL KHK'lerinin ağır hak ihlalleri oluşturduğunu, azınlıkların, kadınların korunmadığını, TİHEK'in yürütmeden bağımsız olmadığını, ifade özgürlüğünün çiğnendiğini vurguladı; keyfi gözaltıların bitirilmesini, Terörle Mücadele Yasası'nın gözden geçirilmesini istedi. Cezaevlerindeki aşırı kalabalığı, yetersiz sağlık hizmetlerini, kötü şartları, yargılama öncesi tutukluluğun uzatılmasını, hücre hapsini eleştirdi. MİT'e tanınan geniş yetkileri, milletvekili dokunulmazlıklarına getirilen kısıtlamaları, seçimler önündeki engelleri de eleştirdi. Birleşmiş Milletleri duymayacaksanız kimi duyacaksınız?

BAŞKAN - Sayın Burak Akburak...

28.- *İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İzmir'de AIDS nedeniyle 13 yaşındaki bir çocuğun hayatını kaybettiğine ilişkin açıklaması*

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Dün İzmir'de 13 yaşındaki bir çocuğumuzun HIV, AIDS nedeniyle hayatını kaybettiğini öğrendik. Ne yazık ki HIV pozitif olduğu kemik erimesi şüphesiyle tedavi için başvurduğu hastanede anlaşıldı. Hastalığın anneden değil cinsel istismar sonucu bulaştığı açıklanmıştır. Bu acı olay çocuklarımızın ciddi bir tehdit altında olduğunu bizlere bir kez daha göstermiştir. Bu çocuklarımızı şiddetten, cinsel istismardan neden koruyamıyoruz? Kim bilir bunun gibi kaç vaka yaşandı? İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Enfeksiyonu Ana Bilim Dalı Başkanının verdiği bilgilere göre, kendi hastanelerinde takip edilen 100 HIV pozitif çocuğun 20'sinin cinsel istismar sonucu hastalığa yakalandığını söylemiştir. Bu durum küçük yaştaki cinsel istismar vakalarının ciddiyetini ortaya koymaktadır. Türkiye'de HIV pozitif teşhisi konulan çocuk sayısı 250'ye ulaşmış durumda ve bugüne kadar 5 çocuğumuz ne yazık ki hayatını kaybetmiştir. Böyle bir tabloyu kabul etmiyoruz. İlgili bakanlıkların derhâl bu konuda detaylı açıklama yapmasını ve acil önlemler alması gerektiğini hatırlatıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Sait Yaz...

29.- *Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Kâf, Rad, Hadid ve Zâriyât surelerinin bazı ayetikerimelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçen gün biz burada Kamu Başdenetçisini seçtik. Size en büyük başdenetçiden bahsedeyim.

(Hatip tarafından Kâf suresinin 17'nci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Sağınızda ve solunuzda iki melek var, ağzınızdan çıkan her kelimeyi yazarlar.”

(Hatip tarafından Rad suresinin 11'inci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Önünüzde ve arkanızda birer kameraman melek var, bütün hareketlerinizi ve davranışlarınızı kaydederler.”

(Hatip tarafından Kâf suresinin 16'ncı ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Kendi kendinize konuştuğunuz zaman da o sizi duyar ve bilir.”

(Hatip tarafından Kâf suresinin 16'ncı ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Şah damarınızdan o size daha yakındır.”

Daha ötesi:

(Hatip tarafından Hadid suresinin 4'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Nerede olursanız olun o sizinle beraberdir.”

Daha ötesi:

(Hatip tarafından Zâriyât suresinin 21'inci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Ben içinizdeyim, beni görmüyor musunuz?”

Onun mahkemesinde diller konuşmaz, dudaklar kıpırdanmaz, eller konuşur, ayaklar şahit olur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Hocam, gemileri de soracak!

BAŞKAN - Sayın Ali Karaoba...

30.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak takımlarının ciritteki başarılarına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İlkler şehri Uşak Türkiye’de ilk cirit müsabakasının yapıldığı ildir. Bu derin geleneğimizi sürdürerek Türkiye’nin en başarılı cirit takımları ve sporcuları da Uşak’tan çıkmaktadır. Uşaklıların cirit aşkı ve başarısı başka bir ülkede olsa her zaman el üstünde tutulur. Atlı Cirit Türkiye Şampiyonası 1’incisi 1 Eylül Atlı Cirit Kulübü, 2’ncisi Uşak Genç Bozkuşlular Cirit Kulübü olmuştur. Bilal Erdoğan’ın Okçular Vakfına milyonlar akıtanlar ciritçileri ihmal etmemektedirler, destek vermemektedirler.

Meclis Genel Kurulundan tekrarlıyorum: Ata sporumuz ciritteki başarısından dolayı Uşaklı takımlarımızı kutluyorum. Bu geleneğin yaşatılması ve sporcularımız için hak ettikleri destekleri bekliyorum. Uşak hakkını alacak, ciritçiler hakkını alacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın İsa Mesih Şahin’e aittir.

Buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Orhan Veli’nin ölüm yıl dönümüne, şiddet olaylarındaki artışa, belediyelerle ilgili konser tartışmalarına, 14 Kasım 1944’te yurtlarından sürgün edilen Ahıska Türklerinin acılarını paylaştıklarına, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin 41’inci kuruluş yıl dönümüne ve Cumhurbaşkanının Kırgızistan’daki zirvede ortaya koyduğu ifadelere ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, çok Değerli Diyarbakır Milletvekilimiz, önümüzde ve arkamızda kameraman melekler var, iyi ki var.

“Bekliyorum, öyle bir zamanda gel ki vazgeçmek mümkün olmasın.” diyor Orhan Veli. Biz de adaletin, liyakatin, şeffaflığın, toplumsal barışın, ekonomik refahın, insan onuruna yakışır bir hayat standardının olduğu bir Türkiye bekliyoruz, umut ediyoruz ve bu umut için de çalışıyoruz. Şair Orhan Veli’yi ölüm yıl dönümünde saygıyla anıyorum.

Son günlerde şiddet olaylarının arttığını görüyoruz. Gün geçmiyor ki ülkemizden bir şiddet haberi almayalım. Şiddet sokaklarda, evlerde, iş yerlerinde bir virüs gibi yayılıyor. İnsan ilişkilerinde hoşgörüsüzlüğün, toplumdaki tahammülsüzlüğün ve öfkenin giderek arttığına üzülererek şahitlik ediyoruz. İçine düştüğümüz bu şiddet sarmalının yegâne sebebi ekonomik yıkım, kalıcı fakirlik endişesi ve kamu düzeninin bozulmasıdır. Kamu düzeninin bozulmasında bireysel silahlanma önemli bir etkindir. Ekonomik kriz, bireylerin geçim mücadelesini zorlaştırmakla kalmıyor, geleceğe dair umutlarını ve güven duygularını da zedeliyor. Ailelerde, mahallelerde, iş yerlerinde artan maddi sorunlar, insanları duygusal olarak yıpratıyor, yaşam koşullarını daha da zorlaştırıyor. İşsizliğin ve hayat pahalılığının artması, temel ihtiyaçların bile karşılanmasını güç hâle getiriyor. Gelir düzeyi düşen, borç batağına düşen, birikimi azalan bireyler, çareyi öfkeyle, gerilimle ifade etmek durumunda kalıyor. Bunu tabii ki doğru bulmuyoruz. Bu durum, şiddeti bir çözüm gibi gösteren anlayışı besleyerek toplumda yaygın bir hâl almasına zemin hazırlıyor. Enflasyonun düşmesi, alım gücünün artması, ekonomide kalıcı istikrarın sağlanması, kamu düzeninin yeniden sağlanması sorunun çözümü için elzemdir.

Evet, belediyelerle ilgili konser tartışması var. Dün Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Ankara Büyükşehir Belediye Başkanına yönelik bir soruşturma başlatıldığı haberini aldık. Belediye

başkanlarının bir kusuru, ihmali varsa elbette bu araştırılmalıdır, elbette hukuk önünde herkes hesap vermelidir ancak değerli milletvekilleri, hukuk, siyasi iklime göre de hareket etmemelidir; bizim itiraz ettiğimiz nokta burası. Şimdi, AK PARTİ’li birkaç arkadaşımız bu konuya değindi “Muhalefetin vicdani duruşunu bekliyoruz.” dedi. Bakın, hukuk önünde herkes hesap vermelidir. Biz, bu konuda çok netiz. Buyurun, size hodri meydan diyorum, hep beraber bir araştırma komisyonu kuralım, bütün belediyelerin bu tür harcamalarını birlikte denetleyelim. Biz verelim, bakalım siz araştırma komisyonuna destek verebiliyor musunuz, samimiyetinizi bir görelim.

İkincisi de bu konuda, siyasi ahlakla ilgili daha önce araştırma önergeleri verdik, reddettiniz. Bir kanun teklifi hazırlığımız var, buyurun bu kanun teklifini Meclisten geçirelim, Türkiye itiraz ettiğiniz bu konularla karşılaşmasın, siyasi ahlak konusunda da samimiyeti görelim.

Türkiye 90’lı yıllardan beri belediye başkanlarına açılan soruşturmalardan açılan davalara alışıktır. Sonuç ne olur? Sonuç ortaya kahramanlar çıkarır. Mansur Bey de bu açılan davadan rahatsız olmaz diye düşünüyorum.

“Evlerinizi hemen boşaltın, hazırlanmak için sadece iki saatiniz var.” sesiyle yankılanmıştı her yer. Soğuk bir kış gecesi on binlerce Ahıska Türkü maalesef hayvan vagonlarıyla bilinmez acı bir yolculuğa doğru sürüldü. Seksen yıl önce 14 Kasım 1944’te yurtlarından sürgün edilen Ahıska Türklerinin acılarını paylaşıyor, sürgünde hayatını kaybedenlere rahmet diliyorum.

15 Kasım Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin bağımsızlık yolunda attığı en önemli adımın yıl dönümüdür. Kıbrıs Türk halkı, özgürlük, bağımsızlık ve egemenlik mücadelesinde elde ettiği kazanımlarıyla karşı karşıya kaldığı haksız izolasyona rağmen bugün onurlu ve gururlu bir duruş sergilemektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin 41’inci kuruluş yıl dönümünde Kıbrıs Türk halkının kararlılıkla sürdürdüğü bağımsızlık yolunda her zaman yanlarında olduğumuzu ve de olacağımızı bir kere daha ifade ediyorum, Kıbrıs’ın bizim millî davamız olduğunun altını çiziyorum. Bizim için Toroslar Akdeniz’de başlar, Beşparmak Dağları’nda biter. Bu anlamlı günde Kıbrıs davasının önemli ismi Doktor Fazıl Küçük’ü, Sayın Rauf Denktaş’ı saygı ve rahmetle anıyor; Kıbrıs Türk halkına güvenli, barış dolu ve aydınlık bir gelecek diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Nice bağımsız ve huzurlu yıllara kırk bir kere maşallah diyorum.

Son olarak, Sayın Cumhurbaşkanımızın Kırgızistan’daki zirvede ortaya koyduğu ifadeler önemli, alınan ortak alfabe kararının Cumhurbaşkanımız tarafından tekrar vurgulanmasını önemsiyoruz. Ortak alfabe Türk dünyasının ortak bir dil ve kültür oluşturma çabalarının somut bir göstergesidir, önemlidir. Bu adım Türk halklarının birbirleriyle daha kolay ve etkili bir şekilde iletişim kurmalarını sağlayacak; aynı zamanda ortak tarih ve kültür mirasının korunmasına da katkı sunacaktır. Gaspıralı İsmail Bey’in çizdiği “dilde, işte, fikirde birlik” ülküsüne bir adım daha bizi yaklaştıracaktır diyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Sezai Temelli’ye aittir.

Buyurun Sayın Temelli.

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Dünya Diyabet Günü'ne, cezaevlerindeki olumsuzluklara, kayımlara ve Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi bugün Dünya Diyabet Günü. Dolayısıyla ülkemizde de diyabet hastası olan yaklaşık 8 milyon vatandaşımız bulunuyor; bunların bir kısmı da çocuk. Tip 1 diyabetle mücadele etmek mümkün, bunun tedavisi mümkün. Bunun için gerekli koşulların sağlanması için Sağlık Bakanlığı nezdinde bu konuda defalarca önerge vermemize rağmen, bütçeden buna daha fazla kaynak ayrılmasına yönelik taleplerimize rağmen her zaman olduğu gibi göz ardı edildi. Tip 2 diyabette de yine tedavi masrafları çok yüksektir. Bu konuda da gerekli desteğin vatandaşlara verilmesi gerekirken bırakın gerekli desteğin verilmesini, şeker ölçüm "strip"lerinin bile büyük bir kısmı vatandaşa ödettiliyor. Bunun 150 lira olan maliyetinin 40 lirasını devlet karşılarken 110 lirası vatandaşa yük olarak yansıyor. Bu konuda hem duyarlılık anlamında hem de farkındalık anlamında mutlaka Sağlık Bakanlığı üzerine düşeni yapmalı, bütçeden bu konuda daha fazla kaynak ayrılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cezaevleri konusunu ısrarla dile getirmeye devam edeceğim ta ki Adalet Bakanı çıkıp bu konuda üzerine düşen sorumluluğun gereğini yerine getirene kadar. Bakın, Antalya S Tipi Cezaevi, dün de bahsettim, buradan Harun Ölmez ve Mehmet Ayas isimli mahpusların mektupları geldi. Bu mektuplara baktığımızda hukuksuzluk, işkence, her türlü hak ihlali var ama ilginç bir şeyi size aktarmak istiyorum. Mahpusların haftada on saat spordan yararlanma, sosyal faaliyetlerden yararlanma hakkı var. Bu hak gasbediliyor, bu hak gasbedilmekle kalmıyor, daha sonra iyi hâl meselesi üzerine deniliyor ki: "Hiçbir etkinliğe katılmadınız. Dolayısıyla iyi hâl göstermiyorsunuz." Ya, böyle bir akıl, böyle bir işkence, böyle bir yöntem, böyle bir hak ihlali olabilir mi? Hem engelliyorsunuz hem de ondan sonra kalkıyorsunuz diyorsunuz ki: "Katılmadınız, o yüzden sizi iyi hâlden yararlanma haklarından da mahrum ediyoruz." Hatırlayın, daha önce de bununla ilgili bu tür açıklamalarda bulunmuştuk, demiştik ki: "Kitap okuyorsun, ceza; kitap okumuyorsun, ceza." Burada da spora katılmama cezası var ama spora katılmayı engelleyen bizzat cezaevi yönetimi. Bunlar cezaevi müdürü, yöneticisi değil âdeta gestapo üyeleri gibi davranıyorlar. Bütün mahpuslara yaklaşımdaki zihniyet aynen budur.

Başka bir olumsuzlukla da karşı karşıyayız cezaevlerinde, o da şu: Otuz yılını doldurmasına rağmen insanların tahliyeleri engelleniyor ve bunu engellerken de bu idare gözlem kurulunun açıklamaları, gerçekten, acımasızlığın geldiği yeri bize gösteriyor. Ne diyorlar biliyor musunuz? "Biz, sizi burada altı yıl daha tutacağız." En son Maltepe Cezaevinde Sinan Bülbül'ün yüzüne bunu söylüyorlar. "Biz seni altı yıl daha burada tutacağız." Yani otuz yılını doldurmuş, salıverilmesi gereken tutsağın yüzüne bunu söylüyorlar ve bunu da bir intikam duygusuyla yapıyorlar. Gerçekten bunlar birer kamu görevlisi mi yoksa başka bir şey mi bunu anlamaya çalışıyoruz ve hâlâ Adalet Bakanı sessiz. Kendisini ilgilendirmeyen her konuda konuşuyor Adalet Bakanı; kendisini ilgilendiren, insan haklarını ilgilendiren, hukuku ilgilendiren hiçbir konuda bir açıklaması yok, bir icraatı yok. Böyle Adalet Bakanlığı tabii ki yapılı. Adalet Bakanının tek derdi adalet saraylarının yeniden inşası yani bu müteahhitlik aklına o da kendisini kaptırmış.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kayyım... Kayyımlar geleli on gün oldu, on günde, ondan fazla, hepsi birer suç işledi. Zaten 2016-2024 aralığında biz bunların nasıl birer suç makinesi olduğunu defalarca kanıtladık. Her türlü suçu işliyorlar. Bunlar da gelir gelmez, on gün içinde -hem Mardin hem Batman Valileri hem de Halfeti Kaymakamı- dur duraksız suç işlemeye devam ediyorlar ve suçları, ilk suçları, ilk icraatları... Bir kere, demokrasi düşmanı olduklarını biliyoruz, Kürt düşmanı olduklarını biliyoruz ama bir de kadın düşmanları. Kadınlara yönelik her türlü uygulamayı ortadan kaldırıyorlar. Kadınların işletmelerini kapatıyorlar. Kadınlara yönelik şiddetle mücadeleyle dair çalışan birimleri kapatıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kadınları işten çıkartıyorlar yani akla hayale gelmeyecek bir kadın düşmanlığı ve bunlar aralarında herhâlde yarışıyorlar da ve bu süre gidiyor, aynı zihniyet, maalesef, devam ediyor.

Kayyım suçtur, kayyım darbedir, kayyım demokrasi düşmanlığıdır. Bu kayyımların bir an önce görevden el çektirilmeleri gerekmektedir. Demokrasinin, hukukun gereği neyse bu mutlaka hayata geçirilmelidir. Bu konudaki ısrar, aslında defalarca dile getirdiğimiz gibi, toplumsal barışı yok etmektedir. Toplumsal barışı sağlayabileceğiniz en önemli zeminler yerel yönetimlerdir, yerel demokrasilerdir çünkü halkın doğrudan katıldığı, söz yetkisinin bizzat hayata geçtiği alanlardır. Siz bu alanları gasbediyorsunuz, yok ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli tamamlayın lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi görüşülüyor, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi aslında gerçekten önemli bir bütçe. “En fazla kaynağı biz buna ayırıyoruz. Bütçeden aslan payını eğitime ayırıyoruz.” diye iktidar sürekli bununla övünüyor fakat bu aslan payının büyük bir kısmı zaten maaşlar, ondan sonraki ikinci kalemde yine müteahhitlere aktarılan kaynaklar dolayısıyla öğrencilerin eğitim hayatını, eğitim niteliğini yükseltmeye yönelik bir kaynak aktarılması söz konusu değil. Bırakın kaynak aktarmayı, belki de Mehmet Şimşek’in tasarruf performansında ilk sırada eğitim haklarının gasbı yer alıyor. Evet, taşımalı eğitim alanında yapmış olduğu tasarruf nedeniyle bu eğitim hakkından yararlanan öğrencilerin yarısı yararlanamıyor. Bunun sonuçları ne biliyor musunuz? Okul hayatını bırakıyor öğrenciler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez açıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bunun da en fazla yaşadığı il, maalesef, vekili olduğum Muş ili. Liseye giden öğrencilerin büyük bir çoğunluğu okulu bırakmış durumda. Temizlik, hijyen koşulları engellenmiş. Orada insanları üç günlüğüne çalıştırıyorlar ve günlük 566 lira veriyorlar yani kölelik ücreti.

Diğer taraftan “Öğrencilere bir öğün yemek...” dedik, ısrarla söylüyoruz. Sermayeden 3 trilyon lira vergi almaktan vazgeçenler -vergi harcaması yapanlar- öğrencilere bir öğün yemeği çok görüyor. Yumurta olmuş 8 lira. Yumurta endeksine göre maaşları, gelirleri artırmış olsaydınız bu ülkede biz, bugün, bu sefaleti konuşmayacaktık ama siz, bunları gasbede ede, sermayenin 3 trilyon lirasını bir kalemde onlara vergi harcaması eliyle aktarırken öğrenciye yemeği çok görüyorsunuz. Ben buradan Mehmet Şimşek’e bir kez daha sesleniyorum: Emekçiden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - ...yoksul halktan, onların çocuklarının eğitim hakkından elini çek! Zaten yakında seni geldiğin yere, İngiltere’ye geri gönderecekler. Bence bir an önce çek git, daha da gelme!

BAŞKAN - Sayın Nail Çiler...

33.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler’in, Osman Hamdi Bey Köşkü’ne ilişkin açıklaması

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dünyaca ünlü arkeolog, müzeci ve ressamımız Osman Hamdi Bey’in yirmi altı yıl boyunca yaz aylarını geçirdiği, en güzel tablolarını yaptığı ve 1884 yılında inşa edilen Eskihisar’daki Osman Hamdi Bey Köşkü 2021 yılından beri atıl durumdadır. İsmet İnönü, İstiklal Savaşı’na giderken birkaç gün burada kalmış, 1933 yılında köşkü ziyaret etmiştir. Tarih kokan ve 1966 yılında tescil edilen bu yapı 1987 yılında müze olarak düzenlenmiştir. 2021 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilen tarihi

Osman Hamdi Bey Köşkü 2021 yılından bu yana kapalı tutulmaktadır. Yakın tarihimize tanıklık eden son derece önemli olan bu yapı bir an önce ziyarete açılmalıdır ve Gebze’de de turizmin önü bu şekilde açılmalıdır diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Orhan Sümer...

34.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, vatandaşın enerji faturalarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçinde bulunduğumuz ekonomik kriz vatandaşlarımıza en çok fatura öderken zorluyor. Türkiye’de kullanılan enerjinin dörtte 3’ü ithal ediliyor. Enerjide dışa bağımlı ülkeler arasında ilk 10’dayız, doğal gaz ithalatında dünya 5’incisi, petrol ithalatında dünya 13’üncüsü, kömür ithalatında dünya 8’incisiyiz. Her yıl en az 40 milyar dolarlık enerji ithal ediyoruz, her 100 dolarlık ithalatın 22 doları enerjiye gidiyor, buna rağmen hâlen yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılmıyor. Vatandaşın faturasındaki yükü kaldırmak için başta tarım kenti memleketim Adana gibi pilot illerde bir an önce vatandaşımızın ucuz enerjiye ulaşımı sağlanmalıdır. Ödeyemediği faturası varken esnafın kepenk açması, deposunu dolduramadığı traktörü varken çiftçinin üretim yapması mümkün değildir.

BAŞKAN - Sayın Hüseyin Olan...

35.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan’ın, Bitlis’te inşaatına başlanan taş ocağına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Teşekkürler Başkan.

Bitlis Merkez Sekiz Ağustos ve Hersan Mahallelerinin hemen yanında taş ocağı inşaatına başlanmıştır, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da konuyla ilgili “CED raporuna gerek yoktur.” dedi. Ocak 2024’te Bakanlığa vermiş olduğumuz soru önergesine hâlen cevap alamadık. Taş ocağının 500 metre yakınında olan Sekiz Ağustos Mahallesi aynı zamanda doğal sit alanıdır. Taş ocağı doğa kıyımıdır, ekolojik tahribattır. Mahalleliler taş ocağını istemiyor, Valiyle görüştüler, ilin Valisi çözüm üretmedi. Biz mahallelilerin istemediği taş ocağının durdurulmasını istiyoruz. Bu hususta Sekiz Ağustos ve Hersan Mahalleleri halkının yanındayız ve üzerimize düşen bütün sorumluluğu yapacağız. Tarihi kentin en güzide iki mahallesinin dokusunun rant uğruna bozulmasına asla müsaade etmeyeceğiz.

BAŞKAN - Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Murat Emir’e aittir söz.

Buyurun Sayın Emir.

36.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, birleşimi yöneten Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca’ya, Dünya Diyabet Günü’ne, konser tartışmalarına, dün bütçesi görüşülürken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına sorulan sorulara ve verilen cevaplara ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, sözlerime size teşekkür ederek başlamak isterim. Dünya Diyabet Günü dolayısıyla duyarlılık gösterdiniz, Divanınızla birlikte bu mavi kurdelelerden taktınız. Gerçekten, Tip 1 diyabet hem Türkiye’de hem dünyada önemli bir halk sağlığı sorunu olarak çocuklarımızın başına gelen bir hastalık, çözülebilir bir hastalık, tedavisi yok ama çocukların kan şekerinin mutlaka düzenli seyrediyor olması gerekiyor. Eğer çocukların kan şekeri düzenli regüle edilemezse önemli hastalıklara yol açıyor ve ömür boyu çekmek zorunda oldukları göz, karaciğer, böbrek ve kalp hastalıkları yapıyor ama bu çocukların düzenli olarak kan şekerlerini ölçmek gerekiyor. Bugüne kadar geleneksel yöntem çocukların o minicik parmaklarına lansetlerle dokunarak, batırarak oradan kan alıp “stick”lerle ölçmekti ama çağdaş dünya bundan vazgeçti. Bütün dünyada artık diyabet sensörleri var ve bu diyabet sensörleri sayesinde, “stick”le, normal yöntemle 6-8 kere ölçülebiliyorken günde 288 ölçüm yapılabilir. Son derece çağdaş bir şey ve bizim çocuklarımız da bunu hak ediyorlar ama

maalesef bugüne kadar diyabet sensörleri ve diyabet pompalarıyla ilgili, söz verilmiş olmasına rağmen hiçbir ilerleme kaydedilemedi. Sayın Cumhurbaşkanı iki yıl önce “Geri ödeme kapsamına alacağız.” dedi, alınmadı; geçen yıl Bakan “Mutlaka geri ödeme kapsamına alacağız.” dedi, alınmadı; dün Bütçede soruldu özellikle “Çalışmalarımız devam ediyor.” denildi. Buradan sesleniyoruz: Bu öyle uzatılacak, zamana yayılacak, üstünde uzun çalışılacak, çok düşünülecek bir şey değil; 30 bin çocuğumuz var, ödeyeceğiniz para 2 milyar lira. Sadece kur korumalı mevduata 833 milyar lira ödediniz. Bu ülkenin bütçesi büyüktür, yavrularımıza böylesine hayati, böylesine hassas ve önemli bir konuda ayıracak 2 milyar liramız tabii ki vardır. Bu çocuklarımızın iki gün bile beklemesi yanlış olur, bir an evvel bu sorun çözülmelidir. Dünya Diyabet Günü dolayısıyla bu önemli sorunu Meclisimizin gündemine ve artık duymayanların duyması için konuşma gündemine almakta yarar görüyoruz Sayın Başkanım.

Türkiye’de maalesef bir konser tartışması başladı. Elbette ki bütün kamuda tasarruf önemli, buna büyükşehir belediyeleri de diğer belediyeler de dâhil. Belediyelerin kimi verdikleri ücretlerin olağan dışı olabileceği, bazı vatandaşlarımızı düşündürdüğü ortadadır ama burada dikkat edilmesi gereken, kime, nasıl harcandığıdır? Bizim belediye başkanlarımızın veremeyeceği hiçbir hesap yoktur ama bulanık suda balık avlamak, bu fırsatı bizim belediye başkanlarımızı itibarsızlaştırmak, onlar hakkında şaibeli bir algı yaratmak, olmayan delillerle savcılık soruşturması başlatıp bir cadı avı başlatmak ve onları yargı sopasıyla tehdit etmek asla kabul edilemez. Bizim belediyelerimiz zaten sürekli müfettiş denetimi altındalar, sürekli denetleniyorlar; veremeyecekleri kör kurşun hesabı yok, hesap vermeye evet ama bunun üzerinden bir algı yaratmaya, itibar suikastı yapmaya asla izin vermeyeceğimizi belirtmek isterim.

Bu işin bir tarafı da bu konserlere milyonların gittiğidir; normalde gidemeyen, izlemek isteyen ama ulaşamayan vatandaşlarımızın, özellikle gençlerimizin gidebilecekleri, sosyalleşebilecekleri maalesef tek zamanlar, tek alanlar bunlar oldu. Ayrıca, bu konserlerin Cumhuriyet Bayramı’nda, 19 Mayıs’ta, 23 Nisanda yapıldığını, millî bayramlarımızda özellikle yapıldığını da Meclisimizin dikkatine sunarım çünkü bayramlarımızı bayram gibi kutlamalıyız. Elbette ki israf varsa, bir yanlış varsa denetlenir, gereği yapılır ama bunun üzerinden böylesine bir karalama kampanyasını asla kabul etmiyoruz.

Sayın Başkan, dün Çalışma Bakanlığının bütçesi görüldü, Çalışma Bakanına bu sensörler için hâlâ niye 2 milyar lira verilmediği soruldu; çalışmaları devam ediyormuş, yıllardır çalışıyorlar. Sonrasında asgari ücretle ilgili sorular soruldu, onlara da cevap vermedi ama maalesef kendisi belediye borçları söz konusu olduğunda, Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin borçları söz konusu olduğunda hemen söyledi ama verdiği bilgiler yanlıştı, kamuoyunu aldatmaya dönük bilgilerdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Ben buradan sizinle sadece bir veriyi paylaşmak isterim: 2019’da kazandığımız 5 büyükşehir belediyemizin SGK borçları 5.3 milyar dolardan 2.6 milyar dolara düşmüştür yani yarısından fazlası bu beş yılda ödenmiştir. İşte, bu somut gerçek, bu somut rakam Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin nasıl bir enkaz devraldıklarını ve borçlarını ödeme konusunda nasıl başarılı olduklarını apaçık ortaya koyan bir gerçekliktir.

Bakınız, yine bir rakam paylaşayım sizinle: İstanbul Büyükşehir Belediyemize savcılık soruşturma başlatıyor, “Astronomik fiyatlar ödemişsiniz sanatçılara.” diyor ama 2015 ile 2019 arasında, elli dört ayda sanatçılar için ödedikleri, konserler için ödedikleri para 467 milyon lira. Bunlar belediyenin resmî rakamı yani bugün itibarıyla baktığınızda 16 milyar lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla hesap vermeye hazırız ama gerçekten, herkesin artık bu konuya yaklaşması, bütün hesapların ortaya konulması ve eğer yapılacaksa buradan ciddi bir tasarruf genelgesinin çıkması şarttır.

Yine, Ankara'yla ilgili bir bilgi vermek isterim. Yine, Sayın Bakan yanlış bir bilgi verdi ve "Ankara Büyükşehir Belediyesinin 8,4 milyar lira SGK borcu var." dedi ama başka bilgiler de var benim buradan paylaşmak istediğim. Bakınız, 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine göre belediye başvuruyor, "Faizleri silin." diyor ama silmiyorlar; "Taksitlendirme yapın." diyor, taksitlendirme yapılıyor; sonrasında yüzde 10 peşinat olan 651 milyon lira ödeniyor; sonrasında teminat vermek gerekiyor, belediye kimi arsalarını teminat göstermek istiyor, bu reddediliyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - ...sadece 80 milyon liralık bölüm kabul ediliyor, gerisi reddediliyor ama sonuçta 250 milyon liralık bedel için rızaen karşılıklı ödeme konusunda anlaşılıyor ve ödeme yapılıyor; işte, bizim gerçeğimiz bu. Dolayısıyla, burada Sayın Bakan asgari ücretin durumu, emeklilerin durumu, yoksulların durumu, Sosyal Güvenlik Kurumunun çökmüş olduğu durum, Sosyal Güvenlik Kurumunun geri ödeme kapsamına almadığı diyabet sensörü dâhil en yaşamsal ilaçların durumu, özellikle bunlarla ilgilenmesi gerekirken Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri nasıl karalarımın derdine düşmüş. Onun hesap vermesi gereken 12.500 lira emekli maaşı, temmuz ayında artırdık diye övünüyorlar ama 4 milyon emeklimiz alıyor. 4 milyon emeklimiz bu ülkede ayda 12.500 lirayla yaşamak zorunda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir lütfen.

MURAT EMİR (Devamla) - Daha geçen gün haberlerde gördük, yüreğimiz yandı. 78 yaşındaki Cengizhan Kabak isimli vatandaşımız emekli olmasına rağmen inşaat bekçiliği yaparken bir iş kazası sonucunda yaşamını yitirdi. 18 milyon yoksul var, açlık sınırı 22 bin lira ve emekliler yılı ilan ettikleri yılda emeklileri bu hâle getirdiler. Bu sorulara cevap vermesi gerekirken ve özellikle de herkesin sorduğu "2025 yılına sarkarsa emekli alacağım yüzde 30 oranında azalıyor mu; bu gerçek mi, bu doğru mu?" sorusunu biz soruyoruz, "Bu soruya yazılı cevap vereceğim." diyen sorumsuz, vurdumduymaz bir Bakanla karşı karşıyayız.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Filiz Kılıç'a aittir söz.

Buyurun Sayın Kılıç.

37.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 14 Kasım 1944'te Ahıska Türklerinin yaşadıkları büyük felakete ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; 14 Kasım 1944 Ahıska Türkleri için unutulmaz bir trajedidir. 1829'da Rusların egemenliği altına giren Ahıska, Sovyetler Birliği döneminde Stalin'in kararıyla büyük bir sürgüne uğramıştır. 90 bin Ahıska Türkü 14 Kasım 1944'te kısa sürede tren vagonlarına doldurularak Türkistan'a sürülmüş, altı hafta süren zorlu yolculukta 17 bin kişi maalesef hayatını kaybetmiştir. Sürgünün gerisinde Karadeniz kıyılarındaki Türk nüfusunun temizlenmesi amacıyla yapılan bir operasyon olduğu Sovyet arşivlerinde ortaya çıkmıştır. Ahıska Türkleri yüzyıllar boyunca yaşadıkları topraklardan kopararak zorlu koşullarda hayatta kalmaya çalışmış ancak kültürlerini ve kimliklerini koruyarak direnmişlerdir. 1944'te yaşanan bu büyük felaket Türk dünyası için acı bir dönüm noktasıdır. Türkiye Cumhuriyeti Ahıska Türklerine

karşı sorumluluğunu yerine getirerek onları her zaman sahiplenmeli ve haklarını savunmalıdır. Bugün dahi bu halk Türk kültürünü yaşatarak vefalı bir şekilde Türkçe ve ay yıldızlı simgeleriyle dünyada varlıklarını sürdürmektedirler. 14 Kasım 1944'te hayatını kaybeden Ahıska Türkleri başta olmak üzere tüm Türk soylu şehitleri rahmetle anıyor, ruhlarının şad olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turan'ın incisi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümünü kutluyorum. Aziz Türk milletini ve Kıbrıs Türklüğünü inanmışlıkla yaşatan muhterem soydaşlarımızı hasretle, hürmetle ve muhabbetle kucaklıyor, en iyi dileklerimi paylaşıyorum. Adada Enosis barbarlığına karşı ayağa kalkan, bu vesileyle sönmeyecek bağımsızlık meşalesini yakan şehit Mehmetlerimize, şehit mücahitlerimize, dehşet verici saldırılarla hayattan koparılan Kıbrıslı Türklere, Kıbrıs davasının yılmaz müdafisi merhum Doktor Fazıl Küçük ile merhum Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'a Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum; hayatta olan gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. 15 Kasım 1983'te, hiçbir tereddüde düşmeden, küresel tehdit, telkin ve tesirlere aldırmandan adaya barış ve huzur getirmek için Kıbrıs Türk halkının kendi kaderini tayin etme, selfdeterminasyon hakkına dayanılarak ve siyasi eşitliği vurgulanarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşu ilan edilmiştir.

Tarihî karar ve mesajımızı tekraren haykırıyorum: Kıbrıs Türk'tür, Türk'ün yurdu, her zaman da böyle kalacaktır!

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin'e aittir.

Buyurun Sayın Zengin.

38.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ahıska sürgününün 80'inci yıl dönümüne, Dünya Diyabet Günü'ne, Sezai Karakoç'un vefat yıl dönümüne, Kıbrıs'a ve gündeme gelen konserlere ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ahıska sürgününün 80'inci yıl dönümü. Ben de ailem de yüzyılın başında Osmanlı-Rus harbinde Kafkaslardan göçen bir ailenin çocuğu olarak tabii, Kafkas sürgününün, Ahıska sürgününün ne kadar ızdıraplı yolculuklar olduğunu ailelerimizden biliyoruz. O tarihlerde bu zalim sürgünde binlerce insan, yaklaşık 83 bin insan yollara düştü; bu insanların 17 bini yolda hayatını kaybetti, 30 bini gittikleri yerlerde hayatını kaybetti. Tabii, 1944'teki dünya nüfusunu düşünerek bu rakamları kafamızda tahayyül etmek lazım. Çok ızdıraplı bir yolculuk. Ülkemizde de binlerce Ahıskalı kardeşimiz yaşıyor ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...hâlâ bu sürgünü, o çileyi çok net anlıyorlar, yâd ediyorlar. Biz de buradan bu ızdırapı bir kez daha hatırlatmak istiyoruz. Fakat yüzyıllara rağmen dünyanın sürgünleri, savaşları değişmiyor yani zaman zaman ümidimizi yitirmekle beraber, her şeye rağmen direnmenin, ümit etmenin tek ilaç olduğunu düşünüyorum bu olaylar karşısında.

Şimdi, arkadaşlarım da bahsettiler -benim bir mavi kurdelem yok ama varmış gibi farz edelim- bugün Dünya Diyabet Günü. Çok önemli bir rahatsızlık, bütün dünya için önemli bir rahatsızlık. Biraz evvel sağlıklı bir veri vermek için Sağlık Bakanlığındaki arkadaşlarımla konuştüğumda, şu anda hâlihazırda Sağlık Bakanlığının bütçesinin sadece yüzde 12'sinin direkt olarak diyabet hastalarına ayrıldığını öğrendim. Ama diyabet hastalığı öyle bir rahatsızlık ki -hekim arkadaşlarım çok daha vâkıflar- pek

çok hastalığa bir zemin oluşturuyor. Öyle olduğu için de kronik hastalıkların gelişmesinde önemli bir altlık, önemli bir rahatsızlık ve bütün kronik hastalıklar da baktığımız zaman bizim sağlık bütçemizin yüzde 75'ini oluşturuyor. O yüzden, diyabetle ilgili ön alıcı tedbirlerin, beslenme alışkanlıklarından bu hastalığın ilerlemesini önlemeye dair, başta aile hekimlerimizle olmak üzere bu konuya dair koruyucu sağlık hizmetinin ne kadar önemli olduğunu görüyoruz ve bu anlamda da tüm diyabet hastalarına acil şifalar diliyoruz. Her yaş grubundan, çocuklar da dâhil olmak üzere farklı formlarda diyabet hastaları var. Onları da bugünlerinde bu zorlu hastalıkları konusunda hatırlayarak neler yapmamız gerektiği üzerine, belki de bu konular üzerine Genel Kurulda daha fazla konuşmayı ben de öneriyorum.

Şimdi, Kasımın 16'sı, bizlerin hayatında çok büyük yeri olan Sezai Karakoç'un vefat yıl dönümü. Nurettin Alan Bey bizim İstanbul Milletvekilimiz, kendisi aynı zamanda Tokatlı, yine Tokat Milletvekilimiz Mustafa Arslan Bey'in de stajyeri bir avukat; biz o yüzden kendisiyle gurur duyuyoruz. Senelerce Rahmetli Sezai Karakoç'la beraber çalışmış da bir arkadaşımız. Tabii, Sezai Bey'in bence en önemli özelliği... Bence "diriliş" kelimesi onun kelimesi. Hani, bazen bazı kelimelerle anılırsınız; "diriliş" kelimesi de Sezai Karakoç'la bence en tepe noktaya ulaşmıştır. Tabii, bu kelimeleri telaffuz etmek kolay ama Sezai Bey bence hem eylemde hem de ruhta dirilişini inşa etmiş bir insandı, öyle yaşıyordu. Geçen, tamamen bir tevafuk, Şehzadebaşı Camisi'nin önünden geçiyordum, çok sevdiğim 2 avukat arkadaşımın Sezai Bey'in mezarını aradığını gördüm, dediler ki: "Burada defnolundu." Kendisinin de Şehzadebaşı Camisi'yle alakalı mükemmel bir şiiri var. Ben de onların vesilesiyle naaşının olduğu, mezarın olduğu yere gittim ve çok etkilendim yani nasıl yaşarsanız hakikaten öyle ölüyorsunuz. Benim kendime de hep duamdır; inandığımız, yaşadığımız gibi Allah ölmeyi de nasip etsin ve hiç kimsenin bilmediği, görmediği bir günde yanınızda Fatiha okuyan insanlar nasip etsin. Çok değerli bir insan, kendisini rahmetle yâd ediyorum.

Şimdi, tabii, Kıbrıs meselesi bizim için çok önemli bir mesele. Geçtiğimiz günlerde Sayın Cumhurbaşkanımızla benim de ilk defa Kıbrıs'a gitme imkânım oldu. Çok etkilendim gerçekten oradaki mücadeleden, insanların direnişinden. Kıbrıs'ta kadın-erkek herkesin Kıbrıs'a olan ve Türkiye'ye olan bağlılığından etkilenmemek mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Aynı şekilde, tabii, rahmetli doktor Fazıl Küçük -onun da çok etkileyici bir hayatı var- ve Rauf Denktaş; bütün hayatlarını bu mücadeleye adanmış insanlar. Türkiye'den giden... Başta, tabii, rahmetli Bülent Ecevit'i ve Necmettin Erbakan'ı da buradan rahmetle yâd ediyorum, çok önemli bir şey onların yapmış olduğu; Kıbrıs Barış Harekâtı onların öncülüğünde gerçekleşti ve devamında bunlar gelişti. Ve tüm emeği geçenlere, bu konuyla ilgili hayatını vakfedenlere, şehit olanlara, gazilerimize hem rahmet hem de bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

Şimdi, konuşulurken konserler gündeme geldi. Konserler hangi vesileyle olursa olsun -kendim de müzikle ilgilenen bir insan olarak- ister millî bayramlarda ister sair sebeplerle konserlerin olması fevkalade önemli; olsun, her anlamda olsun, her müzik zevkine hitap eden şekilde olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bazen belediyelerin, bazen Kültür Bakanlığımızın aslında böyle pek çok etkinliği var. Buradaki itirazın herhâlde konserlere olmadığını hepimiz biliyoruz yani buradaki mesele bu konserlerin nasıl icra edildiği.

Bu konserler üzerinden yapılan soruşturmalarda... Kaldı ki -doğru okuduğumu düşünüyorum- Ankara Büyükşehir Belediyesi kendi içinde de bir soruşturma başlattı “Bu konserler yapılırken acaba hacminden fazla, gereğinden fazla para mı harcadık, ücret mi ödedik, burada bir suistimal mi var?” diye. Nasıl kurumların içerisinde böyle bir denetim mekanizması varsa çok tabii olarak, genele şamil olarak da böyle bir şey var mıdır, suistimal var mıdır; bunu görmek çok önemli. Bunların, kültürel etkinliklerde harcadığımız bütçelerin de doğru olarak, efektif olarak kullanılması son derece önemli diye düşünüyorum.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, bir dakika bir söz istiyorum, çok kısa.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekilinin söz talebi vardı, daha sonra verelim.

İYİ Parti Grubu adına söz talebi, Grup Başkan Vekili Sayın Turhan Çömez’e aittir.

Buyurun Sayın Çömez.

39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, Türkiye’nin çocuk karnesine, İzmir’de yaşanan olayla ilgili AK PARTİ temsilcisinin dün Genel Kurulda ifade ettiklerine, Aile ve Sosyal Güvenlik Bakanına verdiği soru önergelerine ve Mecliste, çocuk çeteleriyle ilgili komisyon kurulmasının önemine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye’nin çocuk karnesine tekrar bir göz atmakta fayda var, hakikaten çocuklarla ilgili durumumuz nedir çünkü gün geçmiyor ki çocukların dramıyla ilgili bir çarpıcı, bir yürek burkan tabloyla karşılaşmayalım. Mecliste ifade ettim, bir kere daha söyleyeceğim: Sadece 2023 yılında, maalesef, bu ülkede cinsel istismara maruz kalmış yavrumuzun sayısı 26 bin yani günde 70 çocuktan fazla; keza 250 bin çocuğumuz mağdur edilmiş ve 180 bin çocuğumuz da suça itilmiş veya suça sürüklenmiş. Bunlar, son derece ciddi ve medeni bir ülkede olmaması gereken rakamlar.

Öte yandan, 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’na bir göz attım, onu bir taradım çocuklarla ilgili acaba neler var diye; çok çarpıcı rakamlar kaydedilmiş. Mesela, son beş yıl içerisinde devletimizin kurumlarının yapmış olduğu birtakım faaliyetlerle, 50 binden fazla yavrumuzun sokaklarda zorla dilencililiğe teşvik edilmiş olduğu tespit edilmiş. Bu akıl almaz bir rakam ve bunların da yaklaşık 20 bininin Suriyeli olduğu ortaya çıkmış. Yani bu ülkede 50 bin çocuk eğer dilencililiğe zorlanmışsa ve bunlar sadece devlet tarafından tespit edilen rakamlarsa gerçek rakamın çok daha fazla, çok daha vahim olduğunu düşünmemiz mümkün.

Öte yandan, burada tekrar konuşuldu ama bir başka ayrıntıyı da paylaşacağım sizinle. Sadece şu anda İstanbul Tıp Fakültesinde AIDS tedavisi gören 100 yavrumuz var. Üniversiteyi aradım, konuştum; son derece ciddi bir durum bu. Bunların bir kısmının anneden geçmiş olabileceği ama önemli bir kısmının da cinsel istismar yoluyla geçmiş olabileceği söyleniyor; kesin kanıt yok. Bu, gerçekten son derece vahim bir tablo; bunun üzerine çok samimiyetle ve iyi niyetle gidilmesi lazım. Öte yandan, yine basına yansımada ama oradaki temasarımdan edindiğim bir başka şey; maalesef, cinsel istismar münasebetiyle yani AIDS münasebetiyle değil cinsel istismar münasebetiyle geçtiğimiz günlerde orada bir yavrumuz maalesef hayatını kaybetti. Bunlar son derece vahim, son derece ciddi şeyler.

Öte yandan, Tip 1 diyabet ve Diyabet Günü münasebetiyle genel diyabet anlamında konuşmalar yapıldı. Hatırlayacağınız, geçtiğimiz haftalarda biz o Tip 1 diyabetli çocukların dramları araştırılсын diye buraya İYİ Parti olarak bir araştırma önergesi verdik ama reddedildi, malum gerekçelerle reddedildi. Tekrar teyiden söylüyorum: Türkiye’de Tip 1 diyabetli 30 bin yavrumuz var. Gerçekten çok zordur Tip 1 diyabetle yaşamak, komplikasyonları çok ağırdır; göz kayıpları, kalp damar hastalıkları, bacak, ayak kayıpları, böbrek problemleri. O zaman da ısrarla söyledik, bir kere daha söylüyorum: Sekiz yıldır Tip

1 diyabetle ilgili dernekler, vakıflar, başta Maliye Bakanı olmak üzere Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Sağlık Bakanına ulaşıyorlar “Bunların sensör paralarını verin.” diye. Maalesef verilmedi, verilmedi, verilmedi! Israrla “Üzerinde çalışıyoruz.” deniliyor. Allah aşkına, artık bu çalışmaya bir son verin, çalışmanız devam etsin bir taraftan ama bu çocukların bu dramlara, bu tabloya maruz kalmalarına izin vermeyin ve bunların lütfen sensör paralarını verin. Hatta onların şeker ölçüm çubuklarının bile -az önce Sayın Emir ifade etti- yüzde 40’ının parasını veriyor devletimiz. Allah aşkına, bunlarla ilgili lütfen gerekli önlemleri alın.

Dün burada yoktum ama dışarıdan izledim. AK PARTİ’nin değerli temsilcisi İzmir’de yaşanan olayla ilgili birtakım açıklamalar yaptı ve birtakım hassasiyetleri de ortaya koydu; teşekkür ediyorum kendisine.

18 defa ziyaret edilmiş. Bakın, bir eve 18 defa gidilmişse devlet kurumları tarafından ve o evde olan biten anlaşılamamışsa, gözlenememişse ve öngörülememişse burada çok ciddi bir dram vardır, çok ciddi bir problem vardır. Şunu diyemeyiz: “Baba cezaevinde, anne işte çalışıyor. Biz para verdik ama buna rağmen çalışıyor.” İşte, anne de açıklama yaptı, söylenilen para verilmemiş, 4 bin lira veriliyormuş. Paradan ziyade devletin bu çocuklara sahip çıkabilmesi, bu çocukların o mekânlarda yaşayamayacaklarına dair bir öngörüsünün olması ve bununla ilgili önlemleri alması gerekiyordu; burada açık bir zafiyet var.

Öte yandan, Özlem Hanım, belki cevap verirsiniz ben de yorum yapacağım ama dün bir şey söylediniz, dediniz ki: “Bir yasal değişiklik...” Koyun ortaya; ya biz koyalım ya siz koyun, beraber bu işin üstüne gidelim. Devlet, çocukların kaderini sorumsuz insanlara bırakamaz. Devletin burada bir otoritesinin olması lazım, bir gücünün olması lazım. O mekân uygun değilse, o çocuklar iyi beslenemiyorsa, iyi eğitim alamıyorsa, iyi bakılamıyorsa devletin bunları himayesine alabilmesi lazım. Yasal eksiklik varsa ve bundan şikâyetçiyse “Biz yirmi iki yıldır düşünmedik.” diyorsanız buna da saygı duyuyorum; gelin, beraber düzeltelim. Ortada vahim bir durum var, 5 yavru maalesef dumanda boğularak hayatını kaybetti.

Şimdi, gelelim devletimizin yaptıklarına. Bakın, ben müteaddit defalar soru önergesi verdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım, önemli birkaç konuya değineceğim.

Ben müteaddit defalar soru önergesi verdim. Kime verdim? Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına. Bunlardan bir tanesi -bakın, İzmir’deki olayın bir başka versiyonu- Balıkesir çocuk yuvasındaki çocuklar uyuşturucu kullanan birtakım yetişkinler tarafından kaçırılıyor bir yılbaşı gecesi, bir eve götürülüyor ve orada çıkan yangında onu kaçırان hayatını kaybediyor, çocuklarımız da günlerce yoğun bakımda kalmak zorunda kalıyor. Soruyorum Aile Bakanına ne oldu, bana bir izahat verir misin diye; cevap yok. “Ben seninle muhatap olmam.” diyor.

Öte yandan, yine, Zonguldak Kozlu’da, bakın, burada devlete emanet edilmiş bir yavruya orada çalışan birisi tecavüz etmiş; belgeleri var, soruyorum. Sayın Bakan, kayıtlara geçmesinden korkuyorsan hiç olmazsa aç bir telefon da “Turhan Bey veya Sayın Vekil, durum böyledir.” de ve orada yapılmış tecavüzle ilgili... Ki belli, kanıtları var, belgeleri var, hem de orada çalışan birisi tarafından gerçekleştirilmiş ama ne yazık ki Sayın Bakan muhatap alıp cevap dahi vermedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Daha geçtiğimiz günlerde, birkaç hafta önce yine bu kürsüden konuştum ve dedim ki: “Bakın, Sayın Bakan, Niğde’de çocukevinden çok vahim haberler geliyor, orada

çocuklara sistematik bir şekilde işkence yapıldığına dair bilgiler geliyor. Oradaki kamera kayıtlarının Valiliğin elinde olduğuna dair çok önemli bilgiler geliyor. Bunun üstüne gidecek misiniz?” Yine cevap yok ama bu sefer kendisine müteşekkirim, Meclis kürsüsünden yaptığım bu çağrıya da cevap vermiş belli ki 14 kişi tutuklanmış. Şimdi, tabiatıyla, bu konuyu ciddiye almamız lazım, bu konuyu polemik meselesi yapmak niyetinde de değilim, yapılmamalı da zaten ama ortada bir sorun varsa üstüne gidilmesi lazım, ihmallerle ilgili çok ciddi çalışmalar yapılması lazım.

Uzatmadan bir başka konuya daha geleceğim müsaadenizle Sayın Başkanım.

Bakın, Mecliste çocuk çeteleriyle ilgili bir komisyon kuruldu, çok doğru bir adım. Bu Komisyonun üyesi olmamakla birlikte elimde inanılmaz belgeler var, bilgiler var; bunların hepsini o Komisyonla paylaşacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Doktor arkadaşlarımla da görüştüm. Buradan savcılığa ve mahkemenin görüldüğü mahkemeye de çağrı yapıyorum: Çağırın beni -bakın, Meclisten çağrı yapıyorum- elimde akıllalmaz belgeler var o hastanelerle ilgili. FETÖ üyesi olduğu bilinen bir doktor kaçak isimle çalıştırılmış; bu doktor o hastanede “Gen Terapi Merkezi” adı altında kaçak bir ünite kurmuş, orada kadın doğum doktorlarıyla ameliyata girerek bebek kordon kanlarını almış ve yurt dışına göndermiş. Yine, Tekirdağ’da bir kadına tecavüz ettiği için on iki yıl ceza almış bir doktor bu hastanede kaçak olarak çalıştırılmış. Dava dosyasına girmemiş çok sayıda vakanın belgelerini topladım. İnanılmaz dramlar var ve maalesef, orada çalışan çete üyelerinin kendi aralarında yapmış oldukları iletişimlerde korkunç gerçekler ortaya çıktı. Meclisin şu anda zamanını almak istemiyorum, detaylara girmeyeceğim ama bu konunun üzerine Meclis kararlı bir şekilde gitmeli çünkü ortada çok vahim bir tablo söz konusu.

Son bir notum daha var bu çocuk çeteleriyle ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim, burası önemli Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum.

2016 yılında bir çalışma başlatılmış ve çok önemli bir teftiş raporu elime geçti. Bu çalışmayı başlatan da Sayın Davutoğlu, teşekkür ediyorum kendisine. Bu rapor mayıs ayında tamamlanmış. Çok vahim şeyler var bu raporun içerisinde. Bugün bizim “bebek çetesi” dediğimiz bütün gerçekler o gün bu rapora yazılmış ve o rapor -acaba kim var arkasında, kim üstünü örtmek istedi- kapatılmış, karartılmış. Ardından, üç sene sonra yeni bir rapor daha yazılmış, aynı rapor -şu anki Sayın Bakan o zaman İstanbul İl Sağlık Müdürü- gene kapatılmış. Bunların üzerine tek tek gidilmesi lazım, son derece vahim belgeler var. Dolayısıyla, bunu bir siyasi polemik konusu yapmadan bu konunun üstüne gitmek lazım.

Son bir şey daha paylaşacağım sizinle. Bakın, Avukat İrem Çiçek, son derece saygın bir avukat, bu konunun üzerine gitti. “Yanlış bilgilendiriyorsun.” dediler, kendisini mahkemeye davet ettiler ve şu anda ev hapsinde; bu kabul edilemez, bu ülkenin saygın bir hukukçusu bir çetenin üstüne gitti diye ev hapsine maruz bırakılamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu konuda da sorumluları artık daha medeni, daha hakkaniyetli ve daha hukuki davranmaya davet ediyorum ve hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

40.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Zengin'in konuşması üzerine, bir noktayı dikkatine sunmak için söz aldım çok kısaca.

Evet, gerçekten de bir israf varsa, bir kör kuruluş yanlış bir yere harcanmışsa, bir usulsüzlük varsa bunun üzerine elbette gitmek lazım. Herkes hesap vermek zorundadır, verir de ama buradaki usullerin çok olağan dışı olduğunu da dikkatinize sunarım Sayın Zengin. Mesela Beykoz Belediyemize operasyon başlatan savcının Fahrettin Altun'un kuzeni olması orada bizim başka şeyler düşünmemize yol açıyor. Mesela Ankara için örnek vereyim ben size: Ankara'da bir soruşturma aslında yok. Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş bu iddialar üzerine hemen harekete geçti ve Teftiş Kurulu bir müfettiş görevlendirdi zaten. Ama bakın, basın savcısı yani her gün yüzlerce şikâyet giden basın savcısı kendiliğinden harekete geçmiş, İçişleri Bakanlığına bildirmiş, İçişleri Bakanlığı tekrar müfettiş göndermiş; örneğin bu olağan dışı bir durum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Veya başka bir şey, basındaki iddialar üzerinden bir hanımefendi alacağıyla ilgili bir şikâyet dilekçesinde bulunuyor, bu savcılık bunu değerlendiriyor Ankara'da ama oradaki söz konusu avukat aynı zamanda Söğüt İnşaatın yani on beş yıldır Büyükşehir Belediyesinin altyapılarını alan ve çok hızla onlar üzerinden zenginleşmiş şirketin avukatı.

Baktığınız zaman, burada bir gerçeği araştırma, kör kuruluş varsa onu araştırma değil de bunlar üzerinden bir itibarsızlaştırma yapma, bir itibar suikasti yapma hatta denk getirirse siyaseti dizayn etme kaygısı var; biz bundan dolayı rahatsızız ve bunu ifade etmek istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Zengin bir duyarlılık ortaya koydu. Tabii ki bu halkın vergisiyle yapılmış bütün harcamalar denetlenmeli, buna hiçbir itirazımız yok; ortada bir israf varsa, bir yolsuzluk varsa mutlaka üzerine gidilmeli. Ama bu, bu anlayışla olabilir mi? Çünkü burada gerçekten bir samimiyete, bir samimiyet testine ihtiyacımız var. Neden mi? Bakın, kayyum yolsuzluklarını sürekli dile getiriyoruz; bir müfettiş görevlendirmemişler, bir savcı merak edip de bir soruşturma açmamış.

“Konser” deyince, bununla ilgili de bir örnek vermek istiyorum: Şimdi, burada, savcılar harekete geçmişler, bir konser üzerinden soruşturma yapıyorlar. Kayyumlar konser için harcama yapmışlar ama ortada konser yok; hani, konser olup fazla harcama değil, konser yok; adına “konser” deyip yolsuzluk yapmışlar. Şimdi, bu savcılardan ben bekliyorum, bununla ilgili de bir soruşturma açacaklar mı, 2016-2024 arasını masaya yatıracaklar mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bir de Sayın Zengin dedi ki: “Her türlü konser olmalı.” Evet, olmalı fakat nedense Kürt sanatçılar konser yapmaya kalkınca yasaklanıyor. Şimdi, nasıl böyle bir anlayış olabilir ki? Yani “Her türlü konser olsun, Kürtler hariç!” mi? Bu ayrımcılığa artık bir son verme zamanı gelmiştir. Ben Sayın Zengin'den bu konuda da aynı duyarlılığı göstermesini bekliyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

42.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, hiç satsaşmadan yapılan bir konuşmadan bu kadar çok yeni şey çıktığına göre, neresinden başlayacağımı şaşıryorum.

Şimdi, Kürt sanatçılar tabii ki konser yapsın, en ufak sorun yok ama hatırlıyorum bu Genel Kurulda yaptığımız konuşmaları; eğer yapılan bir konserde, Selim Kiraz'ı, Savcı Selim Kiraz'ı öldüren katilleri alkışlatarak bir şey yapılıyorsa... Bunların örnekleri var.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Ya, çarpıtmayın lütfen şimdi Özlem Hanım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç çarpıtmıyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Şimdi, polemik...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç çarpıtmıyorum, bakın, çok...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Çarpıtmayın, ne alakası var benim söylediklerimle bunun?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sezai Bey, hakikat...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bakın, ben daha burada 4 sanatçının adını söyledim, siz çarpıtıyorsunuz şu anda, çok rica edeceğim!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sezai Bey, lütfen, rica ediyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Ben rica ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yani, sonuç olarak, bakınız, buradaki problem şu: Ben bir konuşma yapıyorum, benim yaptığım konuşma size çağrışımlar yaratıyor, cevap verme ihtiyacı duyuyorsunuz; sizin yaptığınız konuşmanın da bende çağrışımları var. Şunu ifade ediyorum: Kürt kardeşlerimiz, Kürt sanatçılar özgürce konser yapıyor ve yapmaya devam etsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Eğer bir engel varsa, bununla alakalı üzerimize düşen neyse bunu da yapalım.

Kayyumların yolsuzluk yaptığı iddia ediliyorsa bununla ilgili de lütfen savcılar harekete geçsinler. Bu memleketin her kuruşu çok kıymetli. Her kim olursa olsun, kamu adına görev yapan insanların partisi, görevi ne olduğundan bağımsız olarak yaptıkları her işi hukuka uygun yapmaları gerekiyor.

Şimdi, Sayın Çömez ifade ettiler, şunu ifade etmek istiyorum; bakın, günlerdir burada konuşuyoruz, bazen şöyle bir hayal kırıklığına ve ümitsizliğe kapılıyorum: Bir şeyi anlatmak ne kadar zor yani anlatmak yerine böyle yuvarlak cümleler söylesem işim çok rahat olacak eğer ben bu hafta böyle hiçbir şey söylemeden, yuvarlak iki laf söyleyip buradan gitseydim hiç başım ağrımayacaktı. Güzel güzel anlatıyorum -Murat Emir Bey söylüyor, gülüyorlar- efendi efendi anlatıyorum ne olup bittiğini, her anlattığımda kürsiye çıkan herkes: "Özlem Zengin onu dedi." Tamam da bir tane cümle söylemedim, üç gündür herhâlde yüzlerce kelime söyledim yani yüzlerce.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Anlaşılmak ümidiyle bir daha söylüyorum, 18 kere gidilmesinin sebebi şu: Kaymakamlık bu ailenin problemini görmüş, ilgili Bakanlığın il müdürlüğüne yazmış, il müdürlüğü bu aileyi ziyarete gitmiş ve Bakanlık mahkemeye başvurmuş, mahkeme öncelikle bir tedbir

kararı vermiş, tedbir kararında demiş ki: “Defaatle git.” Bu ziyaretleri, aileyi takip kararını mahkeme vermiş; gitmiş görmemiş, gitmiş görmemiş değil; mahkeme bu ziyaretleri yapma tedbiri koymuş zaten yani görevi bu, ziyaret edecek. Bu ziyareti yapan sosyal hizmetli, sosyal konularla ilgilenen arkadaşımız -tam adını doğru ifade etmemiş olabilirim- sosyal hizmetler uzmanı, evin içerisindeki tabloya bakarak annenin iyi bir anne olduğunu, çocuklarına baktığını, evin temiz olduğunu, çocukların temiz olduğunu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Önemli bir yer, bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Zengin, iki gündür aynı konuları konuşuyoruz.

Lütfen, tamamlayın artık.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ama anlaşılmadığı için bir daha söyleyeyim, ben de artık daha söylemeyeceğim; artık anlayan anladığı kadar, dağınık kalabilir artık yani ben her şeyi anlattığımı düşünüyorum.

Sonuçta, Bakanlığın görevlileri bu 18 ziyarette, teraziye koyduklarında... Bu kararı onlar veriyor, biz veremiyoruz, ben veremiyorum, siz veremiyorsunuz çünkü ailenin bir mahremiyeti var. Eğer siz bir aileye müdahalede bulunacasanız çocuğunu almak, bir yaptırım uygulamak gibi hukuken mevzuat çerçevesinde bir silsilesi var. Bu tedbir kararını uygulamaya devam etmiş yani kontrol amaçlı ziyaretler devam etmiş ama nihayetinde annenin çocuklarla bağının iyi olduğu, çocukların anneye bağının iyi olduğu, herhangi bir suistimal olmadığı görüldüğü için çocukların evde kalarak Bakanlık tarafından yardım edilmesine karar verilmiş. Rakamları da tekrar aldım, burada tekrar telaffuz etmeyeceğim; azlığı çokluğu ayrı bir mesele ama farklı farklı...

ASU KAYA (Osmaniye) - Lütfen ama telaffuz edin, kamuoyunu bilgilendirin Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Artık ona gerek yok. Aslında daha fazlası var hatta Bakanlığımız biraz evvel...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biraz evvel Bakan Yardımcımızla konuştum, kamuoyuna yazılı açıklamayı şimdi yapıyorlar, oradan takip edilebilir ne kadar olduğu.

Velhasılkelam, sonuç böyle. Peki, bu çocuklarımızın ölümüyle ilgili olarak... İşte, bununla ilgili de zaten soruşturma devam ediyor. Yani anne 5 çocuğunu on saat... Leman kapak yapmış yani zannediyoruz ki böyle... Bu anne eğitimli bir anne, lise mezunu, babası öğretmen; lise mezunu genç bir kadından bahsediyoruz. Yani çocuklarına fevkalade güzel isimler koymuş, demek ki edebiyat biliyor, sanat biliyor; koyduğu isimlere baktığınızda bir felsefesi var, bir mantığı var ama bir ihmal var ortada. Şimdi, biz bir konuyu sağlıklı konuşmak yerine bunu buradan alıyoruz... Söylediğim şey çok basit, ben diyorum ki yani bunun sebebi tek ekonomik sebep mi, sadece parasal sebep mi? Bugün İzmir’de bir çocuğumuz daha hayatını kaybetti -bahsettiniz- 13 yaşında bir erkek çocuğu babası tarafından istismara uğramış, babası! Daha çok yeni, Tekirdağ’da Sıla bebek annesinin bıraktığı komşusunun erkek çocukları tarafından istismara uğradı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son, gerçekten son.

BAŞKAN - Tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Üstelik anne bunu daha evvel bir kez fark ettiği hâlde, bakın, yine bırakmış.

Şimdi, ben size soruyorum, buradan soruyorum: Allah rızası için bunların sebebi ekonomik sebepler midir, parasal sebepler midir? Çok katmanlı, çok detaylı bir problemle karşı karşıya değil miyiz yani? O yüzden benim ricam, lütfen, burada bunları konuşurken -buradan siz de ifade ettiniz- bakın, buradan kimseye artı siyaset yazmıyor. Gördüğümüz şey annelerin, babaların, ailenin içerisinde bir problem var, problemler yumağı var ve bunları çözmek de hepimizin vazifesi.

Teşekkür ediyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, küçük bir cevap vermem gerekiyor.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

43.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Zengin çok teşekkür ediyorum.

Anlayış konusunda bir sorununun olmadığından eminim, onu rahatlıkla söyleyebilirim; hakikaten söylediklerinizi çok iyi anlıyorum, analiz ediyorum ve kendi düşüncelerimin de kendi ortaya koyduğum fikirlerin de parti adına ortaya koyduğumuz görüşlerin de anlaşılabilmesini ümit ediyorum. Belli ki bizim buna çok ihtiyacımız var, daha çok konuşabilmeye ve birbirimizi anlamaya ihtiyacımız var.

Bakın, 18 kere ziyaret edilmiş bir evde sorunun öngörülemediği -ben bunun altını çiziyorum, para konusunu konuşmuyorum- çok önemli bir problem. O zaman dönüp bunu tartışmamız lazım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Tartışalım, Bakanlık bir soruşturma açsın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireyim Özlem Hanım.

Diyorum ki yirmi iki yıldır iktidardasınız, eksikleriniz var, bunları kabul edin, konunun üstüne gidelim. Ondan vazgeçtim, çocuk yuvalarına emanet edilmiş yavrulardan örnek gösteriyorum. Bu dosyanın içerisi dolu. Bakanınız Avrupa'dan gelmiş -Hristiyan Demokratlarda siyaset yapmış- Avrupa kültürüyle yetişmiş bir bakan bunlara cevap dahi vermiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim, bir cümle...

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, yuvalara emanet edilmiş çocuklara tecavüzden bahsediyorum; yuvaya emanet edilmiş; Balıkesir, yerini söylüyorum. Çocuklar, uyuşturucu kullanan yetişkinler tarafından Balıkesir yuvasından kaçırıldı ve yangın çıktı evlerinde diyorum, bunu söylüyorum; Allah aşkına, buna bir cevap verilmez mi? Dolayısıyla birbirimizi anlayalım.

Bakın, çocuk çeteleriyle, bebek çeteleriyle ilgili -size iddiayla söylüyorum- o Komisyonu doğru düzgün çalıştıralım, hep beraber çalıştıralım; bırakın, siyasi rantından hiç kimse istifade etmesin, buna ihtiyacımız da yok ama bu çocuklarla ilgili dramların üzerine samimi bir şekilde gidelim ve birbirimizi daha iyi anlayacağımızdan eminim Sayın Zengin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Evet, birbirimizi gerçekten daha iyi anlamak zorundayız. Kürt sanatçıların konserlerinin yasaklanması bir ayrımcılıktır. Bu ayrımcılığa hep beraber karşı çıkmalıyız. Bunda mahzuru olan, kusuru olan, hatalı işlem yapanlar soruşturulmalıdır.

Gelelim diğer meseleye: Şimdi, tabii ki ekonomik sorun diye bakmıyoruz. Ekonomi dediğinizde altın fiyatlarındaki düşüşe bakarsınız. Bu, bir sosyal sorun, burada yoksulluk var. 18 defa o eve gidenin gözüne bu yoksulluk batmamışsa, bunu rapor etmemişlerse ya da ettikleri raporun gereğini idare, çeşitli yapılar yerine getirmemişse işte bu katmanlı sorundur. Katmanlı sorunu yaratan da aslında sizin iktidarınızın hayata geçirdiği sosyal programdır, daha doğrusu programsızlıktır; sürekli sermayeyi besleyen, sosyal hayatı görmeyen bir mesele bu katmanlı sorunu yaratmıştır. Yoksulluk bir sosyal meseledir, bu meseleyle mücadele etmediğiniz sürece burada “Her şey paradır./Her şey para değildir.” polemiğine girmemize gerek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kaldı ki dün de “110 bin lira yardım yapıldı.” dediniz, yapılmamış.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yapılmış.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ya, bunu da bir soruşturun, bunu da bir araştırın.

Dolayısıyla, burada kimseyi yanıltmayalım, bu meseleye dair aslında hep birlikte siyaset üretelim, siyaset!

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

45.- *Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kara Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan şehit kardeşleri için talep ettiklerine ilişkin açıklaması*

AYKUT KAYA (Antalya) - Jandarma teşkilatı ve Kara Kuvvetleri mensuplarımız ülkemizin terörle mücadelesi kapsamında kahramanca görev yaparak gözlerini kırpmadan şehadete yürümektedir. Jandarma Genel Komutanlığında görevli bir evladımız şehit olduğunda, şehidimizin kardeşi istediği yere 2 kez atanabilmekte ve burada bir süre sınırı aranmamaktadır. Diğer taraftan, Kara Kuvvetleri Komutanlığında görevli evladımız şehit olduğunda ise şehidimizin kardeşine istediği yere atanma hakkı yalnızca 1 kez tanınmakta ve bu hak garnizon süresi kadar geçerli olmaktadır. Çocuğunu, abisini, kardeşini vatan uğruna kaybeden bu insanlara böyle adaletsizlik yapılır mı? Jandarma Genel Komutanlığındaki şehit kardeşlerine tanınan hakların aynısının Kara Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan şehit kardeşlerine de verilmesini talep ediyoruz. Bu insanlar şehitlerimizin emanetidir, bizim baş tacımızdır, onları daha fazla üzmemeyi diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şerafettin Kılıç...

46.- *Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 1945 yılında kurulan bir şirkete ilişkin açıklaması*

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum.

1945 yılında kurulan ve kuruluş amacı İsrail'e hizmet etmek olan “ZİM” ünvanlı bir şirket. Bu şirket, bir zamanlar Filistin topraklarına Avrupa'dan işgalci siyonistleri taşıırken şimdi ise bu şirkete ait gemiler ne yazık ki limanlarımızdan mal sevkiyatına devam ediyor. ZİM turları ve gemileri rahatça limanları kullanabilsin diye Ticaret Bakanlığımız limanlara resmî yazı gönderiyor ve “Protestolara karşı güvenlik önlemlerini artırın.” talimatı veriyor. Biz bunları ifade ederken inanın ki mahcubiyet duyuyoruz. Ticaret Bakanlığımız siyonist gemi ve turların güvenliği için resmî yazı gönderiyor; o esnada, bu gemilerin mal götürdüğü siyonistler Gazze'de soykırıma devam ediyor.

Bu kirlî iş birliğini sürdürenlere sesleniyorum: Diyelim ki kuldan utanmıyorsunuz, Allah'tan da mı korkmuyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Ekrem Gökay Yüksel...

47.- Balıkesir Milletvekili Ekrem Gökay Yüksel'in, Marmara Denizi'ni kaplayan müsilağa ilişkin açıklaması

EKREM GÖKAY YÜKSEL (Balıkesir) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

2021 yılında Marmara Denizi'ni kaplayan müsilağ geri dönmüştür. Erdek Körfezi'nde yapılan kontrol dalışlarında müsilağ olduğu ve yayıldığı tespit edilmiştir. Müsilağ kümeleri ağırlaştıkça dibe çökerek dipte sabit yaşayan canlıların beslenmesini, nefes almasını engelleyerek ciddi kayıplara neden olmaktadır. Ekim ayında başlayan müsilağ kış boyunca devam ederek nisan ayından itibaren deniz yüzeyine çıkmaktadır ancak yüzeyde görülen müsilağ toplam müsilağın binde 1'i bile değildir.

Marmara Denizi çevresinde yaşayan 25 milyon insanın atıklarının sadece yüzde 45'i fiziksel olarak ayrılarak derin deşarjlarla denize boca ediliyor. Marmara Denizi'ne ulaşan tüm kirlilik kaynakları kontrol altına alınmalıdır. Müsilağın deniz ekosistemine vereceği zararları azaltmak, balıkçılık ve turizm başta olmak üzere ekonomik kayıpları sınırlandırmak için acilen merkezî ve yerel yönetimler harekete geçmelidir.

BAŞKAN - Sayın Gizem Özcan...

48.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Marmaris'teki bir otel projesine ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sinpaş otel projesi Ege'nin incisi Marmaris'imizin kalbine saplanan bir hançerdir. Projenin ruhsatının iptali için Marmaris Kent Konseyinin açtığı dava 12 Kasım'da görüldü. Mahkemeye sunulan bilirkişi raporunda projenin kıyı mevzuatına ve imar planlarına aykırı olduğu tespit edildi; bu nedenle, yapı ruhsatlarının iptal edilmesi gerektiği bilimsel olarak onaylandı, şimdi mahkemenin kararı bekleniyor. Yarın da Muğla Büyükşehir Belediyesinin "ÇED Olumlu" kararına karşı açtığı dava görülecek. Kıyıyı halkın kullanımına kapatan, Millî Park içerisinde ağır bir yıkıma sebebiyet veren; atık suların, kanalizasyonun bertaraf edileceği bir altyapısı olmayan bu proje derhâl iptal edilmelidir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B.- TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Celal Adan ve beraberindeki Parlamento heyetinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Ziya Öztürkler'in vaki davetine icabetle, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 41'inci yıl dönümü vesilesiyle, 14-16 Kasım 2024 tarihlerinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/951)

14/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sayın Celal Adan ve beraberindeki Parlamento heyetinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Ziya Öztürkler'in vaki davetine icabetle, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 41'inci yıl dönümü vesilesiyle 14-16 Kasım 2024 tarihlerinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne resmî bir ziyarette bulunması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, gıda enflasyonunun ardındaki ekonomik ve yapısal nedenlerin araştırılması, çözüm önerilerinin belirlenmesi ve tarım politikalarının yeniden yapılandırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, gıda enflasyonunun ardındaki ekonomik ve yapısal nedenlerin araştırılması, çözüm önerilerinin belirlenmesi ve tarım politikalarının yeniden yapılandırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/11/2024 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Silkin Ün.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçilerimizin mahsulünün tarlada para etmemesinin, fiyatlarının ise soframızda yangın çıkarmasının nedenlerinin araştırılması için Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet pandemiydi, küresel krizdi, Rusya-Ukrayna savaşıydı; hepsi geçti. Depolar basıldı, üreticiler terörist ilan edildi; o da geçti. Dünyada kriz varken dünya suçlandı, dünyada fiyatlar inmeye başlayınca ise sesler kesildi. Dünyada gıda fiyatlarındaki gerileme sürecinin başladığı Mart 2022'den bu yana düşüş yüzde 25'e yaklaşırken Türkiye'de aynı dönemde yüzde 210 artış yaşandı. Ağustos 2020-Temmuz 2024 döneminde kümülatif artış ne biliyor musunuz? Yüzde 522. Dünyada gıda enflasyonu düşerken bizde yüzde 70'lere yükseldi. Peki, bizi takip eden kim? Kaliforniya. Kaç? Yüzde 7. Aradaki farka bakar mısınız arkadaşlar! Dünyanın hemen her yerinden yaklaşık aynı şartlarda tarım yapılıyor ama onlar enflasyonu dizginleyebiliyor, biz ise kontrol altına alamıyoruz. Bu, hem yanlış enflasyon politikalarının hem de sistemsizlik sorununun sonucu arkadaşlar.

Hepiniz, özellikle Anadolu milletvekillerimiz yaz aylarını muhtemelen çiftçilerle geçirmiştir. Ben de Denizli’de biber tarlalarında, üzüm bağlarında, karpuz tarlalarında, süt çiftliklerinde çiftçilerimizle beraberdim ve hepsi mahsullerinin para etmeyişinden yakınıyordu. Karpuz tarlada 80 kuruştu, 8 kilometre ötesindeki markette 8 liraya satılıyordu. Biberin kilosuna tüccar tarlada 9 lira veriyordu, pazarda o tarihte 35 liraydı. İşte, birkaç hafta evvel limonun başına gelenler, çiftçi “Para etmiyor.” diye dökerken tezgâhta 100 liradan satıldı. Tarlada sanayilik domates 2 lira, sofralık domates 5 lirayken biz soframızda 70 liraya yedik. Tarladaki çiftçi malını dökerken sen de alamıyorsan eğer arz talep dengesi sağlıksız işliyordur.

Peki, nedir bu aradaki sağlıksız düzen? Arada lojistik var, mazottan vergi alınanın sesi çıkmıyor; gübrenin fiyatı yüksek, kazananlar ortada yok; enerji maliyetleri fırladı, konuşan yok; hal kanununun çıkmasını ise kimse istemiyor mesela. Bunlar eğer konuşulmuyorsa bunlara göz yumuluyor demektir ve mutlaka birilerinin çıkarı var demektir. Tarım politikalarındaki yanlışları daha ne kadar inkâr edecek, çözümü daha ne kadar öteleyeceksiniz arkadaşlar? Maliyetler düşürülmez, üretici para kazanamazsa, aracılık siyasetine bir çekidüzen verilmezse fiyat davranışlardaki kaos engellenemez ve gıda fiyatlarında düşüş sağlanamaz.

Tarım dünyamızın ortak aklının oluşturduğu bazı maddeler var ve onlara acilen odaklanmamız gerekiyor. Tarımı terk eden, arazilerini sattıran politikaya, yaşlanan kırsal nüfusa karşı önlem almamız gerekiyor. Bir üretim planlaması maalesef hâlâ yok, var olan da sadra şifa değil. Üretim planlaması sadece neyin ekilip ekilmeyeceğine karar vermek değildir; destekleme politikası, dış ticaret politikası, su, iklim, bölgesel dengeler, ürünün işlenmesi, taşınması, aracı kurumlar ve daha birçok faktörün gözetilerek yapılması gerekiyor.

Destekleme politikaları ise tam bir fiyatsoğuk hâline geldi. Tarım Yasası’na göre tarımsal desteklemeye ayrılacak bütçe gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1’i ama bu hükme rağmen hiçbir zaman uygulanmadı.

Nakliye, lojistik politikalarında da yine sıkıntılar var. Nakliye mesafelerini düşürecek bir planlamaya gidilmesi gerekiyor.

Zincir marketlerin piyasaları etkileme sorunu var arkadaşlar. Üretici ürettiği ürünün ne satışında ne de fiyatının belirlenmesinde söz sahibi. Marketlerin piyasadaki egemenliğinin, piyasanın belirlenmesindeki etkisinin kırılması gerekiyor.

Dış ticaret politikamız da yine yanlışlarla dolu. Fiyatı artan ürünlerin fiyatları ithalatla düşürülmeye çalışılıyor, ihracat yasaklarıyla da fiyat artışları önlenmeye çalışılıyor. Bu, kısa vadede belki fiyatları düşürüyor ama orta ve uzun vadede üretime ve üreticiye verdiği zarar nedeniyle üretici üretmekten vazgeçiyor. Tabii, burada aynı zamanda sınırlı sayıda imtiyazlı bir azınlığın ithalat izniyle kayırılarak bir rant elde etmesine de tanık oluyoruz maalesef.

Değerli milletvekilleri, özetle, planlama eksikliklerinin, rant operasyonlarının, eleştirilere kulak tıkama inadının, aracılık sistemindeki arızaların biriktirdiği sorunlar devam ettikçe her hafta burada toplanıp aylık enflasyon rakamlarını ve etiketler üzerinden bu sorunu konuşmayı sürdürürüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Ün.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Ama bu ne tarladaki üreticimize ne pazardaki, marketteki vatandaşımıza fayda sağlar. Şunu unutmayalım değerli arkadaşlar: Tarım, bir ülke açısından stratejik değil jeopolitik bir meseledir. Yarın, hakkında konuşulacak bir tarım meselemiz kalmayabilir.

Gelin, bu önergemize destek verin; tarımın doğduğu bu toprakları, o toprakları bereketlendiren, işleyen çiftçimizi dert ettiğinizi sizler de gösterin, milletimizin karşısına çıkacak yüzünüz olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Buyurun Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; iktidarınız sayesinde bu ülkede vatandaşın gündeminde artık maalesef, sadece 3 kavram var. Tabii, “3 kavram” deyince meşhur 3Y’ nizden yani yolsuzlukla, yoksullukla ve yasaklarla mücadeleden bahsetmeyeceğim. Zira, onlara bir “Y” daha, o da “yalanlar” eklendi. Bunlarla zaten başımız yeterince derde girdi.

Ben bu kez size farklı bir üçluden bahsediyorum: “EFH” yani enflasyon, fiyat artışı, hayat pahalılığı. Siz son yıllarda iç siyasetteki ama özellikle dış politikanızdaki algı operasyonlarınızla gündemi istediğiniz kadar saptırın; vatandaş, yatıyor enflasyon, kalkıyor fiyat artışı, sokağa adımını atıyor, hayat pahalılığı. Bunların hepsi sanki aynı anlama geliyormuş gibi görünseler de aslında çok farklı kavramlar; tek ortak yanları var, birbirlerini tetikliyor olmaları. Türkiye’nin önemli sorunları sıralamasında hayat pahalılığı bugün ilk sırada yer alıyor.

Tüketici Birliği Federasyonunun yayımladığı 2014-2024 Ekonomik Görünüm Raporu son on yıldaki yoksullaşmayı net olarak ortaya koyuyor. Rapor, ücretli ve emeklilerin oluşturduğu büyük bir nüfusun hızla yoksullaştığını gözler önüne sererken gelir dağılımı adaletsizliğinin iyiden iyiye derinleştiğini de gösteriyor. Ülkenin en önemli sorunları sıralamasında hayat pahalılığını ise yoksulluk ve işsizlik takip ediyor. Yaşadığımız gerçek şu ki ücretli ve emeklilerinin oluşturduğu büyük bir nüfus hızla yoksullaşıyor, gelir dağılımı adaletsizliğinde gittikçe uçurumlar oluşuyor.

Devam eden enflasyonist ortam OECD ve AB ülkeleriyle karşılaştırılamayacak hâle gelmiş durumda. Örneğin, 2023 sonu itibarıyla AB euro bölgesinde enflasyon yüzde 2,9; OECD, G20 ülkelerinde 6,5 iken bizde, TÜİK rakamlarına göre 64,77 oldu. Tabii, bu ortamda en çok etkilenenler, en düşük emekli maaşı alanlar ile asgari ücretliler. En düşük emekli aylığı alan bir emekli 2018 yılında 1.372 adet ekmek alabilirken 2024 yılında sadece 1.000 ekmek alabiliyor. Yine bir emeklinin maaşıyla 2018 yılında 55 kilogram dana kıyma alınırken şimdi sadece 32 kilogram...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlıyorum.

Bu nasıl bir ekonomi politikası? 2023 ortalarında 514 milyar lira olan kartlı harcamalar bu yılın ortalarında 1 trilyon 311 milyar lira. Ne demek? Vatandaş olmayan parayı harcamak zorunda kalıyor, kredi kartı faizine çalışıyor dolayısıyla her geçen gün borca batıyor.

Sözün özü, eski Türkiye’de insanlar pazara gittiğinde alacaklarını kiloyla alabiliyordu, şimdi herkes gram hesabı yapıyor. Çıkm sokağa, dinleyin vatandaş; ne diyor, biliyor musunuz? “Paramız artık yetmiyor. Aldığımız para, üç kuruş maaş bizleri geçindiremiyor.”

Ezcümle, ekonomi politikanız Türkiye’yi son on yılda orta gelir tuzağına düşürdü ve bu tuzak da önce enflasyonu patlattı, sonra hayatı millete zehir etti.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan’a aittir.

Buyurun Sayın Olan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri; AKP iktidarının ekonomiyi yönetememe ve sürdürmemesi hâli, en çok yoksulların ve emekçilerin sofrasını etkilemiştir. Halk, bugün, en temel gıda maddelerine dahi ulaşamamaktadır. Gıda, yalnızca karın doyurmak değildir. Gıda, kaliteli ve sağlıklı yaşam için temel besin ögesidir. Gıda güvencesi, herkesin sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi için besleyici gıdalara düzenli olarak yeterli ve güvenilir bir şekilde erişebilmesidir.

2023 yılında dünyada gıda fiyatları yüzde 10 düşerken Türkiye’de yüzde 72 artmıştır. Türkiye’de gıda fiyatlarının her geçen gün artmasıyla gıda güvencesi tehlike altına girmiş ve toplumun karşı karşıya kaldığı en önemli sorunlarından biri hâline gelmiştir. Emekçi ve yoksul kesimler açısından gıda enflasyonunun yüksek olması, insanın en temel hakkı olan beslenme hakkını ortadan kaldırmaktadır. Türkiye halkları âdeta açlıkla sınanmaktadır.

Birleşmiş Milletlerin 2023 verilerine göre, Türkiye’de yetersiz beslenme yaygınlığı oranı yüzde 2,5’tur. Türkiye’nin 14,8 milyonu yeterli gıdayı tüketememektedir. Sizin TÜİK verileriniz de bile Ekim 2024 döneminde gıda enflasyonu yüzde 48,5 olarak açıklandı. DİSK-AR’ın TÜİK verilerinden yararlanarak yaptığı hesaplama göre emeklilerde ise gıda enflasyonu tam yüzde 67 oldu. İnsanlar en temel gıda maddelerini dahi alamamaktadırlar. İnsanlığın en temel besini olan et, un, yağ, süt, yumurta gibi ürünler fahiş fiyatlara ulaşmıştır. Yumurtanın tanesi bile bugün marketlerde 10 lira civarındadır. Bakın, kış geldi, halkın meyve yeme ihtiyacı var; mandalina, portakal, greyfurt alacak. Ya, buradan AKP sıralarına sesleniyorum: Hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Meyve yemek bile artık lüks hâline geldi Türkiye’de. Bakınız, bugün sadece bir görsel paylaşacağım: Karnabaharın kilosu 100 lira, ayvanın 60 lira olmuş.

Peki, çiftçiler ne yapıyor? Üretim sürecinden tüketime kadar çok ciddi ekonomik ve politik sorunlar bulunmaktadır. Türkiye’de gıda enflasyonunun artmasının nedenlerinden biri de tarımsal üretimdeki dışa bağımlılıktır. Tarımsal üretimde girdi maliyetlerinin önemli bir kısmını oluşturan gübre, ilaç ve mazot gibi girdilerin kahir ekseriyeti dövize endeksli olarak yurt dışından tedarik edilmektedir. Bakınız, Karamanlı bir çiftçimiz ne diyor: “Yaşım 63. 20 yaşından beri kendi arazimi ekip biçiyorum. İlk defa kendimi verdiğim emeğin sahibi olarak göremiyorum.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Tamam Başkanım.

Yazıktır, günahıdır! “Milletin efendisi” dediğiniz çiftçiye ne hâle getirdiniz.

Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 90’ı açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. AKP, insanımızı yoksullaştırmıştır, Türkiye’de yaşayan yurttaşlar büyük bir gıda enflasyonu nedeniyle açlıkla karşı karşıyadır. Meclis yurttaşların sağlıklı ve ucuz gıdaya erişmesi konusunda üstüne düşen sorumluluğu yerine getirmeli ve Meclis araştırması komisyonu kurulmalıdır.

Türkiye’de gıda fiyatlarının düşürülmesi, yoksul emekçilerin açlık ve yoksulluk sınırı dikkate alınarak ücretlerinin yeniden düzenlenmesi konusunda politikalar geliştirmek amacıyla Meclis araştırmasının açılması bir zorunluluktur. Bu sebeple biz Saadet Partisinin grup önerisine katılıyoruz.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Mersin Milletvekili Talat Dinçer’e aittir.

Buyurun Sayın Dinçer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, öyle bir duruma geldik ki sokağın bütün derdi açlık, sefalet, yoksulluk; hayat pahalılığı aldı başını gitti. Sipariş üzerine verilen TÜİK rakamlarına halk bakmıyor. Halk neye bakıyor? Cebindeki parasının ne kadar karşılığı olduğuna bakıyor. Şimdi böyle bir durumdayız.

Şimdi, bu enflasyonu bu hâle kim getirdi? Enflasyon kendi kendine yükselmedi. Şimdi, dayandıkları tek şey, bu AK PARTİ -yirmi iki yıldır- iktidarının: “Efendim, pandemi yaşadık...” Yahu, pandemi yaşadıysak pandemiyi bütün dünya yaşadı, bütün dünya buradan geçti ama şimdi bakıyoruz: Türkiye’nin enflasyonu sokakta yüzde 100’ün üzerinde. Ha, TÜİK rakamları belli bir rakamı gösteriyor ama sokakta yüzde 100’ün üzerinde. E, bu enflasyonu kim yarattı? Sokaktaki esnaf mı yarattı? Emek yoğun çalışan insanlar mı yarattı? 12.500 lirayla geçinen çiftçi mi yarattı? Emekli mi yarattı? Kim yarattı bu enflasyonu? Enflasyonu sizin iktidarınızın yaptığı yanlış ekonomik programlar yarattı. Bakın, bugün, emekli inliyor, 12.500 lirayla geçinmiyor, “Açız!” diye bağırıyor. Yoksullar sokakta, evine ekmek götüremiyor. Emek yoğun çalışan insanlar sattığı ürünün yerine yenisini koyamıyor. İşsizleri zaten söylemek bile istemiyorum. E, bu insanlar hastaneye gidip tedavisini yaptıramıyor; okula öğrencisini gönderip beslenme çantalarına rahatlıkla bir şeyler koyamıyorlar, eğitim giderlerini karşılayamıyorlar.

Şimdi, memleketin derdi açlık, sefalet, hayat pahalılığı. Ne dersek diyelim, bu hayat pahalılığı böyle devam ettiği sürece bu insanlar mağdur, mağdur, mağdur. Bu mağduriyeti de sizler yarattınız. AK PARTİ iktidarının yanlış yaptığı yirmi iki yıllık ekonomik programın bir sonucudur bu.

Bakın, şimdi, vergilendirmeye bakıyoruz: Vergilendirmede en çok vergiyi yine -dolaylı, dolaysız- en alt tabaka ödüyor, garibanlar ödüyor, işsizler ödüyor, işçi, memur ödüyor ama öbür türlü, garanti ödemeleri yaptığınız, garanti sözleri verdiğiniz yakın, büyük şirketler maalesef vergi ödemiyor. “Vergide adalet” diyoruz, olanı yine fakir fukara ödüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Dinçer.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Büyük firmalar, yandaş firmalar maalesef doğru dürüst vergi bile ödemiyor. Her türlü teşvik bunların üzerine, her türlü imkân bunlara sağlanıyor ama sokağa baktığınızda sokaktaki dar gelirli, emek yoğun çalışan, emekli, bordrolu maalesef aç, hastanelere bile doğru dürüst gidemiyor.

Esnafı ne yaptınız, biliyor musunuz, esnafı? Eskiden sokağın, mahallenin bekçisi olan esnafı AVM’lerde tezgâhtar yaptınız, tezgâhtar. İş yerini kapattı, tezgâhtar oldu bu insanlar. (CHP sıralarından alkışlar) Çiftçiler amele oldu, amele, sağda solda çalışıyor ve şehirlere göç arttı, kırsalda artık ekim dikim yapılmıyor. Böyle giderse bu ekonomik program halkı büyük mağdur edecek. Halk ilk cevabını 31 Martta verdi ama bunu iyi okumak lazım, bundan sonrasında en azından yanlış yapmamak lazım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan’ın söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Özcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ’imiz adına Saadet Partisinin grup önerisi hakkında konuşacağım. Sizleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli hemşehrilerimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle söylemeliyim ki tarım, ülkemizin temel yapı taşlarından biridir. Toprağımıza emek veren çiftçilerimizin her koşulda yanındayız ve üretim maliyetlerini düşürmek için çalışmalarımızı Hükümet olarak sürdürüyoruz ancak ülkemizin tarım sektörü global ekonominin dalgalanmalarından, savaşlardan ve pandemi gibi olağanüstü koşullardan doğrudan etkilenmektedir. Gıda fiyatlarındaki artışlar sadece Türkiye'nin değil, dünyanın pek çok ülkesinin mücadele ettiği önemli bir sorundur.

Küresel ekonomik faktörler ve Türkiye'nin bağımlılığıyla alakalı birkaç cümle sarfetmemiz gerekiyor. Türkiye, tarım ve gıda sektöründe dışa bağımlılığı azaltmak adına stratejik yatırımlarını artırmış, yerli üretimi teşvik eden birçok politikayı hayata geçirmiştir. Pandemi sonrası bozulan tedarik zincirleri, etrafımızdaki savaşlar, global olaylar tarım ürünlerinin maliyetlerini tüm dünyada yükseltmiştir. Buna karşın Hükümetimiz, çiftçilere doğrudan destekler, mazot ve gübre teşvikleri, vergi indirimleri ve taban fiyat uygulamaları gibi politikalarla üreticiyi desteklemeye devam etmektedir.

Tedarik zincirlerindeki sorunlara yönelik çözümler için de birkaç cümle söylemek gerekir. Tedarik zincirinde maliyetlerinin artması sadece üreticiyi değil tüketiciyi de olumsuz etkileyen bir durumdur ancak Hükümetimiz bu zincirdeki dengesizlikleri gidermek için çeşitli regülasyonlar getirmiş ve bu süreçte vatandaşlarımızın alım gücünü korumak adına da sübvansiyonlar sağlamıştır. Ayrıca, büyük perakende zincirlerinin fiyat politikaları üzerinde yapılan düzenlemelerle tüketicinin korunmasına yönelik önemli adımlar atılmıştır.

Hükümetimizin tarım politikalarının odağında sürdürülebilirlik ve verimlilik yer almaktadır. Türkiye'nin gıda güvenliğini artırmak ve yerli üretimi desteklemek için millî tarım stratejisi gibi kapsamlı programlar devreye alınmıştır. Bu çerçevede, küçük ölçekli çiftçilerin desteklenmesi, modern tarım tekniklerinin yaygınlaştırılması ve iklim dostu üretim yöntemlerinin teşviki gibi önemli projeler uygulanmaktadır.

Ayrıca, TÜİK verilerine dayalı olarak yapılan eleştirilerde gıda enflasyonu öne çıkarılmaktadır. Ancak enflasyon sadece bir ekonomik parametre değil aynı zamanda global piyasalardan etkilenecek şekillenene karmaşık da bir süreçtir. Hükümetimiz, fiyat istikrarını sağlamak için Merkez Bankası ve ilgili bakanlıklar nezdinde koordineli bir şekilde çalışmakta, enflasyonu düşürmeye yönelik orta ve uzun vadeli planlar uygulamaktadır.

Sonuç olarak, Hükümetimiz, halkın alım gücünü korumak ve üreticiyi desteklemek adına birçok proaktif adım atmıştır ve atmaya devam etmektedir. Bizler, eleştirileri dikkate almakla birlikte, bu süreçlerin doğru değerlendirilmesi ve yapıcı bir yaklaşımla daha iyi çözümler üretmek hepimizin ortak sorumluluğudur diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Vekilim.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Kıymetli hemşehrilerimiz, değerli milletimiz; yüz yıl önce millet olarak bizim verdiğimiz kurtuluş mücadelesindeki tecrübemiz, insanlık erdemlerine bağlı binlerce yıllık devlet tecrübemiz bugün insanlığa bir umut çekirdeği taşımaktadır. Ne Nemrut Hazreti İbrahim karşısında durabilmiş ne Firavun Hazreti Musa'nın davasını ezebilmiş ne Ebrehe'nin devasa orduları başarılı olabilmiş ne İmparator Neron Roma halkının birliği karşısında ayakta kalabilmiş ne Ebu Cehil, Hazreti Peygamber'in sözüne karşı "Ebul Hakem"liğini yani "hikmetin babası" olma sıfatını koruyabilmiş, zulmünü devam ettirebilmiş ne engizisyon mahkemelerinin zulmü ne Hitler'in nefret söylemleri baki kalabilmiştir. Zafer, mutluluk mutlak olarak büyük insanlığın, erdemin, adaletin, sabrın ve direnişin olacaktır diyor, bu duygu ve düşüncelerle Gazze halkının eşsiz direnişi özelinde

tüm dünya mazlumlarının mücadelesini üstat Nuri Pakdil'in selamlamasıyla selamlıyorum: Tüm dünya mazlumlarının mücadelesini antiemperyalist, antikapitalist, antisosyalist, antinazist ve antifiravunist bilinçle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Konur Alp Koçak, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Konya Milletvekili Konur Alp Koçak'ın, seksen yıl önce bugün sürgün edilen Ahıska Türklerine ilişkin açıklaması

KONUR ALPKOÇAK (Konya) - Tam seksen yıl önce bugün çoğunluğu çocuk, yaşlı ve kadınlardan oluşan yaklaşık 100 bin Ahıska Türkü asırlardır vatan bildikleri Gürcistan'ın Ahıska bölgesinden Sovyetler Birliği'nin uzak topraklarına zorla sürgün edildi. İnsanlık dışı koşullarda gerçekleştirilen sürgün esnasında yaklaşık 20 bin Ahıskalı soydaşımız hayatını kaybetti. Masum bir halka yaşatılan bu trajedi insanlık tarihine kara bir leke olarak geçti. Türkiye ve Kazakistan başta olmak üzere 10 farklı ülkeye göç etmiş hâlde yaşayan Ahıska Türkleri sürgünün acısını hâlâ hissetmekte, vatanlarına dönüş ve vatandaşlık haklarının iadesi için adalet arayışına devam etmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak Ahıskalı soydaşlarımızın haklı davalarında kendilerini desteklemeye, onlarla her zaman yan yana olmaya devam edeceğiz. Türk dünyasının onurlu bir üyesi olan Ahıska Türklüğünün maruz kaldığı bu zulmü unutmadık, unutmayacağız.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Aliye Timisi Ersever...

50.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kademeli emeklilik sorununa ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, adalet sadece hak ve hukuku tesis etmez, vatandaşın devlete ve yarınlara güvenle bakmasını da sağlar. Toplumda uzun süredir dile getirilen, geniş kesimleri ilgilendiren, çözüm bekleyen büyük bir adaletsizlik var: Kademeli emeklilik. 8 Eylül 1999'da çalışmaya başlayan vatandaşlarımız 43 yaşında emekli olurken bir gün sonra yani 9 Eylül 1999'da işe başlayanlar emeklilik için 60 yaşını beklemek zorundalar. Arada on yedi yıl gibi uzun bir süre var. Bu durumu akıl ve mantıkla açıklamak mümkün değil. Kademeli emeklilik sorunu iktidarın vatandaşın hakkını koruması adına vermesi gereken en önemli sınavlardan biri. Bu adaletsizliğe son verin. Kademeli emeklilik bekleyen mağdurların sorunlarını bir an önce çözün.

Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, asgari ücretin çalışanların temel ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmasının yol açtığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, uluslararası örneklerinin incelenerek iyileştirici tedbirlerin alınması, adil ve sürdürülebilir bir seviye belirlenmesi, yılda 2 kez artırılması ve 2025 yılının ilk altı ayı için 28 bin TL'ye çıkarılması adına gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, asgari ücretin çalışanların temel ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmasının yol açtığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, uluslararası örneklerinin incelenerek iyileştirici tedbirlerin alınması, adil ve sürdürülebilir bir seviye belirlenmesi, yılda 2 kez artırılması ve 2025 yılının ilk altı ayı için 28 bin TL'ye çıkarılması adına gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/11/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşçı'ya aittir.

Buyurun Sayın Taşçı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çalışanların gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım, hatta milyonlarca insan için artık çok fantastik sayılıyor ama kültür gibi temel gereksinimlerinin -evet, bu arada aslında kültür, kültürel faaliyetler bir insan için temel gereksinimdir, sosyal hayata dâhil olmak temel gereksinimdir- işte, bütün bunların en alt seviyede de olsa karşılanabiliyor olduğu meblağı ifade eden asgari ücret ortalama kira fiyatının dahi altında kalmışsa, açlık sınırının altında kalmışsa, resmî veriler bile Türkiye'de asgari ücretle geçinenlerin aç olduğuna işaret ediyorsa asgari ücret oranını bir sorun kabul etmek ve çözümüne çalışmak bizlerin öncelikli gündemi olmalıdır, olmak zorundadır. Buna gerek olmadığını savunabilmek için her şeyden önce vicdandan nasibini almamış olmak gerekir. Asgari adalet duygusuna sahip bir milletvekili milyonlarca asgari ücretliyi insani koşullarda yaşatabilmek üzere yapılması gerekenlerin araştırılmasına "Evet." demek için kimseden izin de istemez, onay da beklemez. Dolayısıyla eğer bu önergeyi reddeder, asgari ücretle çalışan 7 milyona yakın insanımızın fukaralığını bildiğiniz hâlde bilmezden gelerseniz sizi vicdansızlıkla yaftalamak bize haktır, adaletsizlikle yaftalamak haktır, milletine yabancılaştırmakla yaftalamak haktır. Zira haksızlık karşısında susana bunlardan çok daha fazlası müstahaktır.

Merkez Bankası Başkanının maaş artış oranının gerçekleşen enflasyon değil de hedeflenen enflasyon baz alınarak belirlenmesini teklif ettiği bir ortamda bu önergenin kabulü bizlerin milletimize olan borcudur aslında. Çünkü biz, bu "Zihni Sinir" yöntemi 2006 itibarıyla uygulasaydık eğer ve maaş artışlarını hedeflenen enflasyonu esas alarak belirleseydik -dün Genel Başkanımız hesabını yaptı grup toplantısında- bugün asgari ücret ne kadar olacaktı biliyor musunuz? Sadece 1.875 TL. 2019'da bu yöntemi benimsemiş ve uygulamış olsaydık bugün çalışanlarımıza ancak 4.100 lira veriyor olacaktık. Sanki bir gelişmişlik ölçüsüyümüş gibi genelde ekonomi çay-simit hesabı üzerinden tartışılıyor ülkemizde, demek ki daha anlaşılır, ben de oradan örnek vereyim: Bugün 4 kişilik bir aile günde, 3 öğünde de sadece simit yese -bakın, çay-simit değil sadece simit yese- yanında su bile içmese, kira vermese, okula, işe gitmek için yol parası vermese, hiç hasta olmasa, tek harcaması simit olsa bile 5.400 TL gerekiyor ayda. Yani hedeflenen enflasyonla belirlenseydi maaşları, çalışanlar bugün sadece simit alabilecekleri o meblağa bile ulaşamayacaklardı, erişemeyeceklerdi.

Dün Genel Başkanımız bir eşik açıkladı, eşiği özellikle vurgulamak istiyorum: 28 bin TL, bu “İYİ Partinin asgari ücret teklifi” diye sunuluyor ama asgari ücret için koyduğu eşik teklifidir aslında temmuz ayında yeniden artırılmak üzere. Bu, bizim 2024 yıl sonu için revize edilen yüzde 44 TÜFE tahmini ve yüzde 58,5’lik yıllık ortalama tüketici fiyatı artışı yani iktidarın sahte enflasyonu baz alınsa bile asla altına düşülemez, düşülmemeli dediğimiz orandır. Çalışanın refah kaybını yüzde 100 telafi edecek maaş oranı değildir, alt sınırdır dediğim gibi. Bundan düşüğü “Yaşama, öl.’ demektir.” dediğimiz “Yaşamak değil, sadece nefes alıp vermektir.” dediğimiz orandır, üstüne basa basa vurguluyorum.

Bu vesileyle, beslenme, sağlık, barınma, eğitim gibi en temel ihtiyaç kalemlerinden kahir ekseriyetini en alt seviyede karşılayabiliyor olmayı ifade eden yani aslında İzmir’de o 5 bebeğin diri diri yandığı türden bir mezbelelikte yaşamıyor olmayı ifade eden yani 2 milyondan fazla tarım işçisinin perişanlığı içinde olmamayı, hiç değilse temiz suya erişebilmeyi, hiç değilse tuvalet ihtiyacını giderebildiği bir tesisata sahip olmayı ifade eden yani kilometrelerce yürüyerek aç karnına, yamalı kıyafetler, delik pabuçlarla da olsa okula gidebiliyor olmayı ifade eden yani sadece evladını beslemek için mama çalmıyor olmayı ifade eden yoksulluk sınırının ekim ayı itibarıyla 66.553 TL olduğu bir ülkede bunun altında açıklanan hiçbir meblağ bizim için elbette ideal değildir, olamaz da. Durum bu iken asgari ücret görüşmeleri başlamadan, hazır Çalışma Bakanı bugün, yeni, taze taze ekonominin genel istikrarını bozmayacak bir uzlaşma mesajı vermişken gelin, bu uzlaşmayı millet iradesinin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde bizler sağlayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bir komisyon kuralım. Bu komisyonda OECD ülkelerindeki başarılı ücret politikalarını inceleyelim, asgari ücret yetersizliğinin psikolojik, sosyal etkilerini araştıralım, belki de bu yaşadığımız cinnet hâliyle bir bağı vardır ya da üretime etkisine bakalım, gerçekten kârda mıyız, zararda mıyız diye ve vardığımız sonuç her neyse o sonuç doğrultusunda da bu sürece millet adına, milletin lehine bir teklifle müdahil olalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç’a aittir.

Buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İYİ Parti Grubunun önerisi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunu fark etmeliyiz ki asgari ücretin düşük kalması yalnızca bir ücret politikası sorunu değildir, aynı zamanda toplumsal barışımızı da tehdit eden ciddi bir meseledir. İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılayamaması bireyleri çaresizliğe ve toplumsal dışlanmaya sürüklerken bu durum toplum içinde kalıcı huzursuzluklara yol açmaktadır. Düşük ücret yoksulluk demektir, yoksulluk ise bireysel politikaları, psikolojileri olumsuz etkilemekte, aile içi çatışmaları artırmakta ve toplumsal güven duygusunu zedelemektedir. Araştırmalar gösteriyor ki Türkiye’de yirmi yıl önce, çalışanların yaklaşık yüzde 40’ı asgari ücretin yüzde 20 fazlasının altında çalışmakta iken bu oran son yıllarda yüzde 60’ı geçmiştir. Bu durum bize aynı zamanda taşeron işçiliğini de içeren esnek çalışma ilişkilerinin ülkemizde son yirmi yıl içinde ne kadar yaygınlaştığının da göstergesidir. Bunun yanında, vasıflı çalışan olmanın bir önemi kalmamış, sendikaların giderek zayıfladığı güvencesiz iş ortamında asgari ücret genel ücret hâline gelmiştir ki zaten bu ücret de açlık sınırının altındadır. Soruyorum sizlere: Bu mudur aziz milletimize layık gördüğünüz?

Değerli milletvekilleri, emeğin karşılığından bahsediyoruz, yapılacak bir lütuftan bahsetmiyoruz. Çalışanlar emeğinin karşılığını alabilmelidir diyoruz. İnsanlarımız emeğinin karşılığını almak ve çalışarak yaşamını idame etmenin gayreti içerisinde. Hâliyle, asgari ücret konusu açıldığında milyonlarca çalışanın gözü kulağı açıklanacak asgari ücret tutarındadır. Yetki elinizde, etkiyi gösterin ve vatandaşlarımızı mağdur etmeyin. Sebep olduğunuz enflasyonist ortamda, bir de yılda bir defa yaptığınız zamlarla emekçilerimizin alın terini hiç ettiniz. Bu durum kabul edilebilir değildir. Bunun sorumlusu, çalışan değil ekonomide istikrarsızlığa sebep olanlardır ve düşük tuttuğunuz bu ücretler garibana değil, olsa olsa sermayeyi elinde tutanlara yarar sağlıyor. Şimdi söyleyin, kimin tarafındasınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kılıç.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Her an biraz daha zenginleşen ve semiren faiz lobilerinin ve servet sahiplerinin mi yoksa yanlış ekonomi politikalarınızın kurbanı olan emekçilerin mi tarafındasınız? Bir iktidar olarak bu ayırmaya siz sebep oluyorsunuz; bu yüzden, emeği, üretimi ve vicdanı esas alarak bu düzenlemeleri yapınız.

Değerli milletvekilleri, toplumsal barışın ve sosyal adaletin sağlanması adına asgari ücretin insan onuruna yakışır bir seviyeye çıkarılması gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyorum. İşveren üzerindeki vergi yükünü azaltırsanız asgari ücrette hakkaniyetli bir artışı sağlamak mümkün olacaktır. Eğer bir yerden kısmanız gerekiyorsa faiz lobilerine ayırdığınız kaynaklardan kısın. Bu mücadelede hepimizin sorumluluğu vardır, hepimizin görevi vardır.

Gelin, vatandaşlarımızın daha huzurlu ve adil bir yaşam sürdüğü bir Türkiye için el birliğiyle çalışalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'e aittir.

Buyurun Sayın Çiftiyürek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; sizi tekrardan selamlıyorum saygıyla.

Konuşmama Kızılay'da bir marketteki sohbetle başlayayım. Bir ay kadar önceydi bir markete uğradım, et reyonundan et alacağım, dedim ki: “Ya bunlar ne biçim fiyatlar! Bu fiyatlar Almanya, Fransa, Hollanda'dan daha yüksek.” Demez olsaydım, iyi ki “Vekilim.” de demedim, adam iktidara, vekillere çok ağır eleştirilerde bulundu -burası önemlidir, marketin adını vermeyeceğim, işinden olmasın adam- dedi ki: “Ben asgari ücretle çalışıyorum ve geçinemiyorum, ek iş olarak, esnek çalışma çerçevesinde günde altı saat ayrıca iş yapıyorum.” Buyurun size asgari ücretin tablosu.

Şimdi, asgari ücret nedir? Bir işçinin ailesiyle birlikte beslenme, barınma, kültürel asgari ihtiyaçlarının giderilmesidir. Yani sayın AK PARTİ'liler, dininize, imanınıza, vicdanınıza: 17 bin lirayla bir işçi ailesi bu temel giderlerini karşılayabilir mi? Şimdi verilere bakalım: TÜİK 2024 enflasyon verileri 48,58; ENAG diyor ki 89,77; İTO diyor ki 59. İnce ayarla TÜİK şu hesabı yapmış: “Ben ne yapayım, ne edeyim ki iktidar propaganda yaptığı zaman, bakın, gördünüz mü, ben işçiyi enflasyona ezdirmedim, 2024 için yüzde 49 vermişim enflasyonu, TÜİK açıkladı yüzde 48,58...” Bu mu gerçekten enflasyon? Ayrıca, asgari ücretin açlık sınırının altında olduğu genel bir kabuldür, rakam önemli değildir. Açlık sınırı nedir? Ne barınma var ne ulaşım var ne okul var ne sağlık var, sadece gıdadır. Ya, gıdada bile asgari ücret açlık sınırının altında ise 17 bin lirayla işçi nasıl geçinecek? Ya da bu rakamı IMF'nin önerisiyle yüzde 20 artırırsanız nereye varırsınız?

Şimdi, IMF'siz IMF politikaları ülkenin ekonomisini nereye getirdi? Zaman dar, ben size 2 tablo sunayım: Birincisi, asgari ücretle ilgili; ikincisi ise satın alma gücüyle ilgilidir. Her ikisinde de -onca övünmenize rağmen- Avrupa Birliğinin en sonunda yer alıyorsunuz. Zaman dar, ayrıntısına

girmeyeyim. Bir tablo daha sunacağım size, birini size daha önce sunmuştum, sıkça “devlet bölücü” diye size sunmuştum. Şimdi devlet aynı tabloyu sürdürüyor, bu 2022’nin tablosu; bakın, bu, 2024’ün, TÜİK’in tablosu, devletin tablosu. Yine, tıpkı bunun gibi, batı tarafı zengin, doğu tarafı yani kürdistan yoksul; bu tablo aşılmadığı müddetçe “Bölücüsünüz.” demeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Toparlamaya çalışayım ben, zaman dar.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çiftyürek.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Bizim önerimiz, asgari ücret 35 bin lira yapılmalı. Kabul etmiyor musunuz? O zaman başka bir öneri sunuyorum size: Eşel mobil sistemine geçin ama sadece TÜİK verilerini esas almayın, TÜİK artı ENAG’ın verilerini esas alın, üç ayda bir ücretleri yenileyin diyoruz. Zaman daraldı, biz diyoruz ki: Yazın üreticiler yürüdü, tarım üreticileri yürüdü, yalnız kaldılar, şimdi, aralık ayında işçiler yürüyecek; başta tarım üreticileri olmak üzere sivil toplum kurumlarına, sendikalara, partilere, herkese çağrımızdır; bunun karşısında, işçinin yanında yer alın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Ali Gökçek’e aittir.

Buyurun Sayın Gökçek.

CHP GRUBU ADINA ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Aralık ayında, hepimizin bildiği üzere, asgari ücret açıklanacak. Şimdilerde siz yüzde 25’lerden bahsederek kamuoyunu buna hazırlamaya çalışıyorsunuz. Ancak en son söyleneceği en baştan söyleyelim: Asgari ücret talebimiz 30, biz bunun altında yokuz. (CHP sıralarından alkışlar) Neden yokuz? Neden yokuz onu açıklamak istiyorum hızlıca. Bugün asgari ücretlinin cebine 17.002 lira giriyor, onun da verildiği günün alım gücünü hesaba katarsak bugün 11 bin lira ettiğini görüyoruz. TÜRK-İŞ’in son açıkladığı verilere göre ekim ayı açlık sınırı 20.431 lira yani sizin işçiye, emekçiye verdiğiniz ücreti açlık sınırına getirmek için dahi bugün 3.429 lira daha vermeniz gerekiyor. Böyle olunca ne oluyor? Evde çoluk çocuk, yaşlı-genç, kim varsa çalışmak zorunda kalıyor. Bunu nereden takip ediyoruz? İş cinayetleri verilerinden takip ediyoruz. Daha yeni 78 yaşındaki Cengizhan Kabak gece nöbet tuttuğu inşaatın düşerek hayatını kaybetti. Çocuk işçi derken bile utanıyorum ama İŞİG verilerine göre ekim ayında 14 yaş altı 2 çocuk işçi öldü. 2024’ün ilk on ayında ölen çocuk işçi sayısı 61’e ulaştı, haberiniz var mı, bilmiyorum.

Bakın, PISA 2022’de, çocuklara “Geçen otuz günde yiyecek alacak paranız olmadığı için kaç kere yemek yiyemediniz?” diye soruluyor; öğrencilerin yüzde 19,2’si “En az bir gün.” diyor ya da paraları olmadığı için hiçbir gün yemek yiyemeyenleri sorduğunuzda neredeyse yüzde 2 çıkıyor. İlgili Millî Eğitim Bakanı ne diyor? “Özel okul sahipleriyle konuşuyorum, öğrenciler yemekhane yemeği yemiyor.” diyor.

Ben Bakana sesleniyorum: Özel okul sahibine sormakla olmaz. Beslenmesine kuru ekmek koyan, çocuğunun beslenmesine kuru ekmek koyan anneye sor; soramazsın. Niye? Çünkü sen patronun iktidarısın, vatandaşın değil. Vatandaşlar bu asgari ücretle geçinmiyorlar. Bunu kim söylüyor? Dün, AKP milletvekili bir arkadaşımız Plan ve Bütçe Komisyonunda söyledi, Allah ondan razı olsun, en azından bu medeni cesareti için o vekilimizi tebrik ediyorum.

Yine, yaşanan acılar üzerinden bir tartışmayı daha alevlendirmek istemiyorum ancak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Sayın Başkanım, müsaadenizle tamamlayayım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gökçek.

ALİ GÖKÇEK (Devamla) - Eğer bir anne çocuklarının üzerine kapıyı kilitleyip hurda almaya, hurda taşımaya, hurda toplamaya gidiyorsa, çocukların yüzde 2'si her gün açsa ve "Yemek yiyemiyorum." diyorsa, yüzde 20'si "Ayda en az bir gün param olmadığı için yemek yiyemiyorum." diyorsa yirmi iki yıl tek başına iktidar olarak şapkanızı alıp bir önünüze koyma vakti gelmiş demektir.

Şimdi, siz yüzde 25'lere toplum psikolojisini hazırlamaya çalışıyorsunuz. TÜİK'in baskılanmış, oynanmış rakamlarıyla bile enflasyon yüzde 50'ye ulaşmış durumdayken, toplumun yarısından fazlası asgari ücret ve civarında ücretle çalışırken size tek bir şey söyleyelim: Asgari ücret talebimiz 30, biz bunun altında yokuz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Gaziantep Milletvekili İrfan ÇelİKaslan'a aittir.

Buyurun Sayın ÇelİKaslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. İYİ Partinin grup önerisi üzerine AK PARTİ'miz adına söz almış bulunuyorum.

Kıymetli milletvekilleri, evet, asgari ücret bir çalışanın hayat standardını yükseltme, refah düzeyini yükseltme konusunda önemli bir kriterdir. Hükümetimiz iktidara geldiği günden beri asgari ücretin düzeltilmesi, iyi bir seviyeye gelmesi noktasında elinden geleni yapmıştır. Kısa bir örnek vermek gerekirse asgari ücret iktidara geldiğimiz dönemde 184 dolara tekabül ederken bugün asgari ücret 500 dolara tekabül etmektedir. Tabii ki ben de bir işveren olarak bütün samimiyetimle söylüyorum, asgari ücretin daha iyi bir seviyede olmasını, daha iyi bir noktada olmasını canı gönülden isteyen bir insanım ancak asgari ücretin şu rakam, bu rakam olmasını söylemek yani buradan rakamları verip "30 bin olsun, 40 bin olsun." demek kolay fakat bunun dengesini kurmamız lazım kıymetli kardeşlerim. Asgari ücret terazinin bir kefesidir, terazinin diğer kefesinde de işveren vardır; o dengeyi sağlamamız lazım. Yani asgari ücreti artırıp, işverenin onu ödeme gücünü azaltıp iş yerini kapatmasına vesile olmak hiç kimseye fayda sağlamaz kıymetli kardeşlerim.

Burada önemli olan şudur: Asgari ücreti yükseltmek değil, fiyat istikrarını sağlamak ve daha çok insana istihdam sağlamaktır; bizim Hükümetimizin birinci önceliği, en önemli önceliği budur.

Hepinizin malumu, özellikle pandemi döneminde azalan talebi canlandırmak için merkez bankaları parasal genişlemeye gittiler, başta Amerikan Merkez Bankası FED olmak üzere, daha sonra diğer merkez bankaları parasal genişlemeye gittiler. Bu parasal genişleme beraberinde ciddi bir talep patlaması oluşturdu ve enflasyon oluştu, daha sonra da bu döngü tersine döndü, faizi artırarak enflasyonu düşürme yoluna gittiler. İşte, bu enflasyon ülkemizde de ciddi bir sıkıntı oluşturdu.

Kıymetli kardeşlerim, özellikle sabit gelirlinin, çalışanın en büyük düşmanı enflasyondur. Biz de Hükümet olarak iki yıldır kemer sıkamak, birçok işverenimizin ciddi sıkıntılar yaşadığını bile bile enflasyonu düşürmek, çalışanlarımızın üzerindeki bu yükü azaltmak, fiyat istikrarını sağlamak için elimizden geleni yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz kıymetli kardeşlerim.

Sözlerimin başında belirttiğim gibi, burada amaç asgari ücreti belli bir rakama çıkarmak değil, fiyat istikrarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Tamamlıyorum.

Siz asgari ücreti yükseltin, fiyat istikrarını sağlamadıktan sonra, açık ve samimi söyleyeyim, bir cebe girip öbür cepten çıktıktan sonra ne anlamı kalır kıymetli kardeşlerim? Burada gayemiz fiyat istikrarını sağlamak, birincisi bu.

İkincisi de toplam iş gücündeki asgari ücretli oranını azaltmak kıymetli kardeşlerim. Bakın, biz iktidara geldiğimizde toplam çalışanların yüzde 50'si asgari ücretle çalışıyor iken bugün bu rakam yüzde 37'ye düşürülmüştür; gayemiz bunu daha da düşürmektir. Bunun için işverenlerimizin desteklenmesi lazım. Biz, asgari ücret üzerindeki yükü vergi açısından da kaldırmak için adımlar atmış bir Hükümetiz. İktidara geldikten sonra AK PARTİ'nin en önemli icraatlarından bir tanesi asgari ücret üzerindeki gelir vergisini kaldırmaktır. Bu işçimizin cebine girmiştir kıymetli kardeşlerim.

Bu çalışmalarımız devam edecektir. Önümüzdeki ay Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamlı) - Bu konuda yine terazinin bir kefesi olan hem çalışanların hem de işverenlerin üzerinde uzlaşabileceği ve çalışanlarımızın hayat standardını yükseltecek bir rakama ulaşmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayıtlara geçsin diye söylüyorum, hatip işverenlerin sıkıntı çektiğini söyledi. Son iki yılda tüm işverenler ortalamada kârlarını enflasyonun üzerinde artırmış durumdadır.

İkincisi, “Asgari ücret alanların sayısında düşme var.” dedi. Asgari ücret ve asgari ücretin altında ücret alanlar toplam çalışanların yüzde 60'ıdır. Kayıtlara geçsin diye belirtmek istedim.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Sayın Başkanım, bakın, yanlış bilgi veriyor. Lütfen bir söz verirsiniz...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Yanlış bilgi mi veriyorum? Ne yanlış bilgi vereceğim ben ya!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Patronların kârı resmî oranlarda var, neresi yanlış bunun?

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Sayın Başkanım, cevap vermem gerekiyor ama...

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, ekonomide kronikleşmiş sorunlarının nedenlerinin araştırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

14 Kasım 2024 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından, ekonomide kronikleşmiş sorunların nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (9016 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/11/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Otlı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın izleyiciler; biraz önce aslında AKP vekili konuşmamı rahatlatmış çünkü bu dönemki 2025 bütçesinin kimin için yapıldığı ve ne için yapıldığını açıkça ifade etmiş oldu.

Aslında, bu bütçede işçiyi, emekçiye, genci, kadını görmek mümkün değil. Bu bütçenin -anlattığı gibi- sermaye sınıfını ve patronları koruyan bir bütçe olduğu açık ve nettir. 2025 bütçe planlamasının bugün için tek bir anlamı var; orta vadeli programı, bütçeyi hayata geçirmek, belki de halkımız bakımından -bildiği gibi- Mehmet Şimşek programını hayata geçirmektir. IMF ve Dünya Bankasıyla yapılan gayriresmî anlaşmaların resmîleştirilmesidir bu dönemki bütçe çünkü emperyalist ülkeler istiyor ve AKP yapıyor; patronlar talep ediyor ve AKP yapıyor.

Şimdi, bütün emekçilerin ve işçilerin, gençlerin, kadınların gözü bu bütçede, sokakta, yolda, otobüste herkes bu bütçeyi konuşuyor, asgari ücretin ne kadar olacağını soruyorlar. Bizim bakımımızdan, DEM PARTİ bakımından asgari ücretin yılda 2 kere ve gerektiği koşullarda da daha fazla yükseltilmesi ve 35 bin liranın üstünde yapılması gerekmektedir.

O nedenle, bugün yapılan konuşmaya baktığımızda da Çalışma Bakanı Işıkhan bakın ne demiş: “Sizleri rahatlatmaya, işverenlerimizin karşılaştığı zorlukları azaltmaya ve bürokratik yükü hafifletmeye yönelik çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz.” demiş yani fabrikadaki yoksul işçiyi düşünen, emekçi halkı düşünen bir söz değildir. Bu söze baktığımızda, ağaçta balığın büyümeyeceğini, yetişmeyeceğini gösteren bir sözdür. O yüzden, rahatlatıldığı sadece patronlardır, sermaye sınıfıdır; onların ne zorluk yaşadığını burada demin AKP vekili anlattı ama işçi sınıfının yaşadığı hiçbir zorluk anlatılmamaktadır.

Tüm bunlara baktığımızda, orta vadeli programda işçilerin maaşının 15.550 dolar olacağı söylenmektedir; buna kesinlikle ekranlarda izleyenler inanmamalıdır. Bu topraklarda göçmen işçiler daha ucuza çalıştırılıyor ve gelirin yükseltilmesi, millî gelirin yükseltilmesi sağlanıyor, dolar kuru baskılanarak millî gelir yükseltilmeye çalışılıyor ama buna hiç kimse aldanmamalıdır çünkü gerçekler semt pazarlarındadır, gerçekler saat beşten sonra pazara giden, daha düşük ücretle daha az şekilde meyve, sebze almaya çalışanlardır; evindeki yemeği üç öğün değil, bir öğüne indiren insanların sofrasındadır; uzun kuyruklar oluşturan Halk Ekmek büfelerindedir; o yüzden gerçeği görmek lazım. Gerçeğin ölçüsü 20 bin lirayı aşmış açlık sınırıdır, 65 bin lirayı geçmiş yoksulluk sınırıdır. O yüzden, 17 bin lirayı yükseltmemeyi düşünen AKP iktidarına sormak gerekiyor: Gerçekten işverenleri mi koruyacaksınız, işçi sınıfını mı koruyacaksınız?

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - İki tarafı da, iki tarafı de.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - Gerçeğin ölçüsü, sizin için emek sömürüsü gerektiren çocuk işçiliği yaptırdığınız MESEM'lerde gizlidir.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Çocuk işçiliği yasak bu ülkede.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - O yüzden, her gün çocuklar evlerine ekmek götürmek için, ailesine biraz daha katkıda bulunmak için çalıştırılmaktadır. Tek istediğiniz MESEM'leri daha fazla artırmaktır.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Çocuk işçiliği yasak bu ülkede.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - TÜİK denilen yalan üretim makinesinin uydurduğu enflasyon rakamlarına bakmayalım, MESEM'lerde çalıştırılan ve ölen çocuklara bakalım, işçi sınıfının aldığı ücrete bakalım, gramla evine alışveriş yapan işçi sınıfına bakalım. Bizim ölçümüz 2 milyon gösterilen işsiz sayısı değil, 8 milyon gösterilen işsiz sayısıdır; kredi borcu olan, bu ülkede krediyle yaşayan ve her gün kredi borcu artan insanlardır bizim için gerçeklik ve aynı zamanda İzmir'de 5 çocuğu yanarak ölen o yoksul kadındır bizim için gerçeklik; o yüzden de bu gerçekliklere bakalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Otlu, tamamlayın lütfen.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - Evet, bu ülkede savaş olmasa, bu ülkede savunma bütçesine bu kadar bütçe ayrılmasa gerçekten adil bütçeden, adil vergiden, işçi sınıfının güvenli ve refah yaşamından söz edebiliriz ama savunma bütçesine geçen yıl 40 milyar dolar ayrılmıştı, bu yıl daha fazla bütçenin ne kadına ne işçiye ne gence ne yoksullara yönelik olmadığını biliyoruz; savunma bütçesi daha fazla artırılacaktır. Biz de DEM PARTİ olarak bu savunma bütçesini reddediyoruz, işçi sınıfına ait bir bütçenin yaratılmasını, kadına yönelik bir bütçenin yaratılmasını istiyoruz. DEM PARTİ'nin programında yer aldığı gibi halkçı, demokratik bir bütçenin oluşturulmasını ancak DEM PARTİ'nin bunu hayata geçirebileceğine inanıyoruz. Bu ülkedeki enflasyon yangını, bu ülkedeki savaş yangını da İmralı'daki tecridi kaldırarak ve DEM PARTİ'nin programının uygulanmasıyla çözülecektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye aittir.

Buyurun Sayın Bilici. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomik göstergeler derin bir krizin içerisinde olduğumuzu açıkça ortaya koymaktadır. İşsizlikten enflasyona, hayat pahalılığından borçluluğa kadar pek çok sorun ülkemizin gündeminde yer almaya devam etmektedir. İçerisinde bulunduğumuz darboğaz vatandaşlarımızı çaresizlik içerisine sürüklemektedir.

TÜRK-İŞ verilerine göre Ekim 2024 itibarıyla açlık sınırı 20.500 lira olarak açıklanırken yoksulluk sınırı 66.500 TL'ye ulaşmış durumdadır. Enflasyona baktığımızda, TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, 2024 Ekim ayı enflasyon oranı yüzde 48, bu rakam gıda enflasyonunda yüzde 70'lere kadar çıkmaktadır. Pazara, markete çıkan her vatandaşımız bu artışları derinden hissetmektedir. Ailelerini geçindirmek dar gelirli vatandaşlarımız için her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. En temel ihtiyaçları olan ekmeğin fiyatı bir yıl içerisinde yüzde 40'tan fazla artarken süt, peynir, yağ gibi ürünlerde artışlar yine hız kesmeden devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar, asgari ücrete yılda bir kez zam yapmanın yetersizliği gözler önündedir. Bu hususta yapılması gereken bellidir, ivedilikle eski uygulamaya geri dönmeli ve yılda en az 2 kez olmak üzere gerçekleşen enflasyon üzerinden zam yapılmalıdır. Öngörülen enflasyon üzerinden zam yapma planları vatandaşın yaşam hakkını elinden almaktır. Vatandaşın karşısına adil olmayan rakamlarla çıkmaya kimsenin hakkı yoktur. Sayın Genel Başkanımız Ahmet Davutoğlu'nun da dediği gibi, asgari ücret en az 33 bin TL seviyesine çıkarılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, işsizlik oranlarına baktığımızda, genç işsizlik oranının yüzde 20'ler seviyesine çıktığı görülmektedir. TÜİK'in eylül ayı verilerine göre genel işsizlik oranı yüzde 8,6 iken bu oran özellikle 15-24 yaş grubunda çok daha yüksek seyretmektedir. Türkiye'nin köklü üniversitelerinden mezun olan gençlerimizin dahi iş bulamadığı bir dönemden geçiyoruz maalesef. Bu oranlar, ülkemizin en dinamik kesiminin işsizlikle mücadele etmek zorunda olduğunu ve de umutlarının giderek azaldığını göstermektedir.

Bir diğer önemli mesele ise vergi adaletsizliğidir. Gelir dağılımı giderek bozulmakta, zengin ile yoksul arasındaki makas açılmaktadır. Bugün dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı yüzde 65’ler seviyesindedir. Bu, özellikle düşük gelirli vatandaşlarımızın daha fazla vergi yükü taşıdığı anlamına gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bilici.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Adaletin temel taşlarından biri olan vergi adaleti sağlanmadıkça toplumda ekonomik eşitsizlik derinleşmeye devam etmektedir. Bu veriler ekonomi politikasının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini ispatlar niteliktedir. Kemerin daha fazla sıkılacak bir durumu kalmamıştır.

Bu kürsüden daha önce olduğu gibi şimdi yine söylüyoruz, vatandaşın kemer sıkacak gücü kalmadı, kemer sıkacak olan itibardan tasarruf etmeyenlerdir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önerü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Edirne Milletvekili Mehmet Akalın’a aittir.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sürekli farklı gündemlerle değiştirilmek istenen ancak ülkemizin en önemli gündemi hakkında, DEM Parti önerisiyle ilgili İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum.

Bugün ülkemizde çalışan tüm kesimler, başta işçilerimiz, memurlarımız, çiftçilerimiz, esnaflarımız, üreticilerimiz ve sanayicilerimiz yanlış ekonomik politikalar ve sonucu olarak da yüksek enflasyon neticesinde çok zor durumdadır. Toplumumuzun neredeyse yüzde 30’a yakını açlık sınırının altında bir gelirle, yüzde 70’e yakını da yoksulluk sınırı altında bir gelirle geçinemez hâle getirilmiştir. Tabii ki ekonomimizin içinde bulunduğu durum sadece enflasyon oranlarıyla açıklanamaz; bunun yanında, üretimdeki daralma, ithalat bağımlılığı ve döviz kurlarındaki oynaklık hayat pahalılığının temel nedenlerindendir ancak Hükûmet bu yapısal sorunları çözmek yerine kısa vadeli tedbirlerle günü kurtarmaya çalışmaktadır.

Bugün ülkemizde döviz kuru oynaklığı nedeniyle, ithal edilen ürünlerin fiyatı sürekli artmakta, yerli üretici de bu yükü taşıyamaz hâle gelmektedir. Üretim yapımızın ithalata bağlı olması maliyet artışlarının kaçınılmaz şekilde fiyatlara yansımaya neden olmaktadır. Türkiye ithal girdi maliyetlerini azaltacak bir strateji geliştirmedikçe hayat pahalılığıyla başa çıkmak mümkün olmayacaktır. Ülkemiz bunun yanında katma değeri yüksek ürünlerin üretimini artırmak zorundadır, bunu yapmak için de AR-GE’ye önem vermek gerekmektedir. Maalesef gayrisafi milli hasıladan AR-GE’ye ayırdığımız pay zorlukla yüzde 1’lerin üzerine çıkmıştır. Bunun Avrupa Birliği ortalaması yüzde 2,5’lerde, gelişmiş ülkelerde de yüzde 4’ler civarındadır. Diğer yandan, işsizlik oranları da bir başka kritik meseledir. Özellikle gençlerimiz iş bulmakta zorlanıyor, yüksek eğitim almış donanımlı gençlerimiz bile uygun bir iş bulamadığı için ya yurt dışına gitmeyi düşünüyor ya da düşük ücretli işlerde çalışmak zorunda kalıyorlar.

Ekonominin can damarı olan istihdam yaratma konusunda da maalesef bu bütçede ciddi bir atılım görülüyor. Dolayısıyla bütçenin ana hatlarındaki istihdam yaratacak projelere daha fazla yer verilmesi gerekmektedir. Gençlerimize iş, vatandaşımıza aş sağlayacak güçlü bir istihdam politikası olmadan ekonominin düzelmesini beklemek hayalcilikten öteye gidemez. Ayrıca, dolaylı vergiler yüzünden halkımızın üzerine binen vergi yükü de her geçen yıl daha da artmaktadır.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Ne yazık ki vergi gelirlerindeki artış, çalışanların ve emeklilerin belini büken dolaylı vergilerle sağlanmaktadır. Bugün temel tüketim ürünlerinden alınan KDV oranları, düşük gelirli vatandaşlarımızın en temel ihtiyaçlarını bile karşılamasını zorlaştırmaktadır. Yine, maalesef ki sosyal adalet ilkesine uygun vergi reformu yapılmadığı sürece gelir dağılımı eşitsizliği daha da derinleşecektir.

Sonuç olarak, ekonomide yapılan hatalar, yanlış politikalar ülkemiz ekonomisini altüst etmiş ve halkımızı yoksulluğa maruz bırakmıştır diyor, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'e aittir.

Buyurun Sayın Gezmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Toplulumun en temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandığı, özellikle emekli, asgari ücretli ve dar gelirli vatandaşlarımızın her geçen gün âdeta yaşam mücadelesi verdiği hayat pahalılığı ve artan enflasyon üzerine konuşacağım.

Enflasyon artık sadece bir ekonomik veri değil toplumsal bir yara hâline dönüşmüştür. Bunu söylemek çok üzüntü verici ama Türkiye, OECD ülkeleri arasında en yüksek gıda enflasyonuna sahip ülkedir ve bu durum tüm halkımızı doğrudan etkilemektedir. OECD'nin temmuz ayı verilerine göre, Türkiye'de yıllık gıda enflasyonu yüzde 58,9 seviyesine ulaşmıştır. Bu oran OECD ortalaması olan yüzde 4,3'ün çok üstündedir. Bu üzücü tablonun sonucunda, yüksek enflasyon 17 bin TL asgari ücretle geçinen vatandaşımızın her geçen gün temel gıdaya, sağlık hizmetine ve en temel hak olan eğitime ulaşımını engellemektedir. Yoksulluk sınırının 66.550 TL olduğu ülkemizde 17 bin TL asgari ücretle geçinen vatandaşımız sağlıklı gıdaya nasıl ulaşsın? Bugün 1 kilo kıyma 500, 1 litre zeytinyağı 330 TL. Gıda fiyatlarındaki bu durum her geçen gün büyük dramlara sebep olmaktadır.

Eğitim ve sağlık giderlerinin artan enflasyonla yükseldiği ülkemizde çok üzücü bir veri, son üç yılda 880 bin öğrenci üniversite eğitimini yarıda bırakmak durumunda kalmış. Üretime destek verilmiyor, vatandaşımız yetersiz asgari ücretle çalışmak zorunda kalıyor. Türkiye'de 2003 yılında 2,8 milyon çiftçi varken bugün 2,3 milyon çiftçi var, çiftçinin 500 bin artması gerekirken maalesef azalmış. Hâl böyle olunca sağlıklı ve ucuz gıdaya ulaşmak da her geçen gün zorlaşmış. Üretimden neden uzaklaşıyoruz? Yoklukta kurulan şeker fabrikalarımız kapatıldı. Kendi seçim bölgem Giresun'da SEKA Kâğıt Fabrikası kapatıldı. Vatandaşlarımızın temel ihtiyaçları için bütçe ayrılması gerekirken Ata'mızın göz nuru olan, tarımda ve hayvancılıkta örnek uygulamaların yapıldığı Atatürk Orman Çiftliğine şatafatlı saraylar yapıldı. 17 bin TL'yle geçinen ailelerde çocuklarımız, yaşlılarımız her geçen gün geçim sıkıntısıyla boğuşuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gezmiş.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamla) - İnsan onuruna yakışan makul bir hayat yaşayabilmenin temel koşullarından biri asgari ücretin acilen artırılmasıdır. Asgari ücret en az 30 bin TL olmalıdır. Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in söylediği gibi, asgari ücret talebimiz 30, bunun altında biz yokuz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Adana Milletvekili Faruk Aytek'e aittir.

Buyurun Sayın Aytek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FARUK AYTEK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin grup önerisi üzerine AK PARTİ grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye AK PARTİ iktidarıyla yepyeni bir dönemin kapılarını aralamış, kendine güvenen, bağımsız ve güçlü bir ülke olma yolunda büyük adımlar atmıştır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, yalnızca ülkemizi ayağa kaldırmakla kalmadık, aynı zamanda kendimize ait bir ekonomik düzeni tesis ederek IMF'ye olan borçlarımızı sıfırladık. Böylece milletimizin geleceğine ipotek koyan zincirleri bir bir kırdık.

Bugün Türkiye kendi kararlarını kendi iradesiyle alabilen, küresel zorluklara karşı dik durabilen bir ülkedir. Dünya dev sınavlardan geçerken Türkiye bu fırtınalara karşı sağlam bir iradeyle durabilmeyi başarmıştır. Salgın, savaşlar, depremler, tedarik zincirlerindeki kırılmalar gibi büyük sınavların her birinde Türkiye sağlam temeller üzerinde yükselen ekonomisiyle geleceğe umutla bakmayı sürdürmüştür.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ olarak bizler her daim milletimizin yanında olduk, refahlarını korumayı esas aldık. Enflasyonla mücadelemiz yalnızca bir ekonomik tedbir değil, dar gelirli vatandaşlarımızı destekleyen, sosyal adaleti gözetken bir irade olarak şekillendi. Ücret artışları ve esnafa, çiftçiye, emekliye sunduğumuz desteklerle halkımızın her bir ferdinin yanında olmaya devam ediyoruz. Biz, bu milletin hiçbir ferdiyi ekonomik zorlukların karşısında yalnız bırakmadık, bırakmayacağız. AK PARTİ olarak milletimizin refahını artırmaktan ve güçlü yarınları inşa etmekten asla vazgeçmeyeceğiz. Çocuklarımızın daha müreffeh bir geleceğe uyanması için Türkiye Yüzyılı'nda attığımız her adımda milletimizin refahını artırmayı sürdüreceğiz.

Bu inançla Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan ve arkadaşları tarafından, Kaz Dağları'nda yürütülen madencilik çalışmalarının ekosisteme verdiği zararların araştırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/11/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan ve arkadaşları tarafından, Kaz Dağları'nda yürütülen madencilik çalışmalarının ekosisteme verdiği zararların araştırılması amacıyla 14/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (892 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/11/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan'a aittir.

Buyurun Sayın Güneşhan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Türkiye'nin eşsiz doğal alanlarından biri olan Kaz Dağları sahip olduğu zengin biyolojik çeşitliliği, temiz su kaynakları ve endemik bitki örtüsüyle dünyanın en özel coğrafyalarından biridir. Dünyada oksijen oranı en yüksek olan Alplerden sonra 2'inci bölgedir. Geçmişi milattan önce 7000'li yıllara kadar gittiği bilinen, mitolojideki ismiyle "İda Dağı" olarak anılan Kaz Dağları Homeros'un ünlü destanı İlyada'da "hayvanların anası, kaynağı bol, bin pınarlı İda" olarak geçmektedir. Bandırma'dan Ayvalık'a ve Midilli'ye kadar yaklaşık 2 milyon insanın temiz ve güvenilir su kaynağı olan Kaz Dağları florasıyla, faunasıyla, temiz havasıyla, suyu ve bereketli toprağıyla yüzyıllardır tüm bölgenin yaşam kaynağı olmuştur ve olmaya devam etmektedir. İşte bu zengin su kaynaklarının suladığı bereketli topraklar sayesinde birçok coğrafi işaretli ürünü bulunmaktadır Kaz Dağları'nın.

Bakın, değerli arkadaşlar, size tam yedi bin yıllık bir tarihten, bir geçmişten bahsediyorum. Bu kadar süredir yerinde duran Kaz Dağları'nın -maalesef tüm Türkiye'de olduğu gibi- AKP iktidarıyla tanışınca bakın başına neler geldi: AKP iktidara gelinceye kadar, yetmiş dokuz yıllık cumhuriyet tarihinde 1.186 maden ruhsatı verilirken 2023 yılına kadarki AKP iktidarında 386 bin maden ruhsatı verilmiştir yani bu ülkenin havası, suyu, doğası, ormanı parsel parsel ruhsatlandırılmıştır; birilerine, kendi yakınlarına peşkeş çekilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Kaz Dağları'nın bugün yüzde 79'u madenlerle ruhsatlandırılmış durumda. Bunlardan biri de Halilağa altın ve bakır işletmesi ruhsatıdır. Buranın ruhsat alanı tam 6 bin hektardır yani şu görmüş olduğunuz alan; şu anda bu alana şantiyesi de kurulmuş vaziyettedir. Bu yaklaşık 60 dönüm yapmaktadır değerli arkadaşlar. İlk etapta yapılması planlanan ÇED alanı ise 580 hektardır. Şu görmüş olduğunuz alanda, 580 hektar üzerinde ilk çalışmalar yapılacak, bu alanın 517 hektarı ormanla kaplı yani şu görmüş olduğunuz orman alanları. Bunların 66 hektarı ise tarım alanıdır yani şurada gördünüz tarım alanlarıdır. Bu tarım alanlarının sahibi olan buranın köylüleri bu tarım alanlarından vazgeçmek istemiyor, bağıını, bahçesini satmak istemiyor ama maalesef "Kamu yararı var." diye burası o bölgede yaşayan insanların elinden kamulaştırma yoluyla alınmak isteniyor.

Değerli arkadaşlar, bu proje hayata geçtiği zaman 1 milyon ağaç kesilecek, 1 milyon. Yine, burası toplam 773 futbol sahası büyüklüğünde bir alan olup bu projeyle böyle bir alan tahrip edilecek. Bu durum yalnızca ağaçları değil, aynı zamanda, bölgede yaşayan halkı, hayvan türlerini, su kaynaklarını ve tarım alanlarını da doğrudan etkileyecek. Cengiz Holdingin hukuksuz kesimi acilen durmazsa -Danıştaydaki bu süreç de devam ediyor, bitmiş değil çünkü birinci ÇED raporu Danıştay tarafından iptal edilmişti, daha sonra ikincisi hazırlandı; şu anda Danıştayda süreç devam ediyor- telafisi mümkün olmayan büyük bir tahribatla karşı karşıya kalacağız.

Bakın, değerli arkadaşlar, geçmişte de Alamos Gold yine Kaz Dağları'nda Kirazlı bölgesinde yapmış olduğu faaliyetin sonucunda -bırakıp çekip gitti- şöyle tahrip olmuş bir alanı bize bıraktı. Burada da daha ağaçlar kesilmeye başlandığı anda biz bunun mücadelesini verdik ama bunun sonunda başarılı olamadık; kesimler bitti, en sonunda da çekip gittiler, çekip gittiler ama böyle büyük bir tahribatı da bırakıp gittiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güneşhan, tamamlayın lütfen.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, burada 400 bin ağaç kesildi, burada da 1 milyon ağaç kesilecek yani bunun 2,5 katı daha fazla alan tahrip edilmiş olacak. Bu işlemin devam etmesi durumunda buranın su ihtiyacı yıllık 4 milyon ton. Nereden karşılanacak? İşte, bu 4 milyon ton su da Devlet Su İşleriyle yapılan protokol sonunda Hacıbekirler’de 2 gölet yapılacak, bu da yetmeyecek, aynı şekilde, Çan ve 55 köyün ihtiyacını karşılayan Kocabaş Çayı’ndan taşınacak.

Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel’in de dediği gibi, Kaz Dağları’nın altını üstündeki zeytinidir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, milletvekillerimiz ve parti yöneticilerimizle birlikte -ki dün Grup Başkan Vekilimiz Ali Mahir Başarır ve milletvekillerimiz oradaydı- buradaki mücadeleye omuz vermeye devam edeceğiz.

Tüm herkes şunu çok iyi bilsin ki Kaz Dağları’nın üstü altından çok daha kıymetlidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’a aittir.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir çevre olayıyla karşı karşıyayız. Önce şunu bilelim ki ormana dair yapılan işler affi olmayan cezalara maruz kalıyor, yeşile karşı yapılan işleri belki talimatla hâkimlerden sildirebilirsiniz ama büyük hâkim silmez. Maalesef, dünyanın nazar boncuğu sayılacak Meke Gölü başta olmak üzere, Uzungöl, Kapadokya, Dipsizgöl, Gölyaka gibi hemen her yerde büyük bir faciaya imza atıldığını net olarak biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, ilginç bir tabloyla da karşı karşıyayız; bir taraftan “Afrika’da maden arayacağız.” diyorlar, bir taraftan da kendi ülkemizdeki altın madenlerini yabancılara peşkeş çekiyorlar. Bu ikilemi nasıl aynı anda tutturuyorlar anlamak mümkün değil. Tabii, şunu bilelim ki -atasözünde olduğu gibi- Dimyat’a pirince giderken evdeki bulgurdan oluyoruz ve maalesef bu iktidardaki arkadaşlar görev süreleri içerisinde ne hikmettir ki ellerini attıkları her şeyi kuruttular. Pek çok maden faciası yaşadık; Iliç, Amasra, Soma faciası... Soma faciasında da tam 301 kişi öldü. Normalde akliselimle davranılan bir yerde, değil 301 kişi, tek bir kişinin burnu kanasa “Yahu, acaba nerede, hangi hatayı yaptık? Bundan sonra tek bir kişinin kılına zarar gelmemesi için nasıl tedbir alırız?” diye düşünülürken, bizim arkadaşların yapacağı iş belli: “Bundan nasıl sıyrılırız?” Denetimler yapılmış, ruhsatlıymış, bilmem neymiş... Maalesef ki ölümler zerre kadar umurlarında değil ve “Biz bundan yara almazsak iyi.” bunun derdindeler.

Tabii, bir taraftan da neler söylüyorlar, yatay mimariden bahsediyorlar. Hem “Yatay mimari yapacağız.” diyeceksiniz hem de ağaçları keserek beton dökeceksiniz. Bunu anlamak mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, inancımız gereği yeryüzü bize bir emanettir. Vaktimiz, sağlığımız, her nimet emanet olduğu gibi çevre de bir emanettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Hiçbirimiz geleceğe taşımakla yükümlü olduğumuz emanete ihanet edemeyiz. Yaş kesen baş keser.

Burada, özet olarak şunu söylemek istiyorum: Acaba bu projelerden, bu arkadaşlar nasıl bir katkı sağlamayı düşünüyorlar da böyle tekliflerin hepsini kökten reddediyorlar. İşte, Kaz Dağları’yla ilgili günlerdir kamuoyu meşgul ediliyor. Yüzlerce kilometre öteden insanlar hak aramak üzere Meclise geliyor, buranın kapısını çalıyor ama biliyorum ki iktidardaki arkadaşlar can havliyle “Bunu da

nasıl baypas ederiz, reddederiz?” bunun düşüncesindeler, derdindeler. “Ya, bu millet, bu kadar tepki gösteriyorsa, bu kadar çevre felaketi yaşıyorsa, sularımız kurumaya başlamışsa acaba şuna da bir göz atsak mı, bir tedbir bulabilir miyiz?” Umurlarında değil. İşte, deprem bölgesinin, taş ocaklarının, su kaynaklarının içerisine kuruluyor, maalesef büyük günahlarımız içerisinde yazılacak önemli suçlardan biri çevreye olan duyarsızlık, çevreye olan ihanettir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talebi Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz’a aittir.

Buyurun Sayın Uz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle 14 Kasım 1944 sürgün yolunda, açlık ve hastalıklarla hayatını kaybeden Ahıska Türklerimizi, kardeşlerimizi rahmetle anıyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun. Bu vesileyle büyük Türk milletini de saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, Kaz Dağları’nın sessiz çılgınlığını duyurmak üzere bugün buradayım. Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu önergeyle ilgili biz de birkaç cümleyle memleketimizdeki durumu sizlere arz etmek isteriz. Cumartesi günü İYİ Parti Grubu olarak, 2 Grup Başkan Vekilimizle birlikte Kaz Dağları’nda oradaki insanlarımızın, köylülerimizin yanında olacağız. Bunu da buradan duyurmuş olalım.

Kaz Dağları bize ne diyor biliyor musunuz? “Ben bir ağacım, etrafım kızıl kıyamet, oysa bilmezler mi her dalımda bir memleket.” Dünyada Alplerle beraber büyük oksijen deposu olarak bilinen, binlerce yıldır Anadolu’nun eşsiz doğasını bizlere armağan eden cennet köşe gözlerimizin önünde iktidar eliyle yok ediliyor. Kim tarafından? Bu “S’li çete” diye adlandırılan bir holding tarafından. Geçtiğimiz yıllarda Anagold şirketi Kaz Dağları’nda 923 bin ağaç kesti ve ortada büyük bir tahribat bıraktı. Bugün ise Cengiz Holding tarafından Kaz Dağları yeniden talan ediliyor. Truva Bakır Maden AŞ olarak sermayesi 135 milyon liradan 2 milyar liraya çıkarılarak sözde sermaye dağıtımı yapılıyor. Yeni sermaye ortaklarıysa Mehmet Cengiz, Ahmet Cengiz, Ekrem Cengiz, Şeref Cengiz, Asım Cengiz, Kazım Cengiz yani Çanakkale’ye bir Cengiz aşireti maalesef çökmüş durumda. Bu sermaye artırımını Kaz Dağları’ndaki maden yatırımının agresif bir yönde ilerleyeceğinin de açıkça bir kanıtı.

Kıymetli milletvekilleri, devlet mekanizması Cengizin yanında saf tutuyor; halkımız, direnen köylülerimiz ise güvenlik güçleri tarafından susturulmaya çalışılıyor. Cengiz Holding hangi hakla bu toprağın kabbine hançer saplıyor? Hiç vicdanınız sızlamıyor mu? Yedi düvele karşı kazandığımız zaferlerle anılan Çanakkale’mizin yerli ve yabancı rant çetelerine teslim edilmesine müsaade etmeyeceğimizi buradan ifade etmek isterim.

Çanakkale’mın sizlere, Meclisimize bir çağrısı vardır. Özellikle Danıştay 4. Dairesinin bir an önce davayı karara bağlamasını arzu etmekteyiz. Cengiz Holdingin hukuksuz kesiminin acilen durdurulmasını talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Uz.

RIDVAN UZ (Devamla) - Kaz Dağları’nda bulunan Hacılar, Halilağa, Hacıbekirler, Muratlar ve etrafındaki 16 köyü de etkileyen bu katliama bir an önce son verilmelidir. Siyanürle, asitle, diğer kimyasal maddelerle kirlenecek, Kaz Dağları’nı katledecek bu projeyi “Derhâl durdurun.” diyoruz. Vatandaşımız “Havamdan, suyumdan, kekiğimden, mantarımdan, kurdumdan kuşumdan ve en önemlisi bizi besleyen toprağımızdan uzak durun ve ellerinizi çekin.” diyor.

Kaz Dağları'na sahip çıkmak, bu emaneti gelecek nesillere onurla taşımak aslı bir görevimizdir. Göz göre göre doğamıza hançer saplanmasına izin vermeyeceğimizi unutmayın. Biz Türk milliyetçisiyiz; doğamızla, kültürümüzle varız ve hep de var olacağız.

Madenle ilgili konuşurken İliç Komisyonunda olmam sebebiyle İliç'te hâlâ kefensiz yatanları bir kez daha rahmetle anıyor, Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Mersin Milletvekili Ali Bozan'a aittir.

Buyurun Sayın Bozan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biz bu kürsüden defalarca kez kayyum uygulamasının sadece Kürtlerin meselesi olmadığını dile getirdik, dedik ki: Kayyum artık bu ülkede bir rejim hâline geldi. Kayyum talandır dedik, yıkımdır dedik, kayyum kadına, yoksulluğa, doğaya düşmandır dedik ve maalesef, geldiğimiz aşamada bizler haklı çıktık.

Neden biz kayyuma “kayyum rejimi” diyoruz? Çünkü kayyumun olduğu yerde denetim yok, çünkü kayyumun olduğu yerde hukuk yok; kayyumun olduğu yerde yağma ve talan var. Alın size bir kayyum rejimi uygulaması: Kaz Dağları. Şu anda önerge konusu olan alanda maden araması için önce 2012 yılında “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilerek çalışmalara başlanmış, daha sonra türlü alavere dalavereler yapılmış ve “ÇED Olumlu” kararı alınmış, bu karara karşı açılan dava üzerine iptal edilmiş ama yeniden bir alıcengiz oyunu yapılmış. Ne yapmışlar? Ali'yi göndermişler, Cengiz'i getirmişler, tam bir alıcengiz oyunu. Projenin adını değiştirmişler, yeniden “ÇED Olumlu” kararı almışlar ve şu an bu alanda çalışmaya devam ediyorlar. CHP'li hatip söyledi, dedi ki: “Bu alanda çalışma devam ederse 1 milyon ağaç kesilecek.” 1 milyon ağacı tek başına söyleyince az gibi geliyor değil mi? Tek tek sayalım mı ya da 50 bin 50 bin, 100 bin 100 bin? 100 bin, 200 bin, 300 bin, 400 bin, 500 bin, 600 bin, 700 bin, 800 bin, 900 bin, tam 1 milyon ağaç kesilecek burada.

Değerli arkadaşlar, niyet okumak gibi olmasın ama deneyimlerime dayanarak bir şey ifade edeceğim. Benden sonra bu önerge üzerine AKP'li bir hatip söz alacak, kuvvetle muhtemel şunları söyleyecek, diyecek ki: “Her şey iyidir, her şey güzeldir, her şey hoştur; Kaz Dağları'nı severiz, doğamızı severiz.” Ve son olarak da “Vatan millet bölünmez, Kaz Dağları'nda madenden vazgeçilmez.” diyecek, alkışlarla yerine oturacak. Sonuç ne olacak? Sonuç, ekolojik talana, yıkıma, halkın mağduriyetine “Evet.” denilecek. Bu önergeye her zaman olduğu gibi ret'giller ittifakının çoğunluk oylarıyla yine “ret” kararı verilecek.

Değerli arkadaşlar, kayyum rejimi bu talanı sadece bugün Kaz Dağları'nda yapmıyor, aynı şekilde bugün Şırnak'ta aynı uygulamalara devam ediyor. Bugün Cudi'de, Gabar'da her gün tonlarca dinamit patlatılıyor. Saray rejimi son on yılda Şırnak'ta orman varlığı denilebilecek bir alan bırakmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bozan.

ALİ BOZAN (Devamla) - Bu ülkenin her bir zenginliğine saldıran bu kayyum rejimine karşı hep birlikte ses çıkarıp, mücadele etmeliyiz çünkü bu ülkenin ihtiyacı olan şey Cudi ile Kaz Dağları'nın, Gabar ile Kaz Dağları'nın kardeşliğidir. O yüzden Kaz Dağları'ndaki ağaca da, Cudi'deki, Gabar'daki ağaca da hep birlikte sahip çıkmalıyız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Çolakoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Benden önceki hatip neler söyleyeceğim anlamında birkaç söz söyledi. Ben burada doğruları ve gerçekleri sizinle paylaşmak istiyorum.

Öncelikli olarak şunu bilmemiz gerekiyor: Bir insan ömrü boyunca ortalama 1.700 ton maden tüketmektedir. Günlük hayatımızda kullandığımız tüm araçlar, tüm gereçler, tüm eşyaların üretilmesinde yüzde 90 madenden istifade edilmektedir. Madenler olmadan bir hayat sürdürmemiz zor olduğuna göre maden ihtiyacımızı, ya tamamen kendi ülkemizden üreteceğiz, rezervlerimizi kullanacağız ya da dış ülkelere ithalat yapmak zorunda kalacağız, bu yolu uygulayacağız. Ülkemiz cumhuriyetimizin kurulduğu tarihten itibaren maden rezervlerini ekonomiye kazandırmaya öncelik vermiştir. Günümüzde de aynı hedef doğrultusunda kararlı adımlar atılmaktadır. Dünyada ticaret yapılan 90 çeşit madenin 70'i ülkemizde bulunmaktadır. Bu çeşitliliği, ülkemizin gelişmesinde, büyümesinde ve kalkınmasında daha etkin bir şekilde yansıtmamız gerekmektedir ve bu çerçevede, dış ticaret açığımızı da en alt seviyeye ulaştırmamız gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu da bilmemiz gerekiyor: Madencilik diğer sektörlerden ayıran bir özelliği vardır; yer seçme şansımız yoktur yani madencilik faaliyetleri ancak maden rezervinin bulunduğu yerlerde yapılabilir. Bu nedenle, maden rezervinin bulunduğu yerlerde maden ocağı açılması, madencilik faaliyetlerine ait tesislerin kurulması da bir zarurettir, bir mecburiyettir. Madencilik, ülkemizde doğrudan 150 bin insanımıza istihdam sağlamaktadır. Aynı zamanda birçok sektöre ham madde tedarik eden bir sektördür. Bugün, burada konu edilen Çanakkale ilimizdeki faaliyette, ülkemizin önemli sanayi kollarına ham madde sağlayacak bir madencilik faaliyetidir. Ülkemiz için bu denli önemli bir sektörün son yıllarda haksız ithamlara uğradığını da görüyoruz. CHP'nin önerisinde verilen yüzdelik oranlar var. Bu oranların da yanlış olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum. İllerimizdeki maden ruhsatının kapladığı alanların kıyaslandığı, birtakım doğru olmayan bilgilerden de kamuoyunda sıkça bahsedilmektedir. Maden üretim faaliyetleri sadece işletme izin alanlarına dâhil gerçekleştirilir. İşletme izni ile ruhsat izni alanlarını da karıştırmamak gerekir. Çanakkale'deki oran yüzde 3,6'dır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çolakoğlu, tamamlayın lütfen.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; sahip olduğumuz yer altı kaynaklarımızı aramak, verimli bir şekilde çalıştırmak bizim ülke olarak görevimizdir. MAPEG ve TÜRME de ayrıca maden faaliyetleri sonrasında bu alanlar anlamında birçok rehabilite edilmesi gereken yerler üzerinde çalışmalar yapmıştır. Burada bazı çalışmaları sizlere göstermek ve örnek vermek istiyorum: Bakın, Aydın Çine, eski hâli ve yeni hâli burada mevcuttur. İzmir Menderes, 2009-2022, bakın arkadaşlar, eski hâli ve yeni hâli burada mevcuttur. Aynı şekilde İzmir Bergama, bakın 2008-2022, rehabilite edilmiş alanlar, aynı şekilde bütün maden sahalarımız da bu şekilde rehabilite edilecektir. Kastamonu Küre, bakın arkadaşlar, yine bu şekilde MAPEG ve TÜRME çalışma yaparak bu alanlarda gerekli rehabiliteyi gerçekleştirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) - Daha güçlü bir ülke için önce insan, sonra çevre, daha sonra katma değerli madencilik diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Musa Küçük...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük'ün, seksen yıl önce bugün sürgün edilen Ahıska Türklerine ilişkin açıklaması

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; kadim Türk devletinin bütün birikimini bugün temsil eden Türkiye Cumhuriyeti devleti, rahmetli Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş Bey'in de işaret ettiği gibi "Kâinatın neresinde bir Türk varsa onunla ilgilenmeyi, ona sevgi beslemeyi bir görev sayıyoruz." sözüne istinaden 14 Kasım 1944 tarihinde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği tarafından Ahıska Türklerine karşı uygulanan tecrit sonrası sürgün edildikleri ülkelerde sıkı gözetim ve denetim altında yaşamaya mahkûm olmaları gerçekten büyük bir acı ve haksızlıktır. Gümüşhane ilimizde de yaşayan ve bugün dünyanın 10'dan fazla ülkesine dağılmış bulunan yaklaşık 600 bin Ahıska Türkü ana vatan hasretiyle yaşamaya devam etmektedir. Bu bağlamda, Ahıska Türklerinin kültürel ve tarihî...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, buyurun.

52.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bu, Kaz Dağları konusuyla ilgili az önce AK PARTİ milletvekilinin yapmış olduğu açıklamalara cevap niteliğinde bir beyanda bulunmak istiyorum, kayıtlara da geçsin.

Bizim bu konuyla ilgili Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu öneriye vermiş olduğumuz destekle sanki işte, maden çalışmalarına, Türkiye'de bu tür yatırımlara karşıymış gibi bir algı oluşturuluyor. Alakası yok. Bakın, ÇED raporu veriliyor 2019 yılında ilk kez ve bu rapor olumsuz bir rapor. Akabinde firma bir başka ruhsatla bunu birleştiriyor ve tekrar başvuruyor verilmiş olumsuz bir raporu tekrar olumlu hâle çevirmek için.

İsteğimiz şudur: Yapılsın, araştırılsın ama çevreye verdiği zarar net olan bir konuda ısrarcı olunmasın. Madene ihtiyacı olduğu kadar bu ülkenin oksijene, ağaca, çevreye ve yeşile de ihtiyacı var diyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

Buyurun.

53.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'da prefabrik çarşıların elektrik faturasına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremde Hatay'da 45 bini aşkın iş yeri yıkıldı. Depremzede esnaf, işveren için ne yapıldı? Koca bir hiç. Koskoca yirmi ayda vere vere 6.180 prefabrik iş yeri verdiniz, "Bunun elektriğini iki-

üç yıl AFAD karşılayacak.” dediniz. Sonra, buralara zorla elektrik sayacı bağlattınız. Depremle yere serilmiş esnaftan elektrik faturası ödemesini istediniz. Şimdi de “Prefabrik çarşıların aydınlatma lambalarının elektriğini ödeyin.” diye esnafa baskı yapıyorsunuz. Anladık, hoyratça harcamalarınızla kasayı kuruttunuz da anlamadığımız şu: Bir deprem ilinde prefabrik çarşıların aydınlatma lambasının elektriğini ödeyemeyecek kadar mı acizsiniz? Siz Hatay esnafına sahip çıkmazsanız esnaf nasıl ayağa kalkacak, Hatay ekonomisi nasıl düzelecek?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ömer Fethi Gürer...

Buyurun.

54.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, staj ve çıraklık mağdurlarının 17 Kasım'da yapacakları mitinge ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hakları yok sayılan stajyer ve çıraklar büyük mitingde buluşuyor. 17 Kasım 2024 tarihinde İstanbul'un Kartal ilçesinde staj ve çırak mağdurları haklarının verilmesi için yapacakları mitingle bir kez daha durumlarını kamuoyunun ve iktidarın gündemine taşıyor. Saat 13.00'te Kartal Meydanı'nda çırak ve staj mağdurların yanında emeğinin karşılığını alamayan, açlığa mahkûm edilenler de bu mitinge destek verecekler. Gönülden bu mitingi destekliyorum, sesleri duyulup hakları verilineceye kadar mücadelelerinin yanındayız. İşe başladıkları gün emekliliğe esas sigorta başlatılmalı, geriye dönük de primlerini ödeyerek bu haklarının verilmesi sağlanmalıdır. Tüm mağdurlar bu mitingde buluşuyor, iktidar seslerini duymalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164)¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 2 maddesi kabul edilmişti.

Görüşmelere 3'üncü madde üzerindeki önerge işlemleriyle devam edeceğiz.

Sayın milletvekilleri, 3'üncü madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sıralarına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

¹ 164 S. Sayılı Basmayazı 13/11/2024 tarihli 18'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Cemalettin Kani Torun

Mustafa Kaya

İstanbul

Bursa

İstanbul

Mehmet Atmaca

Mustafa Nedim Yamalı

Mustafa Bilici

Bursa

Ankara

İzmir

Selçuk Özdağ

Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Gizem Özcan

Aydın

Karaman

Muğla

Turan Taşkın Özer

İnan Akgün Alp

Cumhur Uzun

İstanbul

Kars

Muğla

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ilk söz, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a aittir.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidar uzunca bir zamandır ama özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte garip gurebaya ilgisiz; yoksula, çaresize nobran; işçiye, esnafa, çiftçiye, memura, üretene, düşünene düşmanlıkta sınır tanımamaktadır. Kendilerinden başkalarına hayat hakkı tanımayan, ikinci sınıf, hatta kimilerine herhangi bir sınıfı bile çok gördüğü anlayışı insafsızca dayatmaktadır. Bunun için de 50 çeşit alicengiz oyunuyla kurumları, vatandaşlarımızı ve toplum kesimlerini manipüle etmektedir. Az biraz düşünen, üreten, fikir beyan eden, gerçekleri dile getiren ve halkı uyaran kim varsa medyasıyla, tetikçi trolleriyle ve medya mensuplarıyla terörize edip korkutmayı, seslerini kesmeyi, soruşturmalarla yıldırma, cezaevlerine atmayı ve resmen cadı avına benzer uygulamalarını reva görmektedir. Her şeyi iktidarlarının devamı için mazur ve gerekli gören bu sakil düşünce, maalesef vatandaşlarımızın kahir ekseriyetinin ülkeye aidiyet hislerini de büyük ölçüde örselemektedir.

Seslerini kesmek istedikleri insanların cesur bir şekilde direnmeleri karşısında ise yargı sopasını tepelerinde sallandıran iktidarın adım adım hayata geçirdiği otoriter düzenlemeler için döşenen taşları sırasıyla anlatmak istiyorum. Medyanın domine edilmesi; havuz medyası, birçok gazeteci, akademisyen ve politikacıların devşirilmesi; Basın İlan Kurumuyla yazılı medyanın zapturapt altına alınması, RTÜK'le baskılanması; "internet yasası" denilen dezenformasyon yasasıyla sansürden de öte hapsedme uygulaması. Bu madde geldiği zaman, bu yasa geldiği zaman "İnternetin bir yasası olmasın mı? Olsun." dedik ama orada bir madde vardı, 29'uncu madde, elma şekerinin içerisindeki bir zehirdi. Neydi? "Yanılıcı bilgi verenler bir ila üç yıl ceza alırlar." diyordu. Yanılıcı bilgi ne kadar gri bir alan, ne kadar muğlak bir alan. Ve ardından da bazı gazeteciler, bazı medya mensupları bu maddeye dayanarak gözaltına alındılar, davaları hâlâ devam ediyor ve bunlar da yetmemiş olacak ki tüm dünyada adına "Putin yasası, yabancı ajan yasası, etki ajanı yasası" denilen casus, hain, ajan ilan ederek cezaevine atma düzenlemesi yalap şalap huzura getirildi. Ben buna ölüm yasası diyorum değerli arkadaşlar.

Üstelik “Ne alakası var?” denilecek bir düzenlemenin yani torbanın içine atarak... Yani Noterlik Yasası’nın içerisinde bir 16’ncı madde var ki ölüm yasası. Zaten bu bile konuya ne kadar ciddiyetsiz yaklaştığınızı, milletin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin hukukuna ne kadar riayet ettiğinizin açık bir göstergesidir. Adına “etki ajanlığı” demediğiniz ama dünya kamuoyunda “Putin yasası”, “yabancı ajan yasası”, “etki ajanlığı yasası” olarak bilinen bu yasa teklifinin amacı, ülkede kırıntısı kalmış ifade özgürlüğüne son çiviği çakmaktan başka bir şey değildir. Bir yandan “Etki ajanlığı yapıyorlar.” diyerek kendi vatandaşlarımızı, gazetecileri, yazarları, akademisyenleri, siyasetçileri yabancılarla iş tutan ajan konumuna sokup cezaevine atmayı düşünüyorsunuz, bir yandan da yabancılarla sıkı fıkı olup içeriğinin ne olduğu belirsiz anlaşmalarla gizli-açık kredi sözleşmelerinde yerli ve milli pozlar kesiyorsunuz.

Şimdi, Komisyonunda konuşan ve Adalet Bakanlığının da iştirak ettiği kurum yetkilisi öyle örnekler veriyor ki, öyle izahlar yapıyor ki “Yabancı casuslara karşı elimiz kolumuz bağlı ve ancak bu düzenlemeyle burada sadece yabancı casuslara karşı mücadele edeceğiz.” algısını oluşturmak istiyorlar, “Bu düzenleme yapılmazsa Türkiye, istihbarat ve suç örgütlerinin cirit attığı bir ülke olacak.” diyorlar. Hani ülkemiz, dünyanın en güvenli ülkelerinden biriydi, hani bölgesinde huzur adası olan bir ülkedydi, hani terörle ve casuslarla amansız mücadele veriliyor ve tek tek derdest ediliyorlardı; bunlar yalan mıydı şimdi? Söz konusu düzenlemeye “etki ajanlığı” denilmiyor elbette. Ne deniliyor? Devletin güvenliği veya siyasal yararları aleyhine suç işleme faaliyetlerinden bahsediliyor. Devletin güvenliği ile iç veya dış siyasal yararları aleyhine yabancı bir devlet veya organizasyonun stratejik çıkarları veya talimatı doğrultusunda suç işleyenlerin üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı düzenleniyor. Böylelikle belge ve bilgi temini veya açıklanması dışında casusluk maksadıyla suç işlenmesi de ayrı bir suç olarak düzenlenmekte ve “Casusluk faaliyetleriyle daha etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.” şeklinde ifade edilen muğlak, belirsiz tanımlarla iktidarın istemediği, hoşlanmadığı kişi ve toplum kesimlerine yönelik yeni bir cadı avının taşları döşenmektedir. Hâlbuki Türk Ceza Kanunu’nda devlet sırlarına karşı suçların ve casusluk faaliyetlerinin düzenlendiği kanun maddeleri zaten var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Olmayan bir şeyden bahsediyorlarmış gibi bir algı oluşturulmasına çalışılıyor. Tipik, elma şekeri içine zehir zerk edilmiş bir konu daha huzura getiriliyor. Devletin güvenliğini anladık da siyasal yararları nedir, söyler misiniz? Yani bu ülkede “siyasal yarar” denilince akla kimin veya neyin geldiğini kimse anlamıyor mu sanıyorsunuz?

Son söz olarak şunu söylemek isterim değerli milletvekilleri: Böyle bir maddenin bu yasaya konulması, bir kere çok ciddi şekilde problem. İki, Komisyona getirilmesi problem. Üç, Komisyonunda muhalefetin tüm itirazlarına rağmen “Bu akli değil, bu hukuki değil, bu vicdani değil ve insani değil.” denilmesine rağmen tekrar Genel Kurula getirilmesi, ardından da Genel Kurulda muhalefet partilerinin ciddi şekilde diyaloglarıyla beraber bunun geri çekileceğinin söylenmesi... Henüz daha önergeleri vermediler. Peki, geri çekecektiniz, niye getirdiniz bunu? Daha kallavisini mi getirmek istiyorsunuz? Getiremezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Getirdiğiniz takdirde Türkiye’yi George Orwell’in “1984”üne çevirir, kocaman bir cezaevi hâline dönüştürürsünüz, açık cezaevi hâline.

Lütfen, getireceğiniz yasaları milletin lehine olacak şekilde, milleti zenginleştirecek, özgürleştirecek ve mutlu insanlar diyarı yapacak şekilde getirirseniz çok memnun oluruz. Bu yasaya karşıyız, bu nedenle torba yasanın tamamına da karşıyız.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşma talebi, İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'e aittir.

Buyurun Sayın Özer.(CHP sıralarından alkışlar)

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Buradan özellikle iktidar kanadına seslenmek istiyorum: Efendim “hukukun üstünlüğü” diyorsunuz, “yargı bağımsızlığı” diyorsunuz, bu konularla ilgili yargı paketleri getiriyorsunuz. Birçok kez söyledik, “yasama kurnazlığı” dedik ama torba kanunları ısrarla, durmadan önümüze getiriyorsunuz ve bunların hepsini de bir “yargı reformu” adı altında yapıyorsunuz ama bir yandan da kanunu, hukuku ayaklar altına alıp demokrasiye, millî iradeye en büyük darbeyi vuran kayyum uygulamalarını yapmaktan da geri durmuyorsunuz.

Şimdi, bakınız, Türkiye'nin ve İstanbul'un en büyük ilçesi olan Esenyurt'a sanki ortada bir şey varmış gibi, böyle heyecanla, panikle bir kayyum ataması yaptınız; Belediye Başkanı Profesör Doktor Ahmet Özer'i hukuka uygun olmayan gerekçelerle tutuklayıp cezaevine gönderdiniz. Kim Ahmet Özer? Ahmet Özer öğretim görevlisi, bölüm başkanı, dekan, rektör yardımcılığı gibi kamu görevleri yapmış bir profesör doktor ve siz, hiçbir şey olmaksızın, kanuna uygun hiçbir neden olmaksızın, sadece Belediye Başkanı oldu diye -“Sekiz ayda ne değişti?” diye soracağız size- kanuna uygun olmayan nedenlerle suç üreterek kendisini cezaevine gönderdiniz. Şimdi, on yıl önce, başsağlığı için yapılmış bir konuşmadan suç ürettiniz. Diğer delillere bakalım: Kira sözleşmesi üzerinden yapılan aylık kira ödemeleri; seçim kampanyası için aile ve akrabaları tarafından gönderilen -“para transferi” olarak yazılıyor- paralar; “İmralı görüşme notları” adı altında, Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş'un bile adının geçtiği notlarda adının geçmesi; AK PARTİ milletvekillerinin, eski bakanların, AK PARTİ İlçe Başkanının, Esenyurt Kaymakamının katıldığı, düzenlenmiş olan Esenyurt Kardeş Kültürler Festivali'nde birtakım kişilerin slogan atmış olması; odasında Kürtçe mizah dergisinin bulunmuş olması; yıllar önce yazmış olduğu bir romanda birtakım cümlelerin, edebî cümlelerin geçmiş olması. Bir de Remzi Kartal meselesi var ki o meseleye hiç girmiyorum çünkü kendisiyle şahsen görüşen, aynı masada oturup yemek yiyen o kişi bugün AK PARTİ sıralarında sizlerin arasında oturuyor. “Tutuklamaya esas delil” dediğiniz hususlar da bunlar.

Madem durum bu, ben burada çok bulunmuyorlar ama vekillere bir şey söyleyeyim, iktidar kanadının vekillerine; “kira bedelleri” adı altında yapılan birtakım başkaca ödemelerden size bahsedeyim: T24'ten Asuman Aranca'nın haberine göre, suç örgütü lideri iddiasıyla tutuklu yargılanan Ayhan Bora Kaplan hakkında kara para aklama suçundan açılan davanın eklerinden yani dosyanın içeriğinden, dosyanın içinden, eski Ankara Başsavcısı ve şu an Yargıtay üyesi Yüksel Kocaman'a “kira bedeli” adı altında yine Ayhan Bora Kaplan adına kara para akladığı iddia edilen kişi tarafından düzensiz ödemeler gönderildiği ortaya çıktı. Bunu ben söylemiyorum. MASAK tarafından hazırlanan raporda 2020-2022 tarihleri arasında “kira bedeli” adı altında anılan Yargıtay üyesine 6 kez yedişer bin lira, 1 kez de 10 bin lira şeklinde ödeme var sayın vekiller. Şimdi, arkadaşlar, bu durum size şüpheli gelmiyor, bu durumun üzerine gitmiyorsunuz ama Ahmet Özer'in kızına ait eve yapılan muntazam, düzenli kira ödemeleri size şüpheli geliyor. Ben, sizin yerinizde olsam dönüp bir de o tarafı araştırırım ama yapamazsınız. Ama konu Ahmet Özer olduğu zaman, tüm bu sözde delillerle bu ülkede Belediye Başkanı anında tutuklanıyor. Sonra ne oluyor? Sonra tutuklamaya itiraz ediliyor ancak dosya öyle durumdaki, tutuklama evresinde ortaya konulan deliller o kadar yetersiz ki tutuklama üzerine verilen kararda ortaya bir anda -bakıyoruz- bir gizli tanık çıkıyor. Ve bakın, itiraz hangi gerekçeyle reddedilmiş? Dikkatle dinleyin. Her ne kadar, şüphelinin üzerine atılı Abdullah Öcalan'ın, bazı akademisyenlerin demokratik özerklik projesine katkı sunabilecek kişiler olarak şüphelinin ismini vermesi, dava dışı bir

kısım şahıslarla insani mülâhaza niyetiyle yapılan görüşmeler, başka bir tarihte şüphelinin bu hususta iştiraki veya azmettiren konumu bulunmaksızın eylem tarihinde başkanlığını yürüttüğü Esenyurt Belediyesi tarafından düzenlenen festival kapsamında yine dava dışı birden fazla şahsın örgüt elebaşı lehine slogan atması, içeriği ve amacı tespit edilemeyen bir kısım para transferleri -ki açıklandı bunların hepsi- gibi eylemlerin örgütsel faaliyet olarak değerlendirilmesi bu aşamada tartışmalı olmakla birlikte bir an için örgütsel faaliyet olarak değerlendirilmeyeceği düşünülse ve Tanık Koruma Kanunu'nun 9/8'e göre gizli tanık beyanının tek başına hükme esas alınamayacağı göz önüne alınsa dahi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Özer.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Şimdi, mahkeme hâkimi bu gerekçelerle tutuklamaya karar vermiş. Aslında diyor ki: "Suç örgütüne üye olmakta eylemlerin süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk içermesi gerektiğini ben biliyorum, anılan, ortaya konulan delillerin hiçbirini bunu ispata yeterli değil ama yine de ben bu kararı veriyorum." Şimdi, arkadaşlar, bu ne demektir biliyor musunuz? Bu şu demektir: Ahmet Özer'i bu soruşturmada tutuklamaya yetecek hiçbir delil yoktur ama kendisinin tutuklu kalması istenmektedir. Yani aslında bu soruşturma hukuki bir soruşturma değil siyasi bir soruşturmadır. Aynı "ahmak davası"nda olduğu gibi siyasi bir durumla karşı karşıyayız, hukuki bir durumdan söz etmek mümkün değil. Şimdi, elbette, biz bu dosyanın tabii ki takipçisi olacağız ama bence sizler de biraz önce bahsettiğim Yargıtay üyesine gönderilen kara paraların takipçisi olun diyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Ömer Karakaş
Aydın

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Mehmet Akalın
Edirne

Burhanettin Kocamaz
Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'a aittir.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 164 sıra sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Maddeyle, noterlerin tatil gün ve saatlerinde çalışmasına ilişkin usul ve esasların Türkiye Noterler Birliğinin görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir. Böylece, noterler hafta içi yaptıkları işlemleri hafta sonu ve tatil günlerinde de yapabilecek. Zaten 6 Nisan 2019 tarihinden itibaren nöbetçi noterlik fiili olarak uygulanmakta ve hafta sonları işlem yapılabilir. Bu düzenleme, zaten dört yıldır Cumhurbaşkanı kararnamesiyle fiili

olarak uygulanan nöbetçi noterlik sisteminin kanun hâline getirilmesinden ibarettir. AKP, çoktandır talep edilen bu nöbetçi noterlik düzenlemesini yirmi iki yıllık iktidarının ancak son dört yıllık döneminde akıl edebilmiştir. Hâlbuki bu uygulamanın çok daha önce başlatılması, tatil günlerinde ve saatlerinde yaşanan mağduriyetin ortadan kaldırılması gerekiyordu. Zira, küresel ekonomide “hafta içi”, “hafta sonu” diye kavramlar kalmamıştır. Bu kapsamda, e-noterlik konusunda da ne yazık ki yeterli adımlar bugüne kadar atılamamıştır. Nöbetçi noterlik uygulamasının başlatıldığı 2019 yılına kadar noterler, tatil günlerinde ve iş günlerinin tatil saatlerinde ancak vasiyetname tanzimi ve tasdiki veya gecikmesinde zarar umulan noterlik işlemlerini yapabiliyor, tatil gün ve saatlerinde yapılan iş ve işlemler evrakta belirtilerek yevmiye defterinin tatilden sonraki ilk numarasına kaydediliyordu. Tatil günlerinde her türlü işlem yapılamadığı için insanlar çok büyük sorunlar yaşıyor, özellikle avukat vekâletnamelerinde hafta sonları çok büyük problemlerle karşılaşıyorlardı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tatil gün ve saatlerinde noterlerin çalışması insanlarda büyük bir memnuniyete neden olurken yüksek noterlik ücretleri de bir o kadar tepkiye yol açmaktadır. Noter ücretleri her yıl uygulanan yeniden değerlendirme oranıyla artırılıyor. 2024 yılı için yeniden değerlendirme oranı yüzde 58,46 olarak uygulanmıştı. 2025 yılı için noterlik ücretlerine uygulanacak yeniden değerlendirme oranı yani zam oranı yüzde 43,93 olarak belirlendi. Böylece ehliyet, pasaport, trafik cezaları, vergi, harç ve ceza tutarlarının 2025 yılında yüzde 43,93 oranında zamlanacağı öngörüldü. Tabii ki Sayın Cumhurbaşkanının yüzde 43,93'lük yeniden değerlendirme oranını yüzde 50 oranında artırma veya yüzde 50 oranında azaltma yetkisi de bulunuyor. Sayın Cumhurbaşkanının yüzde 43,93'lük yeniden değerlendirme oranını vatandaşlarımızın beklediği gibi, hâlihazırda da zaten yüksek olan noterlik işlemleri için yüzde 50 aşağı çekmesini ve yüzde 21,96 olarak uygulanmasını talep ediyoruz.

Noterler, taşınmaz satışlarından taşınmazın satış değerinin binde 1'i oranında noter ücreti almaktadır. Zaten yüksek olan bu oranın 2025 yılında yüzde 1'den 2'ye yükseltileceği de konuşulmakta. Bugünkü hâliyle, noterden yapılan tapu devir işlemleri 500 TL'den başlayarak 4 bin TL'ye kadar yükselmektedir. Vatandaşlar bugün için notere avukatlık vekâletnamesi için 490 TL, motorlu araç tescil belgesi için 885 TL ücret ödüyor. 2025 yılında yani bir buçuk ay sonra bu ücretler yeniden değerlendirme oranı kapsamında yüzde 43,93 oranında artacak. Notere ödenen ücretin yüzde 70-80'lik bölümü zaten devlete vergi olarak gidiyor, yalnızca yüzde 10 veya 20'lik bölümü notere kalıyor. AKP iktidarı noter ücretlerini artıran kararından vazgeçmeli ve ücretleri aşağıya çekmelidir diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.(İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ömer Karakaş

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Aydın

İzmir

Mehmet Akalan

Mehmet Mustafa Gürban

Burhanettin Kocamaz

Edirne

Gaziantep

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Mustafa Gürban'a aittir.

Buyurun Sayın Gürban.

MEHMET MUSTAFAGÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 4'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Halkımızın büyük bir merakla beklediği, heyecanlandığı Noterlik Kanunu Teklifi'ni görüşüyoruz. Toplumun her kesiminin ihtiyacı göz önünde bulundurularak titizlikle hazırlanan bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen herkesi tebrik ediyorum, muazzam bir iş çıkarmışlar; işte, emeklilerimizin dört gözle beklediği, atanamayan öğretmenlerimizin heyecanla beklediği, yargıda ve sağlıkta sorunların giderildiği, staj ve çıraklık mağduru vatandaşlarımızın taleplerinin karşılandığı yepyeni bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız(!)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim için Türkiye Büyük Millet Meclisi millet egemenliğinin kalbidir fakat Hükûmet millet iradesinin tecelligâhını noter olarak görmektedir; Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde Gazi Meclis noter olarak kullanılmaktadır, kanun teklifleri sarayda hazırlanıp Meclise dayatılmaktadır. Birçok kanun teklifi virgülüne dahi dokunulmadan Genel Kurula getirilip kabul ediliyor, kanun teklifi sahipleri çoğunlukla kanunun içeriğine bile hâkim değil. Böyle bir laçkalık olur mu? Tali komisyonlar çalışmıyor, torba kanun usulüyle yasalar çıkacaksa tali komisyonları niye kuruyoruz?

Değerli milletvekilleri, Türkiye 2'nci yüzyılında torba kanun kabul edilemez. Milattan önce torba kanun Roma'da yasaklanmıştır, siyasi rüşvet sayılmıştır; biz, hâlâ torba kanun garabetiyle uğraşıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifinde esas geçirilmek istenen etki ajanlığı maddesiydi, çok doğru bir kararla madde geri çekildi; olması gereken oldu. Ülkemizin etki ajanlığına değil de sınırlarımızdan kaçak yollarla giren ajanlara çözüm bulması gerekmektedir; sınırlarımızdan ülkemize kimlerin girdiğini bilmiyoruz yani belki de sapıgı, hırsız, katili aramızda cirit atıyor. Sosyal medyada dolaşan bir videodaki Suriyeli bir kişinin Türk polisine mukavemetini hatırlatmak isterim. Polisimize kabadayılık yapan bu kişi, polislerimizin yanında, videoyu çeken kişileri öldüreceğini söylüyor; sığınmacılara nasıl bir yüz verildiyse polisimizi bile artık hiçe sayıyor. Ya devlet başa ya kuzgun leşe!

Değerli milletvekilleri, eğitim bedava, sağlık bedava, ticarete vergi yok, yardım desen âlâsı var; böyle bir ülkeyi bırakıp giderler mi? Şehirlerde gettolaşacaksın, uyuşturucu çeteleri kurup benim gençliğimi zehirleyeceksin, kaçak işletmelerde ekmeğinden edeceksin; ne güzel memleket! Siz evlat ayrımı yapıyorsunuz, Türk evlatlarına üvey muamelesi yapıyorsunuz; Türk milleti bunu affetmez, Türk milleti bunu unutmaz.

İktidar milletvekillerine bir öneride bulunmak istiyorum: Suriyelileri, Afganlıları madem bu kadar çok seviyorsunuz, hepinize en az birer tane verelim, evlatlık edinin. Sayın Cumhurbaşkanımız "En az 3 çocuk yapın." diyordu, sonrasında iş 4 çocuğa döndü, sonra Allah kerime döndü. Ben de "En az 1 sığınmacı evlat edinin." dedim fakat 4'ten az çocuğu olan varsa 1'den fazla da sığınmacı evlat edinebilir. Sizler Sayın Cumhurbaşkanının tensipleri dışında hareket edemezsiniz. Cumhurbaşkanının sözünü çiğnemeyin hem evinize de bereket gelsin(!) Siyasi ikbaliniz için uzayan misafirlik Türk milletinin bereketini kaçırdı, huzurunu kaçırdı, asayişini bozdu. Türkiye Cumhuriyeti devleti hiç kimsenin tapulu malı değildir; çok memnunsanız, alın tapulu evinize, huzurlu, mutlu yaşayın.

“...memleketin dâhilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir. Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!”

Yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkan...
Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- *Muğla Milletvekili Cumhurbaşkan’ın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CUMHUR UZUN (Muğla) - AK PARTİ Konya Milletvekili Sayın Mehmet Baykan’ın Muğla Büyükşehir Belediyesinin aldığı bazı malzemelerin depolarda unutulmuş deprem bölgesine gönderilmediğine dair yaptığı açıklamayı üzümlerle dinledim. Zira Muğla Büyükşehir Belediyemiz depremin daha ilk gününden itibaren tüm imkânlarıyla deprem bölgesinde olmuş ve halkımızın yaralarını sararak büyük takdir topladığı gibi, geçtiğimiz günlerde bu konuya dair bir açıklama yaparak olayın gerçeği yansıtmadığını, talep gelmemesi nedeniyle AFAD’a başvurarak adı geçen malzemelerin alınması gerektiğini yazdığını ve kurumun uygun bir deposu olmadığı için belediyede muhafazasını istediğini, hemen sonrasında ise bu malzemelerin yine deprem bölgesi olan Malatya’ya gönderildiğini belirtmiştim.

Depremde Kızılayın çadır sattığı, deprem paralarının deprem dışında her yerde kullanıldığı, hâlâ konteyner ve çadırda yaşayan insanların olduğu bir ülkede iktidar milletvekili olan Sayın Baykan’ın yaptığı bu açıklamanın gerçeği yansıtmadığını kamuoyunun bilgi ve takdirlerine saygıyla sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 19'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

**VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5'inci madde üzerinde 2 önerge bulunmaktadır, önergeleri okutup işleme alacağız.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "sebebiyle" ifadesinin "nedeniyle" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Serhat Eren

Burcugül Çubuk

Diyarbakır

Diyarbakır

İzmir

Nejla Demir

Kezban Konukçu

Ağrı

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e aittir.

Buyurun Sayın Eren.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı bombaların gölgesinde büyüyen çocuklar, evlatlarını toprağa veren anneler ve umutları küllenmiş toplumlarla dolu bir yıl olmaya devam ediyor. Savaşın sadece tankların ve silahların sesi olmadığını, asıl yıkımın insanların ruhunda gerçekleştiğini biliyoruz. Her gün Gazze'de, Ukrayna'da, Orta Doğu'da, Rojava'da ve dünyanın birçok yerinde meydana gelen yıkımların sadece fiziksel yıkım olmadığını, insanlığın ruhunu öldüren yıkımlar olduğunu biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, dünya genelinde süregelen savaşlar birçok toplumu derinden sarsarken Kürt halkı için bu, yıllardır bir kader hâline gelmiştir. Hem fiziksel hem de kültürel anlamda savaşın en ağır bedelini ödeyen Kürtler, yalnızca hayatta kalmak için değil varlıklarını, kimliklerini ve tarihlerini korumaya devam ediyorlar fakat Kürtler yalnızca direnmekle kalmıyor, bir üçüncü yol siyasetiyle de Orta Doğu'da ve coğrafyamızda adaleti inşa edebilecek bir çıkış arıyorlar. Bu arayış sadece Kürtlerin değil tüm insanlığın kurtuluşu için bir modeldir.

Değerli milletvekilleri, bugün Kürt sorununun çözümünü sadece askerî yöntemlerle, güvenlikçi politikalarla aramak, Kürt halkının değil Türkiye ve Orta Doğu halklarının geleceğini doğrudan etkilemektedir. Kürt sorunu tarihsel, toplumsal, siyasal boyutları olan, sadece ve sadece diyalog ve müzakereyle çözülebilecek bir sorundur. Türkiye'nin Kürt sorununun güvenlikçi politikalarla çözümünde ısrar eden AKP'nin bugüne kadar bu savaşta harcamış olduğu maliyet 40 trilyon doları aşmış durumda. 60 binin üzerinde canımızı yitirdik, ülkenin kaynaklarını, toplumsal yapısını, barışını, huzurunu kaybettik. Peki, bu savaş hâlen neden devam ediyor?

Değerli milletvekilleri, siyaset, savaşı durdurabilecek yegâne güçtür. Eğer bugün Kürt sorununun çözümünden bahsediyorsak bunun tek yolu barış ve müzakere yoludur. Savaş demek, tank demek, tüfek demek, uçak demek, kan demek, nefret demek; daha ötesinde, uğruna ölecek gencecik insanlar demek. Savaş bu yüzden çok pahalı ve kötü, acımasızdır, barış ise çok ucuzdur. Barış için sadece empati, sevgi ve vicdan, sorunların çözümü için yeterlidir.

Değerli milletvekilleri, Sayın Öcalan 2019'da "Ben bu çatışmaları bir hafta içerisinde sona erdirebilirim." demiş, son aile görüşünde ise "Koşullar olursa bu süreci çatışmasız, çatışma ve şiddet zemininden hukuki ve siyasi zemine çekebilecek teorik ve pratik güce sahibim." diyerek barış için elini değil, gövdesini bile taşın altına koymuştur. Peki, barışta neden muhatap bulamıyoruz? Savaş için yüzlerce muhatap var iken barışta sessizlik neden hâkim? Barış için neden direniyoruz?

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti, yüzyıllık tarihinin en önemli yol kavşağında, ya sonsuz bir barışa kavuşacağız ya da savaşların karanlığında kaybolacağız. Bugün bu Meclis tarihin doğru tarafında olmak zorundadır; bu Meclis, sorunların çözümü için adım atmalı, tecridin sona erdirilmesi için uğraşmalı, müzakerenin önünü bir an önce açmalıdır.

Bakın, tarihin akışını durdurmak mümkün değil ama buna yön vermek bizim elimizdedir. Biz diyoruz ki gelin, bu tarih karşısında bu Meclis barışın ve adaletin tarihini yazsın, tarih olmasın. Bu Meclis savaşların değil, barışların mimarları olarak tarihe geçsin.

Saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "olunur" ibaresinin "edilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Gizem Özcan

Aydın

Karaman

Muğla

Cumhur Uzun

İnan Akgün Alp

Turan Taşkın Özer

Muğla

Kars

İstanbul

Sibel Suiçmez

Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'e aittir.

Buyurun Sayın Suiçmez. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz aldığım teklifin 5'inci maddesi noterliklerde yapılan ödemelerin kredi kartıyla yapılabilmesini düzenlemektedir. Oysa hepimiz biliyoruz ki zaten yıllardan beri ödemeler kredi kartıyla yapılabilir.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz yasa teklifi maalesef yine bir torba yasa teklifi olup 12 farklı kanunda değişiklik yapılmasını öngörmektedir. Üstelik birçoğu da Anayasa Mahkemesinin iptal kararları üzerine yeniden yapılan düzenlemeleri içermektedir. Yasama dönemi başladığından beri bu kanun yapma tekniğinin yasalara aykırı olduğunu, yapılan yasaların çoğunun Anayasa'ya, Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı olduğunu defalarca dile getirdik. Aylardır düşünüyorum, bizim Anayasa'ya ve Anayasa Mahkemesine aykırı olarak gördüğümüz ancak iktidar milletvekillerinin görmediği bu olay nasıl oluyor diye; sonunda bugün buldum, meğerse iktidarın gözlüğüyle bakmıyormuşuz. Ben de gittim, iktidar gözlüğü buldum, aldım, geldim; şimdi ona bakınca anladım ki durum farklı. (CHP sıralarından alkışlar) Meğerse torba yasa tekniği ne güzel bir teknikmiş; kanun teklifini hazırlayanlar anlamıyor, kabul edenler anlamıyor, uygulayanlar anlamıyor, vatandaşlar anlamıyor! Meğerse kanun tekliflerini hazırlarken Anayasa'nın, Anayasa Mahkemesi kararlarının hiçbir önemi yokmuş! Anayasa Mahkemesi iptal ediyor; biz yine nasılsa Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı, Anayasa'ya aykırı teklifler hazırlayıp kanun yapıyoruz. Meğerse ülkemiz hukuk devletiymiş, hukukun üstünlüğü varmış bu devlette(!) Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 142 ülkeden 117'nci sıradaymışız ama bizim meğerse bakmamız gereken, üzerimizde 116 ülkenin olduğu değil, altımızdaki 25 ülkenin olduğuymuş; buna bakıp gurur duymamız gerekiyormuş(!) Yargı meğerse bağımsız ve tarafsızmış, bu nedenle sopa olarak araçlaştırılmasının hiçbir önemi yokmuş(!) Belediye başkanlarına siyasi yasak getirmek, kayyum atamaları yapmak, siyasi gerekçelerle gazetecileri tutuklamak, muhaliflere gözdağı vermek bağımsızlık ve tarafsızlığın bir gereğiymiş(!)

Yargıda da çok önemli reformlar yapmışız meğerse; 2009'dan beri 3 yargı reformu strateji ve eylem planı yapmışız, 2014'ten beri 2 tane insan hakları eylem planı yapmışız, 2019'dan beri 9 tane yargı paketi getirmişiz Meclise ama alanda bunların hiçbir göstergesi yokmuş, bunların da aslında hiçbir önemi yokmuş(!) Hayaller bunlar tabii ama gerçekler çok başka arkadaşlar.

Küresel Organize Suç Endeksi 2023 Raporu'na göre Türkiye organize suçlarda Avrupa'da 1'inci, bütün dünyada 14'üncü sıraya yükselmiştir. 2024 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 142 ülke arasında 117'nci sırada gururla yer almaktayız. 2024 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 180 ülke içinde 158'inci sıradayız. Akademik Özgürlükler Endeksi'nde 2024 Güncelleme Raporu'nda 180 ülke arasında 165'teyiz. İnsani Özgürlükler Endeksi'nde ise 2023 Raporu'na göre 165 ülke arasından 128'inci sıradayız.

Değerli arkadaşlar, sizin o gördüğünüzde, gözlükle bakıp da gördüğünüzde farklı görünen bir durum var. Her yer suç mahalli olmuş ülkemizde. İnsanlar artık sokaklarda öldürülüyor, yetmiyor, kamu kurum ve kuruluşlarının bakım ve gözetimindeyken öldürülüyor. İnsanlar artık sokaklarda can ve mal güvenliği olmadan yaşıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL SUİÇMEZ (Devamla) - Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Suiçmez.

SİBEL SUİÇMEZ (Devamla) - Bunlar sizin belki gurur duyacağınız rakamlar ama görüyorsunuz, ülkemizde hükümlü ve tutuklu sayısı hızlı bir şekilde artıyor, suça sürüklenen çocukların sayısında büyük bir artış var, mağdur çocukların sayısında artış var, yine istatistiki bilgilere göre bütün suçlarda artış var.

O yüzden, siz yapamıyorsunuz, bırakın, biz yapalım. Zaten yapmanız mümkün değil çünkü sizler demokratik, laik, sosyal hukuk devletine inanmıyorsunuz. Dolayısıyla biz yani Cumhuriyet Halk Partisi iktidara geldiğinde hukukun üstünlüğünü sağlayacağız, hukuk devleti olma yolundaki tüm engelleri kaldıracamız ve hep birlikte demokratik bir Türkiye'yi inşa edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 3 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Mustafa Bilici

Selçuk Özdağ

İstanbul

İzmir

Muğla

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Cemalettin Kani Torun

Hatay

Samsun

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a aittir.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Noterlik Yasası'nı görüşmeye devam ediyoruz. Belli ki etki ajanlığı meselesi bu yasanın temelini teşkil ediyordu. Biliyoruz ki aslında dokuzuncu yargı paketinde bu etki ajanlığı getirilecekti, kamuoyundaki tepkiden çekinilince ertelendi noterliğin içerisine yerleştirelim diye. Burada da kamuoyu uyanıp etki ajanlığı konusunu gündeme getirince şimdi rafa kalktı. Muhtemelen yine fırsat kollayacaklar, ilk fırsatta nasıl milleti tekrar fişleriz, milletin özgürlüğünü kısıtlarız, protesto hürriyetini elinden alırsınız hesabı yapılacak.

Tabii, bu yasanın içerisinden etki ajanlığı çıkarılınca da bomboş bir yasa olduğu ortaya çıkıyor. Yasada ne var? İlk 2 maddeyi geçtik; avukatlıktı, sonra da noterlik.

Bakın, arkadaşlar, öyle anormal bir durumla karşı karşıyayız ki, noterlik kamu adına iş yapan bir kurum. Noter olmak için hukuk fakültesi diplomanız yeterli, başvuruyorsunuz, sıra bekleyeceksiniz, günü geldiğinde noter olacaksınız ama avukatlığa gelince sınava tabi tutuluyor insanlar. Bunu, bu uyumsuzluğu anlamak gerçekten garip bir durum.

Burada başka bir hadise, bir insanın noterlikteki süresi. Başvuruyor, 62-63 yaşına kadar noterliğin gelmesini bekliyor insanlar. Oysa buna bir düzenleme getirilerek herkes 65 yaşında emekli oluncaya kadar noterliğe devam etmek zorunda olmayabilir, böylelikle yeni gelecek insanların da önü açılabilir. Tabii, yasa teklifi noterliğin işlemlerini belirliyor ama "Noter kimdir, noterlikte süreç nasıl işler?" konularıyla ilgili hiç bilgi yok.

Tabii, bütün bunların ötesinde, bu millet sizden dertlerine derman olmanızı bekliyor; bu millet çözüm bekliyor. Şu yasa teklifinin hiçbir yerinde “Ya, bu noterlik ücretleri çok fahiş, otomobil alım satımı yapılıyor, tapu işlemleri de verildi. En küçük işin bile noterde yapılması gerektiği bu dönemde fahiş miktarlarda para basılıyor, halkımız canından bezdiriliyor.” gündemde yok, halk yok çünkü gündemimizde; gündeminizde sadece resmî düzenlemeler var.

Bakın, şu anda, yargı paketinde büyük bekleyiş vardı, olmadı; “Belki noterliğin içerisine yerleştirilir.” diye beklendi, yine olmadı. Şu 31 Temmuz Covid yasası mağduriyeti hâlen ortada. Devlet adil davranır, Anayasa’nın eşitlik ilkesine uygun davranır. Aynı anda aynı suçu işlemiş, aynı kanuni muameleye maruz kalmış iki vatandaş arasında idareden kaynaklanan bir tasarruftan dolayı mağduriyet olması kabul edilemez. Bütün cezaevlerinde insanların yakınları dışarda Covid yasasını bekliyor, adaletin uygulanmasını bekliyor ama bu gündemde yok. Yine, bütün cezaevlerinde kader mahkûmları denetimli serbestlik hakkının uygulanmasını bekliyor, bu yok. Yani adı yargı, içerisinde yargıdan başka her şey var.

İşte, burada getirilen maddelerle de kamuoyu meşgul ediliyor, gündem tahrif ediliyor. Oysa bugün halkımız asgari ücrete kaç lira zam yapılacak, onu bekliyor. Emekli maaşlarına ne kadar zam yapılacak, onu bekliyor. Memurlar onu bekliyor. TÜİK’in aldatma rakamlarıyla acaba bizim maaşımız biraz daha kısılacak mı, onu bekliyor. Türkiye’nin gündemi farklı ama iktidardaki arkadaşların gündemi çok çok farklı. Burada kamuoyunu bir iş yapıyormuş gibi bir şeylerle meşgul ederek gündem geçiştiriliyor. Aziz milletim, bu yasa teklifi senin hiçbir derdine derman değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu yasa teklifi idari tasarrufla eksik kalan bazı hususların giderilmesi, tebliğle yapılacak idari düzenleme... Burada Meclis Genel Kurulunda af bekleyen mahkûm yakınları, her yasada “Bir sonrakinde...” diye umut tacirliğine maruz kalan insanlar; bu yasa teklifinde de size bir çare yok, ne denetimli serbestlik geliyor ne Covid yasasıyla ilgili bir düzenleme ne de herhangi bir af; sadece noterlerin işleyişiyle ilgili basit bir husus geliyor. Aziz milletim, noterler yine kanınızı emmeye devam edecekler, fahiş fahiş fiyatlarla para kazanmaya devam edecekler ve genç avukatlar, siz de görev başındakilerin 65 yaşını dolduruncaya kadar görevde olmalarını bekleyeceksiniz. Yeni mezunlar, hukuk fakültesini bitirdiği hâlde asgari ücretle iş bulamayan genç kardeşim; bu yasa teklifinde sana hiçbir umut yok, umutlar başka bahara kaldı çünkü iktidarın millete hayrı yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ömer Karakaş

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Aydın

İzmir

Burhanettin Kocamaz

Mehmet Akalın

Yavuz Aydın

Mersin

Edirne

Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyorum.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde İYİ Parti Grubumuzun görüşlerini ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Komisyon görüşmelerinde özellikle meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve akademik kurumların sürece katkısının sınırlı olması, kanun teklifini halkın ihtiyaçlarına uygun, etkin ve uygulanabilir bir yasa hâline getirmekten uzaklaştırmaktadır. Yasaların toplumun ihtiyaçlarına cevap verebilmesi ilgili tüm paydaşların etkin katılımıyla mümkündür ancak bu teklifte ne yazık ki öyle bir katılım sağlanmamıştır. Hazırlanarak önümüze gelen teklifte muhalefetin görüş ve önerileri göz ardı edilmiş, bizlerin sunduğu önergeler de dikkate alınmamış, değerlendirilmeden reddedilmiştir. Bu tavır, iktidarın demokratik süreçlere olan bağlılığa nasıl baktığının bir göstergesidir. Sizin için vatandaşın diğer temsilcilerinin fikirlerine gerek yoktur çünkü her şey zaten onlar adına düşünülmüş, planlanmış ve bilgi ve tecrübe ürünü olarak hazırlanmıştır. Bu yaklaşım, yasaların nasıl çoğulcu bir yaklaşımla yalnızca bir kesimin bakış açısına göre hazırlandığını da apaçık ortaya koymaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu teklif, torba kanun yapma tekniğiyle hazırlanmıştır. AK PARTİ'nin sıklıkla başvurduğu bu teknik yasama sürecine ve hukukun işleyişine dair birçok olumsuz etki doğurmaktadır. Torba kanunlar birbiriyle ilgisi olmayan çok sayıda düzenlemeyi tek bir teklif içinde birleştirerek yasaların takip edilmesini güçleştirir. Noterlik Kanunu Teklifi bu durumun en güzel örneğidir. Torba kanun teklifi bu ilkeleri ihlal ederek hukukun temsiliyetini zedelemektedir. Ayrıca, torba kanun yöntemi sivil toplumun yasama sürecine etkin katılımını da engellemektedir. Yasama sürecinin katılımcı bir şekilde yürütülmesi demokratik ilkelere saygının bir gereğidir fakat torba kanun yöntemi bu ilkeyi saf dışı bırakarak toplumun geniş kesimlerinin yasa yapım sürecine katkıda bulunmasını imkânsız hâle getirmektedir; böylece, yasaların kalitesi de uygulanabilirliği de zarar görmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, son olarak noterlerin ve noterlerde işlem yapacak olan vatandaşlarımızın sorunlarına değinmek istiyorum. Görüşmekte olduğumuz teklifte, noterlerin yıllardır çözölemeyen sorunlarını gidermekten uzak, vatandaşa hizmeti kolaylaştırmayan yüzeysel düzenlemelerle karşı karşıya olduğumuzu hep beraber görüyoruz. Türkiye genelinde noterliklerde personel sayısının yetersiz olduğu bilinen bir gerçektir, özellikle büyük şehirlerde noterlerin önünde uzun kuyruklar oluşmakta, vatandaşlarımız işlerini hızla halletmek yerine saatlerce beklemek zorunda kalmaktadırlar. Oysa bu, çözölməsi nispeten kolay bir sorundur; yeni noterlikler açılabilir, mevcut noterliklere daha fazla personel atanabilir ancak bu teklifte, iş yükünün hafifletilmesi ve vatandaşların daha kısa sürede hizmet alabilmesi için somut bir adım yoktur. Noterlik işlemlerinde birçok vatandaşımız hangi işlemi nasıl yapacağını bilmeden noter kapılarına gitmektedir. Bu sebeple yanlış yönlendirmeler olmakta ve vatandaşlarımız mağduriyet yaşamaktadır. Noterliklerde bilgi, bilgilendirme ve danışma hizmeti kurmak bu teklifte neden düşünülmemiştir? Bilgilendirme eksikliği yüzünden işlem yapamayan vatandaşlarımızın sıkıntılarını gidermemiz gerekirken neden göz ardı etmekteyiz?

Ezcümle, iktidar olarak muhalefetin önerilerine kulak verin ve noterlik sistemini gerçekten çağdaş, güvenilir ve vatandaş dostu bir hâle getirecek düzenlemeleri hayata geçirin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Gizem Özcan

Aydın

Karaman

Muğla

Cumhur Uzun

İnan Akgün Alp

Turan Taşkın Özer

Muğla

Kars

İstanbul

Uğur Bayraktutan

Artvin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a aittir.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Noterlik Kanunu'na ilişkin bir düzenleme var. Bu düzenlemeden önce şundan bahsedeceğim: Değerli arkadaşlarım, Türkiye'de 3 bine yakın noter var. Bu noterler, Noterler Birliği aylardır, yıllardır diyorlar ki: "Bize yeşil pasaport verin." Bunların içerisinde de daha önce kamudan emekli olan, hâkimlikten, kamuda başka yerlerden emekli olan noterlerimiz var. Buna rağmen 500'e yakın notere yeşil pasaportu vermiyoruz. Devlet notere mührünü veriyor, en güvendiği memuru ama yeşil pasaportu vermiyor; buradan Adalet Bakanlığını noterlere şikâyet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada noterlikten anlayanlar var mı bilmiyorum, noterlikle işi olanlar var mı bilmiyorum, Adalet Bakanlığı bürokratları ama noterliği çok iyi bilen, eşi noter olan birisi olarak konuşuyorum. Değerli arkadaşlarım, bakın, buradaki olay şu: Mevcut uygulamada bu düzenlemeyi yaparken noterlere sordunuz mu "Bu düzenlemeyi nasıl yapalım?" diye. Noterler diyorlar ki: "Biz buna karşıyız." Türkiye'nin herhangi bir yerinde notere gidin... Şu getirmiş olduğunuz teklifle noterler tarafından tahsil edilen harç, damga, değerli kâğıt ve araç tescil bedellerine ilişkin verdikleri beyannamelerin sayısının ayda bir kereye indirilmesine "sadeleştirme" diye bir yöntem olamaz değerli arkadaşlarım. Noterler diyorlar ki: "Bunu 2 kere yapalım; 1'i ile 15'inde ki..." Zaten mevcut uygulamada 1'i ile 15'i arasında bir şey var, 15'i ile 30-31 arasında ikinci bir parti var. Bunları yedi iş günü içinde ödüyorlar, oradaki tahakkuk ettikleri bedelleri. O bedeller kendi bedelleri değil, o bedellerin yüzde 80'i, yüzde 70'i devlete yatırılacak bedeller. Şimdi "Biz bunu ayda bir kere yapalım, beş iş günü içerisinde ödeyelim." diyorlar değerli arkadaşlarım. Şimdi, buradaki problem şu: Noterlikle alakalı uygulamalarda POS cihazı diye bir şey var, zorunlu değil, POS cihazı uygulamak zorunda değil ama değerli arkadaşlarım, ülkede nakit para yok, notere geliyor, bu işlerle alakalı işlem yapanlar yüzde 80'ine kadar bütün işlemleri nakit değil POS cihazıyla yapıyorlar. Peki, POS cihazıyla alakalı düzenlemeler nasıl oluyor? POS cihazıyla alakalı ise eğer ertesi gün buna ilişkin bedel noterin hesabına geçecekse yüzde 3 komisyon alıyor bankalar; yüzde 3 oluyor, yüzde 4 oluyor ama ortalama yüzde 3 diyelim. Eğer bunun dışında, bu olmuyorsa, başka türlü bir yöntem oluyorsa, komisyonsuz olarak geçmesi için eğer bankalarla bir şey yapılmışsa, buna ilişkin çalışma varsa, karşılığında da bloke bedel koyuluyorsa 26 gün parayı bloke ediyor banka, 27'nci günde ödüyor. Değerli arkadaşlar, bu, kendi parası değil noterler için. Noter, devletin bu parasını ödeyebilmek için -26 gün parayı bloke ediyor banka- 27'nci günde gidiyor devletin parasını ödüyor.

Eğer bir ayı... Şöyle düşünün: Bu getirilen düzenlemeyle -Adalet Bakanlığı bürokratu var mı bilmiyorum, çok önemli değil herhâlde noterlere ilişkin düzenleme çünkü 16'ncı madde bu kanun teklifinin temel, mihenk noktası- bir ayın 26'sında, 27'sinde eğer notere yatırması gereken büyük bir işlem gelmişse, noter o parayla alakalı işlem yaparsa o parayı öbür ayın 24'ünde alıyor değerli arkadaşlarım, bakın, düşününabiliyor musunuz. Noterlere diyorlar ki: "Devletin parasını cebinden ver." Yani noterlere diyorlar ki: "Sen benim kölem ol. Türkiye Noterler Birliği 'Türkiye Köleler Birliği' olsun." Noterlere bu angaryayla diyorlar ki: "Benim adıma vergi tahsilatı işlemi yapacaksın." Türkiye'nin her tarafında noterler ayağa kalkmış, Adalet Bakanlığından bir adam, bir yetkili kalkıp da Noterler Birliğine dememiş ki "Yahu, siz bu düzenlemede ne istiyorsunuz?" değerli arkadaşlarım.

Kanun koyucuyu biz ne zannediyorduk? Ben de avukatım, hukukçuyum, gittiğimiz yerlerde diydük ki: Kanun koyucu böyle takdir ediyor. Ya, bunu hangi akıllı getirmiş de hangi kanun koyuculukla bunu anlatacağız? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Noterler Birliğinde herkes kıyameti koparıyor böyle bir düzenleme getiriyorsunuz diye. Şöyle bir imaj var, diyorlar ki: "Noterler çok kazanıyor." "Noterlerle alakalı ne yapmamız gerekir?" diye gelen, hangi bakan gelirse gelsin... Çünkü zamanında noter olamamış, noterlikle alakalı mesleğe girememiş, hâkim olmuş, savcı olmuş, avukat olmuş, para kazanamamış, o mesleği başka türlü görüyor değerli arkadaşlar, "Ben bu mesleğe nasıl hesap sorarım?" diyor. Getirilen bu kanun teklifinin 6'ncı maddesi noterlere bir cezadır, noterlere müeyyidedir, bir yaptırımdır; bunu kabul etmek mümkün değil. Ben beklerdim ki Adalet Bakanlığının o kıymetli Noterlik Bürosunun yetkililerinin sadece Noterler Birliği Başkanını değil, noterleri karşısına alarak bu şekilde bir düzenlemenin o mesleğe ne getirip ne götürdüğünü sorması, en azından, onlarla bir işiştare yapmaları beklenirdi ama ne yazık ki yapmadılar, dediler ki: "Dediğimiz dedik, çaldığımız düdüğü olacak." Bu uygulama yanlış, doğru değildir, angaryadır, zorla para tahsil etmektir. Noterlik mesleği dünyanın her tarafında saygın bir meslektir, bu, bu meslek mensuplarını alıp sanki Adalet Bakanlığının bir memuru gibi -onlara da hakaret etmek istemiyorum- bir konuma getirmektir; bunu kabul etmek mümkün değil. Bir an önce buna ilişkin bir şey yapacak mısınız? Yapmayacağınızı biliyorum ama ben de burada konuşmak zorundayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bayraktutan.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Bu konuşmayı Türkiye Noterler Birliğinin veya noterlerin sosyal medya hesaplarına atarak yarın bir gün "Noterlere ilişkin bir şey düzenlemediler. Bakın, bunları yaparken yanlış yaptılar, doğru yapmadılar." diye anlatmak istiyorum.

Noterleri, Türkiye Noterler Birliğini iktidarın arka bahçesi olarak görmeyin değerli arkadaşlarım. Onların sesine kulak verin, yanlış bir uygulamadır, olmaması gereken bir uygulamadır. Ayda 2 kere yapılan bir uygulamayı teke indirmeyi "sadeleştirme" diye hukuk terminolojisinde olmayan bir garabet yöntemle noterlere anlatamazsınız diyorum.

Bir an önce bu yanlıştan dönün diyorum, notere ve noterlik makamına gereken değeri verin diyorum. Noterlerin beklemiş olduğu -şu her tarafa verip de ulufe gibi dağıttığımız- yeşil pasaportu sayısı 500'ü, 600'ü geçmeyen noterlere de verin diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 2 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmeekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

İstanbul

Hatay

Muğla

Mustafa Bilici

Mehmet Karaman

Cemalettin Kani Torun

İzmir

Samsun

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye aittir.

Buyurun Sayın Bilici. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yine bir torba kanunla karşı karşıyayız. İktidar bu torba kanunda tam 12 ayrı kanunda değişiklik yapıyor ve bu maddelerin geneli üzerinde oylama yapıldığında da bizden topyekûn “ret” ya da “kabul” vermemizi bekliyor.

Değerli arkadaşlar, bu yanlış uygulamadan artık dönülmelidir. Bugün önümüze getirilen paketin içinde olumlu kabul edebileceğimiz hususlar olmasına rağmen teklifin geneline “ret” vermekten başka çaremiz yoktur çünkü bu paket hukuk devleti olma iddiasında olan bir düzende yer almaması gereken hükümleri de içerisinde barındırmaktadır.

Değerli arkadaşlar, özellikle teklif metninin 14 ve 16'ncı maddeleri incelendiğinde ilgili hükümlerin hem Anayasa'ya hem de hukuk devleti ilkesinin genel esaslarına aykırı olduğu açıkça görülecektir. Teklifin 16'ncı maddesinde düzenlenen etki ajanlığı yasası ülkemizde ne yazık ki ufak kırıntıları kalan basın ve ifade hürriyetinin son kırıntılarını da süpürme amacı taşıyan bir hükümdür. Bu hükümle iktidarın tüm baskı ve tehditleri karşısında hâlen özgürce konuşmaya devam eden gazetecilere, sivil toplum örgütlerine ve vatandaşlarımıza sopa gösterilmektedir. Bu düzenlemenin salt sopa gösterme amacı taşıdığının en büyük kanıtı kovuşturma izninin Adalet Bakanlığına verilmesidir. İktidar, bu yasayla hem belirlilik ilkesine aykırı bir suç ihdas etmekte hem de suçun kovuşturulmasını Adalet Bakanının iznine tabi tutmakta, sonra da bu düzenlemenin Anayasa'ya uygun olduğunu ve siyasi amaç taşımadığını iddia etmektedir.

Değerli arkadaşlar, etki ajanlığı düzenlemesinin dünyadaki örneklerine baktığımızda, benzer bir yasanın Rusya'da olduğu görülmektedir. Görüşmekte olduğumuz teklifle ilgili Komisyon görüşmeleri devam ettiği sırada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Rusya'yla ilgili, yasa dolayısıyla uygulanan işlemler nedeniyle ihlal kararı vermiştir. Bu teklifin kanunlaşması durumunda Türkiye'nin durumu da Rusya'dan farklı olmayacaktır; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ülkemiz aleyhine ihlal kararları verecektir böylesi bir durumda.

Değerli arkadaşlar, bu yasa aynı zamanda dezenformasyon yasasının devamı niteliğindedir. Bu yasa, insanların sesini kısma yasasıdır. Bu yasa, ses çıkarmayın yasasıdır. Bu yasa, boyun eğin yasasıdır. Bu yasa, otoriter bir devletin yapacağı bir yasadır. Hukuk devletinde böyle bir yasa olmaz. Hukuk devleti, insanların sesini kısma. Hukuk devleti, muhalefet edilmesinden rahatsız olmaz. Hukuk devleti, basınla uğraşmaz. Hukuk devleti, ifade özgürlüğünü engellemez. Sırf bu madde bile bu kanun teklifine “ret” oyu verilmesi için yeterli sebeptir. Çıkarılacağı yönünde bilgi aldık, inşallah ilerleyen süreçlerde tekrar bu yasa teklifi önümüze getirilmez diye ümit ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir de bu yasa teklifinin 14'üncü maddesi de başsavcı vekillerinin kıdeme bağlı olarak göreve getirilme usulünü ortadan kaldıran bir yasa hükmü. HSK tarafından atanmaları bu teklifle öngörülmektedir. Değerli arkadaşlar, hangi gerekçeyle bu düzenleme yapılıyor? Yani liyakat neden sizi rahatsız ediyor? Elbette ki ihtiyaç var ise başsavcı vekillerinin sayısı arttırılmalıdır ama liyakat değil de sadece sadakat, sözden çıkmayacak hâkim ve savcılar isteniyor bu yasa teklifiyle. Adaletle hükmedecek yargı mensupları istenmiyor bu teklifle. Dolayısıyla bu başkan vekillerinin, başsavcı vekillerinin HSK tarafından atanması isteniyor.

Yargı derin bir acizyet içerisinde, temel hak ve hürriyetler maalesef ayaklar altına alınmış durumdadır. Şubat 2024 itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde bekleyen her 100 davadan 35'i Türkiye'den yapılan şikâyetlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bilici.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütünün Yargıya Güven Raporu'nda Türkiye 36 ülke içerisinde 34'üncü sırada yer almaktadır. Bugün yargıda yaşanan bu durumun müsebbibi, içerisinde bulunduğumuz yönetim anlayışıdır. Bugün maalesef yalnızca yargı değil, yasama organı da yürütmenin vesayeti altındadır. Yasama faaliyeti yapmakla görevli Türkiye Büyük Millet Meclisi, bugün kendi kanun tekliflerini kendisi hazırlamayacak durumdadır. Değerli arkadaşlar, kuvvetler ayrılığı, hukuk devleti, insan haklarına saygı gibi ilkeler Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte maalesef tarihin tozlu raflarına kaldırılmış durumda.

Hukukun bu ilkelerini hangi sistemde olursa olsun raflardan indirmek ve ülkemizi yeniden adalet rotasına çevirmek için elimizden geleni yapacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 7 - 1512 sayılı Kanunun 189 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

‘Araç sicil ve tescil sistemi veri tabanında yer alan bilgilerin 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunun ek 18 inci maddesi çerçevesinde kişi ve kurumlarla paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına Türkiye Noterler Birliğinde ücret talep edilmez. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden katılım payı alınmaz.’”

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Sibel Suiçmez

Aydın

Karaman

Trabzon

Cumhur Uzun

Gizem Özcan

Hasan Öztürkmen

Muğla

Muğla

Gaziantep

İnan Akgün Alp

Turan Taşkın Özer

Kars

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürkmen. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Her ne kadar Noterlik Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde söz almışsam da muhalefet ne söylerse söylesin, nasıl olsa AKP sıraları, MHP sıraları bunu kabul etmediğinden ben bir başka konu üzerinde konuşmak istiyorum.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani "Belediyelere sesleniyoruz, borçlarınızı ödeyin, haciz işlemlerini başlatacağız. Borçlarını en çok ödemeyen belediyeler CHP'li belediyeler." dedi.

Peki, belediyeler yıllar boyu adım adım nasıl borca battı? Sayıştay raporları bu konuda AKP'yi ve Erdoğan'ı ele veriyor. Sayıştay, belediyelerin biriken borçları konusunda yıllarca iktidarı uyarmış, raporlar yazmış ancak Sayın Erdoğan görmezden gelmiştir. Sayıştay, ezici çoğunluğu AKP'li olan belediyelerin oluşturduğu borçların ödenemez duruma geldiğini raporlarla her yıl iktidarın önüne koymuş ancak hiçbir adım atılmamış. Anlaşılan, Erdoğan, belediye kaynaklarının borçlar için değil yandaşlar için kullanılmasını uygun görmüş. Üstelik Grup Başkan Vekilimiz Sayın Murat Emir, CHP'li belediyelerin son beş yılda AKP yönetimlerinden devraldıkları SGK borçlarını yarı yarıya indirdiğini rakamlarla açıklamıştır.

Peki, SGK borçları neden şimdi hatırlandı? Müflis esnaf eski defterleri karıştırmış misali, Sayın Erdoğan bir taşla birkaç kuş vurmak niyetiyle bir yandan boşalttıkları devlet kasasını doldurmak, diğer yandan CHP'li belediyelerin kaynaklarını hizmete değil, SGK'ye aktarmasını istiyor; bunun sonunda "CHP'li belediyeler halka hizmet götüremiyor." diyecek. Bakanın bu çıkışında samimiyet aramak mümkün değil. Çünkü incelediğimiz Sayıştay raporları her yıl belediyelerin hem hazineye hem de SGK'ye olan borçlarını artırarak biriktirdiği konusunda uyarıyor ve önlem alınmazsa bir süre sonra alacakların bütçe imkânlarıyla tahsil edilme imkânının ortadan kalkacağı konusunda değerlendirmeler yapılıyor. Örneğin, 2017 yılında toplam 1.397 belediyeden 1.084'ü SGK'ye borçlu ancak Sayın Erdoğan kılını kıpırdatmıyor çünkü bu belediyelerin yaklaşık yüzde 80'i AKP'nin elinde. Yirmi iki yıldır yönettikleri belediyeleri borç batağına sürükleyen Erdoğan iktidarı, belediyeler CHP'ye geçince aniden SGK borçlarını hatırlıyor, hesabı bize kesmeye çalışıyor; yok öyle yağma, AKP yer içer, hesabı CHP öder.

Değerli milletvekilleri, şimdi size bir başka konudan bahsetmek istiyorum. Daha önce bunu basında dile getirmiştik. 22 yaşındaki Doğuş Can Kavaklı, adaylar arasında en yüksek KPSS puanıyla girdiği Samsun Asarcık Kaymakamlığının mülakatından elendikten üç gün sonra canına kıydı. Doğuş Can yerine ondan 10 puan gerideki başka bir aday mülakatla kazandırıldı. Doğuş Can'ı ölüme sürükleyen mülakat heyetinde yer alan isimlerden biri dönemin Asarcık Kaymakam Vekili Hakan Köksal'dı. Doğuş Can'ın intiharının ardından sessiz sedasız görevden alınan Köksal'ın bu skandal mülakat olayı nedeniyle görevden alındığı düşünülürken daha sonra yaşanan gelişmeler bunun tam tersi olduğunu ortaya koyuyor çünkü Hakan Köksal, Kaymakam Vekilliğinden Kaymakamlığa terfi ettirilmeye hazırlanıyor; bunu Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Kaymakamlığının resmi "web" sitesinde yapılan bir duyurudan anlıyoruz. 8 Kasım 2024 tarihli duyuruda İçişleri Bakanlığı tarafından ilçeye eğitimlerini tamamlamak üzere görevlendirilen 111'inci dönem kaymakam adayları arasında Hakan Köksal'ın adı "Kaymakam" diye geçiyor. Köksal, buradaki eğitimini tamamlayıp kaymakam olarak göreve başlayacak. Normal şartlarda, hakkında ciddi iddialar bulunan bir kamu görevlisi geçici olarak açığa alınır ya da en azından kızığa çekilir ancak görüldüğü üzere, bırakın bu tedbirleri, âdeta terfi ettiriliyor. Üstelik Doğuş Can'ın intiharının hemen arkasından Asarcık Kaymakamlığının "web" sitesinden mülakat listesinin kaldırıldığı ortaya çıkıyor. Doğuş Can'ın isminin yer aldığı mülakat

listesi neden kaldırılmıştır? Kaymakam Vekili Köksal'ın talimatı olmadan resmî sitesinden duyuru kaldırılabilir mi? Bu, delil karartma anlamına gelmez mi? Üstelik bu mülakat heyetinde bir de ilçenin Müftüsü var. İlçenin Müftüsü bu Doğuş Can'a soruyor: "Hangi takımı tutuyorsun?"

Evet, AKP, adına "mülakat" denilen torpil sisteminden bir türlü vazgeçmiyor ancak biz bunun peşini bırakmayacağız. Sayın Cumhurbaşkanının seçimlerden önce vermiş olduğu sözü tutmasını ve "mülakat" denilen bu adam kayırma, torpil sisteminden bir an önce vazgeçmesini bekliyoruz. Bu işin peşini bırakmayacağız, sonuna kadar takipçisi olacağız.

Teşekkür eder, saygılarımı sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Şeref Arpacı, söz talebiniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, akademisyenlerin sorunlarına ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Artan enflasyon ve yanlış ekonomi politikaları, ülkemizin göz bebeği akademisyenlerimizi çok derinden etkilemiştir. Akademisyenlerimizin, diğer çalışanlardan farklı olarak sürekli kendi bilgi birikimlerini güncellemeleri, çok sayıda kongreye katılmaları, saygın dergilerde bilimsel makalelerini yayımlatmaları gerekmektedir. Birçok bilimsel dergide makale yayımlamak ise ücretli hâle gelmiş ve bu durum ne yazık ki bir ticarete ve sektöre dönüşmüştür. Akademisyenler, mevcut maaşlarıyla bırakın bilimsel çalışma yapmayı, geçinmekte bile zorlanmaktadır. Üniversite ödenekleri de kongre katılımı, bilimsel yayınlar ve proje destekleri konusunda yetersiz kalmaktadır. Akademisyenlerimizin maaşları 2013 yılında olduğu şekliyle bir kez daha düzeltilmeli, bilimsel çalışmaları için destek sağlanmalı ve akademik dergiler ücretle yayın kabul etmemelidir.

BAŞKAN - Sayın Adem Yıldırım? Yok.

Sayın Sibel Suiçmez...

57.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, öğretmen atamalarındaki mülakata ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bursa'da atama bekleyen genç öğretmen ağlayarak seslendi: "Buradan Devlet Denetleme Kurumuna sesleniyorum: Lütfen, komisyonlar arasındaki puan farklılıklarını araştırıp Cumhurbaşkanına duyurmanızı istiyorum. Yarın her şey belli olacak; kontenjanda mıyız, tekrar sıralamanın dışına mı çıktık. Biraz önce bir arkadaşımla konuştum 'Kendimi kontenjanda görmezsem artık canıma kıyacağım.' dedi. Bakın, süreç zaten çok zorluydu. Bizler bir buçuk yıldır atama bekliyoruz. Lütfen artık sesimizi duyun; hiçbir şey yapmadık, hiç usulsüzlük yapmadık. Lütfen bize bunu yapmayın. Çok zor şartlarda dersimize çalıştık. Yemin ederim, otobüse binmediğim günleri biliyorum, bu parayla defter alırım diye eve yürüdüğümü biliyorum. Buradan son kez yalvarıyorum, Yusuf Tekin'e de Cumhurbaşkanına da yalvarıyorum; kendi emeğimizin dilencisi olduk." diye haykırdı. Artık mülakatlara son verin!

**VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - 9'uncu madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesine yer alan "saklıdır" ifadesinin "mahfuzdur" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Serhat Eren

Kezban Konukçu

Diyarbakır

Diyarbakır

İstanbul

Nejla Demir

Burcugül Çubuk

Ağrı

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'ya göre devletin asli ve sürekli görevleri ancak kanunla düzenlenir. Hâkim ve savcıların kadroları da yargı bağımsızlığı açısından kritik bir görev olduğu için bu kadroların sadece kanunla düzenlenmesi gerekir. Yargıya yönelik kadro ve ünvanların Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle belirlenmesi, yürütmenin yargıya müdahalesi anlamına geldiğinden iptal edilmesi gerekliydi. O kadar uzman hukukçumuz var, binlerce danışman var, bilmiyorlar mıydı bu kararnamelerin Anayasa'ya aykırı olduğunu? Bal gibi biliyorlardı. İşleri görüldü mü? Görüldü. Yıllarca yargıç kadroları kararnameyle düzenlendi. Şimdi, yıllar sonra bu değişiklik, bu düzenleme yapılmış zedelenen demokrasi ve yargı bağımsızlığı, daha önemlisi yurttaşların adalete duydukları güven duygusundaki zedelenmeyi nasıl onarmayı düşünüyorsunuz merak ediyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle yasama, yürütme ve yargı arasındaki kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırdınız. Devlet, kanun hükmünde kararnamelerle, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle hukuk devleti olma özelliğini yitirdi. AYM kararlarını tanımıyorsunuz, yargı kararlarını hâkimlerden önce yandaş gazetecilerden duyuyoruz. Esenyurt Belediyesi Başkanı Ahmet Özer'in tutuklanacağını ve yerine kayyum atanacağını hâkimden ve Valilikten önce yandaş medya duyurdu. Danıştay kararları, bizzat Cumhurbaşkanlığı tarafından tenkit ediliyor. OHAL döneminde KHK'yle ihraç edilenlerin dosyalarına Danıştay 5. Dairesi bakıyor. Erdoğan, KHK'yle ihraç edilen 450 hâkim ve savcı hakkında göreve iade kararı veren Danıştay'ı bakın nasıl hedef hâline getirmiş: "Danıştayın aldığı bu karara da sessiz kalmamız mümkün değil. Nasıl ki Anayasa Mahkemesinin aldığı bazı garip kararlarda Cumhurbaşkanlığı olarak tepkisiz kalmıyorsak buna da sessiz kalamayız." Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin bunu sık sık yaptığını, Danıştayın daha seyrek yaptığını ifade etmiş ve demiş ki: "Mesela Anayasa Mahkemesi bir de BTK'yle ilgili bir karar almış. Hani bunun neresinden gireceksin? Nasıl böyle bir karar alınır?"

Biz de bu işin üzerine üzerine gidiyoruz, gideceğiz. Danıştayda da bu işin yine aynı şekilde takipçisi olacağız.” Yani işinize gelen, ısmarladığınız kararları verdiğinde “Yargı bağımsız, saygı duyul.” demeyi biliyorsunuz, işinize gelmeyen kararlara karşı da “Üzerine gidiyoruz, gideceğiz.” diyerek açıktan tehdit ediyorsunuz; böyle bağımsız yargı mı olur?

Danıştay 12. Dairesi Başkanlığı, KHK’li olmayan başka bir dosya için 2019/2513 numaralı Kararı’nda Anayasa’nın 38’inci maddesine vurgu yapmakta. 38’inci madde “Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.” diyor ancak değerlendirmeler, KHK’liler söz konusu olunca bir anda unutuluyor ve işletilmiyor. 2016 yılından sonra çıkarılan KHK’lerle 2016 yılından önceki olaylar nedeniyle işlem yapılmıştır ve hepsi bu kararda olduğu gibi hukuka aykırıdır. Kanunda “terör örgütüne iltisaklı ve irtibatlı olmak” diye bir suç yoktu, uydurdunuz. Bunu siz OHAL döneminde on binlerce kamu görevlisini ilelebet sorgusuz sualsiz ihraç etmek için yaptınız, icat ettiniz. Siyasi baskının büyük etkisi altında olan günümüz rejiminin ceza mahkemelerinin dahi takipsizlik veya beraat kararı vermek zorunda kaldığı kişiler var. İdare mahkemeleri ve Danıştay, bu kişileri göreve iade etmek için hâlâ neyi bekliyor? 2019 Eylül ayında AYM, barış akademisyenleri hakkında net bir hak ihlali kararı verdi ancak idare mahkemeleri ve Danıştay bu kararı da görmezden geliyor. Bir de göreve iade edilip ikinci defa ihraç edilenler var yani verilen yürütmeyi durdurma kararları yine aynı gerekçeyle yani Anayasa Mahkemesinin, imzalama eylemini yani bildiriyi imzalama eylemini düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendiren kararının altını boşaltmaya çalışan bir şekilde yapılıyor, bildiriyi imzalama eylemini yeniden suç olarak tarif ediyor.

Hukukun üstünlüğü ilkesini, kuvvetler ayrılığı ilkesini, yargının bağımsız olduğunu sizin kendinizin yok ettiğini inkâr edebilirsiniz ancak uluslararası değerlendirmeler ve endeksler gerçeği ortaya çıkarıyor.

Saygılar sunuyorum Başkanım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinde yer alan “saklıdır” ibaresinin “mahfuzdur” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Serhat Eren

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Diyarbakır

Diyarbakır

Nejla Demir

Kezban Konukçu

Burcugül Çubuk

Ağrı

İstanbul

İzmir

Semra Çağlar Gökalp

Bitlis

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp’a aittir.

Buyurun Sayın Gökalp.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sevgili Ape Musa'nın çok güzel ve bir o kadar da derin bir söylemi vardır: "Eğer -benim devletim- benim ana dilim senin devletinin temellerini sarsıyorsa demek ki devletini benim arsama yapmışsın." Allah rahmet eylesin; ruhu şad, katillerine lanet olsun.

Ana dili, her halk gibi Kürt halkı için de bir varoluş ve kimlik meselesidir. Bu sebepledir ki cumhuriyet tarihi boyunca her türlü baskı ve zulmün karşısında diline ve kültürüne sahip çıkmış ve yok olmasını önlemiştir. Bir halkın ana dilini tehdit olarak algılayan, bir halkın kimliğini terörize eden bir devlet aklıyla mücadele ettik yüzyıllarca; öldük, işkenceye maruz kaldık, kaybedildik, cezaevlerine atıldık ve daha akla hayale gelmeyen bir sürü zulme uğradık. Bunları artık herkes biliyor; ben de ajitasyon yapmak için söyleyemiyorum, bir hakikate dikkat çekmek için söylüyorum. Peki, nedir bu hakikat? Yüzyılın sonunda ne Kürt halkının dili, kültürü ve kimliği yok edilebildi -ki aksine daha da büyüdü- ne de Türkiye Cumhuriyeti devleti demokrasi, özgürlükler, refah, huzur ve güven noktasında bir arpa boyu kadar yol alabildi. Bir ülke kendi yurttaşının hak ve özgürlükleriyle uğraşırsa, "yurttaşım" dediği, dahası -şimdilerde çok moda oldu- "kardeşim" dediği insanlarla mücadele ederse o ülkede hiç kimse huzur bulamaz ve nihayetinde bulamıyor da.

Sayın milletvekilleri, 2016 yılından beri Kürt halkının iradesine çökmenin yeni versiyonu olan kayyum uygulaması geçtiğimiz haftalarda tekrar ülke gündemine yangın gibi yayıldı. Yerel seçimlerden hemen sonra Hakkâri'de başlayan gasp Esenyurt, Mardin, Batman ve Halfeti'yle devam etti. İktidar, hukuk kılıfının altına saklamaya çalışsa da bu ülkede aklı başında hiç kimse buna inanmıyor. Örneklerden de çok açık ki bu uygulamanın hukuki hiçbir temeli de yoktur. AKP iktidarının kayyum atama politikası Kürt halkının iradesini yok sayma, seçme ve seçilme hakkını gasbetme amacı taşıdığı gibi yerel yönetimlerin demokratik temsilini hedef alan bir uygulamadır. Bu anlamıyla sadece Kürt'ün sorunu değildir, bu ülkede yaşayan her bir bireyin, her bir partinin de sorunudur. Kayyumların atanması seçmen iradesine yönelik bir müdahaledir. İktidar, kayyum uygulamasını tarihi belleğe atıfla Kürt'e "kader" olarak, ülkenin geri kalanına da "rejim" olarak dayatmaktadır.

Sayın milletvekilleri, Kürt dili ve kültürüne yapılan saldırılar da AKP iktidarının kayyum politikasının ayrılmaz bir parçası hâline gelmiş durumda. Sürekli Kürtçe üzerindeki yasakları kaldırmakla övünen AKP iktidarı milyonların ana dili olan Kürtçenin kamusal alanda kullanımını engelleyerek sokağa ve eve hapsedmeye çalışmaktadır, belediyelerimiz aracılığıyla Kürtçeye açılan asgari kamusal alana dahi tahammül edememektedir.

Kürt seçmenlerin oylarıyla seçilen belediyelere kayyum atanması, yerel yönetimlerin Kürt dili ve kültürüne dair geliştirdiği projeleri de hedef almaktadır. Kayyumların ilk iş olarak belediyelerin sitesinden Kürtçe seçeneğini kaldırması, akabinde Kürtçe tabelaların kaldırılması, dil kurslarının durdurulması, geçmişte olduğu gibi Kürtçe kreşlerin dahi kapatılması Kürt halkının diline ve kültürüne düşmanlık değil de nedir? İktidar, bir yandan kayyum gasbıyla Kürt'ün diline ve kültürüne saldırırken diğer yandan aylardır düşünleri basarak, sanatçıları gözaltına alarak, konserleri tek tek yasaklayarak bu düşmanlığı genişletiyor. Bütün bu yaklaşımlar Kürt halkında demokratik iradesine saygı gösterilmediği, diline ve kültürüne tahammül dahi edilmediği kanısını oluşturuyor ve doğal olarak da demokratik ve siyasi süreçlere güveni azaltıyor.

Sayın milletvekilleri, Kürtçe, Kürt halkı için sadece bir dil değil, aynı zamanda Kürt kimliğinin tarihsel hafızasının bir parçasıdır. Kürtlerin dili, kültürü, sanatı, "stran"ı, "govend"i Kürtlerin direnişidir.

Bu yüzden müziğinde, şiirinde, zılgıtlarında hep bir "..."², bir "..."³ havası vardır; bu, yüzyıldır böyleydi. Aynı şekilde, yüzyıldır devlet de bu direnişi terörize etti, tehdit olarak algıladı ve bu direnişi kırmak için her yolu denedi. Bu direniş hiçbir halkın varlığına tehdit değildir; bu direniş meşrudur, bu direniş demokratiktir; bunu anlamak bu kadar mı zor? Halk olmaktan gelen, haklarını isteyen mazlum bir halkın halayına, müziğine, düğününe dahi gayrimeşru gözle bakarak 21'inci yüzyılı nasıl Türkiye Yüzyılı yapabilirsiniz ki? Geçtiğimiz günlerde, Tatvan'daki Serhat Kültür Derneği eğitimcilerinden Cesim Başboğa, Şivan Perver'in çok bilinen ve çok sevilen "Serhildan Jiyane" parçasını seslendirdiği için bir yıl on beş gün hapis cezasına çarptırıldı. Bu örnek, sadece son bir yılda yaşanan yüzlerce saldırı, yasak, baskı ve yasaklamalardan bir tanesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gökalp.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kürtler için son yüzyıl başta olmak üzere, binlerce yıldır yaşamak hep direnmek olmuştur. Ana dili her halk gibi kullanabilme haklarını elde edene kadar, kimliğinin her kimlik gibi bir statüsü olana kadar, kültürünü ve sanatını herkes gibi özgürce yaşayana kadar da direnmeye devam edecektir. Bu, tehdit değil en temel insani durumdur. Halkımızın verdiği mücadeleyi buradan selamlıyorum. "..."⁴

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde yer alan "Bu kadrolardan boş olanlarda ünvan değişikliği Cumhurbaşkanınca yapılır." ifadesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya	Nejla Demir	Serhat Eren
Diyarbakır	Ağrı	Diyarbakır
Kezban Konukçu	Burcugül Çubuk	Sinan Çiftiyürek
İstanbul	İzmir	Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'e aittir.

Buyurun Sayın Çiftiyürek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SINAN ÇİFTİYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; tekrardan merhaba, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Söz konusu değişiklikle ilgili olarak öncelikle şunu belirteyim: Zaten yargının toplum nezdinde çok ciddi bir güven erozyonuna uğradığını biliyorsunuz. Yargının toplum nezdinde karşılığı, güven bunalımı. Şimdi yapılmak istenen değişiklikle yargıdaki son kırıntılar da -bağımsızlığı- tasfiye ediliyor. Ya, bir hâkimin, savcının terfisi bile Cumhurbaşkanlığına, saraya bağlanıyor. Bu nedenle bu değişikliğin aleyhindeyiz.

Ben, esas, burada, bununla bağlantılı olan -çünkü kayyum siyaseti yargıdan bağımsız değiştirdi- kayyum siyaseti üzerine birkaç şey söylemek istiyorum. 3'üncü kezdir kayyum atanıyor, 3'üncü kezdir bir halkın iradesi yok sayılıyor. Bizim Sivereklielerin bir deyimi var ama onu burada paylaşmak istemiyorum. Yani 3'üncü kez kayyumun atanmış olması, hakikaten akla ziyandır; bunu öncelikle belirteyim.

İkincisi, kayyum atamak, sadece seçilmişlere değil onu seçenlerin kendisine de en büyük siyasal ve sosyal terördür; bunun altını çizerek söylüyorum. Sayın AK PARTİ'liler, Sayın MHP'liler; siz, sizin seçilmiş bir belediye başkanınıza ve onu seçenlere 3'üncü kez kayyumun atandığını bir düşünün; bunu sosyal ve siyasal bir terör olarak algılar mısınız, algılamaz mısınız? Evet, bölgeden geliyorum ben. Bu, gerçekten siyasal ve sosyal bir terördür. Buna son vermeye çağırıyoruz.

Şimdi, seçilmişlerin kendisine ilişkin Sayın Cumhurbaşkanı bir cümle kullandı, talihsiz bir cümle kullandı "ne idiği belirsiz atanmışlar" dedi. Ben Halfetilileri, Sayın Ahmet Türk'ü, Batman'ın Eş Başkanlarını yakından biliyorum. Ben Halfeti'deki Mehmet Karayılan ile Saniye Bayram'ın bir önceki kayyumda dişleriyle, tırnaklarıyla, alın terleriyle -tabii ki Halfeti halkıyla birlikte- kayyumun elindeki iradelerini nasıl özgürleştirdiklerinin şahidiyim; bizzat orada kaldım, katkıda bulunmaya çalıştım.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanı gayet iyi biliyor ki DEM PARTİ bu dönem eş başkanları belirlerken ön seçime başvurdu, doğrudan doğruya halka başvurdu. Nasıl oluyor yani bunlar "belirsiz atanmış kişiler" oluyor? Dolayısıyla, seçilmiş bir Cumhurbaşkanı olarak, seçimin ve seçilmenin ne demek olduğunu iyi bilenlerden birisi olarak "ne idiği belirsiz atanmışlar" demesini asla kabul etmiyoruz. Bu talihsiz açıklama dolayısıyla -ben bölgeden geliyorum; Batman, Mardin, Halfeti'den geliyorum- halkın beklentisi şudur: Bu talihsiz açıklamayı geri almasıdır, çağrımız budur.

Kürt siyasetine el uzatıldı, çok güzel; Kürt siyaseti de bunu olumlu algıladı, doğru algıladı, "İyi." dedi. İyi de... Arkasından "iç barış" dendi, "iş birliği" dendi, "diyalog" dendi, "yumuşama" dendi. Sahi kime dendi bunlar? "Türk Kürt'ü sevsin." dedi Sayın Bahçeli. Kime dendi? Niye dendi? Ne için dendi bunlar? E, bir mesele var besbelli ortada; bu, Kürt meselesidir; bu, kürdistan meselesidir. O zaman, niye karanlıkta ıslık çalıyoruz biz ve nereye kadar karanlıkta ıslık çalacağız? Niye adını koymuyorsunuz? Tartışmak istediğiniz budur, çözmek istediğiniz budur.

Ha, Kürt meselesini çözmek yerine Kürt siyasetini çözmek istiyorsanız o ayrı dal, ayrı bir konu. O yüzyıldır çözülmedi, onu belirteyim ben size; o dipsiz bir kuyudur, onu belirteyim. Dolayısıyla, mademki bu mesele Mecliste konuşulsun... Sayın Bahçeli dedi ki: "Sayın Öcalan gelsin, konuşsun DEM Grubunda." İyi. Mademki Cumhuriyet Halk Partisi sıkça açıklıyor, diyor ki: "Bu mesele Meclise gelsin konuşalım, tartışalım." Diğer partiler de benzer bir şey söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çiftçiyök.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - DEM PARTİ Grubu da aynı şeyi söylüyor, diyor ki: "Bu mesele, Kürt meselesi Meclise gelsin; Mecliste bütün derinliğiyle, bütün boyutuyla, artışıyla, eksisiyle konuşulsun, nedir bu diye." Bizim de başta Sayın Bahçeli'ye, bütün siyaset kadrosuna çağrımız şudur: Sıkışıldığı zaman, tehdit algılandığı zaman bu meseleyi gündeme getirmeyin. Bu mesele Meclise gelsin; bütün derinliğiyle Kürt, kürdistan meselesi nedir Selçuklulardan bugüne ve bugün neyi bekliyor,

neyle yüz yüzüz, Kürtler ne diyor; bu, bütün ayrıntılarıyla ele alınsın; Mecliste konuşulsun, tartışılsın. Dolayısıyla tehdit değil, tehdit algılanmasın, sorunun çözümü esas alınsın diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 2 önerge bulunmaktadır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 12- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 27 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Adın değiştirildiği nüfus siciline kayıt ve Basın İlan Kurumunun ilan portalında ilan olunur. Bu ilanda; hükmü veren mahkeme, kararın verildiği tarih, dosyanın esas ve karar numarası ile adının değiştirilmesine karar verilen kişinin nüfusa kayıtlı olduğu yer, doğum tarihi, anne ve baba adı, önceki adı ve soyadı, mahkeme kararıyla verilen yeni adı ve soyadı yer alır. Mahkeme ilan yapılmasında sakınca gördüğü hallerde isim değişikliğine ilişkin ilanın yapılmamasına karar verebilir.’”

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Yavuz Aydın

Mehmet Akalın

İstanbul

Trabzon

Edirne

Hüsmen Kırkpınar

Turan Yaldır

Şenol Sunat

İzmir

Aksaray

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a aittir.

Buyurun Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, teklif, noterlik hizmetlerinin iyileştirilmesi, bazı yasal boşlukların doldurulması ve Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda bazı düzenlemeler yapılmasını öngörüyor. 12'nci madde kişisel verilerin korunması ve mağdurların güvenliği açısından ciddi riskler barındırmaktadır. Bu maddeyle, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda yapılan değişiklikle ad değişikliği kararlarının Basın İlan Kurumunun internet portalında ilan edilmesi zorunlu hâle getiriliyor. İlanda yer alacak bilgiler arasında kişinin nüfusa kayıtlı olduğu yer, doğum tarihi, anne ve baba adı gibi hassas kişisel veriler de bulunmaktadır. Bu düzenleme birçok açıdan sakıncalıdır; öncelikle, kişinin özel hayatının gizliliği ilkesiyle çelişmektedir. Adını değiştirme kararı alan bir bireyin bu bilginin tüm kamuoyuna açık bir şekilde ilan edilmesini istemeyebileceği açıktır. Özellikle, geçmişte şiddet, taciz ve tehdit gibi mağduriyetler yaşamış kişiler için bir tür bir ilan güvenlik riskleri doğurabilir. Örneğin, aile içi şiddet mağduru bir kadın eski eşinin kendisini bulmasını engellemek amacıyla adını değiştirmek isteyebilir ancak ad değişikliği kararının internette yayınlanması, bu kadının yeni kimliğiyle de takip edilme riskini arttıracaktır.

Ayrıca, bu düzenleme, kişisel verilerin korunması mevzuatına da aykırıdır. Kişisel verilerin işlenmesi ancak belirli açık ve meşru amaçlar için ve ilgili kişinin açık rızasına dayalı olarak gerçekleştirilebilir. Ad değişikliği kararının internette yayınlanması bu ilkelere uygun düşmemektedir.

Peki, bu madde nasıl daha doğru hâle getirilebilir? Sayın milletvekilleri, öncelikle ilanda yer alacak bilgilerin sınırlandırılması gerekmektedir. Kişinin sadece önceki ve yeni adı, soyadı ilan edilebilir; diğer bilgiler sadece yetkili makamlarca erişilebilir olmalıdır.

İkinci olarak, şiddet mağduru veya can güvenliği riski altında olan kişiler için istisnai bir düzenleme getirilebilir. Bu kişilerin ad değişikliği kararları güvenlik gerekçesiyle ilan edilmeyebilir.

Üçüncü olarak, ilanın yayınlanma şekli yeniden değerlendirilebilir. Örneğin, ad değişikliği kararları sadece ilgili kişilerin veya kurumların erişebileceği güvenli bir elektronik sistem üzerinden duyurulabilir.

Değerli milletvekilleri, bu eksiklikler giderilmeden maddenin kabul edilmesi telafisi mümkün olmayan mağduriyetlere yol açacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ne yazık ki ülkemizde kişisel verilerin korunması konusunda yeterli hassasiyet gösterilmemektedir. Büyük veri şirketlerinin vatandaşlarımızın tüm dijital izlerini topladığı, bu verileri analiz ederek kişisel profiller oluşturduğu ve bu profilleri çeşitli amaçlarla kullandığı artık bir gerçektir. Bu durum, vatandaşlarımızın mahremiyet haklarının ciddi şekilde ihlal edilmesine yol açmaktadır. Ad değişikliği kararlarının kamuya açık bir şekilde ilan edilmesi, siber suçlular için kolay bir hedef hâline gelmemize neden olacaktır. Bu nedenle Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nda da yeniden değişiklikler yapılmasının önemi ortadadır. Hâlihazırda mağdur olan vatandaşlarımızın bu düzenlemeyle daha büyük mağduriyet yaşamasının önüne geçmeliyiz. Vatandaşlarımızın mahremiyetini saklayan yasal düzenlemeleri hayata geçirmek hem demokratik bir hukuk devleti olmanın gereği hem de bizlerin temel görevidir sayın milletvekilleri.

Evet, bu vesileyle Gazi Meclisi tekrar saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan “olunur” ifadesinin “edilir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya	Serhat Eren	Kezban Konukçu
Diyarbakır	Diyarbakır	İstanbul
Burçgöl Çubuk	Zülküf Uçar	Ömer Faruk Gergerlioğlu
İzmir	Van	Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebi Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir yasa teklifi hakkında konuşuyoruz. Bu yasa teklifinde öylesine maddeler var ki önceki usulsüzlükleri Anayasa Mahkemesi bozmuş, tekrar yasa oluşturulmaya çalışılıyor. Türkiye'nin hâli bu arkadaşlar; usulsüzlükler, hukuksuzluklar, yolsuzluklar, zulümler, işkenceler girila gidiyor. Peki, biz bunları burada eleştiriyoruz; duymazdan geliyorlar, görmezden geliyorlar, üç maymunu oynuyorlar.

Peki, her yer Türkiye mi? Hayır, değil. Bakın, 7 Kasım tarihi, bundan altı gün önce Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi Türkiye raporunu açıkladı, uzun süredir beklenen nihai gözlem raporu açıklandı. İktidarın uygulamalarına yönelik çok önemli, çok ciddi eleştiriler var. Yürütmenin yasama ve yargıyı baskı altında tuttuğunu gösteriyor. “HSK bağımsız değil.” diyor, “İnsanlar avukatlık yaptığı için ceza alıyor.” diyor, “Bir gecede 2.500 hâkim, savcı ihraç edilmesi kabul edilecek bir şey değil.” diyor, “Muhaleflere ağır baskılar var.” diyor, “İnsan hakları savunucularına ağır baskılar var. Bunlar tedirginlik oluşturuyor.” diyor. Bitmiyor “Terörle Mücadele Kanunu değiştirilmeli.” diyor. Önüne geleni terörist ilan eden bir iktidar var bu ülkede arkadaşlar. “Adil yargılanma hakları ihlal ediliyor bu ülkede.” diyor ve “Gözaltında yirmi dört saat avukatsız kalmak veyahut da 153’üncü, 154’üncü maddelerden dolayı gözaltındakilerin haklarının ihlal edilmesi kabul edilemez.” diyor. Selahattin Demirtaş, Osman Kavala... AIHM kararlarının tanınmamasını eleştiriyor. 217, 299, 301, 314’üncü madde nedeniyle keyfi gözaltılarını eleştiriyor. İşte, bakın diyor ki: “Cezaevleri ağzına kadar dolu, kötü muamele ve işkenceler var.”

Şimdi, bakın, size haklı olduğunu gösteren delilleri burada sunacağım. Şu gördüğünüz teyze, 84 yaşında, şu anda Kayseri Kadın Cezaevinde arkadaşlar, infaz erteleme verilmedi. Kadın, yaşlı ve hasta, yüzde 91 engeli var; bu bir Türkiye tablosu.

Bitmedi, bakın, kendisi bir Alevi vatandaşımız, kızı cemevi başkanı; sanırım suçu bu. 6 Şubat saldırıları bahane edilerek on aydır cezaevinde, Sincan Cezaevinde arkadaşlar. Geçen gün gittim, kendisini ziyaret ettim; 78 yaşında yaşlı ve hasta bir mahpus, engelli bir kızı var ve ağırlaştırılmış müebbet mahkûmların konulduğu kuyu dibi hücrelere konmuş durumda. Tutuklu ya, tutuklu; mahkûm bile değil bu 78 yaşındaki hasta insan yani kuyunun dibine atmışsınız.

Bitmedi, bakın, Melek İpek, 78 yaşında. Şu cemahtakiler zamanında -hani cemaatle böyle kol kolaydılar ya- bu teyze de sohbetlere gitmiş, “hayır” diye hayır yapmış, para vermiş; terörist ilan edilmiş, adil bir yargılama yok, dosyasına baktım. Zamanında “terör” diye kabul edilen bir suçtan değil, normal görülen eylemlerden dolayı terörist ilan edilip -78 yaşında Melek İpek- zindana konuldu.

Bakın, İnsan Hakları Komitesinin ağır raporu devam ediyor, OHAL Komisyonunu ağır bir şekilde eleştiriyor. “İnsanları açlığa, susuzluğa mahkûm ettiniz, yargısız infazlarla ihraç ettiniz ve OHAL Komisyonu yüzde 87 ret verdi.” diyor “Kabul edilemez, tazminat ödemelisiniz, yargıya ulaşamıyor KHK’liler.” diyor ve “1.700 dernek kapatıldı ve hiçbirini de açılmadı.” diyor. Yine, bakın, MİT’i eleştiriyor, Millî İstihbarat Teşkilatını eleştiriyor. Neden, biliyor musunuz? “MİT çok kolay bir şekilde kişisel verilere kavuşuyor.” diyor ve aynı zamanda “Zorla kaybetme konusunda itham edilen MİT ajanlarına tam korunma sağlanıyor Türkiye’de.” diyor. Evet, bunu eleştiriyor. Haksız mı? Haklı. Bakın, Türkiye’de bazı insanlar yıllardır bulunamıyor; kaybedildiler, kaçırıldılar ve yoklar. Şu kişi kim biliyor musunuz? KHK’yle ihraç bir kişi, Sunay Elmas, yedi yıl önce kaybedildi; ne ölüsü bulunuyor ne dirisi arkadaşlar, ne ölüsü var ne dirisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Yusuf Bilge Tunç, 6 Ağustos 2019’da kaybedildi, KHK’li bir kişi; ne ölüsü var ne dirisi. Ailesi tüm mahkemelere başvuruyor, hiçbir yerden ses seda yok. İşte, böyle bir ülke arkadaşlar.

Dokunulmazlıkların alınmasını da eleştiriyor. Milletvekillerinin Kürt meselesi hakkındaki görüşlerinden dolayı dokunulmazlıklarının alınmasını eleştiriyor ve haklarındaki cezai soruşturmaların bir an evvel bitirilmesi gerektiğini söylüyor; işte, böyle.

Bakın, bütün bunlar olurken ne oluyor? Bakü'den bir fotoğraf; Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı'ndan petrol akıtan bir ikili var burada, onlar eleştiriyorlar bazı şeyleri, iklimi eleştiriyorlar. İsrail'i de eleştiriyor Tayyip Erdoğan Bakü'de ama bu ikili, Bakü-Ceyhan Petrol Boru Hattı'ndan İsrail'e petrol akıtıyor; Erdoğan da varil başına 80 sent komisyon alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Arkadaşlar yani bu nasıl bir hâldir, anlamak mümkün değil. Şu hâli açıklayabilecek birisi var mı? Siz kalkıp bir petrol ticareti yapıyorsunuz, hiç utanmadan gidip orada “Kahrolsun İsrail!” diyorsunuz, ondan sonra da petroller sırlı sırlı akıyor İsrail'e.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Tabii ki böyle bir ülkeyi İnsan Hakları Komitesi eleştirir.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) - Zavallı, zavallı! Sen zavallısın!

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 13 ila 23'üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde ilk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Mehmet Karamana aittir.

Buyurun Sayın Karaman. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümüne dair konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım.

Kıymetli milletvekilleri, bu kanunun da adı noter ama hakikaten artık yeter. Bakın, 12 kanunda değişiklik öngören bir torba var önümüzde. Biz “bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi” ifadenizden usandık ama siz böyle böyle, sık sık getirmekten usanmadınız; tebrik ediyoruz. Torbalar züccaciye reyonu, kanunlarımız yamalı bohça oldu. Böyle yasaların uygulandığı toplum ne olur, varın, gerisini siz düşünün.

Kıymetli milletvekilleri, kanunu hazırlayan arkadaşları ayrıca tebrik ediyorum, Amerika'yı tekrar keşfetmişler; mesela, noterlerin tatil günlerindeki çalışmalarına yönelik, noterliklerde banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartların kullanılmasına yönelik hükümler getirmişler; Allah razı olsun, bu düzenlenmeseydi ne olacaktı? Kıymetli arkadaşlar, bunlar uygulamada zaten şu anda var. Sizce de bunlar için çok erken olmadı mı bu düzenleme(!) Hakikaten acı bir durum. Bu durum, iktidarın ve ilgililerin milletin dertlerinden ve ülke gündeminden ne kadar kopuk olduğunu da göstermektedir. Nitekim, iktidarın halkın önüne geçerek onları çekmesi gerekirken herkes iktidarı çekmekle uğraşüyor. Bu gemi böyle yürür mü? Hiç sanmıyorum. Bu durum ise birçok işlemin hukuki dayanaktan yoksun şekilde uygulama alanı bulduğunu da göstermektedir. Bu durum hukuk devleti ilkelerine aykırıdır.

Kıymetli milletvekilleri, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişikliği de isabetli bulmuyoruz. Madde gerekçesinde de ifade edildiği üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanların görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilmeleri bakımından ilgili birimlerce gereken kolaylığın sağlanacağına ilişkin kuralın, avukatlık stajı yapacak personele ilgili birimlerce nasıl bir kolaylık sağlanacağına ilişkin yol gösterici nitelikte bir düzenleme içermediği, farklı uygulamalara neden olabilecek nitelikte olduğu, belirlilik ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmadığı, Adalet Bakanlığının kendi hiyerarşisi altında bulunmayan birimleri de bağlayıcı nitelikte yönetmelik çıkarma yetkisiyle donatılmasının Anayasa'ya aykırı olduğu gibi gerekçelerle ilgili hüküm iptal edilmiştir. Anayasa Mahkememiz bir karar vermiş, biz bu kararı birilerinin yaptığı gibi sorgulayacak değiliz ancak karar gerekçesindeki eksiklikleri gidermek yerine tamamen kurum yöneticilerinin inisiyatifine bırakırsanız, bu, uygulamada karşılık bulmaz arkadaşlar. Eski hâlindeki bir amir hükmünde bile kurum yöneticileri buna engel olabilecek her yolu seçmiş ve bazı barolar “muvafakat belgesi istemek” tarzında, kendilerini garanti altına alacak mesnetsiz uygulamalar geliştirmişken bu hükümle birlikte birçok kamu görevlisi ve özel sektör çalışanı mağdur olacaktır. Gerekçedeki bu fıkra da belirtilen “...aylıksız veya ücretsiz izinler diğer mevzuatta yer alan sınırlamalara tabi değildir.” şeklindeki düzenleme isabetli olsa da konuya ilişkin vadedilen usul ve esasların belirlendiği yönetmelik ivedilikle çıkarılmalıdır.

Gerek Anayasa Mahkemesi kararı gerekse kanun gerekçesinde ifade edildiği kamu görevinin aksamaması durumunu, 1136 sayılı Kanun'un ilk maddesindeki “Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir.” hükmü doğrultusunda avukatlığın bir kamu görevi olduğunu bilerek tekrar değerlendirmeliyiz çünkü bu hâliyle de nitelikli insanlarımız kamu hizmetini icra etmekten mahrum bırakılmaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, ne yazık ki Anayasa'mızın 42'nci maddesi, eğitim hakkını her bireyin en temel haklarından biri olarak tanımlar ve bu hakkın devlet güvencesi altında olduğunu vurgularken mevcut sistemimizde bu hak hep göz ardı edilmekte ve önemsenmemektedir. Bu da gerek kamuda gerek özel de en önemli gelecek sorunumuz olan nitelikli ve yetişmiş insan eksliğimize bir kere daha göz yumduğumuzun göstergesidir.

Bizler, kamu-özel ayırt etmeden her insanımızın kendi gelişimiyle ülkemizi de yükselteceğini bilmeli ve bu ölçüde onların önünü açmalıyız ama ne yazık ki karşımızda bu endişeye sahip bir iktidar göremiyoruz.

Yasamaya dair en asli anayasal ilkeler bu kanunda askıya alınmıştır. Hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik artık mevta olmuştur. Bu durum, maalesef, devlet organizasyonunu en temelden sarsmaktadır. Zaten yasamayı baypas ettiniz, bu kanunlarla dolaylı olarak yargıyı da ortadan kaldırmayı mı düşünüyorsunuz? Geriye ne kalacak, sizin hükümleriniz, öyle mi? Unutmayın, hiçbir iktidar sonsuz değildir, ektiklerinizi de biçersiniz. O yüzden, hak, eşitlik ve adalet ekin ki güzellikler biçersiniz.

Kıymetli milletvekilleri, bu torbada çok ciddi ve çürük bir elma vardı. Neydi bu? “Devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları aleyhine yabancı bir devlet veya organizasyonun stratejik çıkarları veya talimatı doğrultusunda suç işleyenler hakkında üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir.” Yapmayın arkadaşlar, böyle bir şeyin teklif edilmesi bile bir utanç vesikasıdır. Bu şekilde muğlak ve nereye çekseniz gelecek ceza hükümleri olabilir mi Allah aşkına? Bu durum bile ülkemizde farklı düşünecek olmanın nedenli risklerle karşı karşıya olduğunu, hoşgörü ve özgürlüklerin ise ne denli tehlikeli olduğunu göstermektedir.

Adına noterliği ilgilendiren bir isim koyup yalnızca çeyreği noterlik müessesesini ilgilendiren bir kanun yapıyorsunuz. Bu bir abes ama yetmiyor; bir de içinde Türk Ceza Kanunu'nu ilgilendiren bir ceza hükmünü ihdas ediyorsunuz. Keza, ilgili hükümler de Anayasa'mıza tamamen aykırı.

Bazı şeyleri unuttuğunuzu görerek hatırlatmak istiyoruz: Bakınız, Anayasa'nın 13'üncü maddesi ne diyor: "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." İşte, bakın, teklifin ilk hâlinde mezkûr madde, Anayasa'nın 13'üncü maddesindeki her unsura aykırıdır. Neyse ki mezkûr ifade teklif metninden çıkartıldı; darısı, inşallah, diğer çıkarılması gereken eğriliğe olsun.

Kıymetli arkadaşlar, bize böyle müspet uygulamalarla gelin, geldiğinizde de bizlerin, atılan her iyi adımın takipçisi ve destekçisi olacağımızdan şüpheniz olmasın ancak attığınız ve atacağınız tüm haksız adımların da karşısında olacağımızı bilin.

Kıymetli milletvekili, şunu asla unutmayın: Arkadaşlar, adalet herkese lazım. Malcolm X'in dediği gibi, doğrudan yanayım kim söylerse söylesin; adaletten yanayım kimin yanında ya da karşısında olursa olsun. Biz de doğru ve adaletten yanayız. İşte bu yüzden sizin bu tip malayani torba uygulamalarınıza, haksız ihale ve mülakatlarınıza, millî iradeye gölge düşüren kayyum uygulamalarınıza ve diğer eksikliklerinize karşıyız.

Bakın, biz devlet adabına aykırı tutumlarınıza da karşıyız; mesela, gündemdeki kayyum uygulamalarınız; bunun da sebebi tamamen keyfi ve baskıcı tutumlarınız. Denklem basit: Biri suç işlerse ne olur? Suçlu olur. Suçluya ne olur? Yargılanır. Yargılandıktan sonra ne olur? Ne gerekirse o olur. İşte bizim ülkemizdeki en büyük sorun gerekenlerin yapılmaması; olup olmadık sebeplerle insanlara suç isnat ediyorsunuz, sonra yerine tekrar seçileceklerin gelmesi gerekirken tutup bir de kayyum atıyorsunuz. Olmaz arkadaşlar! Kim suç işlerse işlesin göz yumulmasın ama siz, kurt misali yemeyi kafaya koyduysanız sizden beklenen bu durumda ne hukuki ne ahlaki ne insanidir; sizden beklenen ise iktidar olma olgunluğuna ve kadim bir devlet ahlakına uygun şekilde hareket etmenizdir.

Hukuk sistemimizde köklü değişiklikler yapılırken bu değişikliklerin dikkatli bir şekilde ele alınması, toplumda tartışılması ve uzmanların görüşlerine başvurulması gerekmektedir ancak torba kanunlar çoğu zaman Meclis komisyonlarında dahi yeterince tartışılmadan, yasaların etki analizi yapılmaksızın onaylanmaktadır. Bu durum, hukuk devleti ilkesine ve demokratik süreçlere zarar vermektedir. Bu yöntemlerin kanunların yalnızca yürütmenin çıkarlarına hizmet ettiği ve yürütme ile yasama arasındaki dengeyi bozduğu ortadadır; görüyorsunuz işte burada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaman, lütfen tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Ülke genelinde ciddi bir çürüme söz konusu. Herkes katkısı nispetinde bu durumu sorgulamalı. Az önce ifade ettiğim şekilde yürütülen yasama faaliyetlerinden ne hayır gelir? Gelmiyor da. Üzülerek söylüyorum ki günden güne ülkemiz en baştan beri belirlediği ilke ve hedeflerin çok gerisindedir. Yasaların düzenli, anlaşılır ve öngörülebilir bir çerçevede hazırlanması hepimizin ortak görevi olmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, bakmayın siz, torba morba hikâye; siz milletin oyları, vekâletleri, veballeriyle bu koltuklarda oturuyorsunuz, birileri de sizin altınızdaki toprağınızı çekiyor. Korkarım ki tepetaklak düşen, sizin özelinizde milletimizin iradesi olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Elvan Işık Gezmiş...

Buyurun Sayın Gezmiş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

58.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu-Giresun Havaalanı'nın aydınlatma sistemine ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Giresun'da kış aylarında hava şartları yağışlı ve yoğun sislidir. Ordu-Giresun Havaalanı'nda aydınlatma sistemi CAT-2 seviyesine yükseltilmediği ve aletli iniş sistemi cihazının kurulmaması nedeniyle özellikle kış aylarında çok sayıda uçuş iptali vatandaşlarımızı mağdur etmektedir, güvenlik sorununa sebep olmaktadır. Benzer hava şartlarına sahip ve kısa süre önce açılan Rize-Artvin Havaalanı'nda bu sistemlerin kurulduğu duyurulmuştur; hayırlı olmasını diliyoruz. Fakat can güvenliğini sağlayacak bu ekipmanların Ordu-Giresun Havaalanı'mıza neden kurulmadığını merak ediyoruz. Uçuş güvenliğimiz için havaalanımıza gerekli sistemlerin kurulmasını talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına söz talebi, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'a aittir.

Buyurun Sayın Poyraz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, yirmi üç yıllık meslek hayatımın yirmi iki yılında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidardaydı. Adalet ve Kalkınma Partisinin bu yirmi iki yıllık iktidarında hukukun ve adaletin günden güne nasıl gözümüzün önünde eriyip gittiğine hepimiz şahit olduk. Şimdi bu şahadetimizin başka bir sürecine geçtik; artık kamuoyu tarafından da her şeyin olağanlaştırıldığı, her şeyin meşrulaştırıldığı ya da kamuoyuna bu anlamda dayatıldığı bir dönemden geçiyoruz. Son dönemde bu torba yasa dediğimiz garabetle her şeyi bir torbanın içine koyup, o torbanın ağızını bağlayıp... Bununla birlikte, kanun yapma tekniğini hiçe sayan bir zihniyetin yirmi iki yıllık iktidarını hep beraber yaşıyoruz.

Peki, bu yasa yapma ve yasama faaliyetinin temelinde yer alan kanun yapma tekniği neydi? Hukuk fakültesinde 1'inci sınıfta öğretiyorlar bunu, 1'inci sınıfta. 1'inci sınıfta öğrendiğimiz şeyin bugüne kadar, yirmi üç yıllık meslek hayatımda, AK PARTİ tarafından nasıl gözden çıkarıldığını, nasıl hunharca katledildiğini gördük.

Şimdi, burada Noterlik Kanunu Teklifi'nde ve başka kanunlarda bu torbanın içine konulmuş bir süreci hepimiz mütalaa etmeye çalışıyoruz. Çok değerli hatipler, çok değerli sözleriyle bu sürece ilişkin görüşlerini ifade ettiler.

Şimdi, bu Noterlik Kanunu'na ilişkin... Hatta Noterler Birliğinin kınadığı bir siyasi partiyiz biz İYİ Parti olarak, daha önce hatırlarsanız noter masası ve tasdik makamı anlamında birtakım söylemlerimiz olmuştu, bununla ilgili de İYİ Parti kınanmıştı. Şimdi, görüyorum ki Türkiye Büyük Millet Meclisi yani yasama organı da çok uzun zamandır sadece tasdik makamı olarak görev yapıyor. Yani Külliye'de hazırlanan, bürokratların yazdığı, Külliye'den onay verilen metinler burada, Gazi Meclisin Genel Kurulunda "İndir elleri, kaldır elleri" diyerek sadece yasalaştırılıyor. Bu konuya ilişkin muhalefetin kararlı tutumu ise her seferinde görmezden geliniyor. Yasamanın bir başka enstrümanı olan soru önergeleri cevapsız, araştırma önergeleri her seferinde reddediliyor.

Bununla birlikte Türkiye'nin gündemi mevcut iktidar tarafından, mevcut iktidarın keyfiyetine göre ve diğer partileri de bu keyfiyetine sürükleyerek günden güne eritiliyor. Bugün Türkiye'nin en önemli gündemlerinden bir tanesi "cezasızlık algısı" tanımıyla muhtemel -dokuzuncu yargı reformu diye getirdiklerinde hiçbir şey yok- onuncu yargı paketiyle getirilecek. Onuncu yargı paketinde ne söyleniyor? Önce bir kamuoyu alıştırması var, nasıl kamuoyu alıştırılıyor? Cezasızlık algısı, cezasızlık algısı, cezasızlık algısı... Nedir peki cezasızlık algısı? Dikkat edin, bu memlekette BTK olmasına rağmen, İletişim Başkanlığı olmasına rağmen, RTÜK olmasına rağmen, on aydır kararlı bir şekilde önce sosyal medyada cinnet ve vahşet videoları yayımlanıyor. Bu cinnet ve vahşet videolarının devamında, bunlar içerisinde en çok etkileşim alanlar ana haber bültenlerine taşınıyor, devamla akşam programlarında tartışmaya açılıyor. Bununla birlikte de toplumda "cezasızlık algısı" diye bir tanımlama ve devamla suflajlar başlıyor: "Cezalar arttırılmalı." Tamam, cezalar arttırılsın. Peki, toplumdaki ve sokaktaki cinnet ortadan kalkmadan arttırılan cezadan ne medet umuyorsunuz? Ne medet umuyorsunuz? Sokaklar cinnet yeri gibi, insanlar trafikte birbirlerine giriyorlar, ev sahibi-kiracı kavgalarını her gün seyrediyoruz. İnsanların hepsi kontrolsüz bir şekilde bireysel silahlanıyor. Geçenlerde bir silah ruhsatı talebine ilişkin "30 bine yakın yenileme ve yeni ruhsat tüfek ve silahla ilgili bekliyor." dediler. İnanabiliyor musunuz? 30 bine yakın. Dolayısıyla, bu memlekette bu cinnet hâlini ortadan kaldırmadan artıracağımız hiçbir cezayla bir başarı elde etmeyeceğiniz gibi, bu kayyum garabetiyle birlikte uygulamaya koyduğunuz toplumsal karışıklığı tetikleme ve bununla istibdat rejiminin yani o çok konforlu olan, sizler için çok konforlu olan o OHAL döneminin, bürokratlarınız için çok konforlu olan OHAL döneminin, mülki idare amirleriniz için çok konforlu olan OHAL döneminin, yargıçlarınız, savcılarınız... Bunun altını özellikle çiziyorum çünkü bugün 26 bin hâkim, savcının yalnızca 4.500 tanesi 17-25 Aralıktan önce mesleğe başlamış hâkim, savcı; geri kalanlar 17-25 Aralıktan sonra mesleğe başlamış hâkim, savcılar. Dolayısıyla emniyetteki organizasyonlarınızla birlikte bir istibdat rejimi beklentisi ve mücadelesindesiniz.

Biz İYİ Parti olarak, bu oyununuzu görüyor ve bununla ilgili hem kendi itidalimiz hem kamuoyunun itidali için elimizden gelen mücadeleyi ortaya koyacağız ve tüm muhalefeti de aynı duyarlılığa her süreçte davet edeceğiz.

Son dönemde yerel seçimlerden önce başlayan normalleşme rüzgârı 1 Ekimdeki karşılıklı iltifatlar sürecinden sonra -bu kürsüdeki değerli hatiplerin ifadelerinden yola çıkarak söylüyorum- Türkiye'nin bütün yakıcı problemleri ortada dururken yaklaşık iki aydır "Kürt meselesi" diye bir mesele konuşuluyor. "Kürt meselesi" Yani bunu telaffuz anlamında bizim yanlış görüyor ve düşünüyor olmamızı kabullenemeyeceğim için burada ithamda bulunabilirim, Kürt'ün meselesi ve Kürt'ün sorunu üzerinden hareketle birçok sorunu çözebilme kabiliyetimiz var. Örnek veriyorum: Bugünkü bu ekonomik krizde -bugünkü değil, sekiz yıldır devam eden ekonomik kriz- Türk-Kürt fark ediyor mu? Peki, eğitimdeki eşitsizlikte Türk-Kürt fark ediyor mu? Sağlığa erişimdeki zorluklarda Türk-Kürt fark ediyor mu? Barınma sorununda, Kredi Yurtlar Kurumuyla veya yurtlarla ilgili sorunu olan çocukların Türk-Kürt, Alevi-Sünni olması fark ediyor mu? Bunlar hepimizin ortak sorunları. Önce bunları ortadan kaldırmak zorundayız ve Türkiye Büyük Millet Meclisi saraydan hazırlanıp gönderilen yasaları tasdik etme makamı değil. Bunu tartışmak, tartıştığımızı kamuoyunun önünde gerekçelerimizle ortaya koymak ve bu gidişata "Dur!" demek için buradayız. Türkiye'nin yakıcı sorunlarını çözmek için buradayız. Ama ne yapıyoruz? Türkiye'nin yakıcı sorunlarını... İktidarın iletişim tekniklerine âdeta elimizde ateşle koşar gibi iktidarın bu iletişim tekniğini kutsayarak bu kaosu içine sürükleniyoruz.

Tekrar buradan Genel Kurulu saygıyla selamlamadan önce ifade ediyorum: Memleketin yakıcı sorunları hiçbirimizin diline, dinine, mezhebine, etnisitesine bakmaksızın hepimizi kavurup götürüyor. O yüzden, buna ilişkin, bu yakıcı sorunları çözme noktasında, bu yakıcı sorunlarda bütünlüşme noktasında Türkiye Büyük Millet Meclisi tek çözüm adresi olmak zorunda. Önce memleketin ve

vatandaşın sorunlarını çözeceğiz, memleketin ve vatandaşın sorunlarını çözmeden... Burada kendi geldiğimiz ideolojiler ya da alkışına alıştığımız mahallelerin duyarlılıkları üzerinden değil, memleketin bütünü üzerinden, memleketin tamamı üzerinden cumhuriyete, devlete ve millete olan aidiyetimizle bu mücadeleyi vereceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Tokat Milletvekili Yücel Bulut'a aittir.

Buyurun Sayın Bulut. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YÜCEL BULUT (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 164 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin içerisinde öncelikle kamu görevi yaparken avukatlık stajı yapmak üzere başvuruda bulunanların, avukatlık stajı yapmak isteyenlerin durumuyla ilgili Anayasa Mahkemesi kararı sonrasında oluşan müphem durumu gideren bir düzenleme var. Her ne kadar avukatlık stajı yapmak isteyenlerle ilgili bir düzenleme varsa ve buna çözüm üretiliyorsa da aynı zamanda kamu görevlisi olup avukatlık görevini yapan yani kamu avukatı olan kişilerin de meslektaşlarımızın da yaklaşık 1980'li yılların başından beri birikmiş olan sorunlarının da mutlaka ayrıca konuşulması ve üzerinde bir çözüm üretilmesi gerekiyor. Gerçekten de 1982 yılında oluşturulan eşitsizliğin günden güne derinleşmesiyle birlikte, günden güne bu çatlağın büyümesiyle birlikte bugün kamu avukatlığı artık hem iş yükü anlamında hem hukuki statüsünün belirsizliği nedeniyle çekilmez bir hâl aldı ve nitekim de kamu avukatlarından da çok ciddi miktarda istifa haberleri alıyoruz yani her gün onlarca kamu avukatının mesleği bıraktığına ilişkin haber alıyoruz. Üstelik de kamu avukatlığı artık hukukçular için tercih edilen bir nokta olmaktan uzaklaştı. Bunun elbette ki bazı sebepleri var çünkü kamu avukatlığı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde tarif yapılan bir meslek türüydü. Avukatlığın bağımsızlığı yani Avukatlık Kanunu'yla yapılan tarif bir tarafta, biz aynı zamanda yüksek disiplin gerektiren ve ona göre örgüsü oluşturulmuş olan Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde bu mesleği bir kere daha tarif etmek suretiyle farklı bir hukuki statü oluşturduk. Tabii ki zaman içerisinde Devlet Memurları Kanunu dışında 2 tane daha yeni kamu avukatlığı formu ortaya çıktı. Bunlardan bir tanesi 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle getirilmiş bulunan KİT'lere ilişkin kamu avukatlarıydı, diğeri de İş Kanunu hükümlerine göre çalışan kamu avukatlarıydı. Dolayısıyla, şu an hukuki rejimimiz içerisinde birbirinden farklı şekilde tarif edilmiş, aynı işlevi gören, kamu avukatlığı yapan, devletin yargı organlarında temsil görevini gerçekleştiren ama birbirinden farklı ücret alan, birbirinden farklı iş yüküyle karşı karşıya olan ve birbirinden farklı mesai kavramları olan kamu avukatlarını teşekkül ettirmiş olduk. 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle işte bu 3 farklı statünün en azından belli bir çatı altında birleştirilmesine ilişkin bir umut doğmuştu, kamu avukatlığı baştan tarif edilecekti fakat 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle ortaya birtakım yeni sorunları da beraberinde getirdik. 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde bir taraftan kamu kurum ve kuruluşlarına dışarıdan, kamu avukatlarına ek olarak serbest piyasadan, serbest avukatlardan hizmet temini yolunun önünü açtık, bir belirsizlik bu oldu; diğer yandan da yine, kamu avukatlarının statüsüyle ilgili tarif ve tanımlamaları yapmaktan maalesef oldukça uzaklaştık. Ve en nihayetinde, bugün sayıları binlerle ifade edilen kamu avukatlarımız nitelikli bir eğitim almış olmalarına rağmen, hukuk fakültesi mezunu olmalarına rağmen aynı kurumda bu kadar nitelik gerektirmeyen işleri yürüten kamu görevlilerinden maalesef ki çok daha düşük bir ücretle ama çok daha ağır bir mesaiyle çalışmak mecburiyetinde kaldılar, bununla karşı karşıya geldiler. Bu, temel bir sorun olarak ortada duruyor ve yaklaşık kırk yıldır, bunun da otuz

yılında çok daha aktif bir şekilde kamu avukatları kendi sorunlarının çözümü konusunda bir gayret içerisinde. Nitekim, yargı reformu strateji belgesinin ilanı aşamasında Sayın Cumhurbaşkanımız da bu sorunun varlığını ifade etmek suretiyle bunun mutlaka çözülmesi gerektiğine işaret etmişti ancak hâlihazırda bu konuyla ilgili maalesef ki binlerce kamu avukatımız bir çözüm bekliyor.

Bu bir sorun olmanın ötesinde, bir başka sorunumuz var; birbiri ardına açılan hukuk fakültelerinin sanıyorum ki bugün sayısı 150'ye doğru ilerliyor ve sadece içeride açılmış olan hukuk fakülteleri dışında aynı zamanda da yurt dışındaki birçok üniversitenin Türkiye'de denklik alması nedeniyle yurt dışından da ciddi miktarda hukuk fakültesi mezunu olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları bu mesleği icra ve ifa etmek için görev almaya çalışıyorlar. Dolayısıyla, bugün 80 bine yakın diploma bekleyen hukuk fakültesi öğrencisinin de sisteme girmesiyle beraber maalesef ki hem hukuk eğitimindeki nitelik, hukuk eğitimindeki kalite günden güne düşerken nitelikli bir meslek grubu olan hukukçuların her geçen gün mali durumları, ekonomik durumları da çok doğal olarak geriye doğru gidiyor. Dolayısıyla mutlaka ama mutlaka iki aşamalı bir planı devreye sokmak mecburiyetimiz var. Bunlardan bir tanesi, sayıları her geçen gün artan hukuk fakültelerine ve kontenjanlarına mutlaka ama mutlaka esaslı bir düzenlemeyle çekidüzen verilmesi gerekiyor. Hukuk fakültesi mezunu sayısının mutlaka azaltılması gerekiyor ama bir de aynı şekilde, şu an sosyal hayatın içerisinde konum, statü sahibi olmaya gayret gösteren hukukçu arkadaşlarımız var, bunlar için de özlük haklarının baştan düzenlenmesi, statülerinin baştan düzenlenmesi, ücretlerinin mutlaka baştan düzenlenmesi şeklinde esaslı bir plan dâhilinde kamu avukatlığı cazip bir mecra hâline getirilerek en azından şu anda meslek bekleyen, bir iş bekleyen hukuk fakültesi mezunu arkadaşlarımızın da kamu avukatı olarak yönlendirilmelerinde mutlaka ama mutlaka fayda olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda, birbirinden farklı şekilde tarif edilmiş bu kamu avukatlığı statüsünün de tek bir yasal düzenlemeyle ve tek bir tanımlamayla, tek bir statüyle makul ve mantıklı bir zemine getirilmesi lazım.

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yapılan esaslı bir başka hata daha vardı, o da Avukatlık Kanunu'nda yargı organları önünde vekillik görevi münhasıran avukatlara ait olmasına rağmen buna getirilen istisnaydı. 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle hukuk müdürlerine ve yine hukuk müşavirliği içerisindeki muhakemat müdürlerine davalarda temsil yetkisi de verilmek suretiyle avukatlık mesleğine bir istisna tanındı. Bu istisnanın ötesinde, hukuk fakültesi mezunu olan avukatların hukuk fakültesi mezunu olmayan amirlerinin altında görev yapması uygun görülme suretiyle de avukatlığın bağımsızlığına da ciddi bir istisna getirildi, ciddi bir darbe vuruldu. Dolayısıyla, tekrar en baştan ifade etmem gerekirse tek bir yasal düzenleme çerçevesinde kamu avukatlarının özellikle ücret haklarının, karşı karşıya oldukları ağır iş yükünün karşılığı olacak ücret haklarının kendilerine tekrar mutlaka tesis edilmesi gerekiyor.

Aynı zamanda, Avukatlık Kanunu'nun 166'ncı maddesinde dava sonunda hükmedilen ücretin avukata ait olduğu belirtiliyor olmasına rağmen kamu avukatlarına bu ücretin verilmediğini, buna bir istisna ve sınırlama getirildiğini biliyoruz. Devletin en büyük davalarını teslim ettiğimiz, kendilerini geliştirme mecburiyeti içerisinde olan, mutlaka ama mutlaka mesleki donanımlarını her gün arttırmak dolayısıyla da iyi bir sosyal konumda olmak mecburiyeti olan avukat arkadaşlarımızın hak etmiş oldukları bu vekâlet ücretlerinin herhangi bir sınırlamaya ve istisnaya tabi tutulmaksızın kendilerine verilmesinin bir yasal düzenlemeyle mutlaka teminat altına alınması gerektiğini ifade ediyorum.

Sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'e aittir.

Buyurun Sayın Çelenk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili yurttaşlar; Noterlik Kanunu Teklifi'nin ikinci bölümünde, aslında, pek çok açıdan bu kanunu layıkıyla tartışmamızı bir ölçüde engelleyen 2 önemli madde vardı, hatta 2'den fazla; bir iki tanesi kadınları, kadın mücadelesini çok yakından ilgilendiren konulardı, bir tanesi de bu etki ajanı meselesiydi. Etki ajanıyla ilgili maddenin geri çekilmesi gerçekten hepimiz için büyük memnuniyet verici bir gelişme. Bu, elbette ki bu konunun çok güçlü bir toplumsal muhalefetle karşılaşması, buna güçlü bir itirazın gündeme gelmesi, muhalefet partilerinin hep birlikte bunu sahiplenmeleriyle ilişkili. Böyle bir noktada da bu anlamda, bu geri çekme meselesinden sonra belki de bu konuyu çok da konuşma ihtiyacı yok gibi gelebilir ama görüyoruz ki dünden beri sanki hiç çekilmemiş gibi bu konu üzerinde konuşmaya devam ediliyor çünkü bu konuda bir güven yok. Bu kanun maddeleri, işte, bu torba yasalara doldurulan, önümüze gelen, geri çekilen, birazcık değiştirilen maddelerle ilgili öyle bir güven erozyonu yaşanmış ki biz sanki hiçbir değişiklik yokmuş gibi konuşmaya devam ediyoruz. Aslında ben bunu çok doğru bulmuyorum, böyle devam ettikçe bunu bu şekilde getirmek de kolaylaşıyor ama daha geniş bir bağlamda "Bu konu geri çekildi." diye de terk etmememiz ve tartışmamız gereken yönleri var fakat yine de diğer bütün hatiplerin üzerinde durduğu konular da çok önemli.

Noterlik Kanunu'nda değişiklik öneren bir teklif her gün gelmiyor bu Meclisin önüne. Muhtemel ki işte burada tartışılan kısmıyla, görebildiğimiz kadarıyla noterlerin, stajyer avukatların, avukatların çok ciddi sorunları da bu kanun teklifi kapsamında karşımıza gelmiş ama böyle içine yerleştirilen bu sürpriz maddelerle biz aslında iki yönlü bir şeye maruz bırakıyoruz. Bir yandan bir kanun teklifini layıkıyla konuşamıyoruz, öte yandan da bu önümüze gelen, geri çekilen tekliflerle ilişkili olarak sürekli bir alarm hâlinde, burada tutarlı, insicamlı bir tablo sunmamızı imkânsızlaştıran bir durumla karşı karşıya kalıyoruz; ben önce bunu ifade etmek isterim.

Benim esas niyetim, burada bu etki ajanıyla ilişkili konuyu konuşmaktı ama şimdi bunu daha geniş bir ifade özgürlüğü meselesi bağlamında tartışmak istiyorum çünkü aslında konunun hukuki boyutu, işte Anayasa'ya aykırılığı, hukuk devletinin altını oyan bir yapıya sahip olması, hukukilik ilkesini karşılamaması, işte suçun ve cezanın belirsizliği gibi nitelikleri, bütün bunlar çok boyutlu olarak tartışıldı ama "etki ajanı" ya da işte "yabancı ajan" gibi terimlerle karşımıza gelen bu konunun bir de ifade özgürlüğü, haber alma hakkı ve kamunun bilgilenme hakkıyla ilişkili boyutları var. Bunlar sadece hukuka uygunlukla tüketilemeyen boyutlar. Bu boyutu biz aslında nasıl bir tablo içinde konuşuyoruz? 2022'deki dezenformasyon yasasıyla, ondan çok önce, 2020'de karşımıza gelen ve işte, bu "İnternet Yasası" olarak bilinen yasada değişiklik getiren maddeyle, sosyal medya yasası ve oradaki "sosyal ağ sağlayıcı" terimiyle ilk kez karşılaşmamız; buradan hareket ettiğimiz zaman sık sık karşımıza medya alanında artık konvansiyonel medyayla işini bitirmiş, defterini dürmüş ve bir köşeye koymuş bir iktidarla karşılaşıyoruz. Bu iktidar, bu konvansiyonel medyayı, ana akım medyayı tümüyle uhdesine geçirip partizanlaştırdıktan sonra kaçınılmaz olarak, bir yandan medya çalışanları ve gazeteciler, öte yandan sivil toplum aktivistleri, hak savunucuları, öte yandan zaten ağır darbe alan üniversitelerden iç ve dış sürgüne maruz kalmış akademisyenler tabii ki en fazla sosyal medya imkânlarıyla kendilerini yeniden konumlayabildiler, mücadelelerini sürdürmek için âdeta sosyal medyaya göç ettiler. Dolayısıyla da mütemadiyen karşımıza bu yasalar geldi; işte, sosyal medya yasası, sansür yasası gibi yasalar.

Etki ajanı yasasıyla birlikte, artık bu çok uzun sürmüş davanın son halkasıyla, son bir saldırganlıkla karşı karşıya kaldık, bu yüzden de bu infial yarattı. Gerçekten de burada, artık bu sivil toplum alanının aktörlerinin, işte, üniversiteden iç ve dış sürgüne gidenlerin -iç ve dış derken kendi üniversitelerinden kopmuş, dayanışma akademileri kurmak zorunda kalmış ve buralarda faaliyetini sürdüren ya da yurt dışına gidenler- bütün bunların yapıp ettiklerine de tahammül edemeyen bir iktidarla karşı karşıyayız. Artık, bu son mücadele alanlarını da bu sefer "espionaj", "casusluk", "ajan", "terörist", "bölücü" gibi

yafıtlarla etiketlemek ve gerçekten de bu son sığınaklara son darbe vurulmak isteniyor; bunu aklımızdan çıkarmamamız gerekiyor, buna izin vermememiz gerekiyor. Böyle baktığımız zaman diyoruz ki: Ne kadar çok ajana, casusa, bölücüye nasıl müthiş bir ihtiyacımız var; gerçekten var.

Bu, bana -daha evvel de bir yazıda değinmiştim- izlediğim bir amatör tiyatro oyununu hatırlatıyor sık sık. Polonyalı bir oyun yazarının “Kuşlar” adlı eserini Ankaralı bir amatör grup sahnelemişti. “Kuşlar” adlı oyun, işte, bir polis devletinde geçiyor ve son terörist de pişmanlığını dile getirip cezaevinden salıverildiğinde bu polis devleti, bu rejim öyle büyük bir açmaza savruluyor ki ne yapacaklarını bilemiyorlar. Yani, artık, ellerinde kendilerini yeniden var edecek, yeni bir dil kuracak, dönüştürecek hiçbir malzemeleri kalmıyor; o bir tek teröriste nasıl muhtaç olduğunu görüyoruz.

Açıkgası, ben sık sık bu Meclis çatısı altında bunu düşünüyorum, ne kadar çok buna ihtiyacımız var ama kusura bakmayın, siz “terörist” diyorsunuz diye, siz “ajan” diyorsunuz diye bu memleketin onurlu akademisyenleri, onurlu gazetecileri, medya çalışanları, aktivistleri hiçbir şekilde ne casus oluyorlar ne terörist oluyorlar; sadece sizin şimdilik bunları söyleme yetkiniz var, kudretiniz var, bu yüzden böyle yerinizden konuşuyorsunuz ve aslında hiç kendinizden de sıkılmıyorsunuz bu anlamda.

Sıklıma dediğimde de yine hep aklıma, modern Kürt edebiyatının önemli ismi rahmetli Mehmet Uzun gelir. Onun bir röportajında şöyle bir söz hatırlarım, der ki: “Kürt dilini entelektüel alanda var etmek için yirmi yıl ağır işçi gibi çalıştım.” Şimdi, bu cümle size ne ifade ediyor, bilmiyorum. Bir dili entelektüel alanda var etmek -sadece Kürtçe bundan yoksun olduğu için değil, bu Türkçede de böyledir- entelektüel alanda bir dili güçlendirmek, var etmek ağır işçilik gerektirir. Mehmet Uzun bütün bu çaba içinde, uzun yıllarını o da İsveç’te geçirmiştir biliyorsunuz, der ki: “Bazen İsveçli olmaktan çok sıkılıyorum, Türkiyeli olmaktan çok sıkılıyorum, Kürt olmaktan da çok sıkılıyorum.”

Şimdi, burada o kadar derin bir anlam var ki. Böyle kendini bir kimliğe hapsetmeye çalışan her şeyden sıkılmakla ancak bir şeyleri dönüştürebiliriz. Hiçbir şeyden sıkılmıyoruz. Elli sene sonra burada olsam -ki olmayacağım kesin, ömrüm vefa etmez- herhâlde bu cümleleri yine duyacağım. Burada bir hatip gelip “Kürt meselesi diye bir şey yoktur. Bu ülkenin sorunları vardır, bu ülkenin ekonomisi vardır.” diyor. Evet, vardır; bu sorunlar hepimizin çok yakıcı sorunu. Bunlar nasıl sorunumuz olmasın? Sabah eğitim bütçesi görüşülürken de dedim, bir çocuk “Kendimi geliştirmeye çalışıyorum. Açlığımı kendimi geliştirerek bastırmaya çalışıyorum, su içiyorum.” diyorsa elbette ki bu herkesin sorunudur ama bu, bir Kürt sorunu olmadığı anlamına gelmiyor.

Ben, geçen ay, Bulgaristan seçimleri için Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin heyetinde gözlemci olarak yer aldım ve Bulgaristan’daydım. Orada Türkiyeli, Türk kökenli yurttaşlarla okullarda karşılaştım. Onların sorunlarını konuştuk; işte, adlarını kullanamamalarını, çocuklarına isim verme meselelerini, eski acılarını, köylerinin adının değiştirilmesini. Kürt coğrafyasında çok bildiğimiz bir mevzu anlatıyorlardı. Onları dinledim, onlarla sohbet ettim. Onlara şunu demek hiç aklıma gelmedi: “Bakın, kendi ülkenizde siz son üç yılda 7’nci kez, altı ayda bir seçime gidiyorsunuz. Bulgaristan’ın çok büyük sorunları var. Bir tek sizin sorunuz yok, Bulgaristan’ın sorunudur bunlar.” demedim. Onlar aslında Bulgar yurttaşı. Siz mesela niye hiç dışarı çıkıp buradan bakmıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çelenk.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - “Bulgaristan vatandaşı olan Türk kökenli soydaşlarımızın dertleriyle dertleniriz.” diyorsunuz, onları yükseltiyorsunuz, onların sesi oluyorsunuz ki bu da çok haklı bir mücadeledir ama buraya gelip diyorsunuz ki: “Nasıl olur da biz böyle bir mesele varmış gibi konuşuruz.” Ya, elli yıldır... Gerçekten biraz kendimizden sıkılalım.

Şimdi, bu kayyım rejimi içinde bunların hepsi daha katmerli sorunlar olarak önümüze geliyor. Artık yurttaşların seçme, seçilme hakları ellerinden gidiyor. Siz kime, nasıl diyorsunuz ki “Önce bir şu diğer sorunları çözelim!” diye? Böyle bir öncelik-sonralık ilişkisi içinde olmak zorunda değil bu meseleler; bu meseleleri bütün -tınak içinde- “medeni ülkeler” gibi ele alabiliriz. Demokrasi güvenliğinin tek teminatıdır, barış içinde yaşamak güvenliğinin tek teminatıdır; bizim mücadelemiz de budur.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Hocam, o zaman Türkiye’de de Kürtler Türk vatandaşı oluyor, Bulgaristan’daki Kürtler Bulgar vatandaşı olduğuna göre; itirazınız yok bu işe.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İçeriğe biraz bakalım, laflara takılmayalım. Biraz da içerik...

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir’e aittir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yargımıza, adalet sistemimize katkı vermek üzere bir kanun yapıyoruz; orasından burasından dökülen, sorunları olan bir kanun. Elbette 16’ncı madde gibi son derece tehlikeli, son derece muğlak ve kimin nasıl yorumlayacağı belli olmayan ve böyle bir kanun geçerse iktidarın elinde bir sopaya dönüşebilecek; bütün medya üzerinde, sivil toplum üzerinde, düşünürler üzerinde, siyasetçiler üzerinde, üniversiteler üzerinde bir sopaya dönüşebilecek bir maddeyi çekmiş olmanız mutluluk verici ama umuyorum ki daha kötüsünü getirmek gibi bir kötülük yapmazsınız bu ülkeye.

Değerli arkadaşlar, ama bir konuyu Meclisimizin gündemine getirmek istiyorum, çok önemli bir konu, bugünün en sıcak konularından biri. Şu anda yüz binlerce ailede çok büyük bir matem havası var, çok büyük bir yas var. Zar zor okuttukları, binbir emekle okuttukları çocuklarının öğretmen olma umutları bugün itibarıyla suya düştü. Çok ağır bir sorun. 1 milyonun üzerinde atanmayan öğretmen var, 1 milyonun üzerinde. Geldiğinizde 68 bindi ve “Bu 68 bini madem atamayacaktın, niye okuttun?” diyen bir Cumhurbaşkanı vardı, o zamanın AKP Genel Başkanı. Sonuçta, bu yıl itibarıyla 23 bin öğretmen emekli oldu, buna rağmen “20 bin öğretmen alacağız.” dediniz; 20 bin öğretmen kadrosuna tamı tamına 526 bin öğretmen adayı başvurdu. Bu bile durumun ne kadar zor, ne kadar acı, ne kadar ağır olduğunu ortaya koyan çarpıcı bir rakam. Ve baktığınız zaman, 526 bin öğrenci aileleriyle... O binbir emekle okuttukları, zar zor okuttukları, sırasında doyuramadıkları, sırasında defter, kalem alamadıkları çocukları sınava girdi. Bir türlü açıklamadınız sınav sonucunu, niye? Çünkü “İdari yargıya gidebilirler.” diye bir gerekçe uydurdunuz, açıklamadınız. Bir ara puanları açıkladınız, sıralamayı açıklamadınız, oysa bu bir sıralama sınavı. Bir ara internette görünür oldu, hemen geri çektiniz. Nihayet bugün açıklandı ve bugün açıklandığında her eve bir ateş düştü arkadaşlar, her eve bir ateş düştü; bunun gerçeği budur. 20 bin öğretmen atıyorsunuz ama mülakat yaptığımız için, seçimlerde “Mülakat yapmayacağız.” sözü vermiş olmanıza rağmen mülakat yaptığımız için, torpillileri, arkası olanları, gücü olanları, size yakın olanları seçtiğiniz için sınavın aslında sıralama sınavı olmasına rağmen altını üstüne getirdiniz ve büyük hayal kırıklığı yarattınız.

İki örnek vereyim. Öğretmenimiz din kültürü öğretmen adayı, sınavda 1.085’inci olmuş, mülakattan sonra 2.138’inci olmuş, 1.594 aday göreve başlamış ve bu arkadaşımız atanmamış; işte belgesi. Hani, kul hakkı diyorsunuz ya, işte bu kul hakkı arkadaşlar; 1.500’üncü olmuş, mülakat sonrası 2 bin küsurlü yere atmışsınız ve bu yavrumuz bugün atanmadı. Bunun gibi yüz binlerce gencimiz var.

Bir örnek daha... Bakın, sosyal bilgiler öğretmenini, 517'nci olmuş, mülakatla 812'nci olmuş, hatta sınavı da iyi geçmiş; sözlü mülakat sınavında “Hocam, aramıza hoş geldiniz.” demişler, buna rağmen atanamamış; bugün derin bir hayal kırıklığı yaşıyor, büyük bir umutsuzluk yaşıyor.

Şimdi, siz, her biriniz, her birimiz o gencimize ve o aileye ne diyeceğimizi düşünmek zorundayız. Hepimiz, artık şapkayı önümüze koyup gerçekten utanacağımız bir noktadayız.

Değerli arkadaşlar, böylesine ağır bir sorumluluk taşıyan Millî Eğitim Bakanı, çocuklarımıza bir öğün yemek vermeyen, vermek istemeyen Millî Eğitim Bakanı bu konu gündeme geldiğinde “Belediyedeki konser paralarını verin.” diyecek kadar olaydan saptığını ortaya koymuştur; tipik bir AKP yaklaşımı. Biz ne söylüyoruz, siz ne anlıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, konseri konuşacaksanız konuşuruz, israfı konuşacaksanız konuşuruz, belediyelerin SGK borcunu konuşacaksanız konuşuruz ama her beceriksizliğimizi, her usulsüzlüğümüzü, her yapmadığınızı, her yolsuzluğunuzu saklamak için bunları gerekçe yapamazsınız; şapkayı önünüze koyacaksınız Millî Eğitim Bakanısınız. Bu ülkenin çocuklarının üçte 1'i kahvaltı yapmadan okula gidiyor, yarısından fazlası öğlen yemeği yiyemiyor. “Ben bunu nasıl çözeceğim?” diye düşüneceğiniz yerde “Konser parası getir.” diyorsunuz. Bu, olacak iş mi arkadaşlar?

Sonuçta, bakın, buradan bu konser meselesine gelelim. Bunlar üzerinden açık bir cadı avı yapılıyor. Belediye başkanlarımıza, belediyelerimize dönük bir itibarsızlaştırma süreci başlatıldı. Tekraren söylüyorum, bu konu her açıldığında söylüyoruz: Bizim veremeyecek tek kör kuruş hesabımız yok, her bir belediye başkanımız harcadığı her kuruşun hesabını verir; hiç tereddüt etmeyin bundan. Hiçbir teftişten çekinmiyoruz ve zaten bizim büyükşehir belediyelerimiz başta olmak üzere, her bir belediyemizde İçişleri Bakanlığı müfettişlerinin odası ayrılmış durumda, bizim belediyelerimizden çıkmıyorlar bile. Bunlardan çekinecek değil ama biz adalet istiyoruz ve biz bunlar üzerinden itibarsızlaştırmaya, cadı avına, değersizleştirmeye, hatta savcılıkları harekete geçirerek Türkiye siyasetini dizayn etmeye karşıyız. Bakın, hep suçlama var, soruşturmalar var, içi boş iddianameler var, güya yürüten mahkeme süreçleri var, tutukluluk var, gözaltı var; mahkeme kararları yok. İhtiyacınız yok ki mahkeme kararlarına çünkü mahkeme kararı gerçekleşene kadar siz zaten amacınıza ulaşıyorsunuz.

Amaç ne? CHP'li belediyeleri karalamak, itibarsızlaştırmak, Esenyurt'ta yaptığınız gibi tutuklayıp yerine alelacele kayyum atamak. Sabah adam kaymakam uyanıyor, akşam vali yardımcısı yapıyorsunuz, iki saat sonra kayyum atıyorsunuz; sizin böyle kurallara bağlı olmadığınızı hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, bırakalım, yargıya güvenelim. Evet, güvenelim, eninde sonunda yargı karar veriyor. Gerçi yargının ne hâlde olduğunu keşke fırsatımız olsa konuşsak, konuşacak çok şey var. Yargının nasıl bağımlı olduğunu, yargının nasıl talimatla çalıştığını bütün örnekleriyle burada saatlerce anlatabiliriz ama sonuçta yapılan, sonuçta yaptığınız burada, bulanık suda “Acaba belediye başkanlarını kirletebilir miyiz?” çabası. Biz buna izin vermeyeceğimiz değerli arkadaşlar.

Bakın, bir tane rakam sadece, Ankara Büyükşehir Belediyesinde 2014-2019 yılları arasında 80 etkinlik yapılmış ve toplam bedeli 33 milyon dolar. 2019-2024 arasında 426 etkinlik yapılmış ve bunun da toplam bedeli 30 milyon dolar. Şunu iddia edemez kimse “CHP'li belediyelerdeki hiçbir konserde en ufak bir usulsüzlük yapılmamıştır, en ufak bir para çarçur edilmemiştir.” diyemez ama şunu söylemeye cesaretiniz olmalı değerli arkadaşlar: Gelin araştıralım, hepsine bakalım. Niye hepsine bakmıyoruz?

Mesela, bir tasarruf genelgesi yayımladınız, tasarruf genelgesiyle “Emekli olanlar kadar alacağız.” dediniz; emekli olan kadar bile öğretmen almıyorsunuz, emekli olan kadar hemşire almıyorsunuz, emekli olan kadar doktor göreve başlatmıyorsunuz ama bu tip etkinlikleri, konserleri, gezileri iptal etmemişsiniz, yasaklamamışsınız. Sizin de sorumluluğunuz yok mu?

Değerli arkadaşlar, içinde biraz samimiyet varsa, mertliğiniz varsa gelin, hep beraber geriye dönük olarak da bütün hesapları inceleyelim ama bunun üzerinden savcılığı harekete geçirelim, gözaltı yapalım, tutuklayalım, kayyum atayalım, gitsin mahkemede hakkını arasın; yok öyle şey. Biz buna boyun eğmeyeceğiz, biz buna izin vermeyeceğiz. Sizin sahte soruşturmanızla, sahte iddianamelerinizle sahte hükümlerinize asla boyun eğmeyeceğiz, bunlarla mücadele etmeye devam edeceğiz.

Size tek tavsiyemiz: 31 Martta bu milletin size verdiği mesajı doğru anlayın. SGK borcuyla sıkıştırarak, SGK borçlarını herkese yaptığınız kadar dahi faizlerini veya borç ertelemesini yapmayarak, tehdit ederek, belediye başkanlarımızı soruşturmaya tabi tutarak milletin verdiği cevabı anlamazlıktan gelemezsiniz. Millet, size “Artık yeter, yapamıyorsunuz, çekilin.” dedi; size net, açık bir cevap verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) - Son cümle Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Devamla) - Ama siz, bu cevabı anlamak yerine, milletin iradesine çökmeyi, milletin iradesini yok saymayı ve milletin seçtiği yerine sizin atadığınızla belediyeleri yönetmeyi ve belediye rantlarına çökmeyi tercih ediyorsunuz. Ama zulmünüz arttıkça sonunuz yaklaşıyor, bunu da böyle bilin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına söz talebi Ankara Milletvekili İdris Şahin’e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. DEVA Partisi olarak Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz almış bulunuyoruz.

Elbette ki bu konuyu konuşurken kanun teklifinin içeriğini konuşmamız lazım, kanun teklifinde neler var, onlara bakmamız lazım. Pek çok konuda düzenleme var; olumlu olan yanları var, olumsuz olan yanları var. Ama biz, DEVA Partisi olarak, uzunca süredir bu meseleye hukuk devleti açısından bakıyoruz, kuvvetler ayrılığı açısından bakıyoruz, gerçek anlamda adaletin tesis edilip edilmediği açısından bakıyoruz. Dolayısıyla, buradaki bir kısım düzenlemelerin lehe olmuş olması bu kanun teklifinin tamamı üzerindeki görüşümüzün de lehe olacağı anlamına gelmez. Elbette ki Türk Medeni Kanunu’ndaki bir kısım düzenlemeleri, Noterlik Kanunu’ndaki bir kısım düzenlemeleri, üniversitelere çocuk izleme kuruluşlarının kurulmasına yönelik bir kısım düzenlemeleri olumlu görüyoruz ancak şöyle bir genele baktığımızda Türkiye’nin yargıdaki karnesinin, adaletteki karnesinin ne olduğuna bakmamız lazım. Bugün itibarıyla Adalet Bakanı onuncu yargı paketinden bahsediyor; dokuzuncu yargı paketi bugün Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi ama o dokuzuncu yargı paketinde de onuncu yargı paketinde de vatandaşın taleplerine dair herhangi bir düzenlemenin olmadığını üzülerek ifade ediyorum burada.

Ülkenin temel sıkıntıları ve sorunları var. Bu sıkıntılar ve sorunlar arasında çok farklı kanunlarda değişiklik yapan bir kanun teklifinin, içerisinde özellikle dün itibarıyla kamuoyuyla paylaştığınız etki ajanlığı yasasına dair düzenlemenin geri çekilmesinin son derece olumlu bulduğumuzu ifade ediyoruz ancak bu düzenlemenin hiçbir şekilde bir daha Meclis Genel Kuruluna indirilmemesini talep ediyoruz. Burada yapılabilecek bir tadilatla, burada yapılabilecek bir kısım düzenlemelerle tekrar kamuoyunun gündemine getirilecek olursa son derece hatalı bir işlem olacağını buradan ifade etmek isterim çünkü casusluk suçlarına ilişkin Türk Ceza Kanunu’nun 326’ncı ve devamı maddelerinde son derece açık düzenlemeler var; devletin güvenliğiyle, siyasal çıkarlarıyla alakalı oturmuş bir içtihat var. Bundan daha ötesine gitmenin son derece sıkıntılı olabileceğini ve özellikle sivil toplumu, medyayı ve

muhalefeti baskı altında tutabilecek ve keyfî uygulamalara açık, müphem, belirlilik ilkesinden tamamen soyutlanmış bir düzenlemeyi bu Genel Kurula getirmemenizi hasseten sizlerden istirham ediyoruz çünkü hukukun buyrukları son derece açıktır değerli milletvekili arkadaşlarımız; dürüst yaşamak, başkasına zarara uğratmamak, herkesin hakkını vermek. Adaletin hâkim olduğu yerde silahın yeri yoktur, adaletin hâkim olduğu yerde huzur vardır. Adalet ancak hakikatten, saadet ise ancak adaletten doğabilir. Eğer biz bu ülkede huzur istiyorsak adil bir yönetim tarzı sergilemek durumundayız. Şu ana kadar getirmiş olduğunuz düzenlemeler, emin olun, bu ülkenin hayrına düzenlemeler değil. Eğer böyle olmuş olsa, dokuzuncu yargı paketi bugün Resmî Gazete’de yayımlandığı hâlde, onuncu yargı paketinden bahsetmek mümkün olmaz.

Bakınız, vatandaşlarımız sizden ne istiyor? Tekerrürlere özgü infaz düzenlemesini bekliyor sizden. Niçin biliyor musunuz? Hem Sayın Adalet Bakanı hem iktidar ortağı Milliyetçi Hareket Partisinin hukukçu kurmayı Feti Yıldız Bey’in kamuoyuna yapmış olduğu paylaşım var. 31 Temmuz Covid yasası mağdurları, suçun işlendiği tarihte aynı suçu işlemiş, aynı cezayı almış olan insanlar yargının yanlış ve geç işlemlerinden kaynaklı olarak bir mağduriyete uğruyorsa burada hakkaniyetten bahsetmek mümkün değil. Bakınız, şu sıralarda hukukçu arkadaşlarımız var, geçmişten bugüne beraber çalışmış olduğumuz arkadaşlarımız var. Covid yasasının, Allah için, adalet neresinde, şöyle bir bakın. Yargının hatasından niçin vatandaş mağdur oluyor? Yargının yanlış yapmış olduğu bir uygulamadan vatandaş mağdur etmek gibi bir hakkımızın olmaması gerekiyor.

Yine, uzunca yıllar önce değil, on yıl önce “ekonomik suça ekonomik ceza” demiştik “bu bir reform” demiştik. Şimdi, çek mağdurları sizden hakkaniyetli bir yaklaşım istiyor, diyor ki: “Ben ekonomik darlığa düştüğüm için bunu ödeyemedim, hakkıyla bir düzenleme yapılıns ki hem ben borcumdan kurtulayım hem de evlatlarımın geçimini idame ettirecek bir imkâna sahip olayım.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Şahin.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - İnfaz erteleme bekleyenler ve özellikle yine ifade ediyorum ki sayısı on binleri aşan KHK mağdurları sizlerden hakkaniyetli bir yaklaşım bekliyor. Ehliyet affı bekleyenler eğer ölümlü ve yaralamalı bir kazaya karışmamış ise sizden bir kısım düzenlemeler bekliyor. Burada daha pek çok detaylandırabiliriz, sayabiliriz.

Değerli milletvekillerim, şunu özellikle ifade etmekte fayda var: “Bırakın adalet yerini bulsun, isterse kıyamet kopsun.” sözü tam bu döneme dair çünkü çok büyük mağduriyetler var ve bu mağduriyetleri el birliğiyle gidermek yine bu Parlamentonun elinde ama önce bu Parlamentonun yasama faaliyetinin ne anlama geldiğini kendimizin bir içselleştirmesi ve idrak etmesi lazım diyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

13’üncü madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinde yer alan “istemi” ifadesinin “talebi” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya

Serhat Eren

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Diyarbakır

Diyarbakır

Kezban Konukçu

Burcuğül Çubuk

İstanbul

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'a aittir.

Buyurun Sayın Çubuk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Teşekkürler.

Üzerinde konuştuğumuz 13'üncü madde, öncelikle, Noterlik Kanunu'nun içinde ne aradığını anlamadığım bir madde, boşanmayla ilgili. Boşanma deyince elbette biz de kadınlar için boşanmak nedir, ne demektir, bunu konuşalım istedik. Boşanma kararı kadınlar için çok zor bir karar. Toplumsal baskıyla uğraşacak, aile baskısıyla uğraşacak, mahkemeye gidecek, barıştırılmakla uğraşacak, o sürecin bütün yükü kadının üzerinde olacak, suçlanacak, aile birliğini dağıtmakla, çocukları önemsememekle suçlanacak, bu aile birliğini neden bozduğu üzerine suçlanacak, ekonomik ve psikolojik şiddetle karşılaşacak, bütün yaşamı deşifre edilecek, bütün yaşamı tartışılacak ve bunu şöyle ideal bir hâlde söylüyoruz: Kadın hiçbir fiziksel, cinsel şiddet görmeden boşanma sürecine gidiyorsa. Bir de o bozmakla suçlandığı aile birliğinin içerisinde şiddet, cinsel şiddet, psikolojik ve ekonomik şiddet yaşadığını öngörürsek -ki bu, Türkiye'de oldukça yüksek bir rakamdır- orada ne olacak? Orada ne olacağını biz bugün Bursa'da gördük. Özlem boşanmak istediği erkek tarafından öldürüldü. Özlem'i öldüren erkeğin soyadı, Hakan'ın soyadı büyük bir özenle de gizleniyor ama biz bu katil erkeğin adını soyadını bilmek, biraz da erkeklerin ifşa olmasını istiyoruz. Hani deniliyor ya "Mahremi biliyoruz." diye "Bu kutsal aile çatısının altındaki mahremi biliyoruz." diye; nasıl Serap'ın bir mahremi olmadıysa Hakan'ın da olmasın, Serap'ın bütün hayatını günlerdir bütün ülke konuşuyor, Hakan'ın da olmasın bir mahremi, Hakan'ın da işlediği suçla teşhir olduğu, soyadıyla birlikte teşhir olduğu bir hayat arıyoruz. Kadınlar boşanmak istediklerinde çocukları ellerinden alınıyor, boşanmak istediklerinde aileleri reddediyor, sokakta kalıyorlar, geçinecek güçleri olmuyor çünkü çoğunlukla kadın çalışmaz, kadın özellikle de gelir ve statü getirecek işlerde çalışmaz, ev içinde zaten büyük bir emek sömürsüyle yaşar ama bu emek sömürsünün dışında dışarıda bir emek harcamasına izin verilmez ve boşanma aşamasında "Aman laf söz gelmesin, aman hakkında bir şey konuşulmasın." diye kadının çalışması buralarda da engellenir. Ve bütün sistem bizi o şiddet gördüğümüz, yok sayıldığımız, bütün kimliğimiz ve varlığımızın yok edilmeye çalışıldığı evlere geri göndermeye çalışıyor. Ya Özlem gibi katlediliyor ya da o evlerde yaşamak istediğimiz için, Serap Avcı gibi yaşamımızı korumak istediğimiz için, kendimizi koruduğumuz için, kendimizi korurken bize saldıran erkeği öldürdüğümüz için hapsediliyoruz. Kim gibi? Yasemin gibi. Kim gibi? Çilem gibi. Kim gibi? Nevin gibi. Bize sunulan 2 seçenek var: Ya öl ya hapse gir. Boşanma sürecinin tamamında bütün hayatı didik didik edilen, hiçbir hak tanınmayan, nafaka istediğinde bin türlü lafla suçlanan ve erkeklerin türlü manipülasyonu ile karşı karşıya bırakılan, sürekli boşanmaktan vazgeçmek zorunda bırakılan kadınlar sadece ölmek ve öldürmek denkleminde mahkûm ediliyor.

Ben aslında çok da uzatmayacağım ama şunu söylemek isterim: "Boşanma" dediğimiz şey... Erkeğin boşanması her zaman kolay, burada bir süreyi üç yıldan bir yıla indirerek kadınlar için hiçbir şey yapılmış olmuyor. Meselenin kendisi kadınların gerçekten boşanabilmesi, boşanma sürecinin güvenlik içerisinde geçmesi, boşanma öncesinin güvenlik içerisinde olması, bu güvenliğin sağlanması, boşanmak isteyen bir kadının gerçek anlamda hukuki ve yaşamsal desteğe ulaşabilmesi, hayatıyla ve çocuklarıyla tehdit edilmemesi; burada meselenin kendisi budur. Hatırlarsak, biz İstanbul Sözleşmesi'ne Nahide Opuz'un yok edilen yaşamı ve Nahide Opuz boşanmak istediği için katledilen annesiyle adım atmıştık. Buradan tekrar söyleyeyim: Nahide Opuz'un avukatı Meral Danış Beştaş'tı. Bu sözleşme bizim sözleşmemizdi ve unutmadık, geri alacağız, bunu da tekrar söylemek isterim.

Velhasılıkelam, kadınların boşanması zor, hatta imkânsızdır ve bu, böyle, bu tip düzenlemelerle çözülecek değildir; toplumun erkek kollamacılığı, yargıdaki erkek kollamacılığı sona ermeden de olmayacaktır.

Haftaya, 25 Kasım, Kadına Şiddetle Mücadele ve Dayanışma Günü. Biz 25 Kasım'a girerken katledilen çocuklar, katledilen kadınlar, çalınan yaşamlarla giriyoruz ve bunların neredeyse tamamını erkekler yapıyor yani bir erkek şiddetinden bahsediyoruz ve bundan çıkışımız kendi kadın mücadelemizdir, feminist mücadelemizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamalayın Sayın Çubuk.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Bu mücadele içerisinde bizim için çok anlamlı bir şarkı var, bu şarkıyı sizinle paylaşmak istiyorum. Bu şarkı yerine kayyım atanan Mardin Belediyesi Eş Başkanımız Devrim Demir'in şarkısı "Tu Ki Yi." Bunu bütün kadınlara armağan ediyorum.

(Hatibin cep telefonundan bir şarkı dinletmesi)

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Sayın Başkan, sürem vardı.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, kürsüde söz hakkı sayın hatiplerin, siz değerli milletvekillerininindir.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Tamam, kapatıyorum.

BAŞKAN - Tamam, buyurun.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Devrim Demir'in yasaklanan şarkısı bizim özgürlük şiarımız, kurtuluş şiarımızdır. Bu Mecliste ve mahkemelerde bu şarkıya sabır yoktur. Biz Türkçe, Kürtçe, Lazca, her dilde özgürlük ve kurtuluş şarkılarımızı söylemeye, sokakta mücadele etmeye devam edeceğiz ve 25 Kasım sürecinde sokakta karşılaşacağımız kolluk şiddetine karşı da "..."⁵ diyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 3 önerge bulunmaktadır, aykırılık sıralarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Gizem Özcan

Aydın

Karaman

Muğla

Cumhur Uzun

İnan Akgün Alp

Turan Taşkın Özer

Muğla

Kars

İstanbul

Ömer Fethi Gürer

Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'e aittir.

Buyurun Sayın Alp. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 164 sıra sayılı yeni Akinlar kanununun 14'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Noterlik Kanunu değil de niye yeni Akinlar kanunu diye merak eden arkadaşlara da niye böyle dediğimizi arz ediyorum: Siz bu değişiklikle, bölge adliye mahkemelerinde, cumhuriyet başsavcılığında kıdem esasının terk edilmesi, bunun yerine de Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından başsavcı vekili atanabilmesinin yolunu açıyorsunuz. Biz de bu nedenle bu kanuna "yeni Akinlar kanunu" adını veriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Niye bunu böyle söylüyorsunuz? Çünkü Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımadığını açıklayan, şimdiki görevi İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı olan Akın Gürlek'in daha önce Sözcü davası, Türk Tabipleri Birliği davası, Selahattin Demirtaş davası, Çağdaş Hukukçular Derneği davası, Enis Berberoğlu davası, Canan Kaftancıoğlu davası gibi siyasal ve toplumsal davalarda gezici heyet başkanı olarak görev yaptığı ve siyasal kararlar aldığı düşünüldüğünde ve en son görevinde de İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı olarak atandığı düşünüldüğünde kendisine siyasi anlamda yeni birtakım misyonlar yüklendiği ortadadır. Siz de bu kanunla, her biri yeni birer Akin olarak görev yapmayı bekleyen ama kıdem esasına takılan, iktidar ne derse yapmaya hazır olan kadrolara alan ve kadro açmayı planlıyorsunuz.

Bu kanunun gerekçesi kıdemli hâkimlerimiz adına utanç vericidir. Teklifin gerekçesinde, kıdemli cumhuriyet savcılarının emeklilik gibi nedenlerle görevden sık sık ayrılması bir sakınca olarak sayılmıştır. Ne zamandan beri tecrübeli hâkimler hukuk sistemi adına bir sakınca olarak görülmektedir? Siz ne çabuk unuttunuz FETÖ'yle mücadele ederken o tecrübeli savcıların cübbelerinin eteklerine tutunduğunuzu? (CHP sıralarından alkışlar) Sizin bu yaptığınız nankörlüktür ve bugün için en az ihtiyaç duyduğumuz şey, hukuk camiasında nankörlüktür çünkü yargıda siyasallaşma, hukuk güvenliği, mesleki ilkeler bakımından endişelerin artmakta olduğu bir dönemde ülkenin ihtiyacı olan şey liyakattir. Siz de bu kanunla yasal olarak liyakati yargı sisteminden kaldırmış oluyorsunuz. Bölgedeki en kıdemli cumhuriyet savcısının tecrübesi yerine Hâkimler ve Savcılar Kurulunun belirleyeceği birinci sınıftaki bir savcının bu konuma atanması bazı yerler ve davalar özelinde kamuoyunda yeni şüphelerin oluşması tehlikesini de içirmektedir. Ben buradan bu şüpheyi açıkça dile getirmek istiyorum. Bölge adliye mahkemelerine siyasi kimlik taşıyan, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından başsavcı vekili atanmasındaki maksudunuz nedir? Hangi derdest davaya veya BAM'da görüşülmeyi bekleyen hangi davalara müdahale etmek istiyorsunuz? İşte, endişeyi söyleyeyim ben size: Hangi davada yargılama hâkimini iktidarın arzu ettiği kararı vermediğini düşündüğünüz için Samsun'a sürgün ettiyseniz, siz hangi davada yerine görevlendirdiğiniz hâkime kendisi aksi görüşte olmasına rağmen baskıyla mahkûmiyet kararı verdirdiyseniz ve siz hangi davayı siyasi müdahaleyle üst mahkemede beklettiriyorsanız işte o ve benzeri davalara müdahale etmek için siz bu kanunu getirmeye ve düzenlemeye çalışıyorsunuz. Bölge adliye mahkemelerine atama yoluyla başsavcı, başsavcı vekili görevlendirmeyi düşünüyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, tuz kokmuştur. Yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını yitirdiği, saraydan talimatlı birtakım yargıçlar ve savcılar eliyle yargının siyaset sopası olarak kullanıldığı ve muhaliflerin siyasi yasaklı hâle getirilmeye çalışıldığı bir sistemin adı asla hukuk devleti değildir. Esasen biz, sizin kıdemli hâkimlerden rahatsızlığınızı daha önce de gördük. İl ve ilçe seçim kurullarında kıdem esasını kaldırarak kura ve atama yoluyla hâkim görevlendirdiğinizi unutmadık ve biz bunun bedelini yerel seçimlerde ödedik. Seçmen taşınması yoluyla seçmen kütüklerine müdahale edildiğinde, o kütüklere yapılan itirazlar birer birer reddedildiğinde sizin nasıl minareyi çalıp sonra da kılıfını önceden hazırladığınızı öğrenmiş olduk. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, bu yasa da kılıfı peşin hazırlanmış bir minareyi çalma yasasıdır.

Bu yasa, aynı zamanda, Anayasa'nın 37'nci maddesinde hüküm altına alınan kanuni hâkim güvencesine aykırıdır. Yasal pozisyonunda bulunan bir makamın siyasi kimlik taşıyan Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından atanması, kanunen tabi olunan merci uygulamasının siyasallaşmış bir kuruma teslim edilmesi sonucunu doğuracak ve iktidarın konjonktüre göre atamalar yapmasına imkân tanıyacak nitelikte olduğundan düzenleme Anayasa'ya açıkça aykırıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Alp.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Son olarak, söz konusu düzenleme Anayasa'nın 138'inci maddesinde yer alan mahkemelerin bağımsızlığı ilkesine açık aykırılık teşkil etmektedir. Mahkemelerin bağımsızlığı siyasi iktidarın müdahalesine feda edilmekte, bu da kritik kararlarda iktidarın baskısına alan açmaktadır.

Söz konusu teklifi andığım gerekçelerle Anayasa'nın 37 ve 138'inci maddelerine aykırı buluyor ve maddeye "ret" oyu vereceğimizi belirtiyor, Genel Kurulunuzla saygıyla selamlıyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 14- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 30'uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Her bölge adliye mahkemesinde bir Cumhuriyet başsavcılığı bulunur. Bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı, Cumhuriyet başsavcısı ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısından oluşur. En kıdemli Cumhuriyet savcısı, Cumhuriyet başsavcivekili olarak görev yapar. İş durumunun gerekli kıldığı hallerde kıdem sırasına göre birden fazla başsavcivekili görevlendirilebilir.

Cumhuriyet başsavcivekili 19 uncu maddede belirtilen görevleri yerine getirir."

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Yavuz Aydın

Turan Yaldir

İstanbul

Trabzon

Aksaray

Mehmet Akalın

Şenol Sunat

Hüsmen Kırkpınar

Edirne

Manisa

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a aittir.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 14'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz bu teklifle, aslında iktidar partisi -torba yasa icadından bu yana çok sıkça başvurduğu- teamülleri ve gelenekleri ortadan kaldırmak, yeni bir yöntemle yargıdaki etkinliklerini artırmak istiyor. Yani 15'inci maddeyle ilgili de 5235 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesindeki ilgili yerlere "cumhuriyet başsavcivekilleri" ibaresini eklemek için. 14'üncü madde ve 15'inci maddeleri birlikte ele

aldığımızda bu maddelerin yargının siyasallaşmasına kapı aralamak için getirildiği açıkça görülmektedir. Cumhuriyet başsavcı vekilleri yargı fonksiyonu açısından son derece önemli görevleri yerine getirirler. Cumhuriyet başsavcısı mevcut düzende atama usulüyle göreve gelirken cumhuriyet başsavcı vekilinin kідeme göre göreve gelmesi yargıda hiyerarşinin sağlıklı yürütülmesi bakımından oldukça önemlidir.

Atamalarla yapılacak görevlendirmelerde görülecektir ki asla uzmanlık, ihtisas, liyakat ve beceri söz konusu olmayacaktır; siyasi iktidar tarafından müdahaleler kaçınılmaz olacaktır. Ayrıca başsavcı vekili sayısının artırılması, müspet gelişmelerin yaşanmasından ziyade bürokrasinin artmasına ve karar alma sürecinin yavaşlamasına neden olacaktır.

Komisyon görüşmeleri sırasında İYİ Partili üyelerimizin 15'inci maddenin teklif metninden çıkarılması için verdikleri önerge reddedilmiştir. Aynı önergemiz doğrultusunda şimdi burada, bu maddenin metinden çıkarılmasını öneriyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu teklif bir torba kanun teklifi niteliğinde olup içinde 12 ayrı kanuna ilişkin değişiklikler yer almaktadır. Hükümet hemen hemen her kanun teklifinde olduğu gibi bu teklifte de ısrarla şansını deniyor. Amacınızın yasama yetkisini yürütmeye devretmek olduğunu biliyoruz. Anayasa'nın 7'nci maddesinde yetkinin devredilmezliği çok açık bir şekilde belirtiliyor. Anayasa'da yer alan hükümlere uymak her yurttaş için ama öncelikle bu devleti yönetenler için bir mecburiyettir. "Anayasa'yı bir kere delmekle bir şey olmaz." deyip Anayasa'nın arkasından dolanıyorsunuz. Getirdiğiniz her yeni teklifte Meclisi Anayasa tarafından iptal edilen maddeleri değiştirmek için bir araç gibi kullanmaya çalışıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bu değişiklikleri konuşmak yerine yargının, adaletin ve hukukun olmadığı bir süreçte yapılan yanlışlıkları konuşmanın daha doğru olacağını düşünüyorum. Son beş yılda 9 yargı paketi getirdiniz, 10'uncusu ise hazırlık içinde, yolda. Türkiye'nin geldiği noktaya baktığımızda "Bu yargı paketleri acaba hangi ciddi sorunlara çare oldu?" diye sormak istiyoruz.

Türk hukuk sistemi "adalet mülkün temelidir" anlayışı esasına dayanır. Bu nedenle devlet anlayışımızda yargının adil ve bağımsız şekilde işletilmesi vazgeçilmez bir kuraldır. Yasaların güncellenmesi ne kadar önemliyse yargı bağımsızlığı da aynı derecede hatta belki daha da önemlidir. Kabul edilen yargı paketlerinde ve şu an görüştüğümüz teklifte bu hususa hiç değinilmemiş olması yapılacak düzenlemelerin hukuk sistemimizdeki temel sorunları çözmekten uzak bir çalışma olduğunu bizlere göstermektedir. Esasen sorunlarımızın ana kaynağı sadece yasal mevzuatta var olan eksiklikler değildir, mevzuatın uygulanmasında yaşanan bakış açılarından kaynaklanan tavırlardır. Bugün Türkiye'nin yapması gereken şey, yapısal reformdur. Nedir bu? Türkiye'de yargı bağımsızlığı güvence altında değil. İlk olarak hukukun üstünlüğünü ve yargının bağımsızlığını sağlamak zorundasınız. Yargı, yürütmenin emrinden kurtulmadığı ve sarayın emir eriymiş gibi görüldüğü sürece hiçbir çalışma hukuk alanında yaşanan sorunlara çözüm olamayacaktır.

Değerli milletvekilleri, konuşmama Yusuf Has Hacıb'in Kutadgu Bilig eserindeki "Adalet göğün direğidir, yıkılırsa gökyüzü yerinde durmaz." sözünü anlamaya davet ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü madde üzerindeki son önerge önerge sahipleri tarafından geri çekilmiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 2'si aynı olmak üzere 3 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki 2 önergenin ilkinin okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Mehmet Akalın

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Edirne

İzmir

Yavuz Aydın

Şenol Sunat

Turan Yaldır

Trabzon

Manisa

Aksaray

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Gizem Özcan

Aydın

Karaman

Muğla

Cumhur Uzun

İnan Akgün Alp

Turan Taşkın Özer

Muğla

Kars

İstanbul

Ömer Fethi Gürer

Sibel Suiçmez

Niğde

Trabzon

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine ilk söz talebi, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a aittir.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Noterlik Kanunu ve çeşitli kanunlarda değişiklik öngören yasa teklifinin 15'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Geçmişte kamuoyuna sunulan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı'nın hedefleri maalesef bu düzenlemeyle bir kez daha hayal kırıklığına uğratılmaktadır. Yargı bağımsızlığını güçlendirmek, yargıya olan güveni artırmak ve adaletin erişilebilirliğini sağlamak adına çıkarıldığı iddia edilen bu düzenlemeler vad edilen hedeflerin tam tersi sonuçlar doğurmaktadır.

Değerli milletvekilleri, yargının bağımsız ve tarafsız olması hukuk devleti ilkesinin temelidir. Ancak teklifte öngörülen bazı maddeler yargının bağımsızlığını doğrudan tehdit eden düzenlemeler içermektedir. Yargı süreçlerinin yürütme organının iznine bağlanması adaletin tarafsızlığını zayıflatmakta ve kamuoyunda yargıya duyulan güveni sarsmaktadır. Yargıya güvenin bu kadar zayıfladığı bir ortamda Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı düzenlemelerle karşılaşmak bu güvensizliği daha da derinleştirmektedir.

Teklifte yer alan ve kişisel veri güvenliğine aykırı olan bazı hükümler Anayasa'nın 13'üncü ve 20'nci maddelerinde güvence altına alınmış olan bu temel hak ve özgürlükleri ihlal eder niteliktedir. Bu konuda Komisyonunda verdiğimiz önergeler ne yazık ki kabul görmemiştir. Ayrıca, cumhuriyet başsavcı vekili atamalarına ilişkin yapılan düzenlemeler liyakat ilkesini gözetmeyen ve siyasi müdahaleye açık bir yapı oluşturmaktadır. Liyakat, yargının bağımsızlığının ve etkinliğinin teminatıdır. Ancak getirilen düzenlemelerin liyakat esasını göz ardı etmesi, yargının siyasi baskılara açık bir yapıya dönüştürülmesi riskini barındırmaktadır. Unutmayın ki eğer yargıya yapılan atamalar liyakatten çok siyasi saiklere dayandırılırsa bu durumda adalet sistemine duyulan güvenin tesis edilmesi mümkün olmayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifin mevcut hâliyle kanunlaşması hukuk sistemimizde ciddi hasarlara yol açacaktır. Torba yasa tekniğiyle hazırlanan bu düzenlemeler “uzmanlık” ve “nitelikli” kavramlarını yok saymakta, vatandaşlarımızın Meclise olan saygınlığını zedelemektedir.

Sonuç olarak, Noterlik Kanunu ve diğer kanunlarda değişiklik öngören bu teklif, yargı bağımsızlığını tehdit eden, hukuk güvenliğini sarsan bir düzenleme olmaktan öteye geçememektedir. Hukuk devleti olmanın gereği, her türlü yasal düzenlemenin toplumun tamamını kapsayan bir güvence sağlamasıdır. Eğer bu düzenlemeler gözden geçirilmezse adalet sistemimizde telafisi zor yaralar açılacak, hukuk devleti ilkesinden giderek uzaklaşmış olacaktır. Bu nedenle, teklifin ciddi bir gözden geçirme sürecine tabi tutulmasını, eksik ve sakıncalı maddelerinin düzeltilmesini talep ediyorum. Aksi takdirde, adaletin sağlanması ve yargıya olan güvenin yeniden tesis edilmesi hedefinden her geçen gün daha da uzaklaşacağız diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz talebi Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’e aittir.

Buyurun Sayın Bülbül. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu madde değişikliğiyle yine Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde kuvvetler ayrılığı bir kenara itiliyor; yürütme, yasama ve yargı üzerine yine siyasetini, vesayetini koyuyor. Nasıl koyuyor? Liyakat dışında siyasi sadakat önemli. Yani bunun amacını anlayamadık, amacı şu: BAM’lardaki başsavcı vekillerinin bugüne kadar süregelen kidem hesabı bırakılıyor, HSK’nin atama sistemine dönülüyor ve iki gerekçe söyleniyor. İki gerekçeden biri ne? “Tayinleri oluyor ve emeklilikleri yaklaştı.” deniliyor. Ben Komisyona emekliliği yaklaşan ve tayin olan BAM başsavcılarının sayısını sordum, o konuda gerekli cevabı alamadım. Yani burada açık ve net, bu düzenleme HSK’nin çeşitli soruşturmalarda atama yaptığı savcılarla siyasi müdahalesine ön hazırlık yapıyor.

Değerli arkadaşlar, benden önce konuşan İnan Vekilimin açıklamalarından sonra benim ekleyeceğim bir nokta var. Ben kişiler üzerine pek konuşmam ama burada kişiler üzerine konuşmak zorundayım. Bakınız arkadaşlar, HSK’nin siyasi anlamda yargıya nasıl müdahale ettiğini, saraydan aldığı talimatla yargıya nasıl müdahale ettiğini bir örnekle anlatacağım.

Değerli arkadaşlar, bilirsiniz, Sezgin Baran Korkmaz var. Sezgin Baran Korkmaz, organize suç örgütünün lideriydi, onun hakkında bir suçlama oldu ve hakkında soruşturma başladı. Bu soruşturmada Sezgin Baran Korkmaz hakkında mal varlığına tedbir kararı konuldu, yurt dışına çıkış yasağı kararı konuldu ama ne oldu? O tarihte İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Vekili olan Hasan Yılmaz’ın olmayan MASAK raporuna dayanarak bir talebi oldu, mal varlığı üzerindeki tedbirin kaldırılması ve yurt dışına çıkış yasağı kararının kaldırılması. Buna karşın, bu talebine karşın kim karar verdi? Bu talebine karşın Yasin Karaca isminde İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimi karar verdi ve tedbiri kaldırdı. Ondan sonra da -üç gün sonra- bu vatandaş, Sezgin Baran Korkmaz İçişleri Bakanlığına geldi -Sayın Süleyman Soylu’yla görüştüğü iddia ediliyor- ve aynı gün yurt dışına kaçtı, şu anda Amerika’da. Şimdi, bu Sezgin Baran Korkmaz’ın mal varlığı üzerindeki tedbiri kaldırmak isteyen başsavcı vekili şu anda nerede, başsavcı vekili? Daha sonra Bakan Yardımcısı oldu Hasan Yılmaz. Ondan sonra ne oldu? Şu anda Yargıtay üyesi oldu. Hâkim nerede, Yasin Karaca nerede? O da şu anda İstanbul’da 8. Sulh Ceza Hâkimi. Ben ne yaptım? Adalet Komisyonu üyesi olarak geçen dönemde bir suç duyurusunda bulundum. Suç duyurum şuydu: 24/5/2021’de Hasan Yılmaz hakkında görevi kötüye kullanmaktan, Yasin Karaca hakkında görevi kötüye kullanmaktan suç duyurusunda bulundum Ankara Nöbetçi Cumhuriyet Başsavcılığına. (CHP sıralarından alkışlar) Bu suç duyurum karşısında ne yapıldı? Bu kişiler hakkında aynı zamanda HSK’ye başvurdum. HSK’den bana cevap geldi, Yasin Karaca hakkında işlem yapılmaması kararı geldi. Neden geldi? Herhangi bir somut belge yokmuş. Nasıl bir somut belge yok? Açıkça, Yasin

Karaca olmayan MASAK raporu olan bir belgeye dayanarak yurt dışına çıkış yasağı ve tedbir kararını kaldırıyor. MASAK açıklamada bulundu “Böyle bir rapor yoktur.” dedi. Daha sonra tedbir kararı yeniden verildi ama mallar uçmuştu, kişi de kaçmıştı. HSK karar verdi, “Benim elimde somut delil yok, bu deliller yetersiz. MASAK’ın açıklaması bile yetersiz, işlem yapamam.” dedi. Ben yine HSK 1. Dairesine başvurdum, o da reddetti. HSK 1. Dairesinin vermiş olduğu karara ise en son 25/10/2023’ten sonra 9/11/2023’te HSK Genel Kuruluna başvurdum, HSK Genel Kurulundan şu anda hâlâ cevap yok. Yasin Karaca ne yapıyor? Yasin Karaca’nın ne yaptığı da açıkça ortada; birçok erişimi kaldırma kararı veriyor ve görevde, hâlâ görevde. Hasan Yılmaz nerede? Hasan Yılmaz hakkında yapmış olduğum suç duyurusundan da hâlâ cevap alamadım. Biraz önce araştırdım, bakan yardımcılarının sorumluluğu konusunda araştırma yaptım; son bulundukları makama göre sorumluluğu var, o da 4483’e göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından soruşturma yapılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bülbul.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Buradan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına sesleniyorum: Olmayan MASAK raporunu kanıt göstererek -daha sonra MASAK tarafından yalanlandı- siz cumhuriyet başsavcı vekili olarak, İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili olarak talepte bulundunuz, Yasin Karaca ise tedbiri kaldırdı; burada işlediğiniz suç. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı şu anda Yargıtay üyesi olan Hasan Yılmaz hakkında ne gibi bir işlem yapacak? (CHP sıralarından alkışlar) Yasin Karaca hakkında HSK niçin işlem yapmıyor? HSK şu anda siyasi iktidarın bir sopası olarak mı kullanılıyor? (CHP sıralarından alkışlar) Ekrem İmamoğlu davasında karar vermeye yanaşmayan hâkim niçin Samsun’a sürüldü? Ekrem İmamoğlu davasında “Burada ‘ahmak’ sözü Süleyman Soylu’ya söylenmiştir.” diyen hâkim niçin mahkûmiyet kararı verdi? Bunları sormak istiyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinde yer alan “ve” ibaresinin “ile” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Adalet Kaya	Serhat Eren	Kezban Konukçu
Diyarbakır	Diyarbakır	İstanbul
Burcugül Çubuk	Zülküf Uçar	Mehmet Kamaç
İzmir	Van	Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç’a aittir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 15’inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Deveye sormuşlar: “Boynun neden eğri?” demiş ki: “Nerem doğru ki?” Biz burada -bu Meclis ya da bu ülkede- kanun teklifini konuşurken bugüne kadar demokratik bir sivil anayasa yapma iradesini ve yeteneğini ortaya koyamamış bir Meclis ve bir siyasetten bahsediyoruz.

Bu ülke, eşitsizlikler ülkesidir. Bu eşitsizlik bölgesel anlamda daha derin bir şekilde yaşanıyor; sağlıkta, eğitimde, yatırımda, istihdamda, özgürlüklerde ve en önemlisi de hukukta eşitsizliği ve ayrımcılığı iliklerine kadar yaşıyor.

Cumhuriyet tarihi boyunca Kürtler bu ülkenin eşit vatandaşları olarak görülmedi ve Kürt illeri başka bir ülke gibi yönetildi. Kürtlerin varlığı, dili, kimliği inkâr edildi. Bu inkâr politikaları bölgeye ayrı, ülkenin geri kalanına ayrı bir hukuk uygulaması olarak açığa çıktı.

Hukuk sisteminde Kürtlerin payına düşen sadece ceza hukuku oldu. Bunun en son örneklerinden bir tanesi: 2016 yılında Kürtlerin 99 belediyesine Anayasa ve hukuka aykırı olarak kayyum atanırken İstanbul, Ankara ve Bursa Belediye Başkanları istifa ettirildi ve yerine Meclisten başka üyeler başkan olarak seçtirildi. Yasalar Kürt illerine başka, diğer yerlere başka uygulanıyor. Bu ülkede yüzyıldır devam eden ve hiç değişmeyen bir gerçektir bu eşitsizlik ve hukuksuzluk.

İsterseniz OHAL, KHK, kayyum, sürgün gibi uygulamaların tarihsel arka planına bir bakalım. Şark Islahat Planı, istiklal mahkemeleri, umumi müfettişlik gibi uygulamalar cumhuriyetin ilerleyen yıllarında olağanüstü hâl bölge valiliklerine dönüştü. Bunlara zamanında “süper valiler” deniyordu; bu valiler Superman değildi, uçamıyorlardı, yetkileri çok geniş olduğu için “süper valiler” deniyordu. Şimdi ise bir rejime dönüşmüş olan kayyum uygulamaları, aslında tarihsel arka planı Osmanlı’nın son dönemlerine ve cumhuriyetin kuruluş yıllarına dayanan hukuksuz ve ayrımcı bir politikanın devamıdır. Birinci Umumi Müfettişliğin alanı sıkıyönetim kapsamında yer alan Elâzığ, Urfa, Hakkâri, Bitlis, Siirt, Van, Mardin ve Diyarbakır illerini kapsıyordu; yetkileri ise kapsadığı illerin alanından daha genişti. Umumi müfettişler başta valiler olmak üzere, bölgesi dâhilindeki bütün memurlara hesap sorabilme ve emir verebilme, silahlı asker kuvvetlerini icra kuvveti olarak istihdam edebilme, kamu güvenliğini ihlal eden bir durumda kendi bölgesinde sıkıyönetim ilan edebilme, kanunların uygulanmasına müdahale edebilme gibi yetkilerle donatılmıştı. 1934’e gelindiğinde Şark Islahat Planı’na bağlı olarak mecburi İskân Kanunu yürürlüğe girdi ve böylece sürgünler yoluyla Kürt illerindeki nüfusun yer değiştirilmesi hedeflendi. Plana göre şarkta ikinci derece memurluklara bile Kürt memur atanamayacaktı. Üstüne çok bir söz kurmaya, açıklama yapmaya gerek var mı, bilmiyorum. Alın size KHK zulmü, alın size sürgünler, alın size kayyumun arka planı. Yani 1924’ten bugüne Kürtler için bu ülkede değişen tek şey, kendilerine yönelik sergilenen eşitsiz ve hukuksuz tutuma verilen isim oldu. Bu politikalarla Kürt sorunu çözümsüzlüğe mahkûm edilirken Türkiye’de darbe dinamiği de canlı tutuluyordu. Kürtlerin eşit yurttaşlık ve barış talebi yüzyıldır devam etmekte ve barış eli yüzyıldır havada durmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Sayın Bahçeli bir konuşma ve çağrı yaptı; esasında bu, çok değerli bir konuşmaydı ve çok değerli bir çağrıydı. Bu çağrı, geçmişin tüm karanlığına, bütün kötü deneyimlere rağmen umutla karşılandı ancak ne hikmetse bu konu henüz bir olgunluğa varmadan belediyelere kayyum atanmaya başlandı. Bu ülkede “barış” kelimesi darbe dinamiğini harekete geçiriyor. Ya bu ülkenin büyük barışını sağlayacağız ya da darbe dinamiğinin metruk ve karanlık sokaklarında yürüyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kamaç.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) - Burada Mevlâna’nın bir söylencesiyle devam edeceğiz; teşbihte hata olmaz: Mevlâna, Konya sokaklarında Şems’i ararken Mevlâna’nın meşhur yalancılarından birisi diyor ki: “Ya, ben Şems’i Bağdat’ta gördüm.” Hepiniz bilirsiniz bu hikâyeyi. Fakat Mevlâna bu şahsa hırkasını hediye ediyor. Yanındakiler diyor ki: “Ya, sen onun yalancı olduğunu bilmiyor musun?” Mevlâna da diyor ki: “Biliyorum ama ben onun yalanına hırkamı verdim, doğru söyleseydi canımı verirdim.”

Şimdi, biz barış söylemine elimizi uzatıyoruz. Hepinizi temin ederim ki barışın gerçeğine, barışın sağlanmasına, bu ülkede huzurun sağlanmasına canımızı da veririz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde aynı mahiyette 5 önerge bulunmaktadır, aynı mahiyetteki önergeleri okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifinin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Özlem Zengin	Ruken Kilerci	Lütfiye Selva Çam
İstanbul	Ağrı	Ankara
Seda Gören Bölük	Şebnem Bursalı	Osman Sağlam
İstanbul	İzmir	Karaman
Seda Sarıbaş	Fatma Aksal	
Aydın	Edirne	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin	Bülent Kaya	Şerafettin Kılıç
İstanbul	İstanbul	Antalya
Necmettin Çalışkan	Mehmet Karaman	Mesut Doğan
Hatay	Samsun	Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Selcan Taşçı	Mehmet Akalın
İstanbul	Tekirdağ	Edirne
Yüksel Selçuk Türkoğlu	Hüsmen Kırkpınar	
Bursa	İzmir	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Süleyman Bülbül	İsmail Atakan Ünver	Gizem Özcan
Aydın	Karaman	Muğla
Ömer Fethi Güler	İnan Akgün Alp	Sibel Suiçmez
Niğde	Kars	Trabzon
Cumhur Uzun	Turan Taşkın Özer	
Muğla	İstanbul	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Adalet Kaya	Burcugül Çubuk	Zülküf Uçar
Diyarbakır	İzmir	Van
Serhat Eren	Kezban Konukçu	Onur Düşünmez
Diyarbakır	İstanbul	Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçelerini okutuyorum:

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önergenin gerekçesi:

Önergeyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na eklenmesi öngörülen 339/A maddesi teklif metninden çıkarılmaktadır.

İsa Mesih Şahin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Süleyman Bülbül (Aydın) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Söz konusu teklifin 16'ncı maddesi Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu, 11'inci, 13'üncü ve 25'inci maddelerine aykırıdır.

Adalet Kaya (Diyarbakır) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Teklif metni kanunilik, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırı olup Anayasa'ya aykırı olduğundan çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen aynı mahiyetteki önergelerle teklifin 16'ncı maddesi metninden çıkarılmıştır.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için bundan sonraki maddeler üzerindeki önerge işlemlerinde mevcut sıra sayısı metindeki madde numaralarıyla devam edecek olup kanunun yazımı esasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

17'nci madde üzerinde 1 önerge bulunmaktadır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinde yer alan "Sanığın dosyada var olan son adresine bildirim yapılamaması veya bildirimle rağmen duruşmaya gelmemesi hâlinde müdafie yapılan bildirimler yeterli kabul edilir." cümlesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Gizem Özcan

Aydın

Karaman

Muğla

Sibel Suiçmez

Ömer Fethi Gürer

İnan Akgün Alp

Trabzon

Niğde

Kars

Turan Taşkın Özer

Cumhur Uzun

Aysu Bankoğlu

İstanbul

Muğla

Bartın

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Bankoğlu.(CHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, konuşmama aslında son üç günde ortaya çıkan 3 haberle başlamak istiyorum. Dün İzmir'de 13 yaşındaki bir çocuk AIDS'ten hayatını kaybetti. Hastalığın çocuğa cinsel istismar yoluyla bulaştığı öğrenildi. Tekirdağ'da cinsel istismar ve darp sonucu hayatını kaybeden 2 yaşındaki Sıla'nın ölümüne ilişkin tutuklanan üvey baba tahliye edildi. Şişli'de mezarlıkta ölü bulunan 6 yaşındaki Şirin'e ilişkin soruşturmada cinsel istismar bulguları tespit edildi. Bu haberler sadece son üç güne ait.

Türkiye’de artık her gün çocuğa yönelik cinsel istismar haberleri duyuyoruz. Geçtiğimiz ekim ayında -bakın, sadece ekim ayında- 58 çocuk istismara uğramış. Bu yaşananları sadece adli olaylar olarak görmemiz büyük bir yanlış olur çünkü çocuk ölümleri açık ve net bir şekilde politiktir. Bu ülkede çocuk bile olmak gerçekten çok zor artık. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, size “Türkiye Yüzyılı” dediğiniz düzeni aslında en açık şekliyle ortaya koyan bir istismar olayından bahsetmek istiyorum. Yer, Batman; olay, ipe asılı bir şekilde bulunan 8 yaşındaki bir çocuk; bulgu, cinsel istismar; sonuçsa takipsizlik ve hayatı boyunca konuşamayacak ve yürüyemeyecek olan Şeyma.

Olayla ilgili cinsel istismar şüphesiyle soruşturma başlatılıyor ancak ne olduysa somut delil olmadığı gerekçesiyle takipsizlik kararı veriliyor ve dosya kapatılıyor. Elde raporlar var; Şeyma’nın hastaneye kaldırıldığı gün kalbi durmuş, entübe edilmiş. 27 Mart tarihli Adli Tıp Raporu’na göre çocuğun istismara uğradığıysa çok açık ve net; tek tek burada okuyamayacağım şekilde bulgular var, gerçekten ben bu raporu okurken insanlıktan utandım.

27 Mart tarihli Adli Tıp Raporu’nun ardından 26 Nisanda “Somut delil yok.” denilerek dosya kapatılmış. Neymiş? Çocuk bahçede oyun oynuyormuş, direkte ip asılmış, o ip nasıl olduysa çocuğun boynuna dolanmış, çocuğun kalbi durmuş yani çocuk oyun oynarken direkteki ipe kendini asmış. 8 yaşındaki bir çocuktan bahsediyorum sayın milletvekilleri, 8 yaşındaki bir çocuk oyun oynarken kendini bahçedeki bu direğe nasıl asabilir, bunu size soruyorum. Çocuğun kendini bu direğe asması zaten hayatın olağan akışına aykırıdır değerli milletvekilleri. Sadece bu ifadelerden hareketle “Somut delil yoktur.” deniliyor ve dosya kapatılıyor. Her zamanki gibi kamuoyundan tepkiler gelince geçtiğimiz ay apar topar soruşturma yeniden başlatılıyor. Aradan geçen altı ayda çocuk neler yaşadı, failler, aileler ne yaptı, artık siz düşünün. Şüpheli ailenin akrabaları arasındaysa yok yok. Suçlamak için söylemiyorum; samimiyetle, tamamıyla kamuya açık kaynaklardan edindiğim bilgilerle söylüyorum. Ailelerin akrabalarından Kozluk Muhtarlar Derneği Başkanının sosyal medya paylaşımlarına bakıyoruz; Aile Bakanını Batman’da, 2 Ocakta, resmî protokolde karşıyor. Yine bu kişinin olayın gerçekleştiği tarihten hemen sonra, 17 Ocakta yaptığı ilk paylaşım, AKP Genel Merkezinde Seçim İşleri Başkan Yardımcısına yaptığı ziyaret. Tabii, bu arada, olay soruşturulurken gazetecilerin kaynakları tehdit ediliyor, doktorlar tehdit ediliyor, dosyanın usulüne uygun kapatılması için neredeyse her türlü girişimde bulunuluyor. Adli Tıp raporu var, kadın doğum uzmanı doktorun raporları var, Şeyma’nın durumu şüpheli ve bu ortada ama Bakanlık entübe edilmiş olan 8 yaşındaki bir çocuğu devlet korumasına almak yerine aileye teslim ediyor. İlk raporadaki bulgulara rağmen Şeyma’nın ailesine teslim edilmesi tam bir muammadır sayın vekiller. Dosyanın kapatılmasının gerekçesi olarak ikinci bir adli rapordan bahsediliyor. İlk Adli Tıp raporuna rağmen neden 2’nci bir Adli Tıp raporuna ihtiyaç duyulmuştur, buna neden ihtiyaç duyulmuştur? (CHP sıralarından alkışlar) Bu soruları Adalet Bakanı acilen yanıtlamalıdır. Gazeteciler ilk raporadaki bulguları soruyor “Sehven yazılmış.” cevabını alıyorlar. Hadi diyelim, sehven yazıldı, “DNA ve sperm hücresi bulundu.” yazıldı. Rapor burada, DNA hücre analizleri var, “Aile bireylerinin kan örnekleri alınsın.” diye görüş var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Bankoğlu.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Bu kadar detay sehven bir şekilde yazılmış olabilir mi gerçekten? Peki, raporda geçen Şeyma’nın vücudunda bulunan 3 erkeğe ait DNA kime ait ya da kimlere ait? Bu sorunun cevabı kamuoyuna açıklanmak zorundadır. Dosyanın kapatılmasına neden olan ek adli rapora biz ulaşamıyoruz. Konu basına yansımaya, inanın, bu istismar vakası da örtbas edilecekti. Konunun kapanması ve Şeyma’nın kaderine terk edilmesi için dosyanın üzerinde bir karanlık el dolaşmaktadır, bunun acilen çekilmesi lazım. Şeyma da Narin gibi organize bir kötülükle karşı karşıyadır ve ben buradan Adalet Bakanına seslenmek istiyorum: Bu dosyayı neden kapatınız ve bu dosyayı sonrasında neden yeniden açtınız?

Bu davanın da dosyanın da peşini bırakmayacağız diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerine 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 19'uncu maddesiyle değiştirilen 5275 sayılı Kanun'un 76'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "iyi hâlli" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Özlem Zengin	Ruken Kilerci	Şebnem Bursalı
İstanbul	Ağrı	İzmir
Seda Gören Bölük	Osman Sağlam	Seda Sarıbaş
İstanbul	Karaman	Aydın
	Fatma Aksal	
	Edirne	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, hükümlülerin örgün öğretim programlarından yararlanması bakımından oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş hâliyle 19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddede 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Özlem Zengin	Osman Sağlam	Şebnem Bursalı
İstanbul	Karaman	İzmir
Oğuz Üçüncü	Emel Gözükara Durmaz	Seda Sarıbaş
İstanbul	Bursa	Aydın
Meryem Göka	Sayın Bayar Özsoy	Ayşe Böhürler
Konya	Kayseri	Kayseri
	Fatma Aksal	
	Edirne	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 44'üncü maddesinde yapılması öngörülen değişiklik teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önergeyle teklifin 20'nci maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için bundan sonra maddeler üzerindeki önerge işlemlerine mevcut sıra sayısı metnindeki madde numarası üzerinden devam edilecek, kanunun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

İkinci bölüm üzerinde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Sayın Zengin, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 164 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; doğrusu, maddelerimizi bitirdiğimiz kanunu bitirmek üzere olduğumuz şu noktada en son istediğim şey bir söz almak olsa gerek fakat yapılan konuşmalarda son derece zorlayıcı, hakikate muhalif bir konuşma vardı -DEM Grubundan bir milletvekilinin yaptığı konuşmada- buna bir cevap vermeyi çok önemli buluyorum grubumuz adına.

Bu konuşmamda -kullanacağım bilgilerin tamamı- Enerji Bakanımız Sayın Alparslan Bayraktar'dan aldığım bilgiyi paylaşıyorum.

Değerli arkadaşlarım, kamuoyunda sıkça Bakü-Ceyhan Boru Hattı'ndan geçen petrole alakalı konuşmalar yapılıyor, buradan geçen petrolün nereye, nasıl gittiğiyle alakalı ama ilk defa bugün Genel Kurulda çok ekstrem cümleler kullanıldı.

Bakü-Ceyhan Boru Hattı, 1999 yılında iki ülke arasında, Türkiye ve Azerbaycan arasında imzalanan bir anlaşmayla, uluslararası bir anlaşmayla hayat buldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - 2000 yılında, yani AK PARTİ daha yokken, 2000 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bu anlaşma onaylandı. Bu anlaşmanın onaylanmasından itibaren Bakü-Ceyhan Boru Hattı'ndan -yapıldıktan sonra muhakkak- günlük şu anda 700 bin varil petrol akmakta, 700 bin varil. Bu petroller tek bir firmaya değil, farklı firmalara ait petroller ve Bakü-Ceyhan Boru

Hattı'ndan geçiyor. Anlam olarak baktığımızda, 700 bin varil bir buçuk günde bir tanker yüklemek anlamına geliyor ve Türkiye'nin bu hattan geçen petrolle alakalı bir dahli söz konusu değil. Biz Türkiye olarak bu boru hattının işletmesiyle mükellefiz yani içinden geçen petrole bizim bir dahlimiz söz konusu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Önemine binaen tamamlayacağım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Nihayetinde buradan varil başına 1 dolar 27 sent civarında bir gelir elde edilmekte ve günlük 700 bin varil olduğunu da bir defa daha ifade etmek istiyorum.

Şimdi, bu aşamadan sonra değerli arkadaşlarım, şunu çok net ifade etmek istiyorum, hassaten bir kez daha ifade ediyorum; Sayın Bakanımız bu boru hattından geçen firmaların tamamıyla görüşüldüğünü ve bu hattan kesinlikle İsrail'e giden bir petrol akışının olmadığını bir kez daha söyledi, burada paylaşmak istiyorum fakat tabii, buradan gelen petrol dünyanın farklı yerlerine dağılıyor nihayetinde ama sonuç olarak bu ülkelerden, bu şirketlerden İsrail'e giden bir petrolün gelmemesi konusunda bize bir anlayış gösterildiğini, bu konudaki hassasiyetimize bu firmaların büyük bir özenle uyduğunu ifade etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümlelerim.

Şimdi, yapılan konuşmada devletin aldığı para değil, hiç utanmadan, bu ülkenin Cumhurbaşkanının varil başına 80 sent komisyon aldığını söylemek utanç vericidir; bunu buradan şiddetle kınıyoruz yani "kınamak" kelimesinin bile az geldiğini düşünüyorum.

Sonuç olarak, uluslararası hukuka uygun inşa edilmiş, işletmesini Türkiye'nin yaptığı, gelirinin tamamının devlete geldiği ve Sayıştay denetimine tabi olan son derece sofistike, aslında bir taraftan da varlığıyla son derece onur duyduğumuz bir hattın böylesine bir suistimali ve defaatle, defaatle bu kürsülerden söylenmesi bu ülkeye bir haksızlıktır. Bunu buradan bir kez daha gecenin bu saatinde ifade etme ihtiyacı duyuyorum.

Teşekkür ederim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

60.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, evet, gecenin bu saatinde bu tartışmaya gerçekten ihtiyaç yoktu ama o verilere bakıldığında görülecek bir mesele var ama Cumhurbaşkanının tabii ki şahsi geliri olarak ya da şahsi kazancı olarak söylenmemiş.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Öyle söyledi, aynen öyle söylüyor Sayın Başkan.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Dolayısıyla Cumhurbaşkanı bu ülkenin iktidarında olan... Dolayısıyla bu, ülkenin varidatıyla ilgili bir mesele ama bunun ötesinde şu var: Azerbaycan'dan petrol çıkıyor, İsrail de bu petrolü kullanıyor ama nedense Türkiye limanındaki işi bir muamma kaplıyor.

Şimdi, Azerbaycan petrolü satmış, İsrail de bunu kullanmış. Bu petrol nasıl gitmiş oraya; uçarak mı gitmiş, buharlaşmış, sonra orada tekrardan petrole mi dönüşmüş? İşte, esas cevabını vermeniz gereken konu budur.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan, şunu bir söylemem lazım.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, sıra benim.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkanım, yeter artık, geç oldu; önergelerimizi çektik...

BAŞKAN - Sayın Zengin, diğer Grup Başkan Vekillerinin talebi var, hepsinden sonra en son size söz vereyim isterseniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - İsterseniz bunu toparlayayım ya da daha sonra mı cevap vereyim?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bence bu yeterlidir zaten! Ne olacak, petrol uçarak mı gitti?

BAŞKAN - Tamam, buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bitmez bir konu ama yani burada Sayın Sezai Temelli bence kendi hatiplerini yeteri kadar dinlememiş; isterseniz metni vereyim, ne söylediğini görürsünüz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Ben onu düzelttim, bunu böyle anlayın artık!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Böyle bir şey yok, onu söylüyor bal gibi. Yani böyle bir şey olabilir mi ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kaya, buyurun.

61.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, "Bakü-Ceyhan Boru Petrol Hattı"nı biz işletiyoruz ama biz petrol göndermiyoruz." demek Rize'deki AK PARTİ'li arkadaşların Burger King'i açıp "Ama biz orada yemek yemiyoruz." demesiyle eş değerdir.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (Saadet Partisi, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Ne alakası var!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

62.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Özlem Zengin'i dikkatle dinledim, kendisi iktidar partisinin Grup Başkan Vekili, aynen iktidar partisinin Bakanı gibi aslında itiraf ediyor ama yapılan itirafın farklı kelimelerle üstünü örtme gayretinde.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç etmiyorum, hiç etmiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'ndan petrol geliyor, "Tek millet, iki devlet." dediğimiz Azerbaycan'a "İsrail'e gönderme." diyemiyorsunuz, cesaretiniz yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yok; denildi, buradan söyledim.

MURAT EMİR (Ankara) - Oradan petrol geliyor. "Bizim topraklarımızdan geçen bir boru hattına bizim müdahale hakkımız yok." demeyi âcizlik sayıyorum ve bu sözü düzeltmenizi bekliyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim topraklarımızdan bir boru hattı geçecek, İsrail'in jetlerine petrol götürecek ama iktidar "Ben bir şey yapamıyorum, aradaki firmalara rica ettim -not aldım- görüştük, anlayış gösterdiler, hassasiyetimizi anladılar, özen gösterdiler." diyor bakar mısınız!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Uluslararası siyasette böyle kelimeler var mıdır; kimi kandırıyorsunuz?

Bakın, tekrar söyleyeyim -dün sordum cevaplamadınız- Gazze'nin yanında olduğunuzu göstereceğiniz nutuklarınız dışında, İsrail'i suçlamanız dışında, yaptığınız nutuklar, söylemler dışında bir tane faaliyetinizi gösteremezsiniz ve "Bizim sorumluluğumuz yoktur." diyerek bu işten sıyrılmazsınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin.

63.- *İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, şimdi, bu, uluslararası hukuka uygun, sene 2000'de Meclisten geçmiş bir uluslararası sözleşmedir ve bu sözleşmenin altında kimlerin imzası varsa önce onlara bir baksınlar.

Şimdi, bir şeyin itirafı falan yok, önce Sayın Temelli'ye şunu söyleyeceğim: Kendi hatibinin söylediği şeyleri okusun. Biraz evvel "Evet, onu ben şimdi düzelttim." dedi; en azından bu, kamuoyuna yansın. Bu asla kabul edilemez; böyle "komisyon" falan; bu nedir ya! Bu kadar ciddiyetsiz, kafana göre sallıyorsun, atıyorsun ve bu beyefendi kürsüye her çıktığında aynı şeyi yapıyor zaten.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, biraz dikkatli konuş, dikkatli!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bakınız, hiçbir şeyi çevirmiyoruz, çok net ifade ediyoruz. Uluslararası hukuka uygun bir sözleşme var, bu sözleşme içerisinde petrol hattının içinden geçenle değil işletmesiyle biz mükellefiz. Şu an itibarıyla da oradan gönderen bütün şirketlerle Bakanlığımızın görüştüğünü ki sözleşmede yazmıyor olmasına rağmen, yazmayan bir şeyi... Hukukçusunuz, siz gayet iyi biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ve nihayetinde de buradan İsrail'e giden bir petrol geçmediğini Bakanımız adına söylüyorum, grubumuz adına söylüyorum ve üç gün sonra zaten burada göreceksiniz, bütçe görüşmeleri var; kendisine ayrıca soru olarak da yöneltirsiniz ve bizim kadar sarıh konuşan da çok azdır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Tarih böyle bir şey değil ama! Hayatınız yalan, hayatınız yalan! Filmini çektiniz, fragmanını izliyorduk biz milletvekili olmadan önce, şimdi de oturup filmini izliyoruz!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Meclise bile gelmiyorsunuz, on beş günde bir sırayla Meclise geliyorsunuz, ondan sonra bize laf atıyorsunuz, hayret bir şeysiniz ya!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

64.- *Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - İstanbul Sözleşmesi'nden, gecenin bir vakti, bir imzayla çekiliyorsunuz, "Uluslararası sözleşmeyi saymıyorum." diyorsunuz, İstanbul Sözleşmesi'ni iptal ettiğinizi iddia ediyorsunuz ama iş varil başına 80 sent aldığınız ve İsrail'i rahatsız edecek bir karara gelince asla adım atamıyorsunuz. İşte, sizin gerçeğiniz budur!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

65.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bu sözleşme geçerli ama bu sözleşmeyi ortadan kaldırmak mümkün. Bu petrol İsrail'e gidiyor, bu petrolün İsrail'e gittiği kanıtlı ve İsrail, bu petrolü savaş makinelerinde de uçağında da tankında da kullanıyor; bunu inkâr ederek aradan sıyrılamazsınız. Bunu engelleme yetkiniz de var, gücünüz de var; engelleyin o zaman! Şimdi kalkıp buna ne bahane üretiyorsunuz? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan ve Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser ile 39 Milletvekilinin Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2616) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 164) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Komisyon Başkanımızın bir kısa söz talebi var.

Buyurun.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; yoğun bir çalışmanın akabinde çok önemli düzenlemeler ihtiva eden Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Genel Kurul görüşmeleri bugün itibarıyla tamamlanmış bulunmaktadır. Adalet teşkilatımızın ve noterlik hizmetinin ihtiyaçları dikkate alınarak titizlikle hazırlanan bu kanun teklifinin Gazi Meclisimiz tarafından kabul edilmesinden duyduğum memnuniyeti ifade etmek isterim. (CHP sıralarından "Daha oylanmadı!" sesleri)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ya, bu kabul edilmedi daha!

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; değerli görüş ve önerileriyle teklifin Komisyon ve Genel Kurul görüşmelerine katkı sunan tüm milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum. Ayrıca, teklifin ilk imzacı vekilleri olan Sayın Nurettin Alan Bey ile Sayın Selman Oğuzhan Eser Bey'e, başta Adalet Bakanlığı bürokratları olmak üzere diğer katılımcılara teşekkür etmek istiyorum.

Büyük ve güçlü Türkiye'nin inşası yolunda yasamasıyla yürütmesiyle yargısıyla ülkemiz ve milletimiz için çalışmalarımıza ilk günkü aşkla devam edeceğiz. Gazi Meclisimiz tarafından inşallah kabul edilecek bu kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için şimdiden hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, biraz önce açık oylamanın elektronik cihazla yapılması kabul edilmişti.

Şimdi, oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Açık oylama tutanağı gelmiştir, okuyorum:

“Kullanılan Oy Sayısı : 312

Kabul : 235

Ret : 77⁶

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Sibel Suiçmez

Havva Sibel Söylemez

Trabzon

Mersin”

BAŞKAN - Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 19 Kasım 2024 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.15

⁶ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 164) : Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 164

Oylama Saati : 22:11

Üye Sayısı : 600

Kabul Edenler : 234

Reddedenler : 83

Çekinseler : 0

Geçersiz Oylar : 0

Mükerrer Oylar : 1

Toplam : 318

Açık Üyelikler : 7

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	DEM	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Ret
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Ret
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Ars lan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	DEM	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Ret
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Ret
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Denir	Deniz	CHP	Ret
Ankara	Dinçer	Senra	CHP	Katılmadı
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Ret
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Ret
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı
Ankara	Fakıbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Katılmadı
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Ganize	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Ret
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Ret
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Ret
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Ret
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Bülül	Süleyman	CHP	Ret
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Ret
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	San	Serkan	CHP	Ret
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Cökay	MHP	Katılmadı
Bilecik	Eldenir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Hülaķı	Ömer Faruk	DEM	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalt	Semra	DEM	Ret
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM	Ret
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Ret
Bursa	Atmca	Mehmet	SAADET P	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözükkara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Ret
Bursa	Pala	Kayihan	CHP	Ret
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Torun	Cennettin Kani	SAADET P	Ret
Bursa	Türkoglu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Ret
Çanakkale	Uz	Rüdvân	İYİ PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı
Çorum	Ahlatacı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayrıcı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Ret
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM	Ret
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM	Ret
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM	Ret
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoglu	Halide	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Ret
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 164
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Ret
Elazığ	İşıkver	Semih	MHP	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazrılı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sangül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Ret
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	ÇelİKaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Ret
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	İşık Gezmiş	Elvan	CHP	Katılmadı
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Kabul
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelİmansur	Mehmet	CHP	Ret
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nemin	CHP	Ret
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Ret
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Kabul
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Başanır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM	Katılmadı
Mersin	Çakar	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	DEVA	Ret
Mersin	Karaltı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Katılmadı
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Ret
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Ret
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hülki	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Ret
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	BAĞIMSIZ	Ret
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Ret
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Ret
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Kezban	DEM	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	DEM	Ret
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	DEM	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdenir	Nimet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
İstanbul	Rızzanoğlu	Evrin	DEVA	Ret
İstanbul	Saki	Özgül	DEM	Katılmadı
İstanbul	Sahcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sivacioğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yaşın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yankömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Ret
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Ret
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arsılan	Ednan	CHP	Ret
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burçgül	DEM	Ret
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Ret
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Ret
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kaya Ösen	Seda	DEVA	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 164
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özale	Ümit	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türelİ	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	BAĞIMSIZ	Ret
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Ret
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğİt	Gülİstan	DEM	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekeci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Ret
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Ret
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Katılmadı
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Aşıl	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çİler	Nail	CHP	Ret
Kocaeli	Gergertioğlu	Ömer Faruk	DEM	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Katurcioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Bıçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbas	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	SAADET P	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmezoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhale	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Ret
Kahramanmaraş	Kirişci	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salih	DEM	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öğöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Ret
Muğla	Özcan	Güzem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	SAADET P	Katılmadı
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı
Muş	Boz	Sümeyye	DEM	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM	Ret
Nevşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Kabul
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Ret
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacak	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Ret
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Bakarhan	Tuncer	DEM	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Santaş	Sabahat	DEM	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Ret
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Ret
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükdın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Ret
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdülrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM	Katılmadı
Van	Çiftiyürek	Sinan	DEM	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Van	Dindar	Mahmut	DEM	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigüt	Gülcan	DEM	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM	Ret
Van	Varlı	Güleren	DEM	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Ret
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasiroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Katılmadı
Batman	Oduncu	Zeynep	DEM	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM	Katılmadı
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM	Katılmadı
Şırnak	İmez	Mehmet Zeki	DEM	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Ret
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Ret
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
İğdir	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul
İğdir	Hun	Yılmaz	DEM	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı
Karabük	Keskinliç	Dumuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 164
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul

